

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA CELJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

PODČETRTEK

2021 – 2030

Štev.: 09-42/21

OSNUTEK

Načrt sprejel:

V Ljubljani, dne: _____

VSEBINA

1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	3
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER	3
1.1.1	<i>Lega</i>	3
1.1.2	<i>Relief</i>	4
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	4
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	5
1.1.5	<i>Matična podlaga</i>	5
1.1.6	<i>Tla</i>	6
1.1.7	<i>Krajinski tipi, gozdnatost</i>	7
1.1.8	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	8
1.1.9	<i>Živalski svet</i>	12
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	16
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	18
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	19
1.5	GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM.....	20
1.5.1	<i>Lovstvo</i>	20
1.5.2	<i>Kmetijstvo</i>	21
1.5.3	<i>Poselitev</i>	22
1.5.4	<i>Infrastruktura</i>	22
1.5.5	<i>Druge aktivnosti v prostoru</i>	23
1.5.6	<i>Ostale gospodarske dejavnosti</i>	23
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	23
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	25
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE.....	26
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	27
2.1	SPLOŠNI OPIS FUNKCIJ V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI.....	27
2.2	FUNKCIJE GOZDOV	28
2.2.1	<i>Ekološke funkcije gozda</i>	28
2.2.2	<i>Socialne funkcije</i>	32
2.2.3	<i>Proizvodne funkcije gozda</i>	36
3	OPIS STANJA GOZDOV	38
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	38
3.2	LESNA ZALOGA	39
3.2.1	<i>Način ugotavljanja tarif</i>	41
3.3	PRIRASTEK.....	42
3.3.1	<i>Način ugotavljanja prirastka</i>	42
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	42
3.5	TIPI SESTOJEV	44

3.6	OHRANJENOST GOZDOV	44
3.7	KAKOVOST DREVJA	45
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	45
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	46
3.10	ODMRLO DREVJE	47
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	48
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	48
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	48
4.2.1	<i>Posek.....</i>	49
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	55
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	56
4.2.4	<i>Opravljenjena dela za krepitev funkcij gozdov</i>	57
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011 – 2020.....</i>	57
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011 - 2020.....</i>	58
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	59
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	59
5.1.1	<i>Površina.....</i>	59
5.1.2	<i>Lesna zaloga, prirastek, možni posek</i>	59
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI.....	62
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....</i>	62
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....</i>	64
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	65
6.1	SPLOŠNI CILJI	65
6.2	USMERITVE	65
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	65
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	67
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	74
6.2.4	<i>Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih</i>	75
6.2.5	<i>Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi</i>	76
6.2.6	<i>Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic</i>	76
6.2.7	<i>Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor</i>	82
6.2.8	<i>Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih</i>	83
6.3	UKREPI	84
6.3.1	<i>Možni posek.....</i>	84
6.3.2	<i>Potrebna gojitvena in varstvena dela</i>	86
6.3.3	<i>Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali</i>	87
6.3.4	<i>Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov</i>	88
6.3.5	<i>Graditev gozdnih prometnic.....</i>	88

7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	89
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE 90	
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	94
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	94
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	96
9.2.1	<i>Rastiščnogojitveni razred 01 Gradnova belogabrovja in dobrave</i>	<i>96</i>
9.2.2	<i>Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>105</i>
9.2.3	<i>Rastiščnogojitveni razred 04 Kislojubi bukovi gozdovi</i>	<i>114</i>
9.2.4	<i>Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukova na kislih podlagah.....</i>	<i>123</i>
9.2.5	<i>Rastiščnogojitveni razred 06 Topoljubna bukova</i>	<i>131</i>
9.2.6	<i>Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>139</i>
10	LITERATURA	146
11	NAČRT SO IZDELALI.....	150
11.1	SODELAVCI PRI IZDELAVI NAČRTA.....	150
12	PRILOGE152	
12.1	PRILOGE V NAČRTU	152
12.1.1	<i>Seznam tarif po odsekih</i>	<i>152</i>
12.1.2	<i>Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih</i>	<i>158</i>
12.1.3	<i>Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)</i>	<i>161</i>
12.1.4	<i>Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot</i>	<i>162</i>
12.1.5	<i>Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot</i>	<i>165</i>
12.1.6	<i>Predlagane naravne vrednote</i>	<i>170</i>
12.1.7	<i>Konkretne varstvene usmeritve na ekološko pomembnih območjih</i>	<i>171</i>
12.1.8	<i>Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE</i>	<i>173</i>
12.1.9	<i>Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE</i>	<i>174</i>
12.1.10	<i>Konkretne in podrobnejše usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami</i>	<i>179</i>
12.1.11	<i>Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine</i>	<i>183</i>
12.1.12	<i>Pregled gozdnih cest</i>	<i>186</i>
12.1.13	<i>Ostale priloge.....</i>	<i>188</i>
12.2	LOČENE PRILOGE	190
12.2.1	<i>Tabelarni del</i>	<i>190</i>
12.2.2	<i>Opisi odsekov</i>	<i>190</i>
12.2.3	<i>Kartni del.....</i>	<i>190</i>
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	191

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	3
<i>Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	8
<i>Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE</i>	9
<i>Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.</i>	16
<i>Preglednica 5: Spemembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih</i>	17
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah</i>	17
<i>Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE</i>	17
<i>Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2020</i>	17
<i>Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave</i>	18
<i>Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	18
<i>Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)</i>	19
<i>Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč</i>	21
<i>Preglednica 13: Prikaz razmejitve novih odsekov</i>	25
<i>Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami</i>	28
<i>Preglednica 15: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Podčetrtek</i>	30
<i>Preglednica 16: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Podčetrtek</i>	31
<i>Preglednica 17: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Celje</i>	32
<i>Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)</i>	38
<i>Preglednica 19/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih</i>	38
<i>Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	39
<i>Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah</i>	40
<i>Preglednica 22: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge</i>	40
<i>Preglednica 23/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	41
<i>Preglednica 24/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih</i>	42
<i>Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	42
<i>Preglednica 26/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev</i>	43
<i>Preglednica 27/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah</i>	43
<i>Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	43
<i>Preglednica 29/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov</i>	44
<i>Preglednica 30/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah</i>	44
<i>Preglednica 31/K: Kakovost drevja</i>	45
<i>Preglednica 32/PŠD: Poškodovanost drevja</i>	45
<i>Preglednica 33: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Kozjansko.</i>	46
<i>Preglednica 34/OD: Odmrlo drevje v GGE</i>	47

<i>Preglednica 35/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom</i>	50
<i>Preglednica 36 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju</i>	50
<i>Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1991 do 2020</i>	51
<i>Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Podčetrtek</i>	51
<i>Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)</i>	52
<i>Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)</i>	52
<i>Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)</i>	52
<i>Preglednica 42: Posek po skupinah drevesnih vrst</i>	53
<i>Preglednica 43/ PDR: Posek po debelinskih razredih</i>	53
<i>Preglednica 44: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)</i>	54
<i>Preglednica 45: Letni evidentirani posek</i>	54
<i>Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Podčetrtek</i>	55
<i>Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Podčetrtek</i>	56
<i>Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2011 – 2020 po namenu</i>	57
<i>Preglednica 49: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1991 – 2021</i>	59
<i>Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za zasebne gozdove</i> .	59
<i>Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za državne gozdove</i> ..	60
<i>Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021 za gozdove lokalnih skupnosti</i>	60
<i>Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za vse gozdove</i>	60
<i>Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1991 – 2021</i>	61
<i>Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi</i>	61
<i>Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi</i>	61
<i>Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) – gozdovi lokalnih skupnosti</i>	61
<i>Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka za celotno GGE</i> 62	
<i>Preglednica 59/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge</i>	62
<i>Preglednica 60/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem</i>	63
<i>Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi</i>	84
<i>Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi</i>	84
<i>Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti</i>	85
<i>Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj</i>	85
<i>Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka</i>	86

<i>Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah</i>	<i>86</i>
<i>Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti ...</i>	<i>88</i>
<i>Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek.....</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodka od lesa</i>	<i>90</i>
<i>Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek.....</i>	<i>91</i>
<i>Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti</i>	<i>92</i>
<i>Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek za državne gozdove .</i>	<i>93</i>
<i>Preglednica 73/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov</i>	<i>94</i>
<i>Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>96</i>
<i>Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave.....</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>97</i>
<i>Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave.....</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>98</i>
<i>Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave.....</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991–2021 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>99</i>
<i>Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>103</i>
<i>Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobave.....</i>	<i>104</i>
<i>Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>106</i>
<i>Preglednica 91/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 92/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>107</i>
<i>Preglednica 93/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.....</i>	<i>107</i>

<i>Preglednica 94/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	108
<i>Preglednica 95/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	108
<i>Preglednica 96/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991–2021 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	109
<i>Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	109
<i>Preglednica 98: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	112
<i>Preglednica 99/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	113
<i>Preglednica 100/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	113
<i>Preglednica 101/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	113
<i>Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	114
<i>Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	115
<i>Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	115
<i>Preglednica 105/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	116
<i>Preglednica 106/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	116
<i>Preglednica 107/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	116
<i>Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	117
<i>Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	117
<i>Preglednica 110/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	117
<i>Preglednica 111/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	118
<i>Preglednica 112: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	121
<i>Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	121
<i>Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	122
<i>Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	122
<i>Preglednica 116/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	123
<i>Preglednica 117/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	124
<i>Preglednica 118/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	124
<i>Preglednica 119/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	125

<i>Preglednica 120/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	125
<i>Preglednica 121/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	125
<i>Preglednica 122/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	126
<i>Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	126
<i>Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	126
<i>Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	127
<i>Preglednica 126: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	129
<i>Preglednica 127/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 128/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 129/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	130
<i>Preglednica 130/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	131
<i>Preglednica 131/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	132
<i>Preglednica 132/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	132
<i>Preglednica 133/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	133
<i>Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	133
<i>Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	133
<i>Preglednica 136/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	134
<i>Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	134
<i>Preglednica 138: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	137
<i>Preglednica 139/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	137
<i>Preglednica 140/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	138
<i>Preglednica 141/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	138
<i>Preglednica 142/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	139
<i>Preglednica 143/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	140
<i>Preglednica 144/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	140
<i>Preglednica 145/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	141

<i>Preglednica 146/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>141</i>
<i>Preglednica 147/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>141</i>
<i>Preglednica 148/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 149/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 150: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 151/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 152/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 153/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi</i>	<i>145</i>

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, D-GZ1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, RGR, PDV, PDR, GFR2, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4

GRAFIKONI

<i>Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih</i>	<i>20</i>
<i>Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja</i>	<i>54</i>
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev</i>	<i>63</i>
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrane</i>	<i>100</i>
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi</i>	<i>110</i>
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi</i>	<i>118</i>
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah</i>	<i>127</i>
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja</i>	<i>134</i>

KARTE

<i>Karta 1: Pregledna karta GGE Podčetrtek</i>	<i>5</i>
<i>Karta 2: Krajinski tipi v GGE Podčetrtek</i>	<i>8</i>
<i>Karta 3: Pregledna karta lovišč</i>	<i>21</i>
<i>Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov v GGE Podčetrtek</i>	<i>24</i>
<i>Karta 5: Pregled revirjev v GGE Podčetrtek</i>	<i>24</i>
<i>Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede</i>	<i>95</i>

POVZETEK

Skupna površina gozdnogospodarske enote Podčetrtek (v nadaljevanju: GGE) znaša 14.475,45 ha, od tega je gozdov 5.547,93 ha, gozdnatost pa znaša 38 %. Povprečna površina zasebne gozdne posesti brez upoštevanja solastništva znaša 2,21 ha.

V načrtu GGE Podčetrtek so po stanju dne 1.1.2021 ugotovljeni naslednji gozdni fondi:

Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.253,81	1.277,95	16,17	5.547,93
Delež (%)	76,7	23,0	0,3	100

V preteklem ureditvenem obdobju beležimo povečanje gozdne površine in sicer iz 5.471,97 ha na 5.547,93 ha oz. za 1,4 %. Glavni vzrok za povečanje površin je zaraščanje.

Gospodarjenje z gozdovi je v veliki meri odvisno od lastništva gozdov. V GGE prevladujejo zasebni gozdovi. Površina državnih gozdov se je povečala za 29,52 ha, površina gozdov lokalnih skupnosti pa se je zmanjšala za 17,33 ha.

Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D–KG

Lastništvo Gospodarska kategorija	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Skupaj											
Večnamenski gozdovi	2.960,84	35	258	293	1,27	6,52	7,79	20,4	23,6	23,2	87,1
GPN z načrtovanim posekom	2.414,95	24	289	313	1,10	7,17	8,27	17,4	20,3	20,1	76,2
Varovalni gozdovi	172,14	10	231	241	0,26	5,55	5,81	19,1	17,1	17,1	71,0
Skupaj vsi gozdovi	5.547,93	29	271	300	1,16	6,78	7,94	19,3	21,9	21,6	81,8
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	1.994,13	25	286	311	1,20	7,21	8,41	20,1	22,6	22,4	82,8
GPN z načrtovanim posekom	2.154,82	21	295	316	1,07	7,31	8,38	17,4	20,5	20,3	76,4
Varovalni gozdovi	104,86	12	233	245	0,38	5,58	5,96	15,9	19,8	19,6	80,6
Skup. vsi zasebni gozdovi	4.253,81	23	289	312	1,12	7,21	8,33	18,8	21,4	21,2	79,5

POVZETEK

Lastništvo	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od LZ			% od
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	PR
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	958,31	57	198	255	1,41	5,11	6,52	20,7	26,5	25,2	98,6
GPN z načrtovanim posekom	256,50	46	244	290	1,28	6,03	7,31	17,1	19,1	18,8	74,4
Varovalni gozdovi	63,14	7	229	236	0,08	5,50	5,58	28,0	12,0	12,5	52,6
Skupaj vsi državni gozdovi	1.277,95	52	209	261	1,32	5,31	6,63	20,1	24,0	23,2	91,3
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	8,40	9	298	307	0,49	7,55	8,04	17,1	19,8	19,8	75,5
GPN z načrtovanim posekom	3,63	20	253	273	1,22	6,12	7,34	16,9	22,4	22,0	81,8
Varovalni gozdovi	4,14	3	208	211	0,13	5,42	5,55	27,3	24,6	24,6	93,6
Skupaj vsi gozd. lokalnih skup.	16,17	10	265	275	0,56	6,69	7,25	17,7	21,3	21,2	80,5

Na osnovi stanja gozdov, poudarjenosti splošno koristnih funkcij in v skladu s splošnimi usmeritvami v GGE Podčetrtek (usklajeno z usmeritvami celjskega območnega načrta z dobo veljavnosti (2011–2020), smo določili najvišji možni posek in potrebna gojitvena ter varstvena dela.

Načrtovana gojitvena in varstvena dela NGDL

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lok. skupnosti		Skupaj	
		dej.	s pon.	dej.	s pon.	dej.	S pon.	dej.	s pon.
Priprava sestoja	ha	60,67	60,67	39,21	39,21	0	0	99,88	99,88
Sadnja	ha	0,31	0,31	0	0	0	0	0,31	0,31
Obžetev	ha	5,72	17,31	3,80	11,40	0	0	9,52	28,71
Nega mladja	ha	27,95	33,77	30,76	33,67	0	0	58,71	67,44
Nega gošče	ha	85,34	102,35	122,75	123,67	0	0	208,09	226,02
Nega letvenjaka	ha	65,43	65,43	85,49	85,49	0	0	150,92	150,92
Nega drogovnjaka	ha	41,74	41,74	45,80	45,80	0	0	87,54	87,54
Zaščita s količenjem	kos	1.200,00	1.200,00	0	0	0	0	1.200,00	1.200,00

Skupna površina načrtovanih gojitvenih del v gozdnogospodarski enoti Podčetrtek znaša 614,97 ha, s ponovitvami pa 660,82 ha. Od tega predstavlja obnova 16,3 %, nega pa 83,7 % površin. V ureditvenem obdobju načrtujemo varstvena dela, ki so opredeljena predvsem zaradi zaščite gozdnega mladja pred divjadjo. V gozdovih lokalnih skupnosti ne načrtujemo gojitvenih ali varstvenih del, saj tam niso potrebna. Površina mladovij v tej lastniški kategoriji je 1,33 ha.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (v nadaljevanju GGN) GGE Podčetrtek za obdobje 2021 – 2030 predstavlja 6. generacijo dolgoročno usmerjenega načrtovanja, usmerjanja rabe in ravnanja z gozdovi.

Osnovni načrt za gozdove v državni lasti je bil narejen leta 1945 in je veljal do 1953. Obsegal je vse državne gozdove, ki so bili prej večinoma vključeni v SLP 1. Za zasebne gozdove je bil prvi ureditveni načrt narejen 1969. S temi načrti so bili gozdovi prostorsko urejeni po oddelčnem sistemu.

Po uvedbi celovitih načrtov za gospodarjenje z gozdovi (v enotnem načrtu obravnavana vsa lastništva) je to 4. celoviti GGN za GGE Podčetrtek.

Načrt je izdelan v skladu z določili Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.), Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in nasl.), Pravilnika o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16), Območnega gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2021 – 2030 ter drugih strokovnih usmeritev kot so Naravovarstvene smernice ZRSVN ter Register nepremične kulturne dediščine ZVKDS z navedbo pravnih režimov varstva pri posegih v območje kulturne dediščine. V načrtu so upoštevani tudi veljavni odloki lokalnih skupnosti, katerih upravna območja so v območju gozdnogospodarske enote Podčetrtek.

Načrt je tudi upravljavski načrt za naslednja območja Nature 2000 v gozdnem prostoru: Pustišekova povšna (SI3000138), Grad Podčetrtek (SI3000369), Bohor (SI3000274), Sotla s pritoki (SI3000303) in Kozjansko (SI5000033).

V tekstnem delu gozdnogospodarskega načrta so uporabljene naslednje okrajšave:

DOF – digitalni ortofoto načrt,

EPO – ekološko pomembna območja,

EŠD – evidenčna številka dediščine,

GERK – grafična enota rabe zemljišča kmetijskega gospodarstva,

GGE – gozdnogospodarska enota,

GGN – gozdnogospodarski načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GRT – gozdni rastiščni tip

HMZ – hidrometeorološki zavod,

igl. – iglavci,

k. o. – katastrska občina,

KD – kulturna dediščina,

KVP – kulturnovarstveni pogoji,

KVS – kulturnovarstveno soglasje,

LD – lovska družina,

list. – listavci,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LZ – lesna zaloga,

meh. list. – drugi mehki listavci,

MK – Ministrstvo za kulturo,

nmv – nadmorska višina,

pl. list. – plemeniti listavci,

PE – popisna enota,

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10),
PRP – prirastni odstotek,
RGR – rastiščnogojitveni razred,
Rk – rastiščni koeficient,
RS – Republika Slovenija,
SAC – posebno varstveno območje po Direktivi o habitatih,
SAZU – Slovenska akademija znanosti in umetnosti,
SiDG – Slovenski državni gozdovi,
SLP – splošno ljudsko premoženje,
SVP – stalne vzorčne ploskve,
ZDLov – Zakon o divjadi in lovstvu,
ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
ZV-1 – Zakon o vodah,
ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Podčetrtek leži v skrajnem JV delu celjskega gozdnogospodarskega območja. Osrednji del enote tvori Srednjegotelsko gričevje, ki na severu prehaja v vzhodne odrastke Posavskega hribovja.

Upravno GGE leži v občinah Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah, Kozje in Bistrica ob Sotli. Na jugu meji z GGO Brežice, v zahodnem delu z GGE Šentjur, v severnem delu z GGE Rogaška Slatina na vzhodnem delu pa meji na državno mejo Slovenije z Republiko Hrvaško. Upravno je razdeljena na naslednje katastrske občine: Vonarje, Ema, Sodna vas, Roginska Gorca, Zibika, Vršna vas, Orehovec, Babna Gora, Tinsko, Sopote, Podčetrtek, Imeno, Virštanj, Dobležiče, Verače, Buče, Drensko Rebro, Zagorje, Pilštanj, Zdole, Vrenska Gorca, Sedlarjevo, Lastnič, Kozje, Podsreda, Dekmanca, Trebče, Hrastje in Ples.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K. O.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE*	Pov. gozda k. o. v GGE**	Opomba
Podčetrtek	1217	Vonarje	275,00	107,53	
Podčetrtek	1218	Ema	142,92	46,92	
Podčetrtek	1219	Sodna Vas	320,54	176,37	
Podčetrtek	1220	Roginska Gorca	716,11	267,53	
Šmarje pri Jelšah	1221	Zibika	293,65	102,88	
Šmarje pri Jelšah	1222	Vršna Vas	260,84	33,30	
Šmarje pri Jelšah	1223	Orehovec	340,07	113,06	
Šmarje pri Jelšah	1224	Babna Reka	431,97	173,49	
Šmarje pri Jelšah	1225	Grobelce	359,93	115,47	
Šmarje pri Jelšah	1226	Babna Gora	732,88	393,45	
Šmarje pri Jelšah	1227	Tinsko	547,46	324,43	
Podčetrtek	1228	Sopote	988,13	668,90	
Podčetrtek	1229	Podčetrtek	417,59	225,22	
Podčetrtek	1230	Imeno	585,70	91,30	
Podčetrtek	1231	Virštanj	461,02	145,89	
Kozje	1232	Dobležiče	255,14	52,54	
Podčetrtek	1233	Verače	590,64	133,83	
Kozje	1234	Buče	247,18	54,07	
Kozje	1235	Drensko Rebro	640,42	175,44	
Kozje	1236	Zagorje	791,52	341,86	Del
Kozje	1237	Pilštanj	356,57	130,04	Del
Kozje	1238	Zdole	579,42	171,37	
Kozje	1239	Vrenska Gorca	357,27	84,20	
Podčetrtek	1240	Sedlarjevo	403,81	71,34	
Podčetrtek	1241	Lastnič	702,92	266,97	
Kozje	1242	Kozje	614,40	294,74	Del

Občina	Šifra K. O.	Katastrska občina	Pov. k. o. v GGE*	Pov. gozda k. o. v GGE**	Opomba
Kozje	1245	Podsreda	425,74	238,16	Del
Bistrica ob Sotli	1246	Dekmanca	668,45	331,16	
Bistrica ob Sotli	1247	Trebče	308,26	107,67	Del
Bistrica ob Sotli	1248	Hrastje	372,65	46,31	
Bistrica ob Sotli	1249	Ples	287,25	62,49	
			14.475,45	5.547,93	

* podatek iz digitalizirane površine k. o., osnova karta 1 : 25 000 (vir: Geodetska uprava Slovenije)

** podatek iz digitalizirane površine gozdne maske (vir: terenski podatki ZGS)

1.1.2 Relief

Osrednji, južni in vzhodni del GGE leži v Srednjesotelskem gričevju. Gre za gričevnato pokrajino, ki je obdana z dvema prečno potekajočima dolinama Bistrice in Sotle. Na zahodu jo oplazi Posavsko hribovje (mezoregija), z močnejše razgibanim reliefom (Zagorje z okolico), ki se nad osrednjim delom enote s pogorjem Rudnice razteza proti vzhodu skoraj vse do državne meje. Posavsko hribovje je del alpskega sveta (makroregija). Posavske gube so nastale ob gubanju in narivanju v srednjem miocenu, kasneje so hribovje v pliocenu in kvartarju oblikovali geomorfološki procesi, še posebej erozija, denudacija in zakrasevanje. Svet je razčlenjen s številnimi dolinami in grapami ter zaobljenimi griči. Nagubana slemena so iz izbočenih antiklinal, kotanjasto usločene sinklinale pa se v reliefu kažejo kot vrsta vmesnih podolij, ki se v vzporedni smeri vlečejo od Škofjeloškega hribovja in v Srednjesoteljskem gričevju potonejo pod mlajše usedline.

Severni del enote leži v Voglajnskem in Zgornjesoteljskem gričevju med Tinskim potokom in potokom Ločnice, kjer je relief podoben kot v osrednjem delu. Voglajnsko in Zgornjesoteljsko gričevje se pogosto omenjata kot del večjih pokrajin. Iz Celjske kotline in z vzhodnega Posavskega hribovja prehaja površje v nižje gričevnat svet, kjer je le še nekaj osamelcev iz apnenca, dolomita in magmatskih kamnin sredi valovitih terciarnih gorc z vmesnimi dolinami in osrednjim podoljem. Večji del enote leži v subpanonskem svetu, le pogorje Rudnice in gričevje Zagorja spadata v predalpski svet. Prehod iz predalpskega v panonski svet je dokaj oster in opazen v skoraj petstometerskem padcu nadmorske višine. Gričevnat svet, ki predstavlja večino GGE je mozaično prepleten s kmetijskimi in gozdni površinami, kar otežuje gospodarjenje z gozdovi. Najvišji vrh v enoti je Plešivec na Rudnici (686 m nmv), najnižja točka pa je območje izliva Bistrice v Sotlo v k. o. Ples (180 m nmv) (Perko, 1999, Savnik, 1976). Povprečen nagib GGE znaša 26°, relativna razlika med najvišjo in najnižjo točko v enoti je 506 m.

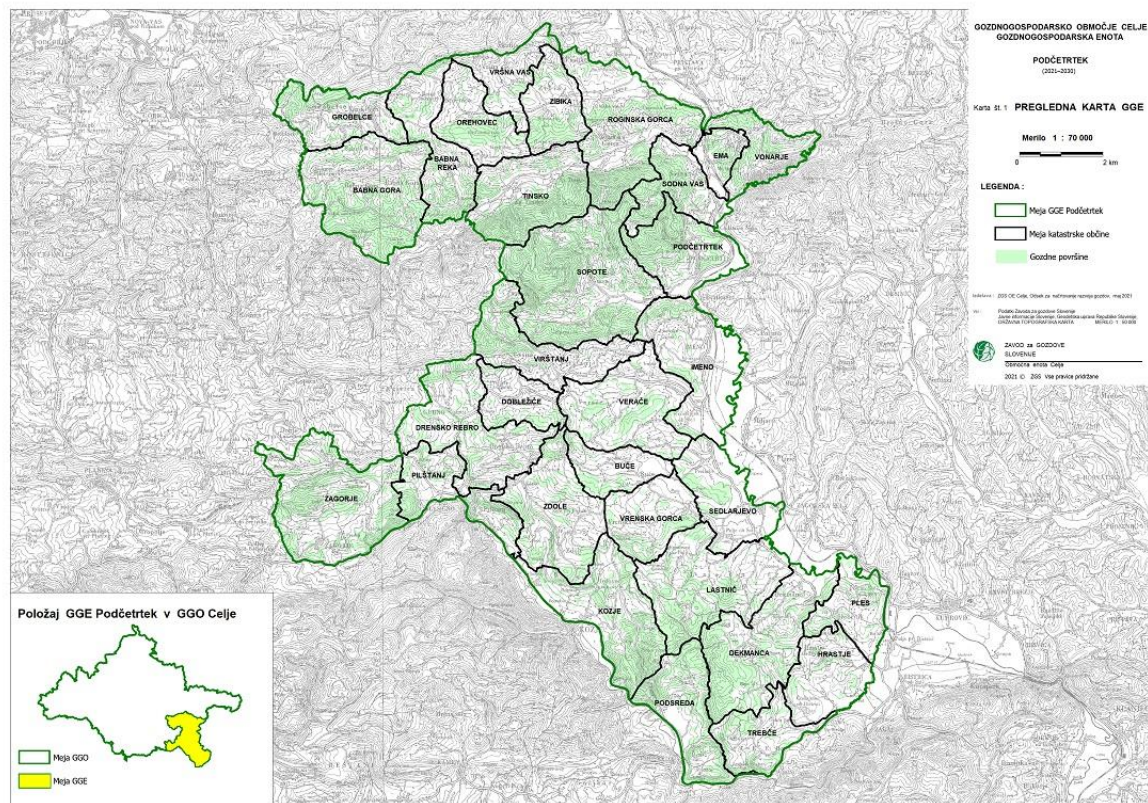
1.1.3 Podnebne značilnosti

Gričevnat svet ob Sotli je iz treh strani obdan s hribovitim svetom Rudnice, Bohorja in Orlice. Deloma je odprt proti vzhodu, kar omogoča dotok in vpliv zračnih gmot z osrednjega dela Panonske nižine. Zato v enoti prevladujejo značilnosti subpanonskega celinskega podnebja, ki pa se v severnem delu mešajo z zmernim celinskim podnebjem značilnim za osrednjo Savinjsko ravan.

Padavine so ugodno razporejene preko celega leta. Količina padavin je relativno enakomerno razporejena po celotni enoti. Manj padavin pade na vzhodnem delu enote, saj v povprečju pade v Podčetrtku za 200 mm manj padavin kot v Loki pri Žusmu. Povprečno pade v enoti med 1.000 in 1.300 mm padavin, pri čemer je nekako na zahodnem delu enote od 125 do 135 padavinskih dni na leto, na vzhodnem delu pa med 115 in 125 padavinskih dni. Največ padavin je v poletnem trimesečju, najmanj padavin pa pade pozimi (januar, februar). Izrazito suhih obdobj ne poznamo.

Srednja letna temperatura se giblje med 9°C in 10°C, v najvišjih predelih med 7 in 9°C. Najhladnejši mesec sta januar in februar (med -1°C in -2°C), najtoplejši pa mesec julij s temperaturo okoli 20°C. V jesenskih, zimskih ter v zgodnjih pomladanskih mesecih so pogosti pojavi toplotnih obratov ali inverzij, s tem pa pojavljanje spomladanskih in jesenskih pozeb. Ožji dolinski deli namreč zavirajo odtekanje hladnega zraka zaradi česar pride do pogostega pojava megle v jesenskem in

spomladanskem času. To velja predvsem za dolino Bistrice, manj pa vzdolž srednje Sotle (Perko, 1999).

Karta 1: Pregledna karta GGE Podčetrtek

1.1.4 Hidrološke razmere

V enoti je največji vodotok reka Sotla, ki odvaja vse vode iz enote. Je levi pritok reke Save in se vanjo izliva pri naselju Rigonce. Izvira v gozdnatem okolju hribovja Macelj, pod vrhom Belinovec, enoto pa zapusti pri Bistrici ob Sotli. Reka ima majhen padec in je včasih vijugala v izrazitih meandrih, danes pa je rečni tok večinoma speljan v izravnano umetno strugo. Teče po široki naplavinni ravnici, vendar ne poplavlja Sotla, temveč mokrotne travnike zalijeta podtalnica in padavinska voda - največkrat pozno jeseni in zgodaj spomladi.

Omrežje pritokov Sotle je izrazito nesimetrično, saj dobiva pritoke skoraj izključno z desne-slovenske strani. Njena glavna pritoka v enoti sta Mestinjščica na severu in Bistrica na jugu enote. Med njima je več manjših, krajših pritokov, ki so večinoma poimenovani po krajih in dolinah. Med pomembnejšimi so Olinski potok, Golobinjski potok, Buča, Virštanjski potok in Zibiški potok. Pritok Bistrice je zadnji desni pritok Sotle in je hkrati najpomembnejši pritok Sotle v enoti. Bistrica odvodnjava ves zahodni in južni del enote. Vrezana je večinoma v odpornejše triasne kamnine, zato je njena dolina razmeroma ozka. Ima mnogo večji padec, zato manj poplavlja. Večje količine prodnega nanosa v strugi pričajo tudi o njenem hudourniškem značaju (Perko, 1999, Savnik, 1976).

1.1.5 Matična podlaga

V enoti prevladujejo usedline iz mlajšega terciarja. Gričevnat svet v južnem delu enote je zgrajen pretežno iz laporja, peskov in peščenjakov miocenskega izvora. Mestoma se pojavljajo miocenski apnenci, ki zaradi večje odpornosti v pokrajini orografsko izstopajo. Mlajše kamnine najdemo le ob dolinah Bistrice in Sotle, kjer prevladujejo meljasti in glinasti kvartarni nanosi. Zaradi lapornatih in

glinastih kamnin so zlasti na bolj strmih pobočjih pogosti zemeljski usadi. Manjši kompleks triasnih dolomitov tvori matično podlago na območju vzhodno od Podsrede in Kozjega do Dekmance.

Rudnica in obrobno hribovje je zgrajeno večinoma iz starejših kamnin (triasni apnenci in dolomiti) in predstavlja južno krilo trojanske antiklinale. Na južnih pobočjih se nahaja spilitiziran diabaz in tuf (magnatske kamnine) in sicer med Podčetrtkom in Slivjem. Ime Rudnice kaže tudi na to, da je bilo v preteklosti razvito rudarjenje. Kopali so železovo in svinčeno rudo (diabaz), rudnik pa so opustili v začetku dvajsetega stoletja.

Severni del enote sega na območje Rogaškega podolja. Po zgradbi in površinski obliki je vzhodno nadaljevanje Celjske kotline. V kamninski podlagi prevladujejo miocenski peščenjaki, apnenčasti peščenjaki, laporji, deloma tudi lapornat apnenec in apnenec.

Zakraselega površja je v enoti malo. Najdemo ga le v pasu litotaminjskega apnenca med Drenskim Rebrom, Zdolami, Križanim Vrhom in Podsredo, kjer so nastale manjše vrtače in suhe doline (Perko, 1999, osnovna geološka karta 1:100 000 (L33-67 Celje, L33-68 Rogatec) in Savnik, 1976).

1.1.6 Tla

Nastanek, razvoj in vrsta tal so odvisni od kamninske podlage, klime, vegetacije, talne favne in flore, nezanemarljiv pa je tudi antropogeni vpliv. Talni tip daje obeležje gozdu in gozdnemu rastiščnemu tipu, po drugi strani pa tudi rastlinsko vpliva na sestavo in značaj organskega dela talnega profila.

V GGE so glavni tipi tal prisotni v sledečih talnih združbah (pedosekvencah):

- na produ in pesku (dolinski del enote);
- na glinah in ilovicah (dolinski del enote);
- na mehkih terciarnih kamninah (terciarni grički);
- na trdih karbonatnih kamninah (manjši del enote na apnencih in dolomitih gričevnatega dela);
- na nekarbonatnih kamninah (na peščenjakih, skrilavcih z apnenci, andezitih, keratofirjih gričevnatega dela).

Talne združbe iz prvih dveh pedosekvenc so zastopane le v dolinskem delu Sotle in spodnjem delu Bistrice. Tu se gozdovi pojavljajo v obliki manjših otočkov, omejkov in logov. Prevladujejo predvsem kmetijske površine (njive in travniki). Tukaj so se razvila globoka, sveža in vlažna rjava karbonatna tla s prevladujočim gozdnim rastiščnim tipom kisloljubno gradnovo-belogabrovje (*Vaccinio myrtilli - Carpinetum betuli*).

Površinsko najbolj razširjena pedosekvenca v enoti je talna združba na mehkih terciarnih kamninah (peščenjak, lapor). Tukaj se gozd mozaično prepleta s kmetijskimi zemljišči, predvsem s travniki in pašniki, na prisojnih legah pa z vinogradi. Gozd porašča predvsem strma severna pobočja.

Na zadnjih dveh pedosekvencah je delež gozda največji. Na pedosekvenci na trdih karbonatnih kamninah srečamo večje strnjene gozdne komplekse (Rudnica).

Na nekarbonatni-silikatni podlagi, ki v GGE prevladuje, srečujemo predvsem različne oblike kisljih rjavih gozdnih tal in sicer naslednje tipe:

- peščena, kislja rjava gozdna tla: poraščajo jih bukovi gozdovi, za katere je značilen slab razkroj opada;
- slabo podzolasta, peščena glinasta, globoka, kislja rjava tla: pojavljajo se ob vznožju pobočij, ob ozkih jarkih. Značilen je dober razkroj opada, globok in svež humozni horizont. Tla poraščajo pretežno bukovi gozdovi z večjo primešanostjo aceretalnih vrst;
- podzolasta, ilovnata-peščena tla: gre za siromašna tla, ki jih poraščajo predvsem gozdni rastiščni tipi s hrastom, zlasti cerom.

Osnovne značilnosti teh talnih tipov so počasen in ponekod nepopoln razvoj opada in slaba mineralizacija organske snovi. Biološka aktivnost tal je slaba zaradi močne kislosti. Rjava gozdna tla so bolj ali manj zakisana, odvisno od matične podlage in načina gospodarjenja. Steljarjenje še dodatno slabi strukturo in kemično sestavo tal. Tla postajajo fiziološko plitva, rastišča pa podlegajo degradacijskim procesom.

Na karbonatni podlagi so se razvila največkrat sveža, biološko aktivna tla z nevtralno do slabo kislom reakcijo. Glavne talne tipe tvorijo:

- prstena, nanešana, skeletna rendzina: dobra, sveža gozdna tla, ki so v GGE zastopana v neznatnih površinah. Poraščajo jih gozdovi plemenitih listavcev;
- globoka, sveža, peščeno-ilovnata rjava tla: sveža tla, za katera je značilen dober razkroj opada in dobra biološka aktivnost. Tip tal poraščajo gozdovi belega gabra in gradna.
- pokarbonatna razvita rjava gozdna tla.

Poleg omenjenih talnih tipov obstaja še cela vrsta drugih, ki pa predstavljajo mešanico oziroma kombinacijo že prej navedenih najpogostejših tipov tal.

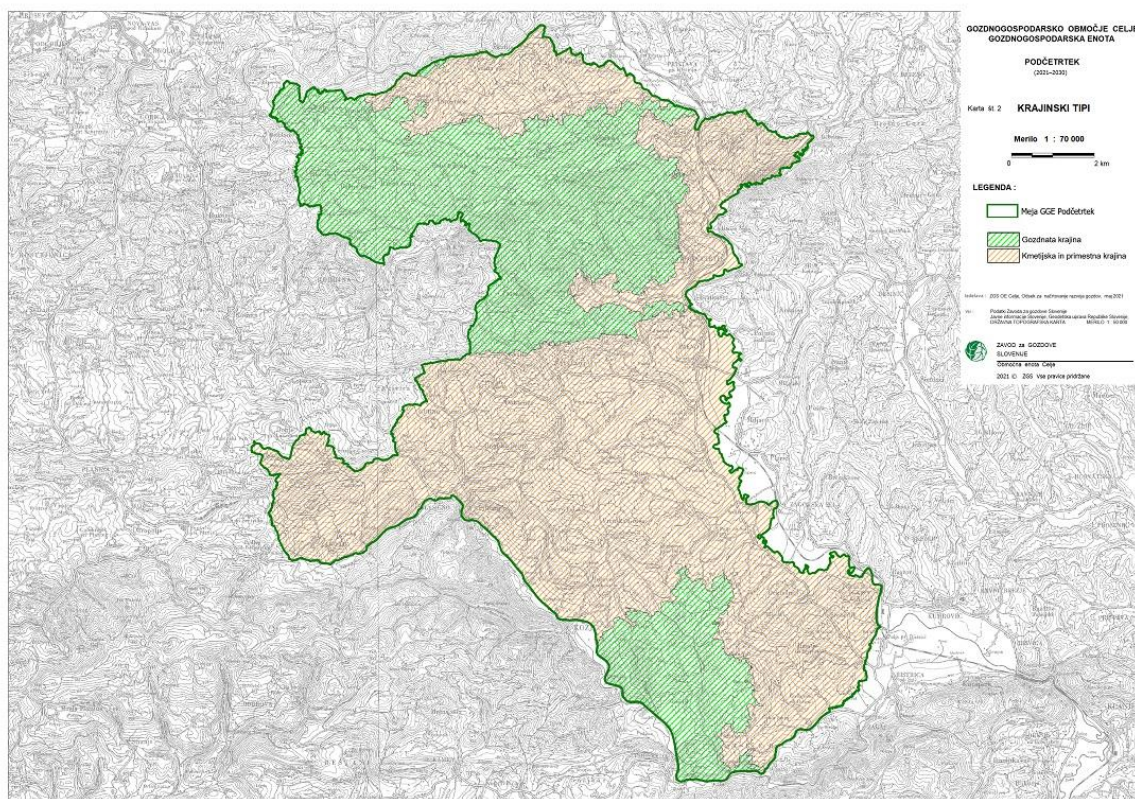
1.1.7 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE Podčetrtek je gozdna maska zelo mozaično razporejena po površini. Skupna površina GGE Podčetrtek znaša 14.475,45 ha (podatek iz digitalizirane površine k. o.), v kar so vključene tako gozdne kot negozdne površine. Od tega smo v gozdni prostor uvrstili 128,46 ha površin. Gozdov je 5.547,93 ha in pokrivajo 38,33 % skupne površine. V enoti se srečamo z dvema krajinskima tipoma in sicer:

- **kmetijska in primestna krajina** obsega večji del GGE Podčetrtek. Poleg severovzhodnega dela z zibiško dolino obsega naseljene predele okoli Sv. Eme, Vonarskega jezera in mesta Podčetrtek. Večji del tega krajinskega tipa obsega osrednji del GGE (Imeno, Golobinjek, Virštanj, Buče, Pilštanj, Lesično, Zagorje, Kozje) ter jugovzhodni del enote (Sedlarjevo, Lastnič, Dekmanca in okolica Bistrice ob Sotli). Površina kmetijske in primestne krajine znaša 9.228,45 ha, od tega je 2.128,21 ha gozda oz. znaša gozdnatost 23 %. Kmetijska krajina predstavlja 64 % delež površine GGE.
- drugi manjši krajinski tip je **gozdnata krajina**, ki se na severozahodu in jugozahodu zajeda v kmetijsko in primestno krajino. V gozdnato krajino spadajo območja v nižinskem, gričevnatem, podgorskem in delno tudi gorskem pasu. Gozd se v njej prepleta z drugimi, pretežno kmetijskimi rabami tal in pokriva okoli 40–85 % površine, ostale rabe prostora pa so mozaično vključene v prostor. Za ta predel je značilna razpršena poselitev. Na severozahodu zavzema k. o. Grobelce, Babna Gora, del k. o. Babna Reka ter celotno območje Rudnice, Olimskega loga s Sopotami in gozdnatim predelom Virštanja. Na jugozahodu pa v gozdnato krajino spadajo k. o. Podsreda, gozdnati predeli Križanega Vrha, Olimskega, Sušice, Duplega, Zaravnega in Graščinske hoste. S površino 5.247,39 ha gozdnata krajina predstavlja 36 % celotne površine GGE. Površina gozda v tej krajini znaša 3.420,09 ha, tako da je gozdnatost 65,18 %.

Za celotno območje gozdnogospodarske enote Podčetrtek je značilna ohranjena mozaičnost kmetijskih obdelovalnih površin in gozda, kar daje poseben pečat kulturni krajini.

Pri izločanju gozdnih tipov smo opredelili mejo med gozdnim in kmetijskim prostorom. Posamezne manjše površine prostora GGE Podčetrtek, ki bi po svojih značilnostih spadale v posamezni tip krajine, v tej določitvi prostora nismo posebej izločili. Osnova za oblikovanje posameznega krajinskega tipa je velikost nekaj kvadratnih kilometrov. Na podlagi tako izločenih tipov krajine smo opredelili tudi gozdni prostor. V njem so vključene gozdne in negozdne površine (nenaseljeni senožeti, lazi, manjši osredki znotraj gozda). Slednje z gozdom predstavljajo neločljivo ekološko oziroma funkcionalno celoto. Rabe negozdnih površin v gozdnem prostoru so najrazličnejše. Hkrati z izdelavo popisov sestojajo te površine členili, kot je prikazano v preglednici 2/D.

Karta 2: Krajinski tipi v GGE Podčetrtek

Preglednica 2/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	14.475,45	100,0
Gozd	5.547,93	38,3
Ostala gozdna zemljišča	38,74	0,3
- daljnovodi	28,31	0,2
- obore	10,43	0,1
Ostali gozdni prostor	128,80	0,9
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	54,60	0,4
- zaraščajoče površine	36,74	0,2
- infrastrukturni objekti	37,24	0,3
- ostale površine v gozdnem prostoru	0,22	< 0,1
Negozdni prostor	8.759,98	60,5
- zaraščajoče površine	242,09	1,7
- ostale površine znotraj negozd. prostora	8.517,89	58,8

1.1.8 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Kot osnova za vegetacijski oris GGE Podčetrtek smo uporabili fitocenološko karto v merilu 1 : 50.000, podatke iz starih GGN in gozdnogojitvenih elaboratov za državne gozdove iz leta 1955. Državne gozdove je leta 1955 v enoti podrobno fitocenološko obdelal dr. Maks Wraber. Isti avtor je leta 1965 popisal zasebne gozdove, vendar elaborat ni bil nikoli predstavljen. Leta 1988 je Slovenska akademija znanosti in umetnosti (v nadaljevanju SAZU) izdelala fitocenološko karto v merilu 1 : 50.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.

V tem GGN smo za poimenovanje rastiščnih tipov uporabili novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012). Vegetacijske značilnosti smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Gozdna vegetacija na območju GGE Podčetrtek zajema dve fitogeografski območji in sicer: subpanonsko, ki v enoti prevladuje ter predalpsko. Zaradi pretežno kisle matične podlage prevladujejo skupine kisloljubnih gozdnih rastiščnih tipov med katerimi skupina podgorskih bukovij na silikatnih kamninah porašča skoraj polovico površine enote (47 %). Precej razširjen je tudi GRT kisloljubno gradnovo belogabrovje (18 %). Na nevtralnih silikatih se pojavlja GRT gradnovo-bukovje na izpranih tleh, medtem ko je na bazični matični podlagi najbolj razširjen GRT predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, ki pokriva 17 % vseh gozdov.

Povprečni rastiščni koeficient za enoto znaša 10,1 in je v enoti relativno visok zaradi visokega rastiščnega koeficienta največjega RGR kisloljubnih bukovih gozdov ($R_k = 11,7$) in RGR gradnovo belogabrovja in dobrane ($R_k = 10,8$). Nizke R_k faktorje imata rastiščnogojitvena razreda toploljubnih listnatih gozdov in varovalnih gozdov. Zaradi sprememb v Pravilniku o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Url. I. RS, št.11/17) so se spremenili rastiščni koeficienti v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem.

Preglednica 3/D-GZ: Površina in delež rastiščnih tipov v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
Podgorska bukovja na silikatnih kamninah			
73100	Kisloljubno gradnovo bukovje	2.622,55	47
75100	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	73,72	1
75200	Predpanonsko podgorsko bukovje	2,78	< 1
Gradnovo belogabrovja na silikatnih kamninah			
71100	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	1.019,75	18
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah			
55200	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	926,66	17
55400	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	308,08	6
Toploljubna bukovja			
59200	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	194,97	4
Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev			
56200	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	94,43	2
56100	Bazoljubno gradnovje	59,10	1
Gradnovo belogabrovja in gradnovje na karbonatih in mešanih kamninah			
54200	Predalpsko gradnovo belogabrovje	79,47	1
Javorovja, velikojesenovja in lipovja			
60100	Pobočno velikojesenovje	70,33	1
60000	Podgorsko-gorsko lipovje	6,63	< 1
Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah			
77100	Jelovje s praprotni	42,06	< 1
Gorska, zgornjegorska in podalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah			
63200	Predalpsko gorsko bukovje	25,71	< 1
58100	Osojno bukovje s kresničjem	7,05	< 1
Jelova bukovja			
64300	Predalpsko jelovo bukovje	7,20	< 1
Bazoljubno rdečeborovja in črnoborovja			
62100	Bazoljubno rdečeborovje	4,05	< 1
Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah			
78100	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	3,69	< 1
	Skupaj	5.547,93	100

1.1.8.1 Opis pomembnejših rastiščnih tipov v enoti

➤ **Kisloljubno gradnovo bukovje**

Kisloljubno gradnovo bukovje je paraklimaksen, aconalni gozdni rastiščni tip, pogojen s posebno mezoklimo, mezoreliefom in tlemi. Pojavlja se v gričevnatem, podgorskem in spodnjem delu gorskega pasu na zmerno kisljih nekarbonatnih kamninah. Zavzema predvsem prisojne lege srednje strmih do strmih pobočij na nadmorskih višinah od 100 do 700 (900) metrov.

Matično podlago najpogosteje tvorijo različne zmerno kisle nekarbonatne kamnine, od miocenskih do oligocenskih peščenjakov in laporjev do andezitnih tufov, werfenskih peščenjakov in skrilavcev. Rastiščni tip porašča valovita pobočja brez večjih strmin in izrazitih grebenov, večinoma prisojne lege. To so relativno topla področja, ki so dokaj razgibana in razrezana z manjšimi in večjimi dolinicami in jarki. Relief je skladen, pobočja so zaobljena, srednje strma do strma, ki se glede na nepropustno geološko podlago končajo običajno s potokom, jarkom. Bregove ogrožajo udori, usadi ter druge površinske in globinske erozije, zlasti če niso strnjeno pokriti z gozdovi. Tla so srednje globoka, kislja, rjava, s surovim humusom in prhnino, drobno grudičaste strukture, sveža, z relativno dobro propustnostjo, dobro in enakomerno prekoreninjena, biološko še zadovoljivo aktivna, ilovnato-peščena do ilovnato-glinasta, skeletna po vseh horizontih. Rodovitnost tal je prav dobra in odvisna predvsem od vlažnosti, od lege v pokrajini, toda zaradi labilne zgradbe zelo občutljiva na nepravilno gospodarjenje. V širokih jarkih in osojnih legah, kjer je dovolj vode, so rastišča zelo rodovitna. Na prisojnih, bolj strmih pobočjih in grebenih, kjer večina vode odteče zaradi bolj plitvih tal in vododržnih plasti, pa slabša. Zaradi pomanjkanja baz so tla zelo nestabilna in zaradi napačnega gospodarjenja (steljarjenja in pospeševanja smreke) lahko hitro degradirajo.

Matično osnovo tvorijo miocenski nanosi, na katerih ima gozdni rastiščni tip revnejšo rastlinsko sestavo in večjo prisotnost zmerno kisloljubnih vrst. V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*). Posamič ali v gnezdih sta ji primešana graden (*Quercus petraea*) in kostanj (*Castanea sativa*). Kostanj lahko krajevno celo prevladuje. Po sušnih grebenih se pogosto uveljavljata rdeči bor (*Pinus sylvestris*) in breza (*Betula pendula*). V vlažnih jarkih in na osojnih pobočjih najdemo smreko (*Picea abies*). V najnižjih nadmorskih višinah so bukvi posamič primešani beli gaber (*Carpinus betulus*), češnja (*Prunus avium*) in brek (*Sorbus torminalis*). Na toplejših legah najdemo mali jesen (*Fraxinus ornus*). Grmovni sloj je slabo razvit. Pojavlja se krhlika (*Frangula alnus*) in vrste iz rodu *Rubus* sp. Zeliščna plast je neenakomerno razvita. Prevladujejo: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadni črnilec (*Melampyrum pratense*), grozdasta škržolica (*Hieracium racemosum*). Mahovna plast je slabo izražena. Bujno se razvija predvsem na degradiranih rastiščih. Gozdovi so predvsem v bližini kmetij precej osiromašeni zaradi pretiranega steljarjenja in vnosa smreke. V teh gozdovih je potrebno pospeševati listavce, še posebej bukev.

Gospodarska vrednost GRT kisloljubno gradnovo bukovje niha od dobre do slabe. Slaba gospodarska vrednost je predvsem v sestojih, kjer se je v preteklosti veliko steljarilo. Kisloljubno gradnovo bukovje je občutljivo na pospeševanje smreke. V gozdu smreka s svojimi plitvimi koreninami izključi iz biološkega kroženja spodnje talne horizonte. Zaradi težko razkrojljivih odpadlih smrekovih iglic se tla dodatno zakisajo, zato se poveča izpiranje v nižje plasti, ki so nedosegljive za smrekove korenine. Tla fiziološko splitvijo. Taka tla se izboljšajo, ko se zopet uveljavijo listavci, posebno bukev.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč - 8,3.

➤ **Kisloljubno gradnovo belogabrovje**

GRT kisloljubno gradnovo belogabrovje pokriva nižinske in gričevnate predele ter sega do približno 450 m nmv. Porašča vse lege blagih do zmernih nagibov. V GGE ga najdemo v manjših ali večjih kompleksih pretežno v gričevnatem svetu od blagih pobočij nad Zibiko na severu, pa vse do levega brega Bistrice na jugu.

Matično osnovo sestavljajo oligocenski in miocenski peščenjaki in andezitski tufi. Tla so kislja rjava, fiziološko izredno aktivna in visoko produktivna. Prvotno je bil rastiščni tip precej bolj razširjen in v strnjениh kompleksih, toda zaradi ugodnih talnih in geografskih razmer so površine tega tipa v veliki meri izkrčene za kmetijske površine.

V ohranjenih sestojih je značilna dvoslojna struktura z gradnom (*Quercus petraea*) v zgornjem in z belim gabrom (*Carpinus betulus*) v srednjem in spodnjem sloju. V zgornji sloj so posamično in v šopih

primešane še ostale vrste in sicer češnja (*Prunus avium*), dob (*Quercus robur*), lipovec (*Tilia cordata*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), maklen (*Acer campestre*) in smreka (*Picea abies*). V grmovnem sloju najdemo navadno trdolesko (*Euonymus europaea*) in kovačnik (*Lonicera carpifolium*). V zeliščni plasti prevladujejo orlova praprotnica (*Pteridium aquilinum*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*) in zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*). V preteklosti je bila v GRT pogosto pospeševana smreka, kar je privedlo do dodatnega zakisanja tal. Smreka se na takšnem rastišču obilno pomlajuje in pogosto zavira pomlajevanje naravnih listavcev. Produktijske sposobnosti rastišč so zelo dobre, če niso zaradi gospodarjenja v preteklosti rastišča degradirana (Accetto, 2001, Čarni in sod., 2002).

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč - 7,2.

➤ **Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih**

GRT predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih je razširjen v gričevnatem in hribovitem vegetacijskem pasu na nadmorskih višinah od 300 do 600 m. Porašča klimatogeni vegetacijski pas v osrednjem in južnem delu GGE. Na prisojnih legah se povzpne tudi do nadmorske višine 800 metrov. GRT najdemo na vseh legah pobočij z zmernimi nagibi, največ pa jih je na osojnih, srednje strmih (25–30°) hladnejših legah (S, SZ, SV). Vezan je na karbonatno matično podlago dolomitov, dolomitiziranih apnencev, redkeje apnencev, na katerih nastajajo visoko produktivna, rjava pokarbonatna in slabo izprana rjava pokarbonatna tla, ki se prepletajo z rjavimi rendzinami. So stabilne zgradbe, zato jim v zmerni količini in pravilni zmesi smreka ne škoduje. Če gozd posekamo na golo, lahko nastanejo erozijska žarišča (posebno na nekdanjih hudourniških vršajih).

Tla so srednje globoka, obstojna, ilovnata do meljasto glinasta, večinoma z malo skeleta z globljim sprsteninastim humusnim horizontom. Rodovitnost tal je prav dobra. Značilna je umirjena mezoklima celinskega tipa s povprečnimi letnimi temperaturami od 6,5 do 8 °C in od 1.000 do 1.200 milimetrov padavin.

Večina teh gozdov v bližini naselij je zaradi panjevskih sečenj pa tudi sečenj najkvalitetnejšega in najdebelejšega drevja pogosto degradiranih. V drevesnem sloju prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), ki gradi več ali manj čiste sestoje. Posamezno so primešani graden (*Quercus petraea*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), češnja (*Prunus avium*), smreka (*Picea abies*) in beli gaber (*Carpinus betulus*). Smreka (*Picea abies*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*) se primešata le pod vplivom človeka in se uspešno naravno pomlajujeta. Izstopa bogat grmovni sloj, ki pokriva tudi do 30 %, v presvetljenih gozdovih pa tudi do 50 % talne površine. V dobro razviti grmovni plasti prevladujejo poleg bukve (*Fagus sylvatica*), malega jesena (*Fraxinus ornus*), mokovca (*Sorbus aria*), ponekod vlagoljubne grmovnice. Med njimi so najpogostejše dobrovita (*Viburnum lantana*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), navadni srobot (*Clematis vitalba*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*) in enovratni glog (*Crataegus monogyna*). Zeliščna plast je dobro razvita vso rastno dobo, ki traja od začetka maja do približno polovice ali celo do konca oktobra. Značilne vrste so navadno tevje (*Hacquetia epipactis*), navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), črni teloh (*Helleborus niger*), trilistna vetrnica (*Anemone trifolia*) itd. GRT ima zelo široko ekološko amplitudo in zelo stabilno rastišče, zato pride regresija in degradacija do veljave šele po dolgotrajnih negativnih vplivih.

Produksijska sposobnost gozdnih rastišč – 8,8.

➤ **Gradnovo-bukovje na izpranih tleh**

Gradnovo bukovje na izpranih tleh je aconalen rastiščni tip nižinskega in gričevnatega pasu od 200 do 400 metrov nadmorske višine na blagih naklonih (do 10°). V GGE ga najdemo pretežno na zahodnih pobočjih Rudnice, pobočjih okrog Zagorja in v kompleksu gozdov severno od Podsrede.

Geološko osnovo tvorijo miocenski nanosi, manj pliocenski rečni nanosi, triadni apnenci in dolomiti. Na tej matični podlagi so se razvila kislja rjava tla s sprsteninasto obliko humusa ali izprana pokarbonatna rjava tla, ki so produktijsko srednje sposobna.

V sestojih prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), s posamično do skupinsko primesjo gradna (*Quercus petraea*) in ostalih listavcev, kot so gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), češnja (*Prunus avium*), maklen (*Acer campestre*), brek (*Sorbus torminalis*). Grmovni sloj je slabše razvit, zeliščni sloj pa tvorijo fagetalne vrste, značilne so zlasti ozkolistna naglavka (*Cephalanthera longifolia*), velevetni čober (*Calamintha grandiflora*) in alpski vimček (*Epimedium alpinum*). Ob steljarjenju in drugih ukrepih postanejo že po naravi izprana tla še bolj kislja (Accetto, 2001, Čarni in sod., 2002).

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč – 8,8.

➤ **Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje**

V GGE se pojavlja v manjših zaplatah. Večje sestoje najdemo le na južnem pobočju Olimske gore, na južnem pobočju Rebrni nad Kozjem in na strmih pobočjih vzhodno od Podsrede. GRT je aconalen, edafsko pogojen, vezan na južne lege na strmih pobočjih in grebenih (od 25° do 40° naklona) s poudarjenimi temperaturnimi ekstremi. Pojavlja se na nadmorskih višinah od 200 do 1.000 metrov. Uspeva na izrazito prisojnih legah, kjer letno pade več kot 1.100 mm padavin in so približno enakomerno razporejene skozi vse leto.

Matično osnovo tvorijo permski apnenci, triadni dolomit in dolomitiziran apnenec, redkeje laporji. Triadni dolomiti kemično slabo, fizikalno pa zelo močno preperevajo, zato so to gladka pobočja brez skal na površju. Tla so na splošno slabše rodovitna, brez pokrova rastlinstva so zelo nagnjena k eroziji, zato je treba s temi gozdovi zelo previdno gospodariti. Temperaturne razlike so velike, zračna vlaga pa neizenačena in nizka. Sestojni sklep je na splošno redkejši, voda odteka večinoma po površju (zaradi slabo propustne matične podlage). Veliko teh gozdov so izkrcili za pašnike, les pa v glavnem izkoriščali za drva.

Na omenjeni matični podlagi in legi se razvijejo bazična sprsteninasta dolomitna skeletna rendzina ali plitka rjava pokarbonatna tla, podvržena eroziji in slabo rodovitna. Padavinska voda zaradi strmin in nepropustne podlage hitro odteče. Kljub dokajšnji količini padavin so sušna obdobja v teh bukovjih pogosta. Tla so plitva do srednje globoka (15–30 cm), ilovnata, skeletoidna do zelo skeletna z jasno izraženim sprsteninastim horizontom. Reakcija tal je skoraj nevtralna, ki ugodno vpliva na dober razkroj stelje. Za razkroj stelje na termofilnih rastiščih je omejujoč dejavnik nizka talna vlaga in visoka temperatura.

Del teh gozdov uvrščamo med varovalne gozdove. Osnovno rastlinsko kombinacijo tvorijo toploljubne vrste, še posebej po večjih končnih posekih. V drevesnem sloju je graditeljica sestoja bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji primešani toploljubni listavci, zlasti črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*). Rdeči bor (*Pinus sylvestris*) zavzema skrajna rastišča po grebenih. Bukov, kot glavna graditeljica GRT, v drevesni sestavi prevladuje in je na rastišču konkurenčno najmočnejša. Veliko je bukovih panjevcev slabe kakovosti. Njena kakovost gospodarsko ni visoko vredna, zato so hoteli rastišče v preteklosti ovrednotiti z uvajanjem iglavcev, predvsem smreke (*Picea abies*), rdečega bora (*Pinus sylvestris*) in črnega bora (*Pinus nigra*). Na posameznih mezofilnih predelih pa je moč pospeševati gorski (*Acer pseudoplatanus*) in ostrolistni javor (*Acer platanoides*). Bogato razvito grmovno plast sestavljajo dobrovita (*Viburnum lantana*), rumeni dren (*Cornus mas*), bradavičasta trdoleska (*Euonymus verrucosa*) in drugi. Za zeliščni sloj so značilne ekološko zahtevne, zmerno vlagoljubne vrste, kot so navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), koprivasta zvončica (*Campanula trachelium*) in beli šaš (*Carex alba*). V področjih, kjer se pojavlja toploljubni bukov gozd, so navadno strma pobočja, ki v večini primerov opravljajo varovalno vlogo.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč – 7,0.

1.1.9 Živalski svet

Pogoji za ohranitev in razvoj populacij prostoživečih živalskih vrst v GGE so po ocenah ZGS razmeroma dobri. V zadnjem desetletju ne zaznavamo večjih sprememb na tem področju. Bivalne in prehranske razmere za divje živali so zadovoljive. Vpliv človeka v naravnem okolju se v zadnjih desetletjih sicer precej povečuje, na območju enote beležimo precej povečan obisk gozdov zaradi turističnih in splošnih družbenih zahtev. Precej razpršena gozdnatost in zmeren (sprejemljiv) vpliv kmetijstva in urbanizacije v primerjavi z ostalimi deli območja, zagotavljajo primerne habitatne pogoje večini avtohtonih vrst. Naravna ponudba hrane za rastlinojede parkljarje je dobra, še posebej v tistih delih enote kjer je višji delež gozdnega roba. Kmetijstvo je razmeroma ekstenzivno naravnano, razen v nižinskih območjih Posotelja, kjer so večji intenzivnejši nasadi koruze in žit. Gospodarjenje s prostorom v večini enote dokaj dobro sledi načelom naravovarstva in v veliki meri upošteva sobivanje s prostoživečimi živalmi. Načini kmetovanja (kolobarjenje, sonaravno gospodarjenje, itn.) zagotavljajo primerno vrstno sestavo hrane za živalski svet. V enoti je zagotovljene dovolj kakovostne pitne vode, ki jo omogoča dokaj gosto omrežje naravnih vodotokov. Tudi številni manjši izviri in druga vodna telesa v okolju prispevajo k biotski pestrosti (mokrišča, kaluže, ostali vodni viri...).

V enoti so stalno oz. občasno prisotne naslednje vrste divjadi: srna, divji prašič, damjak, gams, poljski zajec, lisica, šakal, jazbec, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, pižmovka, raca mlakarica, fazan, šoja, sraka in siva vrana. Občasno se lahko v območju pojavljajo še muflon, navadni jelen in poljska jerebica. Prisotnost alohtonih vrst (damjaka, muflona in fazana) je pogojena v veliki meri z osebkami, ki izvirajo iz reje v oborah oz. so bile v okolje naseljene. Zaradi navedenega je predvsem damjak v zadnjih nekaj letih v GGE stalno prisoten kljub upravljavskim usmeritvam, ki določajo popolno izločitev vrste iz naravnega okolja. Prav gotovo pa je njegova prisotnost problematična še z vidika medvrstnega odnosa z ostalimi avtohtonimi vrstami divjadi v tem okolju ter povzročitve škod na kmetijskih in gozdnih kulturah.

Od zavarovanih živalskih vrst so v enoti prisotne številne prostoživeče vrste, od katerih so najštevilčnejše: kanja, kragulj, skobec, sokol selec, navadna postovka, kormoran, krokar, poljska vrana, lesna sova, čuk, velika uharica, mala uharica, veverica, hermelin, mala podlasica, dihur, siva čaplja, štorklja, labod grbec, grlica, golob grivar, itn.

Srna (*Capreolus capreolus*)

Je na območju enote najštevilčnejša vrsta divjadi, hkrati pa upravljavcem lovišč pomeni lovnogospodarsko najpomembnejšo vrsto. Glede na ugotovitve pri upravljanju z njo ocenjujemo, da se je njena gostota v zadnjem desetletju nekoliko zmanjšala. Vitalnost in zdravstveno stanje posameznih osebkov je dobro, populacija je socialno dobro oblikovana in dobro usklajena z okoljem. Vpliv srnjadi na gozdno mladje je povsem sprejemljiv in nemoteč. Upravljanje z njo v zadnjih desetletjih je ustrezno in zadovoljivo sledi temeljnim lovsko upravljavskim usmeritvam, ki so opredeljene v načrtih za upravljanje z divjadjo. Lovske organizacije in lastniki zemljišč v GGE že več desetletij izvajajo različne ukrepe za zagotavljanje naravnih prehranskih virov številnih vrst divjadi. Tu je treba izpostaviti predvsem čiščenje in vzdrževanje zaraščajočih površin v gozdnem prostoru, košnja in spravilo sena, obdelava krmnih njiv, sadnja in vzdrževanje plodonosnih drevesnih vrst, vzdrževanje grmišč in remiz v gozdnem prostoru, sečnja v poznem zimskem času, zagotavljanje miru v zimskem obdobju in v času poleganja mladičev, ohranjanje naravnih prehranskih virov, itn. Pomemben segment ohranjanja srnjadi predstavlja tudi varovanje divjadi pred zvermi in potepuški psi.

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Se je v zadnjem desetletju številčno in prostorsko okrepil, kar utemeljujemo s podatki o dinamiki odvzema/odstrela ter pojavljanju škod na kmetijskih kulturah. Prisoten je na celotnem območju, vendar so gostote nekoliko večje na Rudnici in v območjih večjih gozdnih kompleksov. Sicer pa je divji prašič pogostejše zaznan v gozdnatih območjih enote z višjim deležem mladovij ter plodonosnih drevesnih vrst (hrastov, kostanja in bukve). Vse bolj je prisoten tudi v kmetijski krajini kjer zadovoljuje prehranske potrebe (na koruzi, žitih in travnikih). Škodni vpliv vrste v njegovem okolju med leti precej niha, vendar dolgoročno narašča. Vpliv prašičev v okolju, ki ga zaznavamo z ritjem po travnikih, škodah na koruzi, ostalih vrstah žit in krompirju, se v zadnjih letih povečuje. Divji prašič v gozdovih ne povzroča škod. Z ritjem po tleh ustvarja pogoje za naravno nasemenitev drevesnih in grmovnih vrst, kar je za obnovo gozdov izjemno pomembno. Prehranski pogoji za divjega prašiča v enoti so predvsem v večjih gozdnih kompleksih dokaj dobri. Razmeroma pogosti obrodi hrastov, bukve in domačega kostanja v zadnjih letih omogočajo zelo ugodne pogoje za številčno rast populacije, ki jo sicer zaznavamo vse od 70. let prejšnjega stoletja na območjih celotne Evrope. Temeljni cilj upravljanja z divjim prašičem je zagotavljanje okolju primerne številčnosti, ki ne povzroča pretiranih konfliktov med LD in lastniki zemljišč. Pomembno je še zasledovanje naravne starostne in spolne strukture populacije in socialnih razmerij v tropih divjih prašičev.

Damjak (*Dama dama*)

Je na območju enote stalno zastopana vrsta divjadi. Vsi osebki izhajajo iz bližnjih obor za rejo divjadi in se v naravi že več let razmnožujejo. Dolgoročno je njegova prisotnost v naravi nezaželena, kar skušamo zagotavljati z intenzivnim upravljanjem - dovolitvijo odstrela v lovišču Podčetrtek prek celega leta. Damjak je razmeroma dobro prilagojen na okolje v enoti, zaradi česar se uspešno širi v sosednja območja. Občasno beležimo poškodbe na vinogradih, zelenjavi, sadnem drevju in drugih kmetijskih kulturah.

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Gams je na območju enote dobro zastopan na območju Rudnice. Zaradi različnih motenj v okolju se prostorsko prilagaja in pomika v mirnejša območja. Neželeni vplivi na njegovo življenjsko okolje (pohodništvo, kolesarjenje, vožnja z motornimi vozili, povečan obseg sečenj, itn) se v zadnjih letih močno povečujejo, kar otežuje upravljanje z njim. Zdravstveno stanje gamsov je razmeroma dobro, njihov vpliv v okolju je povsem nemoteč.

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Je v enoti razmeroma številčna divjad, kar se odraža med drugim tudi s pogostimi napadi na domače živali, predvsem na kokoši in zajce. Njen vpliv v okolju je izražen s plenjenjem številnih vrst poljske divjadi, kar predstavlja pomemben medvrstni vpliv in omejuje upravljanje s poljsko divjadjo. Medletna nihanja gostote so v veliki meri posledica naravne hrane (talnih sesalcev), ki najmočnejše vplivajo na rodnost populacije oz. nihanje njene številčnosti.

Šakal (*Canis aureus*)

Je divjad, ki se je v enoti začela posamično pojavljati po letu 2017. Njegovo prisotnost spremljamo na podlagi monitoringa, škodah na domačih živalih in medvrstnim odnosom – plenjenjem številnih prostoživečih živalskih vrst v ekosistemu. Trenutno sicer še ne zaznavamo večjega medvrstnega vpliva na ostale vrste v ekosistemu, vendar se po izkušnjah iz sosednih držav pričakuje v naslednjih letih naraščanje njegovega plenilskega vpliva na prostoživeče in domače živali v enoti.

Kuna belica (*Martes foina*), kuna zlatica (*Martes martes*)

Sta dokaj dobro zastopani vrsti divjadi, še posebej belica, ki je številčnejša v urbani krajini (gospodarska poslopja, osameli objekti in stanovanjske hiše). Življenjski prostor zlatice je gozd. Obe sta v ekosistemu izjemno koristni, pomembni predvsem za uravnavanje ekološkega ravnotežja malih glodavcev. Glede na odvzem vrst in opažanja v okolju je njuna številčnost dobro usklajena z razmerami v habitatu. Neželen vpliv belice je lokalno prisoten in se odraža predvsem s škodami na nepremičninah (ostrejših stanovanjskih in gospodarskih poslopij) in domačih živalih.

Jazbec (*Meles meles*)

Je na območju GGE dobro številčno zastopan, kar je pogojeno z dobrimi življenjskimi pogoji v okolju. Ocenjujemo, da se njegova številčnost med leti pomembneje ne spreminja. Vpliv vrste v njenem okolju je občasno zaznan s škodami na koruzi, vendar povsem sprejemljiv in za kmetovanje nemoteč.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Življenjski pogoji za upravljanje s poljskim zajcem v GGE Podčetrtek so sicer dokaj ugodni, vendar je stanje v populaciji razmeroma slabo. Odvisno je od številnih omejitvenih dejavnikov, pri čemur je treba izpostaviti predvsem vpliv plenilcev, prometa, kmetijstva in urbanizacije. Medletna nihanja številčnosti zajcev so v veliki meri posledica okoljskih dejavnikov, še posebej v času kotitve mladičev.

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Je v enoti dokaj dobro prisotna vrsta na vseh vodotokih in stoječih vodah. Kjer ima primerne pogoje za gnezditve in prehranjevanje je njena številčnost v veliki meri posledica naravnih prehranskih in bivalnih pogojev. Stanje v populaciji mlakarice se v zadnjem desetletju ni pomembneje spremenilo. Ocenjujemo da je trend številčnosti v zadnjih letih zmerno naraščajoč.

Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prisotnost fazana se je v zadnjih letih številčno in prostorsko močno zmanjšala. Omejeno se nahaja izključno v nižinskih predelih enote. Zaradi upadanja številčnosti ga v nekaterih loviščih umetno dodajajo, vendar bi bilo zaželeno napore v tej smeri preusmerjati predvsem v ureditev življenjskega okolja vrste in regulacijo plenilcev.

Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Vse navedene vrste ptic iz družine vranov so v enoti dokaj številčne, še posebej siva vrana, ki je v zadnjih letih postala izrazito sinantropna živalska vrsta. S svojo prisotnostjo v urbanih območjih občasno povzroča težave s škodami na objektih, kmetijskih posevkih, silažnih balah, in ostalemu premoženju. Pogoji za njen razvoj in razmeroma veliko številčnost so v GGE dobri in pogojeni predvsem s ponudbo organskih odpadkov.

Zavarovane živalske vrste

Ptice ujede: prisotnost oz. gostote ptic ujed v enoti so precej stabilne z zmernim trendom rasti, še posebej kanje, kragulja in skobca. Razmeroma pogosta je tudi navadna postovka, v enoti pa se občasno pojavljajo še druge vrste ujed, med drugim tudi sršenar, sokol selec in škrjančar.

Duplarji in sove: večina vrst iz te skupine je precej odvisna od količine stoječih mrtvih dreves v gozdu, ki jim nudijo primerne pogoje za njihov razvoj oz. gnezditve. Po podatkih inventure je v gozdovih GGE Podčetrtek dovolj odmrle biomase, ki v veliki meri zadovoljuje zgoraj navedene potrebe. V enoti so zadovoljivo zastopani veliki detel, zelena in črna žolna, brglez, lesna sova, čuk, kozača, redkeje pa je zaslediti tudi veliko in malo uharico.

Ptice: številčnost in prostorska razporeditev ptic pevk v enoti je zaradi precejšnjega deleža ohranjenega naravnega okolja razmeroma velika. Prisotnost ptic pevk v gozdnem prostoru je izjemna, še posebej sinic, muharja, kosa, liščka, ščinkavca, pogorelčka, srakoperja in drugih. V enoti so zastopani še golob grivar, vodomec, smrdokavra, škorec, šoja in sraka. Od vranov so dokaj številčni siva vrana in krokar, ki se je zadnje desetletje precej namnožil, k čemur so pripomogli njim dostopni organski odpadki.

Ostale prostoživeče živalske vrste: od zavarovanih živalskih vrst so v enoti prisotne še: siva čaplja, štorclja in kormoran, ki nemalokrat povzročajo škode na poljščinah, ribah, nepremičninah in domačih živalih. Vsekakor pa je hkrati treba izpostaviti njihovo pomembno vlogo v ekosistemu, ki se pogosto odražajo kot naravni regulator številnih človekovih škodljivcev (npr. talnih glodalcev, škodljivih žuželk itn.), poleg tega pa nekatere izvajajo pomembno sanitarno vlogo v okolju. V enoti so prisotne tudi mala in velika podlasica ter dihur. V zadnjem desetletju zaznavamo pospešeno povečevanje gostote bobrov v Sotli in vseh njenih pritokih. Občasno je prisotna tudi vidra, kar še dodatno potrjuje domneve o izboljšanju stanja tekočih voda v enoti.

1.1.9.1 Kakovost habitatov živalskih vrst

Splošna ocena kakovosti habitatov in ostalih pogojev prostoživečih divjih živali v GGE Podčetrtek so dokaj dobri, kar utemeljujemo z ugodnim stanjem bivalnih in prehranskih razmer v okolju. Ocena temelji na ugodnem razmerju med gozdnimi in kmetijskimi površinami, dolžino gozdnih robov, vrstno pestrostjo kmetijskih in gozdnih kultur, malopovršinskega in raznovrstnega poljedelstva ter posledično optimalni prehranski ponudbi. Pozitivne trende zaznavamo pri kmetovanju, ki se zadnja desetletja spreminja v smeri ekološke pridelave poljščin, pri čemer je potrebno izpostaviti predvsem kontrolirano uporabo pesticidov in herbicidov. Ekstenzivno in okolju prijazno kmetovanje na večinskem delu enote je v odnosu do prostoživečih živali precej bolj prijazno, kot pred desetletji. V gozdnih mladovjih prevladujejo raznovrstni listavci in plodonosno drevje, ki zagotavlja primerno prehrano in kritje prostoživečim živalim. Opazno je tudi izboljšanje kakovosti tekočih voda v enoti, ki je verjetna posledica ureditve kanalizacijskih omrežij. S tem so se izboljšali življenjski pogoji za številne vodne in obvodne živalske vrste (npr. bober, vidra, siva čaplja, štorclja, vodomec...).

V zadnjih letih zaznavamo povečan obseg neželenih antropogenih vplivov v gozdni krajini, ki se negativno odraža na populacijah srnjadi, gamsa, male poljske divjadi in nekaterih zavarovanih vrst. Biotehnični in biomeliorativni ukrepi, opredeljeni z načrti v lovstvu in gozdarstvu se redno izvajajo, hkrati pa tudi lastniki zemljišč z razumevanjem sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Pri gospodarjenju z gozdovi se upošteva vpliv in pomen divjadi v ekosistemu. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst skupaj z lastniki zemljišč in lovci, ZGS izvaja številne ukrepe za vzdrževanje in revitalizacijo posameznih površin, ki služijo izboljšanju prehranskih razmer divjadi (krmne njive, pasišča, grmišča, gozdne jase, remize, mokrišča...). V pogledu trajnostnega upravljanja z divjadjo in gozdovi je potrebno izpostaviti premajhen delež mladovij v enoti, kar lahko lokalno predstavlja povečan vpliv rastlinojedih parkljarjev na gozdni ekosistem.

V nadaljevanju so navedeni posamezni elementi za določanje kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.

Preglednica 4: Kakovosti oziroma ohranjenosti habitatov posameznih vrst in skupin prostoživečih divjih živali.

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Prehransko pester gozdni rob, gozdnata krajina, travišča, mirne cone, zimovališča, raznomerni gozdovi z dovolj mladovij, mir v območjih gostitve.	Stabilna	Premajhen delež gozdnih mladovij, (posledično škode v gozdovih), visok delež gozdnega roba, neugodno stanje glede miru v habitatu.	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – naravovarstveni nadzor.
Gams	Prehransko primerna, višje ležeča, skalovita območja, mir v habitatu.	Stabilna - naraščajoča	Nemir v območjih prisotnosti vrste – predvsem pozimi in v času kotitve (posledično izgube divjadi, migracija tropov, bolezni...).	Zagotavljanje miru v zimsko pomladnih mesecih (usmerjeno pohodništvo, kontrola vožnje z motornimi vozili, sečnja...).
Divji prašič	Večji gozdni kompleksi, gozdna mladovja, raznovrstna drevesna sestava – plodonosne vrste, kaluže, koridorji za prehajanje med ekosistemi.	Nihajoča-dolgoročno naraščajoča	Premajhen delež gozdnih mladovij, nemir v območjih prisotnosti vrste (posledično izgube divjadi, bolezni...). Porušena drevesna sestava.	Vzpostavitev modelnega stanja razvojnih faz in drevesne sestave gozda, kontrola človekovih vplivov v okolju – naravovarstveni nadzor. Uravnavanje številčnosti z odstrelom.
Male zveri	Biotsko raznovrstni in fragmentirani habitati, območja lisičin, prehranskih virov.	Stabilna - nihajoča	Negativni vplivi človeka, rekreacija vpliv psov.	Naravovarstveni nadzori, kontrola gibanja psov v okolju.
Mala divjad, ptice	Biotska in krajinska pestrost, hrana, skrivališča, gnezdišča, mirne cone, zimovališča, trhlo drevje.	Stabilna	Vpliv kmetijstva, gozdarstva, prometa, človekovih dejavnosti v okolju.	Naravovarstveni nadzor, splošna osveščenost javnosti, ohranjanje naravnih habitatov vrst (remiz, grmišč, močvirij, gozdnih ostankov, odmrlih dreves...).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Podčetrtek znaša površina gozdov 5.547,93 ha in zajema štiri občine. Nobena izmed občin ne leži v celoti v GGE Podčetrtek. Pretežni osrednji del GGE leži v občinah Podčetrtek in Kozje. Manjši severozahodni del leži v občini Šmarje pri Jelšah in jugovzhodni del v občini Bistrica ob Sotli. Površina gozdov, ki je bila v predzadnjem ureditvenem obdobju enaka kot prej, se je pri novi obnovi načrta povečala za 1,4 %. Glavni vzrok za povečanje površin je zaraščanje. Trend sprememb površin je viden v spodnji preglednici.

Preglednica 5: Spremembe gozdnih površin v posameznih ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje	Skupna površina gozdov v ha
1991-2000	4.656,04
2001-2010	5.472,78
2011-2020	5.471,97
2021-2030	5.547,93

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.253,81	1.277,95	16,17	5.547,93
Delež (%)	77	23	< 1	100

Preglednica 7: Površina gozdov v občinah znotraj GGE

Občina	Površina občine znotraj GGE	Površina gozda v občini znotraj GGE	Gozdnatost (%)
Kozje	4.267,66	1.542,42	36,1
Podčetrtek	5.604,38	2.201,80	39,3
Šmarje pri Jelšah	2.966,80	1.256,08	42,3
Bistrica ob Sotli	1.636,61	547,63	33,5
Skupaj	14.475,45	5.547,93	38,3

Preglednica 8/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov leta 2020

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	53	53	13	13
1 do 5 ha	41	94	57	70
5 do 10 ha	5	99	21	91
10 do 30 ha	1	100	9	100
30 do 100 ha	0	0	0	0
nad 100 ha	0	0	0	0
Skupaj	100		100	

* pri številu posestnikov je upoštevan le eden-največji lastnik

Preglednica 9/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto 1991	Delež (%) Leto 2001	Delež (%) Leto 2011	Delež (%) Leto 2021	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	55	49	70	68	2.528	2.528
1 do 5 ha	41	45	28	30	1.121	3.649
5 do 10 ha	4	5	2	2	91	3.740
10 do 30 ha	0	1	0	0	24	3.764
30 do 100 ha	0	0	0	0	0	0
nad 100 ha	0	0	0	0	0	0

Vseh lastnikov, upoštevajoč solastnike, je 3.764 kar pomeni, da je povprečna lastnina posameznega lastnika zasebne gozdne posesti velika 1,47 ha. Če ne upoštevamo solastnikov, je velikost zasebne gozdne posesti 2,21 ha. Velikostna struktura gozdne posesti se je nekoliko spremenila. Zmanjšal se je delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko do 1 ha in povečal delež lastnikov, ki imajo gozdno posest veliko 1 do 5 ha.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

GGE Podčetrtek spada med tiste GGE, kjer je omrežje javnih prometnic v večini območja pomembno tudi za potrebe gospodarjenja z gozdovi. Dejansko so gozdne ceste skoncentrirane na območju Rudnice in deloma Sušice, na preostalih površinah pa z javnih prometnic gozdne površine odpira omrežje gozdnih vlak in poljskih poti. Bistvene smeri za izvoz lesa potekajo po javnih prometnicah najvišje kategorije. Prostorsko gledano ni možno opredeliti bistvenih smeri za transport lesa. Del gozdnih cest odpira tudi poseljena območja ali posamezne kmetije, a je ta delež minimalen. Potrebno pa je omeniti še večnamenski značaj gozdnih prometnic v vzhodnem delu Rudnice (območje Podčetrka), kjer so pomembne za zagotavljanje pogojev za rekreacijsko in turistično funkcijo (tako gozdne ceste, kot tudi nekatere gozdne vlake).

Iz podatkov katastra gospodarske javne infrastrukture je skupna dolžina vseh javnih cest, ki so primerne za izvajanje gospodarjenja z gozdovi 468,81 km. Gozdnih cest je v GGE Podčetrtek 61,69 km (podatek iz grafičnih baz).

Preglednica 10/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	61,69	0	61,69	11,12
Javne ceste	223,85		223,85	40,68
Skupaj	285,54		285,54	51,47

V preteklem ureditvenem obdobju novih gozdnih cest v GGE ni bilo zgrajenih. Izvedli smo uskladitev s katastrom gospodarske javne infrastrukture in pa prilagoditev poteka prometnic na digitalni model reliefa (podatki Lidar).

Pomembnejših javnih prometnic, ki bi bile uporabne tudi za potrebe gospodarjenja z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju v GGE ni bilo zgrajenih. Več javnih prometnic pa je bilo rekonstruiranih, deloma tudi s spremenjenimi odseki, predvsem pa višino in širino planuma. V teh primerih so bile upoštevane tudi potrebe po dostopu do sosednjih gozdnih površin. S širitvami poselitve ne beležimo novih zaprtih površin, kjer bi bil omejen dostop do gozda. Praviloma se ohranjajo poti do gozda oziroma se preoblikujejo v večnamenske poti, uporabne tudi za potrebe gospodarjenja z gozdovi.

Produktivne in povezovalne ceste smo določili na naslednji način:

- Javne ceste – produktivna cesta v območju gozda in v pasu 50 metrov od obstoječega gozdnega roba. Pri tem posebej nismo preverjali morebitnih ovir za dostop do gozda, saj je

v območju GGE umestitev objektov v prostor takšna, da je možen dostop do gozda z manjšimi prilagoditvami praktično na celotnem območju. Povezovalnih cest v omrežju javnih prometnic nismo določali.

- Gozdne ceste – produktivne ceste so tiste, ki potekajo preko gozdnih površin in v pasu 200 metrov od obstoječega gozdnega roba. Vsi preostali odseki so vključeni v povezovalne gozdne ceste.

Gozdno masko smo opredelili iz maske gozdnih sestojev, stanje januar 2021.

Preglednica 11/ SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 (m)	400-600 (m)	600-800 (m)	800-1200 (m)	nad 1200 (m)
S traktorjem	4.473,97	81	32	55	13	-	-	-
Žičnično	26,81	< 1	71	29	-	-	-	-
Ročno	43,37	1	82	18	-	-	-	-
Kombinirano I	1.003,78	18	26	62	12	-	-	-
Skupaj	5.547,93	100	32	56	12	-	-	-

Večino spravila lesa se v GGE še vedno izvaja s traktorjem po tleh, z nabavljanjem traktorskih prikolic pa se povečuje obseg izvoza lesa po kolesih. Gozdne prometnice glede na konfiguracijo terena omogočajo izvoz lesa (ustrezna širina), razen v strmejših delih GGE, kjer pa se izvaja spravilo samo po tleh. Posamezne manjše površine so primerne tudi za uporabo spravila z žičnico, vendar so ta pobočja v veliki meri tudi že odprta s pobočnimi vlakami. Kljub temu pa bo smiselno razmisliti o povečanju deleža žičniškega spravila ob povečanih koncentracijah sečnje.

Sam osnovni razpored vlak je razmeroma ugoden. V strmejših delih je v veliki meri prisotna grebenska in dolinska vlaka, kar omogoča tudi uporabo žičnice. Območje GGE glede na konfiguracijo terena lahko uvrstimo v tip alpskega svet, kjer je predvidena največja dovoljena gostota grajenih gozdnih vlak upošteva razmere za spravilo lesa 130 m/ha. Kataster vlak je še v izdelavi, zato podajamo zgolj oceno odprtosti. Le ta je razmeroma ugodna z ustreznim razporedom primarnih vlak. Mestoma pa manjka še sekundarnih vlak.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

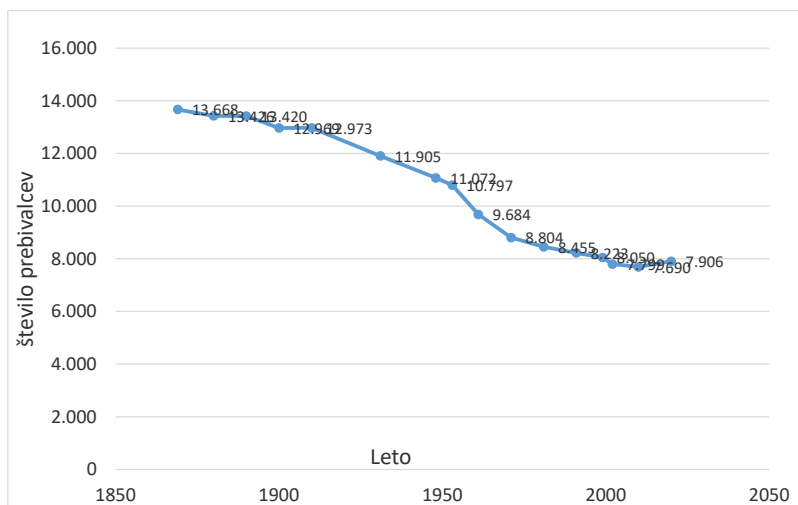
GGE Podčetrtek leži v delih občin Bistrica ob Sotli, Kozje, Podčetrtek in Šmarje pri Jelšah. Največji naselji v GGE sta Podčetrtek in Kozje z nekaj manj kot 700 prebivalcev v Kozjem in nekaj več kot 500 prebivalcev v Podčetrtku (podatki SI STAT za leto 2020). Ostala naselja v GGE Podčetrtek so naštetá po občinah. V občini Bistrica ob Sotli so kraji: Črešnjevec ob Bistrici, Dekmanca, Hrastje ob Bistrici, Križan Vrh, Ples, Srebrnik in Trebče. V občini Podčetrtek: Brezovec pri Polju, Cmereaška Gorca, Golobinjek ob Sotli, Gostinca, Imeno, Imenska Gorca, Lastnič, Pecelj, Podčetrtek, Polje ob Sotli, Prelasko, Pristava pri Lesičnem, Roginska Gorca, Rudnica, Sedlarjevo, Sela, Sodna vas, Sv. Ema, Verače, Virštanj, Vonarje in Olimje. V občini Kozje: Bistrica, Buče, Dobležiče, Drensko Rebno, Gradišče, Gubno, Ješovec pri Kozjem, Klake, Kozje, Lesično, Ortnice, Pilštanj, Podsreda, Topolovo, Vrenska Gorca, Zagorje, Zdole in Zeče pri Bučah. V občini Šmarje pa so: Babna Brda, Babna Gora, Babna Reka, Bezgovica, Brezje pri Lekmarju, Bukovje v Babni Gori, Grobelce, Lekmarje, Orehovec, Spodnje Tinsko, Strtenica, Sveti Štefan, Škofija, Vršna vas, Zgornje Tinsko, Zibika in Zibiška vas. Skupaj je tako v GGE Podčetrtek 64 naselij. Glede na tip naselja prevladujejo razložena naselja.

V GGE Podčetrtek živi danes 7.906 prebivalcev, kar je 261 več kot pred desetimi leti.

Ob prvem popisu leta 1869 je bila gostota prebivalstva 94 ljudi na km², leta 2020 pa 55 ljudi na km², kar je za 53 % manj od državnega povprečja za leto 2020 (104 ljudi na km²).

Od prvega štetja prebivalstva v letu 1869 je število prebivalcev padlo na polovico. Od začetka popisov prebivalstva je število prebivalcev ves čas upadalo, z izrazitejšim padcem po drugi svetovni vojni. Pomemben razlog za tako hitro upadanje prebivalstva med leti 1953 do 1971 je razvoj industrije v Celju z okolico, ko se je tja odselilo veliko ljudi. Trend padanja prebivalstva se je po letu 1971 sicer

nekoliko umiril, ko so se nekoliko izboljšale prometne zveze z urbanimi središči, poleg tega pa se je pričela razvijati tudi industrija v Kozjem. Nekje od leta 2000 je stanje relativno stabilno in delež prebivalstva več ne upada. Zaznati je mogoče celo rahlo prirast prebivalstva, kar lahko pripišemo rasti turizma.

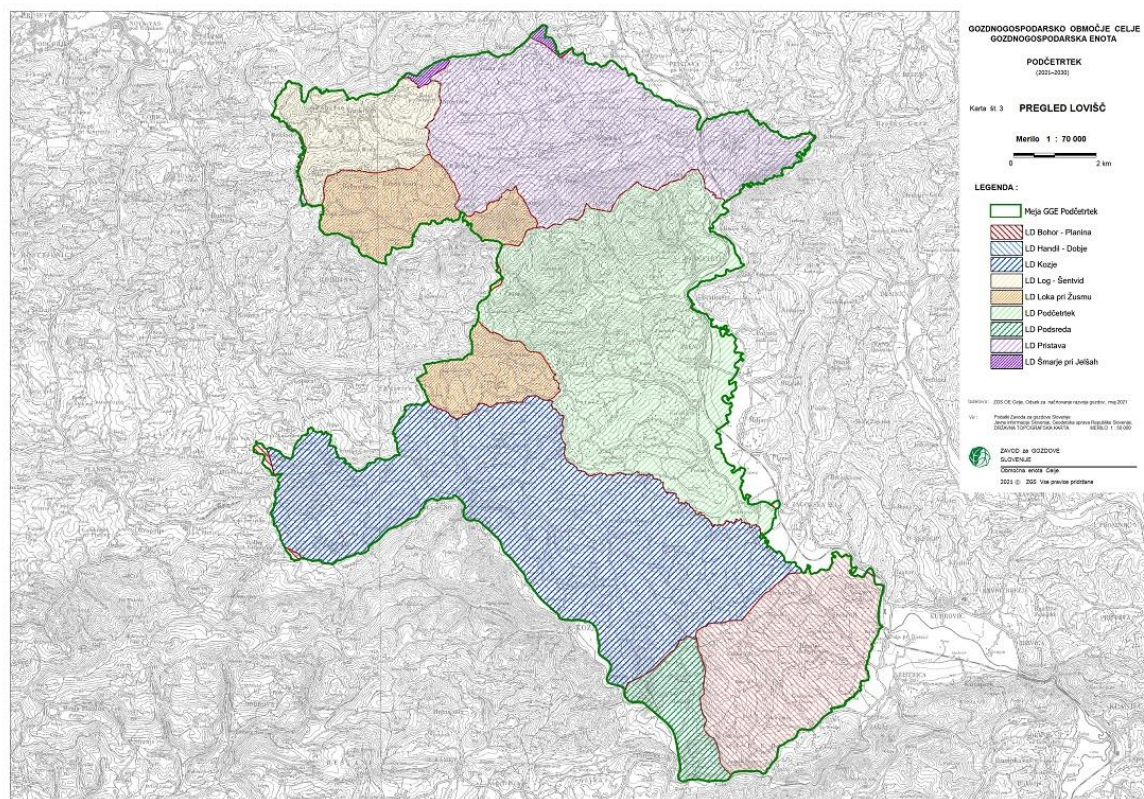

Grafikon 1: Gibanje števila prebivalcev v posameznih letih

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Z lovišči na območju GGE upravljajo lovske družine Podčetrtek, Pristava, Loka pri Žusmu, Kozje, Bistrica ob Sotli, Podsreda in Log Šentvid. Z namenom skupnega upravljanja z divjadjo se vsa lovišča združujejo v Savinjsko-Kozjansko lovsko upravljavsko območje (v nadaljevanju SK LUO) s sedežem v Celju. Glavni poudarki pri upravljanju z divjadjo so usmerjeni na populacije srnjadi, divjega prašiča, gamsa, damjaka in male divjadi. Dinamika ukrepov v življenjskem okolju in odvzem divjadi je opredeljena z Lovsko upravljavskimi načrti LUO in iz njih izhajajočimi Letnimi načrti lovišč. Biotehnični in biomeliorativni ukrepi, se redno izvajajo, hkrati pa tudi lastniki zemljišč zadovoljivo sodelujejo pri ukrepih za izboljšanje prehranskih in bivalnih pogojev divjadi. Poleg vnašanja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst se skupaj z lovci izvaja vzdrževanje in revitalizacija posameznih površin, ki služijo izboljšanju prehranskih razmer divjadi (krmne njive, pasišča, grmišča, gozdne jase, mokrišča ipd.) v gozdnem prostoru. Pri upravljanju dejavnosti lovstva je v nekaterih predelih GGE (Palčnik, okolica Olimja, Čarovnica, Podsreda,...) precej moteč vpliv turizma, ki se odraža kot motnja divjadi v okolju, hkrati pa vse bolj omejuje izvajanje lova. Pri obravnavi škod od divjadi je potrebno aktivno sodelovanje lovskih organizacij, lastnikov kmetijskih in gozdnih posestev, lokalnih skupnosti ter ZGS pri skupnem reševanju nastalih problemov. Upravljalci lovišč z namenom normalizacije vplivov divjadi v okolju poleg regulacije številčnosti z odstrelom izvajajo številne aktivnosti. Za sanacijo škod se uporablja različne tehnične ukrepe (mreže, električni pastirji) ter kemična odvrata. Ocenjujemo, da so odnosi lovcev z lastniki zemljišč v veliki večini dokaj dobri, kar sklepamo iz podatka, da je večina škodnih primerov sporazumno rešenih že na prvi stopnji (lovska družina–lastnik). Usklajevanje interesov je potrebno trajno zagotavljati, pri tem pa gojiti strpne in konstruktivne odnose.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

Preglednica 12/D-LD: Pregled lovišč

Šifra LD	Ime LD	Površina gozda v GGE(ha)
0930	Kozje	1.490,75
0931	Podčetrtek	1.386,51
0925	Pristava	969,93
0926	Loka pri Žusmu	647,28
0932	Bistrica ob Sotli	542,37
0923	Log - Šentvid	245,44
0933	Podsreda	241,33
0924	Šmarje pri Jelšah	18,11
0922	Bohor – Planina pri Sevnici	6,17
Skupaj		5.547,93

1.5.2 Kmetijstvo

Značilno je tradicionalno mešano kmetijstvo s skromnimi prodajnimi viški, v nižinskem delu poljedelstvo, v višinskem pa živinoreja (govedo in drobnica). Pomembno je tudi vinogradništvo in sadjarstvo, ki temelji na biopridelavi. V preteklosti je bil velik del prebivalstva vezan na kmetijstvo. Z odseljevanjem in razvojem industrije se je agrarna prenaseljenost sicer zmanjšala, vendar je ta še vedno prevelika. Danes se ljudje večinoma zaposlujejo v turizmu in manjših obrtniških podjetjih.

V bodoče bo šel trend razvoja v smeri intenzivne kmetijske pridelave na kmetijah, ki so konkurenčne kmetijam v EU. Manjše kmetije pa se bodo usmerile v pridelavo produktov z višjo ceno (ekološki pridelki) ter razvoj dopolnilnih dejavnosti in dodatnih dejavnosti na kmetijah za zagotavljanje dodatnega vira dohodka. V GGE je več turističnih, izletniških in ekoloških kmetij ter vinotočev. V

bodoče ne pričakujemo zahtevkov za večje krčitve za kmetijske namene, razen manjših krčitev gozdnih robov zaradi strojne obdelave.

Zaradi nekoliko ugodnejših klimatskih in reliefnih razmer lahko govorimo o intenzivni kmetijski proizvodnji le v nižinskem predelu ob Sotli. Iz teh podatkov lahko sklepamo, da v enoti absolutno prevladuje ekstenzivna živinoreja s poudarkom na pašništvu. Kmetijstvo je tudi vse bolj tržno usmerjeno. Kmetijske zadruge in kmetijsko pridelovalni obrati vse bolj spodbujajo k razvoju živinoreje, tako mesne kot tudi mlečne. Na mestih intenzivne kmetijske proizvodnje je značilna intenzivna raba herbicidov in umetnih gnojil, ki močno vplivajo na stanje v okolju (vode).

Poleg teh predelov pa se pojavljajo še področja z intenzivnimi vinogradniškimi nasadi v osrednjem in severnem delu GGE (Vrenska gorca, Virštanj, Roginska gorca), kjer predstavljajo velik obremenilni vpliv škropiva, ki se uporabljajo ob takšni rabi tal. Težavo na področju kmetijstva predstavlja tudi plazovitost področij. Še posebej je ta težava izrazita v osrednjem in zahodnem delu GGE, kjer se pojavljajo opuščene kmetijske površine v zaraščanju.

1.5.3 Poselitev

Posamezne arheološke najdbe pričajo, da so nekatera območja bila naseljena že v predzgodovinski dobi. Gosto pa so to ozemlje začeli poseljevati v začetku srednjega veka, predvsem nižje dele. Tako so se ob Sotli in kasneje Bistrici razvila manjša naselja, poselile pa so se tudi gorce po bližnjih gričih. Kasneje se je začelo poseljevati tudi višje ležeče Kozjansko, kjer so nastale številne raztresene samotne kmetije, ki so se razvile v zaselke. Urbarji iz 14. in 15. stoletja, omenjajo domala vsa dosedanja naselja. Ker je bilo to mejno območje Avstrije in Ogrske je veliko gradov in utrjenih trgov (Pilštanj, Kozje, Podčetrtek, Podsreda), ki so pomagali ubraniti deželo tudi pred Turki, do konca 19. stoletja pa so izgubili funkcijo varovanja. Med 2. svetovno vojno so Nemci iz nekaterih naselij izselili vse prebivalce.

Mimo trgov je bila pokrajina še v začetku 20. st. povsem agrarna in zelo gosto naseljena. Drobljenje posesti se je nadaljevalo do novejših dobe, tako je naraščalo število kajžarskih naselij. Ta močna poselitev se drži predvsem slemen in južnih pobočij, manj pa dolin. Največ naselij je v nižjih legah do 400 m nmv. Čeprav so hriboviti deli manj obljudeni, pa ni nikjer večjih neposeljenih območij. Večkrat se zgodi, da imajo zaselki več prebivalcev kot kraji, ki nosijo ime naselja. (Krajevni leksikon Slovenije, 1976; Priročni krajevni leksikon Slovenije, 1996).

Po potresu l. 1974 so morali zgraditi na novo četrtino hiš. Novogradnje se pojavljajo tudi na podeželju, pretežno stanovanjske hiše in vikendi, v manjšem delu tudi gospodarska poslopja (hlevi). Širše območje vikendov je v gričevju nad Sotlo. Povečuje pa se tudi poselitev v okolici Term Olimje v Podčetrtku, kjer rastejo nova počitniška naselja.

Komunalna urejenost območja se je v zadnjih letih močno izboljšala. Javno komunalno podjetje OKP Rogaška Slatina, d.o.o., ki skrbi za vse komunalne dejavnosti v območju, vključno z vodovodom, je v zadnjih letih zgradila nove čistilne naprave in uredila dotrajane vodovode. Skrbi tudi za redni odvoz komunalnih odpadkov in ima tudi zbirni center. Kljub temu pa je še vedno precej nesaniраниh divjih odlagališč. V prihodnje ne pričakujemo večjih zahtev po krčenju gozdnih površin ter širjenju naselij.

1.5.4 Infrastruktura

Cestno omrežje v GGE je dobro razvito. V kmetijsko – urbani krajini je večina cest, tako glavnih, kot tudi pomembnejših lokalnih, asfaltirana. Nekaj več je makadamskih cest v področjih gozdnate krajine, zlasti v kompleksu Rudnice. Tu je bogato razvito omrežje dobro vzdrževanih gozdnih cest. V prihodnje pričakujemo posamezne rekonstrukcije glavnih cest, ki prečkajo enoto v smeri vzhod – zahod. Pri razporeditvi cestnega omrežja, še bolj pa pri stanju posameznih prometnic se pogosto pojavlja negativni vpliv plazovitosti področja. Tako se na številnih lokalnih, pa tudi glavnih cestah pojavljajo posamezna poškodovana mesta zaradi usadov, nastalih s splazitvijo ali usedanjem zemlje pod voziščem. Sanacija takšnih mest je bila do sedaj razmeroma redka, gre pa za zahtevne sanacijske posege.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

V področju GGE Podčetrtek ni večjih kamnolomov. Pojavlja se več manjših kamnolomov. Izrablja jih zgolj lokalno prebivalstvo za svoje potrebe, pa še to le v manjši meri. Za vse večje gradnje pa pridobivajo potreben material v kamnolomih zunaj območja GGE Podčetrtek. Slednji na gozdove v enoti nimajo večjega vpliva.

Skozi GGE Podčetrtek poteka večji daljnovod, ki pa nima večjega vpliva na gozd.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

V Podčetrtku in Kozjem je precejšnje število trgovin na drobno. V Podčetrtku in okolici je zelo razvit zdraviliški turizem. V Olimju imajo golf igrišče. V Kozjem je več manjših podjetij in obrtnikov, ki so poleg Term Olimja glavni delodajalci. Del prebivalcev se vozi na delo v večje bližnje kraje.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarno najbolj ogrožene gozdove opredeljuje poleg drevesne sestave, razvojne faze, ekspozicije, nagiba ter ostalih dejavnikov, tudi večja prisotnost ljudi, saj velja, da je človek najpogostejši povzročitelj požarov v naravi.

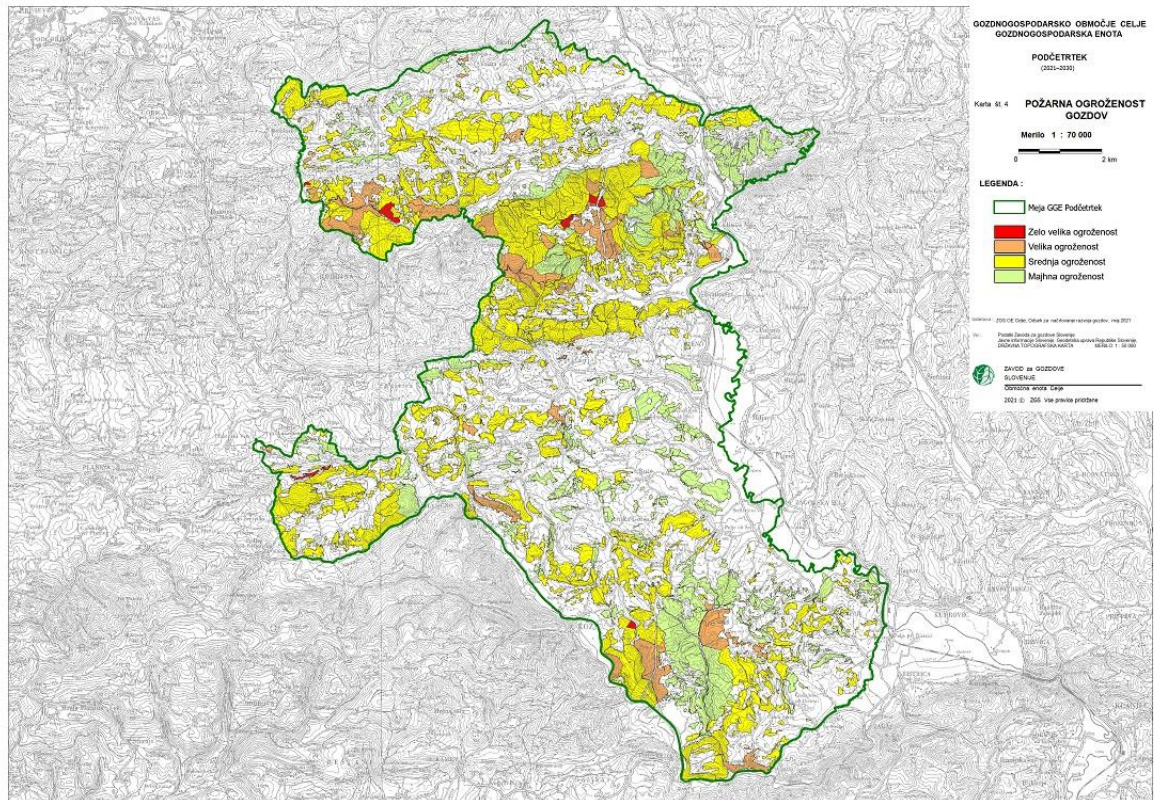
Zakonske osnove za določanje stopenj požarne ogroženosti so podane z Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14) in Pravilniku o varstvu gozdov (Ur. l. RS št. 114/09 in 31/16), po katerem je povzeta metodologija določanja požarne ogroženosti gozdov. Ocena požarne ogroženosti je narejena za osnovne ureditvene enote, to je oddelke oz. odseke. Tako dobljeno osnovno oceno požarne ogroženosti smo korigirali glede na druge dejavnike v okolju, med njimi še posebej človeški faktor. Pri človeku kot dejavniku okolja, smo upoštevali obiskanost posameznih gozdnih predelov (rekreacijska, turistična funkcija) in posebne dejavnosti v posameznih predelih (vikend cone, naselja) ter s tem povezano povečano možnost nastajanja gozdnih požarov. Zaradi načrtovanja varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti in sicer:

- 1 stopnja: zelo velika požarna ogroženost,
- 2 stopnja: velika požarna ogroženost,
- 3 stopnja: srednja požarna ogroženost,
- 4 stopnja: majhna požarna ogroženost.

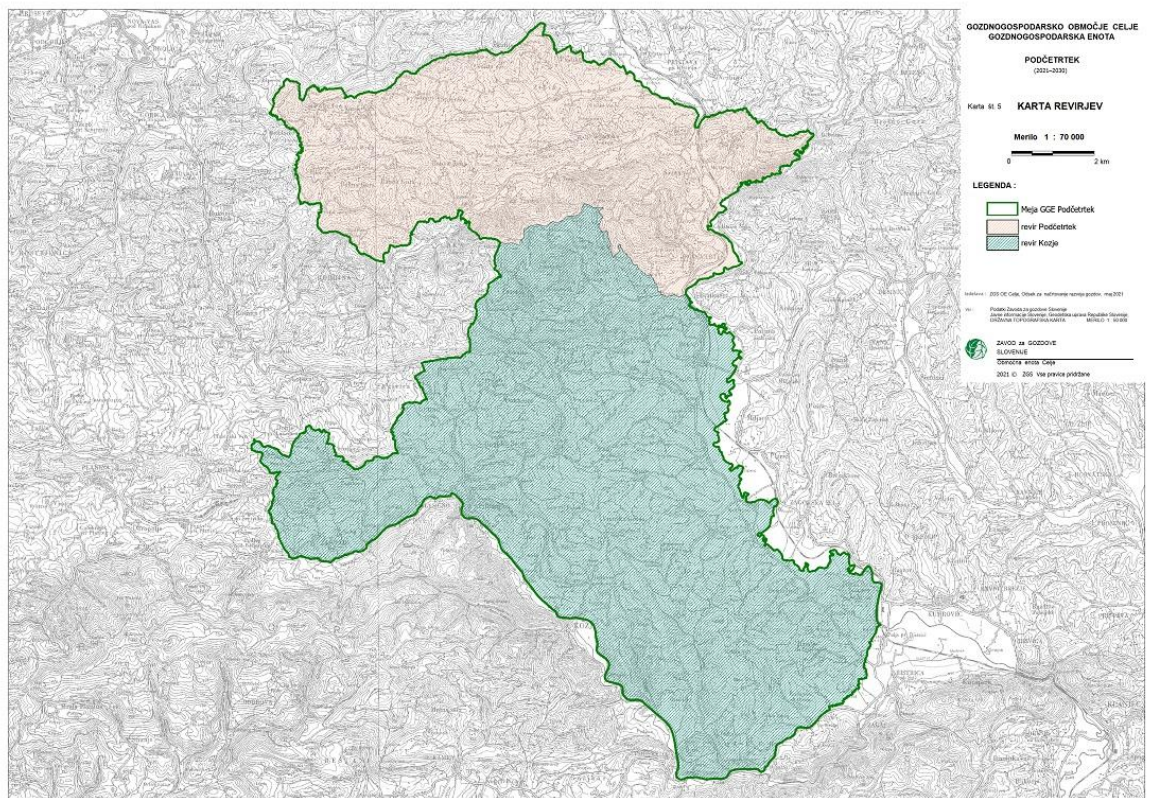
Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

V GGE Podčetrtek je po ocenah 1,82 ha gozdov oz. 1 odsek v 1. stopnji požarne ogroženosti. V 2. stopnji je 29 odsekov s površino 448,79 ha, v 3. stopnji 316 odsekov s površino 3.605,86 ha in v 4. stopnji 154 odsekov s površino 1491,46 ha gozda.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Karta 4: Karta požarno ogroženih gozdov v GGE Podčetrtek

Karta 5: Pregled revirjev v GGE Podčetrtek

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE Podčetrtek se v preteklem ureditvenem obdobju površinsko ni spreminjala razen ob meji s sosednjo Hrvaško zaradi arbitražnega sporazuma med državama. Celotna gozdna površina v enoti je razdeljena na 500 odsekov in 2.035 sestojev. Povprečna površina oddelka oz. odseka znaša 11,10 ha, sestoj pa 2,73 ha. Pri tem je potrebno dodati, da je sestoj eksplicitno vezan na odsek oz. na oddelek in ne gre čez več odsekov oz. oddelkov. Površina najmanjšega odseka znaša 0,07 ha, največjega pa 53,60 ha. Površina največjega sestoja znaša 21,49 ha. V GGE Podčetrtek imamo še posebej razdrobljeno posest z mešanim lastništvom znotraj odsekov in sestojev, kar je pogosto rezultat uspešno rešenih denacionalizacijskih postopkov, nakupov, prodaj in drobljenja posesti. Odseki s tremi lastništvimi so trije z dvema pa 67, kar pomeni da ima mešano lastništvo 70 oz. 14 % odsekov.

Zaradi spremembe lastništva so v preteklosti pogosto bili tvorjeni majhni odseki, zaradi katerih je danes gospodarjenje z gozdovi oteženo. V tej obnovi načrta smo te odseke smiselno glede na rastišče, lastništvo in smiselnosti (kot poenostavitev in lažjega dela na terenu) pridružili večjim odsekom.

Gozdovi GGE Podčetrtek so prostorsko razdeljeni na dva revirja, in sicer revir Podčetrtek s površino gozdov 2.079,66 ha ter revir Kozje s površino gozdov 3.468,27 ha.

Odseki na območju GGE Podčetrtek so se v preteklih ureditvenih obdobjih spreminjali tako površinsko kot lastniško. Prav tako je v zadnjem desetletju z obnovo načrta prišlo do manjših sprememb pri notranji členitvi gozdov.

Nekatere odseke smo priključili k sosednjemu, večjemu odseku. Odsek 42347B smo razdružili na dva dela tako, da smo dodali nov odsek 42347E. To smo izvedli, ker se je odsek 42347B nahajal v treh katastrskih občinah.

Nova razmejitev je vidna v preglednici 13.

Preglednica 13: Prikaz razmejitve novih odsekov

Nov odsek	Star odsek
42001B	42001C
	42001D
	42001E
42002A	42002B
	42002C
	42002E
42003	42003A
	42003B
42004A	42004C
42013B	42013B
	42013C
	42013D
42014B	42014C
	42014D
42031A	42031B
	42031C
42037D	42037E

Nov odsek	Star odsek
42086A	42086D
	42086E
	42086F
42086B	42086C
42087A	42087C
	42087D
	42087E
	42087F
42088	42088A
	42088B
42090	42090A
	42090B
	42090C
	42090D
42347E*	42347B
42361A	42361B

* Odsek 42347B smo razdružili v odsek 42347B in 42347E.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Notranja organizacija javne gozdarske službe v GGO Celje je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest. Organizacija je naravnana tako, da omogoča sodelovanje z vsemi državnimi organi in drugimi skupnostmi, hkrati pa je zagotovljena tudi javnost dela.

Gospodarjenje z gozdovi gospodarske enote usmerjajo gozdarji s krajevne enote Rogaška Slatina. Revir Podčetrtek si delijo revirni gozdar Vlado Hrovatič inž. gozd. in ostali sodelavci iz KE Rogaška Slatina. Boris Skale dipl. inž. gozd., pokriva revir Kozje. Oba revirja spadata v KE Rogaška Slatina, ki jo vodi Dušan Debenak, univ. dipl. inž. gozd. Revirna gozdarja imata svojo pisarno v Rogaški Slatini na Ulici XIV. divizije 17, 3250 Rogaška Slatina, tel. (03) 58 13 573.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

2.1 Splošni opis funkcij v gozdnogospodarski enoti

V postopku valorizaciji funkcij gozdov smo kot osnovo uporabili funkcije evidentirane v GGN GGE Podčetrtek (2011–2020) in GGN GGO Celje (2011–2020).

S sintezo pridobljen osnutek funkcij gozdov smo preverili in dopolnili na terenu ob izdelavi opisov sestojev ter ga dopolnili z upoštevanjem naslednjih strokovnih podlag in podzakonskih aktov:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št. dokumenta: 1-III-98/2-O-21/MD, marec 2021;
- Podrobnejše kulturnovarstvene smernice za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Podčetrtek (2021-2030), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. dokumenta: 350-0039/2020-2-AMK, z dne 11.1.2021;
- Zakon o varstvu kulturne dediščine ZVKD-1 (Ur. l. RS št. 16/08 in nasl.);
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v občini Šmarje pri Jelšah ter ukrepih za zavarovanje kakovosti in količine vode (Ur.l. RS 9/95);
- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti ter kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Šmarje pri Jelšah (Ur. l. RS, št. 35/90);
- Register nepremične kulturne dediščine.

Rezultat navedenega je karta funkcij gozdov, ki predstavlja prostorsko razporeditev funkcij, njihovo ovrednotenje s stopnjo poudarjenosti in prekrivanje med posameznimi funkcijami. Karta je sestavni del kartnega dela gozdnogospodarskega načrta. Vse ostale informacije o funkcijah so zbrane v gozdarskem informacijskem sistemu na ravni odseka ter v gozdnogospodarskem načrtu prikazane v obliki preglednic ter opisno.

Pregled površin funkcij gozdov v gozdnem prostoru in v gozdu po posameznih stopnjah poudarjenosti je podan v spodnji preglednici.

Najpomembnejše funkcije v GGE Podčetrtek, poleg lesnoproizvodne, so:

- funkcija varovanja naravnih vrednot, saj Kozjanski park pokriva kar 48 % GGE Podčetrtek. V enoti je tudi več naravnih vrednot in predlaganih naravnih vrednot.
- funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je poudarjena na 45 % gozdnega prostora. Poleg območij Natura 2000 in EPO so pomembne tudi mirne cone in gozdne zaplate v kmetijski krajini.

Skupna površina po posameznih skupinah funkcij in stopnjah poudarjenosti je:

- ekološke funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 929 ha;
- ekološke funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2.904 ha;
- socialne funkcije na 1. stopnji se pojavljajo na 294 ha;
- socialne funkcije na 2. stopnji se pojavljajo na 2.734 ha.

Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	324,64	5,85	5,68	192,57	3,47	3,37	5.030,72	90,68	88,02	5.547,93
Hidrološka funkcija	11,56	0,20	0,20	1.784,47	31,22	31,22	3.919,44	68,58	68,58	5.715,47
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	670,17	11,73	11,73	1.898,8	33,22	33,22	3.146,50	55,05	55,05	5.715,47
Klimatska funkcija	14,23	0,25	0,25	20,74	0,36	0,36	5.680,50	99,39	99,39	5.715,47
Zaščitna funkcija	17,11	6,60	0,30	242,32	93,40	4,24				259,43
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,00	0,00	40,63	0,71	0,71	5.674,84	99,29	99,29	5.715,47
Rekreacijska funkcija	269,36	4,72	4,71	165,77	2,91	2,90	5.269,91	92,37	92,20	5.705,04
Turistična funkcija	269,36	4,72	4,71	63,84	1,12	1,12	5.371,84	94,16	93,99	5.705,04
Funkcija varovanja naravnih vrednot	2,28	0,10	0,04	2.287,32	99,90	40,02				2.289,60
Funkcija varovanja kulturne dediščine	6,88	4,57	0,12	143,59	95,43	2,51				150,47
Estetska funkcija	7,85	0,34	0,14	2.296,16	99,66	40,17				2.304,01
Poučna funkcija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.705,04	100,00	99,82	5.705,04
Lesnoproizvodna funkcija	5.367,58	96,86	93,91	2,03	0,04	0,04	172,14	3,11	0,00	5.541,75
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,00	0,00	128,51	100,00	2,25				128,51

* Zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji ne določa.

2.2 Funkcije gozdov

2.2.1 Ekološke funkcije gozda

2.2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Na 1. stopnji je funkcija v gozdovih poudarjena povečini zaradi naklona terena in v gozdovih, ki imajo poudarjeno zaščitno funkcijo in obsegajo 324 ha. Gre za strma, erodibilna in delno plazljiva pobočja. Te gozdove najdemo raztreseno na najstrmejših predelih Rudnice, pri Podčetrku v okolici Starega gradu, Škofje gore in Palčnika, na Olimski gori, na Osredku nad Zagorskim potokom, pri Pilštanju, Zdolah, Ortnicah, Graščinski hosti, pri Podsredi in Trebčah.

2. stopnja varovalne funkcije je prisotna na 192 ha in je največkrat izločena zaradi strmega naklona in delno erodibilnih ter plazljivih pobočij. To je ob gradu in kamnolomu Žusem, na severnem delu

Rudnice, na Olimski gori, pod gradom Podčetrtek, zahodno od Ortnic, v Graščinski hosti, Trebčah, vzhodno od pobočij Osredka, Golobinjeka in zahodno od pobočja Polane.

2.2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo v GGE Podčetrtek predstavljamo z linijskimi (vodotoki), točkovnimi (izviri pitne vode, zajetja, črpališča, jame in brezna) in ploskovnimi (vodovarstvena območja) objekti. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki se nahajajo znotraj najožjega (1. varstvena cona) in ožjega (2. varstvena cona) varstvenega pasu varovanih virov pitne vode (Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v občini Šmarje pri Jelšah ter ukrepih za zavarovanje kakovosti in količine vode (Ur.l. RS 9/95). Območja najožje in ožje varstvene cone najdemo na vznožju severnega pobočja Rudnice (pri Zg. Tinskem in Podgornici), zahodno od Olimja, pri Gluhi Peči ter zahodno od Lesičnega. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na 1. stopnji znaša 11 ha.

Druga stopnja poudarjenosti hidrološke funkcije obsega:

- širši varstveni pas varovanih vodnih virov (3. varstvena cona) – na funkcijski karti so območja prikazana kot ploskovni objekti;
- varstvene pasove ob vodotokih v širini 50 metrov na obe strani vodotoka - na funkcijski karti so vodotoki prikazani kot linijski objekti;
- širšo okolico izvirov vode in črpališč.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije se pojavljajo ob vodotokih Sotla, Svinjski graben, Olimski potok, Slivje, Sušica, Dupla, Dolgi potok, Babna reka, Tinski potok, Virštanjski potok, Buča, Gruska, Golobinjski potok, Leniška, Zeček, Troberniški graben, Olimščica, Bistrica, Ločnica in Ribnik. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo 2. stopnje znaša 1.784 ha.

2.2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti se pojavlja na vseh treh stopnjah poudarjenosti.

Gozdovi na prvi stopnji poudarjenosti se pojavljajo na površini 670 ha. 1. stopnja poudarjenosti se pojavlja v gozdovih, kjer so izločene mirne cone za srnjad in gamsa, v ekocelicah, v Podsredi na nahajališču navadne jarice, ob Ločnici in v gozdovih znotraj cone Kozjansko – gozdni otoki.

Gozdovi z 2. stopnjo poudarjenosti se pojavljajo na 2.568 ha. Gre pretežno za gozdove v območjih Natura 2000 in EPO.

Preglednica 15: Pregled območij Natura 2000 ter evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov vezanih na gozdni prostor znotraj GGE Podčetrtek

Koda	Ime	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Podčetrtek
SI3000138	Pustišekova povšna	Habitatni tipi: <ul style="list-style-type: none"> Jame, ki niso odprte za javnost Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) Netopirji: <ul style="list-style-type: none"> mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)
SI3000369	Grad Podčetrtek	Rak: <ul style="list-style-type: none"> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) Netopirji: <ul style="list-style-type: none"> mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) veliki podkovernjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) vejicati netopir (<i>Myotis emarginatum</i>)
SI3000274	Bohor	Habitatni tip: <ul style="list-style-type: none"> Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio – Fagion)) Rak: <ul style="list-style-type: none"> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) Metulj: <ul style="list-style-type: none"> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) Hrošči: <ul style="list-style-type: none"> bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>) Dvoživka: <ul style="list-style-type: none"> hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
SI3000303	Sotla s pritoki	Habitatni tipi: <ul style="list-style-type: none"> Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)) Hrošči: <ul style="list-style-type: none"> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)
SI5000033	Kozjansko	Ptice: <ul style="list-style-type: none"> sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) veliki skovik (<i>Otus scops</i>) vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>) pivka (<i>Picus canus</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) pogorelček (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>) rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)

Preglednica 16: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Podčetrtek

Vrsta	Območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	43,92	43,92	Ugodno
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	40,15	40,15	Ugodno
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatum</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	16,29	16,29	Ugodno
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	198,62	65,47	Ugodno
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	6.831,95	96,65	Ugodno
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	1.385,56	13,54	Ugodno
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.281,77	91,55	Ugodno
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	4.380,14	93,20	Ugodno
strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	394,13	20,76	Dobro
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	394,13	20,76	Dobro
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	297,13	95,99	Povprečno
veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	163,75	138,57	Dobro
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.763,58	5.084,64	Povprečno
veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.333,26	4.328,35	Povprečno
vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.682,67	4.820,70	Dobro
pivka (<i>Picus canus</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	3.916,54	3.462,12	Dobro
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	4.392,48	4.007,96	Dobro
pogoreliček (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.682,67	4.820,70	Dobro
rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)	Poglavje 12.1.9	Poglavje 12.1.9	5.681,50	4.820,67	Dobro

Preglednica 17: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE Celje

Habitatni tip	Opis habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone vrste znotraj SAC	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Gozdni habitatni tipi					
Jame, ki niso odprte za javnost	Poglavje 12.1.8	Poglavje 12.1.8	46, 27	46, 27	Ugodno
Bukovi gozdovi <i>Luzulo-Fagetum</i> .	Poglavje 12.1.8	Poglavje 12.1.8	27,82	27,82	Ugodno
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	Poglavje 12.1.8	Poglavje 12.1.8	2.797,44	46,21	Ugodno
Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	Poglavje 12.1.8	Poglavje 12.1.8	216,49	77,97	Povprečno

2.2.1.4 Klimatska funkcija

Gozd s svojo prostorsko porazdelitvijo vpliva na klimo na lokalnem in na globalnem nivoju, tako da blaži temperaturne ekstreme in prispeva k višji zračni vlagi, kar blagodejno vpliva na počutje človeka. Poleg tega pa blaži delovanje vetra.

V GGE Podčetrtek so prisotni gozdovi na obeh stopnjah poudarjenosti klimatske funkcije. Na prvi stopnji poudarjenosti je funkcija prisotna na 14 ha gozdnega prostora in sicer v okolici zdravilišča in turističnih bivalnih kapacitet. Gre za gozdove v neposredni bližini Term Olimia in Podčetrška. Na drugi stopnji poudarjenosti s površino 20 ha gozdnega prostora je funkcija prisotna v širši okolici Term Olimia in Podčetrška.

2.2.2 Socialne funkcije

2.2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija gozdov pomeni zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljanje varnosti bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo, večinoma pa se pojavlja v kombinaciji z varovalno vlogo.

V GGE Podčetrtek so gozdovi poudarjeni na 1. in 2. stopnji zaščitne funkcije. Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo zelo ogrožene objekte, 2. stopnjo poudarjenosti pa gozdovi, ki varujejo manj ogrožene objekte. Na prvi stopnji poudarjenosti je pobočje nad glavno cesto Lesično – Bistrica ob Sotli pod Pilštanjem in pobočje Stare svete gore (SV od Podsrede) ob isti cesti. Manjši del najdemo še pod vzpetino Olimsko. Skupna površina gozdov na tej stopnji poudarjenosti je 17 ha. Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo gozdovi, ki varujejo javne kategorizirane ceste in tisti, ki varujejo naselja oziroma posamezne gospodarske ali stanovanjske objekte in se pojavljajo na površini 242 ha. Prve najdemo na severnem delu Rudnice – južno od Roginske Gorce, južno od vasi Rudnica, v okolici Podčetrška, pri Pilštanju, pri Ortnicah, pri Zgornjih Zdolah ter na več mestih ob glavni cesti Lesično – Bistrica ob Sotli: na pobočju pod Gradiščem, pri Gluhi Peči in pri Lesjakovem Grabnu. Gozdovi, ki varujejo naselja oziroma posamezne gospodarske ali stanovanjske objekte, se nahajajo: pri Podčetrtku, pri Pilštanju, na Škofji gori in na severnem delu Rudnice – južno od Roginske Gorce.

2.2.2.2 Higijensko-zdravstvena funkcija

Higijensko-zdravstveno funkcijo opravljajo tisti gozdovi, ki varujejo bivalna in turistična naselja ter rekreacijske površine pred škodljivimi vplivi emisij, prahu, aerosolov, hrupa, plinov oz. blažijo škodljive ali nezaželene učinke industrijskih objektov.

V GGE Podčetrtek je funkcija poudarjena na 2. stopnji v neposredni okolici Podčetrka in Kozjega v skupni površini 40 ha. Ti gozdovi izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom.

2.2.2.3 Rekreacijska funkcija

Rekreacija v današnjem hitrem tempu življenja prihaja vedno bolj do izraza. Gozdni ekosistem kot najbolj naraven, stabilen in uravnotežen sistem, v katerem je v veliki meri ohranjen naravni pretok energije in tok kroženja snovi, daje človeku idealen rekreacijski prostor za sprostitve in nabiranje novih moči.

Merila za vrednotenje poudarjenosti rekreacijske funkcije gozdov so bila:

- obiskanost,
- dostopnost (relief in naklon terena),
- stanje gozda (razvojna faza, prehodnost, zdravstveno stanje),
- vplivno območje (število potencialnih obiskovalcev),
- oddaljenost od roba naselja,
- opremljenost z rekreacijsko infrastrukturo.

Rekreacijska funkcija se na prvi stopnji poudarjenosti nahaja predvsem v gozdovih, ki so v neposredni bližini Term Olimia. Poudarjena je tudi v širši okolici Podčetrka, predvsem na območju Rudnice, vse od Sodne vasi, Male Rudnice, Škofje gore in do Silavca, na katerem je kot novost postavljena priljubljena rekreacijska in turistična točka, Stolp zdravja in veselja na Rudnici. Območja so na funkcijski karti prikazana kot ploskovni objekti. V prvo stopnjo poudarjenosti smo uvrstili tudi gozdove ob bolj obiskanih rekreacijskih poteh do Spodnjega Tinskega s cerkvama Sv. Ane in Matere Božje, pot na Stolp Ljubezni na Žusmu, poti do Pristave, Križevega pota v Podsredi, vasi Olimje z okolico, kolesarska pot ob Vonarskem jezeru do Rogaške Slatine in do gradu Podčetrtek. Skupna površina gozdnega prostora, ki opravlja prvo stopnjo poudarjenosti je 269 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti zasledimo v zgornjih predelih Rudnice, okolici Sodne vasi, termalnega parka Aqualuna in na Stari sveti gori pri Podsredi. Območja so na funkcijski karti prikazana kot ploskovni objekti. Prav tako smo v drugo stopnjo uvrstili gozdove ob manj obiskanih, markiranih planinskih in kolesarskih poteh.

Na drugi stopnji so poudarjene naslednje poti:

- kolesarska pot Podčetrtek – Mala Rudnica – Velika Rudnica – Podčetrtek,
- kolesarska pot Slivniško jezero – Sodna vas,
- kolesarska pot Šmarje – Ločnec – Slivniško jezero – Vinski vrh,
- kolesarska pot Tinsko – Velika Rudnica,
- rekreacijska pot Žusem,
- kolesarska pot Virštanj – Golobinjek ob Sotli,
- rekreacijska pot Kozje – Zdole - Zeče pri Bučah,
- evropska pešpot E7.

Skupna površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti je 165 ha. Funkciji smo določili na podlagi poznavanja enote in aplikacije namenjene spremljanju pristočasnih aktivnosti - Strava. Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji rekreacijske funkcije, razen v ograjenih delih gozdnega prostora, ki služijo kot obore za rejo divjadi.

2.2.2.4 Turistična funkcija

Na območju GGE Podčetrtek izstopata dve turistični lokaciji – Podčetrtek (Terme Olimia) in Olimje, ki skozi celotno leto privabljata domače in tuje turiste. Obe lokaciji sta s svojo širšo okolico, predvsem Rudnico, poudarjeni na prvi stopnji turistične funkcije, ki se prepleta z rekreacijsko funkcijo. Enako kot v primeru rekreacijske funkcije imajo prvo stopnjo poudarjenosti tudi bolj obiskane poti v okolici Podčetrška in Olimja. Gre predvsem za poti, ki vodijo do Stolpa Zdravja in veselja na Rudnici, do Koče pri čarovnici, Stolpa Ljubezni na Žusmu, Križev pot v Podsredi, geološka učna pot na Rudnico in Virštanj ter kolesarska pot iz Podčetrška proti Rogaški Slatini, ob Vonarskem jezeru. Površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije je 269,36 ha.

Turistična funkcija je na 2 stopnji poudarjena v okolici Stare Svete gore pri Podsredi, in na manj obiskanih turistično – rekreacijskih poteh, kjer se funkcija prekriva z rekreacijsko funkcijo. Gre predvsem za poti, ki potekajo v okolici Podčetrška in na Rudnici. Površina gozdnega prostora z 2. stopnjo poudarjenosti turistične funkcije je 63,84 ha.

Ostali gozdovi so opredeljeni na 3. stopnji turistične funkcije, razen v ograjenih delih gozdnega prostora, ki služijo kot obore za rejo divjadi.

2.2.2.5 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Upoštewane so vse naravne vrednote, ki ležijo v gozdu oz. gozdnem prostoru GGE. Na funkcijski karti so prikazane kot ploskovni (P), linijski (L) in točkovni (T) objekti.

Funkcija je poudarjena na območju naslednjih naravnih vrednot:

- 80239 - Podsreda - nahajališče navadne jarice**
- 5637*(ZO št.5) Jazbinškov hrast
- 80271 - Lebičev skorš
- 80290 - Žurajev hrast
- 5933 - Podsreda - nahajališče fosilov 2
- 5962 - Ješovec pri Kozjem - nahajališče rodolita 1
- 5987 - Ješovec pri Kozjem - nahajališče rodolita 2
- 5988 - Srebrnik - nahajališče rodolita
- 80246 - Trebče - geološka meja
- 80247 - Trebče - nahajališče fosilov
- 4415 - Podčetrtek - nahajališče mineralov
- 80235 - Križan Vrh - litotamnijski apnenec
- 80249 - Trebče - zatrepna stena
- 5638 - Gluha peč
- 5642 - Lošč - skalni osamelec
- 1541*(ZO št.2) Ajdovska žena
- 40516 - Pustišekova povšna
- 80221 - Davjek - kraški izvir
- 80228 - Buča - potok
- 80229 - Dekmanca - lehnjakotvorni izviri**
- 80238 - Olimski potok - slapišča
- 4429V - Sotla 1**
- 8V - Bistrica na Kozjanskem s pritoki
- 187V*(ZO št.3) Ločnica s pritoki**
- 5832 - Olimski potok - dolina
- 5938 - Zagorski potok s pritoki
- 6059 - Tinski potok s pritoki
- 6060 - Zibiški potok s pritoki
- 41374*(ZO št.3) Gruska jama
- 41375 – Rov

- 43581 Kodrinova jama
- 44619*(ZO št.3) – Gruska (izvir)
- 50854 – Lurška jama
- 50994 – Mihovo brezno

* NV je zavarovana z občinskim odlokom

**funkcija na prvi stopnji poudarjenosti

V gozdnem prostoru ležijo naslednja izjemna drevesa, ki so poudarjena na 1. stopnji in so uvrščena v bazo izjemnih dreves ZGS:

- 4 duglazije na Mali Rudnici - baza izjemnih dreves (T),
- Žurajev hrast - graden - baza izjemnih dreves (T),
- Žalerjev hrast - baza izjemnih dreves (T).

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. št. 111/04 in nasl.) so z oznako V označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

Zvrsti naravnih vrednot, identifikacijske številke ter konkretne varstvene usmeritve so opredeljene v Prilogah v poglavju Konkretne varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot.

2.2.2.6 Funkcija varovanja kulturne dediščine

Funkcijo varovanja kulturne dediščine opravljajo gozdovi znotraj razglašanih območij ter v določenem varovalnem oziroma vplivnem pasu okoli objektov kulturne dediščine. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

V GGE Podčetrtek je več pomembnejših spomenikov. Tem predstavlja gozd v okolju primerno kuliso, s čimer postane gozdni prostor pomembni spremljajoči del spomenika, gospodarjenje z gozdom pa mora biti prilagojeno tej vlogi.

Upoštevali smo tista območja in objekte kulturne dediščine, ki ležijo v gozdnem prostoru, prav tako pa tudi tista, na katere gozd in gospodarjenje z gozdom zaradi njihove bližine lahko vpliva. Usmeritve je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Celje.

V gozdnem prostoru GGE Podčetrtek tako zasledimo naslednje objekte kulturne dediščine:

Arheološka dediščina:

- Rudnica - Gradišče Rudna* (EŠD 4606),
- Zagorje pri Lesičnem - Gradišče na hribu Gradišče* (EŠD 4613),
- Buče - Rimska naselbina Groblje* (EŠD 4598), odsek: 46105B,
- Loka pri Žusmu – Arheološko najdišče Tinje*(EŠD 9043)

Kulturna krajina:

- Podsreda - Kulturna krajina (EŠD 18965),
- Tinska gora - Območje vinogradniškega slemena (EŠD 21760),
- Babna Gora - Območje vinogradniškega slemena (EŠD 21758),

Naselbinska dediščina:

- Pilštanj - Trško jedro (EŠD 512),
- Podčetrtek - Trško jedro (EŠD 4595),
- Olimje - Zaselek (EŠD 4597),

Stavbna dediščina:

- Pilštanj - Grad (EŠD 4626),
- Pilštanj - Grad Hartenštajn (EŠD 4627),
- Podčetrtek – Grad* (EŠD 4628),

- Babna Gora - Razvaline gradu Žusem (EŠD 15589),
- Gradišče nad Podsredo - Cerkev Marije sedem žalosti (EŠD 3260),
- Gradišče nad Podsredo - Kapelice križevega pota (EŠD 4633),
- Gradišče nad Podsredo - Romarsko središče (EŠD 10285),
- Virštanj - Domačija Virštanj 51 (EŠD 22024),
- Vrenska Gorca - Ivančeva kapelica (EŠD 22444),
- Zagorje pri Lesičnem - Lurška jama (EŠD 26423),
- Grobelce - Domačija Grobelce 17 (EŠD 1315),
- Gradišče nad Podsredo - Domačija Gradišče 19 (EŠD 27661),
- Podlog pod Bohorjem - Domačija Podlog pod Bohorjem 33 (EŠD 25797),
- Spodnje Tinsko - Domačija Spodnje Tinsko 39 (EŠD 21482),
- Vidovica - Cerkev sv. Vida (EŠD 2965),
- Sveta Ema - Cerkev sv. Eme (EŠD 2962),
- Slake - Cerkev Device Marije (EŠD 652).

*funkcija na 1. stopnji poudarjenosti

Gozdovi na 2. stopnji poudarjenosti obsegajo 143 ha.

2.2.2.7 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, v katerih poteka ozaveščanje javnosti in v katerih se posreduje znanja o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti.

V GGE Podčetrtek imamo eno učno pot, ki je opredeljena na 1. stopnji poudarjenosti. To je geološka učna pot na Rudnico in Virštanj, ob kateri so prikazane geološke zanimivosti. Pot poteka po južnem pobočju Rudnice, se ob Olimskem potoku spusti do Olimja in nato dvigne na Tičenco, od tam pa spusti proti izhodišču. Pot je dolga 9 km (v gozdnem prostoru 2,2 km), ob njej pa se nahaja 21 opazovalnih točk.

2.2.2.8 Estetska funkcija

Gozd je pomemben estetski dejavnik predvsem v kmetijski in primestni krajini, še posebej na mestih, kjer so ohranjeni le ostanki gozda in v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot. V krajinskem pogledu predstavlja gozd s svojo naravnostjo in razporeditvijo v krajini poseben kontrast.

V GGE Podčetrtek je estetska funkcija poudarjena na 1. in 2. stopnji. Določili smo jo v gozdovih v neposredni bližini naravnih vrednot in objektov kulturne dediščine. Ti gozdovi predstavljajo kuliso objektom in so navedeni v opisu funkcije varovanja kulturne dediščine in funkcije varovanja naravnih vrednot. Na 1. stopnji je funkcija poudarjena ob Gradišču Rudna na Rudnici in ob arheološkem najdišču Tinje. Skupna površina gozdnega prostora s poudarjeno estetsko funkcijo na 2. stopnji znaša 2.296 ha.

2.2.3 Proizvodne funkcije gozda

2.2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija gozda

Predstavlja pomembno funkcijo v enoti, saj je večina (97 %) gozdov uvrščenih v 1. stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije. V drugo stopnjo poudarjenosti je uvrščen odsek 42343A, v katerem je izračunana produkcijska sposobnost rastišča 4,7 m³/ha. Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v RGR Varovalni gozdovi, saj tam konfiguracija terena in rastiščne razmere ne omogočajo intenzivnega pridobivanja lesa.

2.2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Razpršeno po celotni GGE Podčetrtek imamo evidentirane gozdne površine, kjer se izvaja dejavnost pridobivanja drugih gozdnih dobrin. Pridobivanje drugih gozdnih dobrin, kot je nabiranje gozdnih plodov, se izvaja v celotni GGE z bolj izrazitimi koncentracijami v okolici naselij. Vendar ti gozdovi niso poudarjeni na 1. stopnji, saj gre večinoma za nabiranje za lastno rabo. Enota je pomembna tudi zaradi čebelje paše. Tako je s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin na 2. stopnji poudarjenosti opredeljeno 129 ha gozdov v GGE.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Večina gozdov v GGE Podčetrtek je uvrščenih v kategorijo večnamenskih gozdov, kjer se skupinsko postopno gospodarjenje dopolnjuje s sproščeno tehniko gojenja gozdov. V enoti je 43,5 % oziroma 2.415 ha gozdov s posebnim namenom z načrtovanim posekom in 3,1 % oziroma 172 ha varovalnih gozdov, ki so zaščiteni v skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/05 in nasl.).

Preglednica 18/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Površina (ha)			
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	1.994,13	958,31	8,40	2.960,84
GPN z načrtovanim posekom	2.154,82	256,50	3,63	2.414,95
Varovalni gozdovi	104,86	63,14	4,14	172,14
Skupaj	4.253,81	1.277,95	16,17	5.547,93

Preglednica 19/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 1: Gradnova belogabrovja in dobrove	Kisloljubno gradnovo belogabrovje (83 %), kisloljubno gradnovo bukovje (13 %), predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (2 %)	268,02	4,8
RGR 2: Podgorski bukovi gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (77 %), kisloljubno gradnovo bukovje (8 %) pobočno velikojesenovje (6 %)	603,33	10,9
RGR 4: Kisloljubni bukovi gozdovi	Kisloljubno gradnovo bukovje (85 %), kisloljubno gradnovo belogabrovje (8 %), predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (2 %)	1.972,14	35,5
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Kisloljubno gradnovo belogabrovje (44 %), kisloljubno gradnovo bukovje (41 %), jelovje s praprotni (14 %)	89,15	1,6
RGR 6: Toploljubna bukovja	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (78 %), bazoljubno gradnovje (11 %), predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (6 %)	28,20	0,5
VEČNAMENSKI GOZDOVI		2.960,84	53,4

3 OPIS STANJA GOZDOV

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi*	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež %
RGR 1: Gradnova belogabrovja in dobrave	Kisloljubno gradново belogabrovje (70 %), kisloljubno gradново bukovje (15 %), predalpsko gradново belogabrovje (10 %)	570,56	10,3
RGR 2: Podgorski bukovji gozdovi	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (47 %), kisloljubno gradново bukovje (31 %), kisloljubno gradново bukovje (6 %)	739,67	13,3
RGR 4: Kisloljubni bukovji gozdovi	Kisloljubno gradново bukovje (67 %), kisloljubno gradново belogabrovje (15 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (6 %)	1.018,53	18,4
RGR 5: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	Gradново bukovje na izpranih tleh (78 %), kisloljubno gradново bukovje (22 %)	23,12	0,4
RGR 6: Toploljubna bukovja	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (65 %), bazoljubno gradnovje (22 %), kisloljubno gradново bukovje (8 %)	63,07	1,1
GPN, Z NAČRTOVANIM POSEKOM		2.414,95	43,5
RGR 14 – Varovalni gozdovi	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (40 %), predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (23 %), predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (12 %)	172,14	3,1
VAROVALNI GOZDOVI		172,14	3,1
SKUPAJ VSI GOZDOVI		5.547,93	100

*Opomba: Prikazane so samo tri GRT z največjim deležem

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 20/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	23	36	18	12	10	19	6,35
Jelka	13	31	23	22	11	5	1,74
Bori	16	35	25	16	8	2	0,55
Macesen	12	38	22	14	14	1	0,47
Ostali iglavci	3	14	17	22	44	2	0,70
Bukev	11	21	25	21	22	179	59,87
Hrasti	13	25	26	18	17	31	10,26
Plemeniti listavci	21	27	21	15	16	26	8,54
Drugi trdi listavci	24	29	21	14	12	32	10,60
Mehki listavci	43	34	14	5	4	3	0,92
Iglavci	19	34	19	15	13	29	9,81
Listavci	14	23	24	19	20	271	90,19
Skupaj	14	24	24	19	19	300	100

Povprečna lesna zaloga GGE je enaka nivoju slovenskega povprečja. Drevesna sestava lesne zaloge je podana po skupinah drevesnih vrst. V skupinah **smreka**, **jelka**, **macesen** in **bukev** so zajete količine le-teh drevesnih vrst. V skupino drevesnih vrst **ostali iglavci** so združeni: tisa, duglazija in zeleni bor, v skupino **bori** sta zajeta rdeči in črni bor. Pod skupino **hrasti** spadajo: graden,

dob in rdeči hrast. Med **plemenite listavce** spadajo: gorski javor, ostrolistni javor, topokrpi javor, veliki in ostrolistni jesen, gorski brest, poljski brest, lipa in lipovec, češnja ter oreh. **Drugi trdi listavci** so naslednje drevesne vrste: beli gaber, kostanj, robinja, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer, lesnika, hruška, skorš in drugi trdi listavci. Med **mehke listavce** spadajo: breza, trepetlika, topoli, črna jelša, siva jelša, vrba, jerebika, nagnoj, pajesen in drugi mehki listavci.

Debelinska struktura, ki jo ugotavljamo na stalnih vzorčnih ploskvah (v nadaljevanju SVP) kaže pri iglavcih desno asimetrično porazdelitev. Porazdelitev listavcev je bolj simetrična.

Preglednica 21/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	163.344	96.280	66.906	158
	m ³ /ha	29	23	52	10
Listavci	m ³	1.501.077	1.230.178	266.611	4.288
	m ³ /ha	271	289	209	265
Skupaj	m³	1.664.421	1.326.458	333.517	4.446
	m³/ha	300	312	261	275

Preglednica 22: Metodologija ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	LZ (m ³ /ha)	Število SVP	ERGR (%)	Estrat. (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	Gradnova belogabrovja in dobrave	838,58	316	68	13,3	8,5
	Podgorski bukovi gozdovi	1.343,00	304	113	11,2	
2	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.990,67	306	236	6,8	6,7
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	112,27	241	10	53,1	
	Toploljubna bukovja	91,27	156	7	76,2	
	Varovalni gozdovi	172,14	174	7	40,0	
OKULARNA OCENA						
1	Gradnova belogabrovja in dobrave	838,58	309			
	Podgorski bukovi gozdovi	1.343,00	268			
2	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.990,67	302			
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	112,27	278			
	Toploljubna bukovja	91,27	213			
	Varovalni gozdovi	172,14	241			

Lesno zalogo gozdov smo ugotovili z meritvami na 441 SVP, ki so razporejene na vzorčni mreži 250 x 500 metrov. Vzoredno z meritvijo na SVP smo izvajali opisovanje sestojev, v okviru katerega smo za raven sestoj določili lesne zaloge na podlagi okularne ocene. Popisovalci smo uporabljali metodo okularne ocene lesne zaloge s hitro izmero sestojne temeljnice. Za posamezni sestoj smo lesno zalogo ocenjevali po drevesnih vrstah in razširjenih debelinskih razredih, ki so: I. – 10 do pod 20 cm; II. – 20 do pod 30 cm; III. – 30 do pod 40 cm; IV. – 40 do pod 50 cm in V. – nad 50 cm. Tako pridobljene podatke smo v postopku izravnave korigirali s korekcijskimi faktorji ugotovljenimi s primerjavo ocenjene in na SVP izmerjene lesne zaloge. Korekcijske faktorje za izravnavo lesne zaloge in deležev po razširjenih debelinskih razredih smo izračunali ločeno za iglavce in listavce

Korekcijski faktor za izravnavo v stratumu 1 je za iglavce 1,172, za listavce pa 1,067. V stratumu 2 pa je za iglavce 1,080, za listavce pa 0,996. Korekcijski faktorji za izravnavo debelinskih razredov so navedeni v poglavju 12 Priloge.

Preglednica 23/D-LZU b: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina RGR (ha)	Število SVP	LZ na SVP (m ³ /ha)	Izravna-na LZ (m ³ /ha)	Okularna ocena (m ³ /ha)*	E _{RGR} (%)	E _{strat.} (%)
1	Gradnova belogabrovja in dobrane	838,58	68	325	332	309	13,3	8,5
	Podgorski bukovi gozdovi	1.343,00	113	305	289	268	11,2	
2	Kisloljubni bukovi gozdovi	2.990,67	236	312	302	302	6,8	6,7
	Zasmrečena bukovja na kisli podlagi	112,27	10	251	288	278	53,1	
	Toploljubna bukovja	91,27	7	176	213	213	76,2	
	Varovalni gozdovi	172,14	7	219	241	241	40,0	
	Skupaj	5.547,93	441	306	300	291	5,3	

* ocena brez izravnave

Z meritvami na SVP smo ugotovili, da znaša ocena lesne zaloge 306 m³/ha. Z izravnavo lesnih zalog, ugotovljenih na opisih sestojev, znaša končna povprečna lesna zaloga GGE 300 m³/ha. Ob 5 % tveganju lahko trdimo, da je vzorčna napaka v stratumu 1 (RGR 1 in RGR 2) 8,5 % (± 26 m³/ha). V stratumu 2 (RGR 4, RGR 5 in RGR 6) pa znaša napaka metode 6,7 % (± 26 m³/ha).

V RGR Varovalni gozdovi, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije, smo izmerili le ploskve, ki jih je bilo možno izmeriti, zato nismo delali izravnave lesne zaloge.

3.2.1 Način ugotavljanja tarif

Pri izračunavanju lesnih zalog smo privzeli tarife iz prejšnjega ureditvenega obdobja in sicer tarife za enodobne sestoje (Schafferjeve tarife). Tarifne razrede smo na terenu preverjali z merjenjem višin stoječih dreves ob izdelavi opisov sestojev. Odsečne tarifne razrede smo glede na ugotovljeno stanje korigirali.

Dodatna orientacija pri popravku tarif so nam bile izmerjene srednje sestojne višine na SVP. Višine so bile izmerjene skupno 735 drevesom, med njimi prevladuje bukev s 440 izmerjenimi drevesi. Sledijo ji graden s 104 drevesi, smreka 48, gorski javor 34, cer 26, jelka 20, beli gaber 11, češnja 10 dreves. Pri ostalih drevesnih vrstah je bilo izmerjenih manj kot 10 dreves. Merili smo višine vsaj dveh, središču ploskve najbližjih nadvladajočih, vladajočih ali sovladajočih nepoškodovanih dreves. Tako pridobljene povprečne tarifne razrede smo po RGR za glavne drevesne vrste, kjer je bilo meritev več kot 20, primerjali z ocenjenimi tarifnimi razredi. V zadnjem koraku smo glede na rezultat primerjave odsečne tarifne razrede korigirali.

3.3 Prirastek

3.3.1 Način ugotavljanja prirastka

Preglednica 24/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,41	0,41	0,18	0,11	0,05	1,16	15
Listavci	1,86	1,91	1,47	0,89	0,65	6,78	85
Skupaj	2,27	2,32	1,65	1,01	0,70	7,94	100

Povprečni letni prirastek je nižji kot je produkcijska sposobnost rastišč GGE. Tako pri listavcih kot pri iglavcih krivulja izkazuje padajoči trend, kar pomeni, da tanjše drevje prispeva k skupnemu prirastku največ.

Preglednica 25/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	6.446	4.751	1.686	9
	m ³ /ha	1,16	1,12	1,32	0,56
Listavci	m ³	37.599	30.699	6.791	108
	m ³ /ha	6,78	7,21	5,31	6,69
Skupaj	m³	44.045	35.450	8.477	117
	m³/ha	7,94	8,33	6,63	7,25

Prirastek je najvišji v zasebnih gozdovih, nižji je v gozdovih lokalnih skupnosti, najnižji pa v državnih gozdovih.

Tekoči letni prirastek smo izračunali iz prirastnih nizov, ki smo jih pridobili iz podatkov ponovljene izmere istih dreves na SVP. Pri tokratni obnovi GGN GGE Podčetrtek smo izvedli četrto zaporedno meritev na SVP. Na osnovi dveh zaporednih meritev premerov istih dreves izračunamo prirastek dreves ter na osnovi celotnega vzorca ocenimo prirastek za GGE. Vsem drevesom s pravilno izmerjenim premerom smo po metodi prirastnih odstotkov z uporabo enačbe $PRP = V_2 + V_1 / V_1$ izračunali prirastne odstotke. Nadalje smo prirastne odstotke stratificirali po skupinah drevesnih vrst in RGR. Pridobljene podatke, pri čemer je PRP odvisna spremenljivka, premer ob prvi izmeri (d_1) pa neodvisna spremenljivka, smo izravnali z uporabo inverzne ($PRP = a + b / d_1$), logaritemske ($PRP = a + b * LN(d_1)$) ali eksponentne ($PRP = a + b * e^{(d_1)}$) funkcije. Za izravnavo smo izbrali najbolje prilegajočo se funkcijo, ki je bila v večini primerov inverzna funkcija. V primerih, ko je bilo za izravnavo po osnovnem stratumu (RGR in skupina drevesnih vrst) premalo podatkov, smo za določeno skupino drevesnih vrst uporabili podatke za celotno GGE, ali pa podatke znotraj istega RGR znotraj GGO Celje.

Prirastni nizi po debelinskih stopnjah so prikazani v poglavju 12. Priloge.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o sestojih smo pridobili s terenskim opisovanjem sestojev. Pri izločanju sestojev na terenu smo kot pripomoček uporabljali digitalne ortofoto posnetke (v nadaljevanju DOF) in sestojno karto za GGN GGE Podčetrtek iz leta 2011 (stara sestojna karta). Sestoji so izločeni na podlagi značilnih razlik v razvojni fazi, zasnovi, negovanosti, sestojnemu sklepu, drevesni sestavi, deležu in vrstni sestavi pomladka, lesni zalogi ter skupini gozdnogojitvenih smernic. S pomočjo DOF-a, stare sestojne karte in terenskega ogleda smo na delovni karti razmejili posamezne sestoje ter jih z

uporabo programske aplikacije MapInfo 15.0 s postopkom digitalizacije prenesli v digitalni zaris. Del opisov sestojev smo izdelali tudi s tablično aplikacijo GisMatrix. V primeru, da se je meja starega sestoja ujemala s sestojno mejo ugotovljeno na terenu, smo prevzeli zaris prejšnje sestojne karte. V nasprotnem primeru smo sestoje razmejili na novo. Digitalni zaris sestojev je osnova za izračun površin posameznih sestojev. Isti sestoj se znotraj odseka lahko pojavlja na večjih prostorsko ločenih lokacijah. Sestojne meje so usklajene z mejami odseka oz. oddelka. Izločili smo 2.035 sestojev s skupno površino 5.547,93 ha, povprečna površina sestoja znaša 2,73 ha.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev smo določili na podlagi kriterijev, ki jih določa Pravilnik in sicer na osnovi premera dreves vladajočega in sovladajočega sloja. Kriteriji so podrobneje opredeljeni v poglavju 12. Priloge.

Preglednica 26/D-RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Pomladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm
Mladovje	494,22	8,9									
Drogovnjak	1.406,75	25,4	32,22	2	17	61	22	0	257	9,1	18
Debeljak	2.522,39	45,5	392,85	16	23	59	16	1	397	5,2	27
Sestoj v obnovi	1.124,57	20,3	753,84	67	20	61	19	<1	267	9,4	26
Skupaj	5.547,93	100	1.178,91	21					300	5,3	22

Sestoje smo uvrstili v štiri razvojne faze značilne za sistem skupinsko postopnega gospodarjenja. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, je prevladujoča razvojna faza debeljak, sledi pa ji drogovnjak. Prostorsko se razvojne faze pojavljajo razpršeno.

Od celotne površine GGE je na 17 % površine prisoten pomladek ustreznih sestojnih zasnov in drevesne sestave, na katerega računamo pri razvoju sestojev. Sestoji v obnovi so pomlajeni na 67 % površine s prevladujočim dobro zasnovanim pomladkom, kar daje dobro osnovo za nadaljnji razvoj teh gozdov.

Podatki o lesnih zalogah, srednjem premeru in vzorčni napaki po razvojnih fazah so pridobljeni iz SVP. Tako je vsaki SVP pripisana razvojna faza pripadajočega sestoja ter na osnovi tako ugotovljene razvojne faze obračunana lesna zaloga in srednji premer. V mladovju smo izmerili 27 stalnih vzorčnih ploskev, v drogovnjakih 142, debeljakih 146 in v sestojih v obnovi 126.

Preglednica 27/D-POM: Sestava pomladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mace- sen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
ha	19,96	64,23	0,28	0,18	0,44	757,67	34,78	158,00	176,91	2,22
%	2	5	< 1	< 1	< 1	62	3	13	15	< 1

V drevesni sestavi pomladka je delež jelke in plemenitih listavcev večji kot delež teh vrst v lesni zalogi, kar je dobrodošlo, saj želimo delež teh vrst povečati. Največji delež predstavlja bukev (62 %).

Preglednica 28/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	494,22	27	58	13	1	21	43	33	2	68	25	5	2
Drogovnjak	1.406,75	17	48	29	6	6	43	50	1	45	38	14	3
Debeljak	2.522,39					11	73	16	<1	11	70	18	2
Sestoj v obnovi	1.124,57					10	66	24	0				
Skupaj:	5.547,93												

Najvišji delež negovanih sestojev je v mladovjih, najvišji delež nenegovanih pa v drogovnjakih. Nenegovanih ogroženih sestojev je 23,95 ha.

V mladovjih in drogovnjakih prevladuje tesen, v debeljakih pa normalen sklep. Močnejše presvetljenih je 2 % mladovij 3 %, drogovnjakov in 2 % debeljakov.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 29/TIP: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
1 - Hrastovi gozdovi	41,99	1
2 - Gozdovi bukve in hrasta	199,38	4
3 - Bukovi gozdovi	1.881,08	34
4 - Drugi pretežno listnati gozdovi	2.828,24	51
5 - Gozdovi bukve in jelke	2,44	< 1
6 - Gozdovi bukve in smreke	76,50	1
7 - Jelovi gozdovi	1,56	< 1
8 - Smrekovi gozdovi	92,89	2
9 - Borovi gozdovi	3,13	< 1
10 - Drugi pretežno iglasti gozdovi	83,77	2
12 - Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	336,95	6
Skupaj	5.547,93	

Tipi drevesne sestave sestojev smo določili na podlagi deleža drevesnih vrst na ravni sestoja. Kriterij za določanje sestojnih tipov je podan v Pravilniku in sicer v prilogi 1. Sestojnih tipov, predpisanih s Pravilnikom, nismo podrobneje členili.

V GGE več kot polovico gozdov predstavljajo pretežno listnati gozdovi (51 %). Sledijo bukovi gozdovi. Teh je v GGE 34 %. Ostali tipi predstavljajo manjši delež gozdov.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 30/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.815,48	62	865,05	29	245,59	8	34,72	1	2.960,84	53
GPN, z načrtovanim posekom	1.102,41	46	1.132,08	47	150,08	6	30,38	1	2.414,95	44
Varovalni gozdovi	47,30	27	98,72	57	25,03	15	1,09	1	172,14	3
Skupaj vsi gozdovi	2.965,19	53	2.095,22	38	420,70	8	66,19	1	5.547,93	100

Ohranjenost gozdov je primarni pogoj stabilnosti gozdnega ekosistema. Kriterij za določanje ohranjenosti gozdov je delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastiščnega tipa tuje ali redko prisotne. Ohranjenost gozdov v posameznih odsekih oziroma oddelkih smo izračunali po metodologiji evklidskih razdalj s primerjavo dejanske in naravne drevesne sestave gozdnih rastiščnih tipov, ki so prisotni v odseku. Za obdelavo podatkov smo uporabili računalniški program, ki ima osnovo v metodologiji ocenjevanja spremenjenosti vrstne sestave rastlinskih skupnosti, ki je predstavljena v literaturi. Kriteriji za določanje ohranjenosti so podani v Pravilniku, in sicer v prilogi 1. V splošnem velja, da je drevesna sestava spremenjena, ko je skupni delež rastišču tujih drevesnih vrst večji kot 31 %.

V GGE prevladujejo gozdovi z ohranjeno drevesno sestavo (53 %). Spremenjenih gozdov je 38 %, močno spremenjenih 8 %, izmenjanih pa 1% .

Varovalni gozdovi so manj ohranjeni kot večnamenski gozdovi in gozdovi s posebnim namenom z načrtovanim posekom. Ohranjenih varovalnih gozdov je 27 %, spremenjenih 57 %, močno spremenjenih 15 % izmenjanih pa 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 31/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	93	3	15	62	19	0
Jelka	64	0	14	84	2	0
Bori	16	0	0	81	19	0
Macesen	10	0	10	70	20	0
Ostali iglavci	18	0	33	61	6	0
Bukev	1.409	1	10	42	37	10
Hrasti	337	2	12	47	27	12
Plemeniti listavci	322	0	8	30	41	21
Drugi trdi listavci	389	0	5	19	33	43
Mehki listavci	20	0	5	40	35	20
Iglavci	201	1	15	71	12	0
Listavci	2.477	1	9	38	36	17
Skupaj	2.678	1	10	40	34	15

Kakovost drevja se nanaša izključno na lesnoproizvodno funkcijo gozda. Kakovost drevja se v skladu s Pravilnikom ugotavlja na SVP in sicer na drevju debelejšem od 30 cm. Okrajšave za kakovost (pri listavcih A1, A2, B, C, D in pri iglavcih A1, A2, B, C, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge. Kakovost ugotavljamo na podlagi zunanjih (vidnih) znakov, dejanska kakovost pa lahko od te tudi odstopa zaradi notranjih napak, ki ostanejo do poseka oz. razreza lesa nevidne.

Dreves z odlično kakovostjo je malo in predstavljajo le 1 % dreves ocenjenih na SVP. Prav dobro ocenjenih dreves je 10 %. Prevladujejo drevesa dobre in zadovoljive kakovosti, ki skupaj predstavljajo 74 % dreves izmerjenih na SVP. Dreves s slabo kakovostjo je 15 %.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 32/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	0,7
Osutost	0,4
Skupaj	4,5

Poškodovanost drevja se v skladu s Pravilnikom ocenjuje na SVP vsem drevesom. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdnolesnih sortimentov.

Delež poškodovanega gozdnega drevja znotraj GGE je nižji kot pa je povprečje znotraj Celjskega GGO. Tako je od skupnega števila dreves 4,5 % dreves poškodovanih. Izmed vseh poškodovanih

dreves ima največ dreves poškodbe debla in korenničnika (0,7 %). Pri poškodbah vej gre za poškodbe vrha pri iglavcih in za odlom večjih vej pri listavcih, ki se pogosto zlomijo pod težo snega ali žleda. Delež poškodovanosti vej znaša 0,7 %, delež osutosti pa 0,4 %.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

ZGS izvaja na območju cele Slovenije sistematično spremljanje stanja (objedenosti) gozdnega mladja vse od leta 1996. V letih 2009 in 2010 je bil opravljen prvi popis objedenosti po prenovljeni metodi, ki smo ga doslej ponovili štirikrat – zadnjič leta 2020. Območje GGE Podčetrtek je v celoti umeščeno v popisno enoto Kozjansko (v nadaljevanju PE), ki zajema gozdove s primerljivimi ekološkimi dejavniki, zato smo podatke o poškodovanosti gozdov od rastlinojedih parkljarjev povzeli iz pričujočega popisa.

Preglednica 33: Delež objedenosti po višinskih razredih in skupinah drevesnih vrst v letu 2020 v PE Kozjansko.

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	8	2	1.703	2	1.216		5	2.244		4	1.075		2	140		3	4.676	
Jelka	2	1	757		47												47	
Bukev	27	16	14.951	41	24.923	4,5	65	29.739	7,9	78	19.779	6,9	86	6.406	2,9	58	80.847	6,2
Hrasti	10	25	23.656	10	6.406	5,8	1	281	16,7							5	6.687	6,3
Pleme-niti listavci	22	24	22.332	28	17.067	18,9	13	5.938	37,8	7	1.683	41,7	6	468		18	25.157	24,5
Drugi trdi listavci	26	32	30.280	19	11.456	18,8	16	7.482	43,8	11	2.759	20,3	6	468	10,0	16	22.164	27,2
Mehki listavci	1																	
Iglavci	9	3	2.460	2	1.263		5	2.244		4	1.075		2	140		3	4.723	
Listavci	28	97	91.219	98	59.852	11,5	95	43.440	18,2	96	24.221	10,8	98	7.341	3,2	97	134.855	13,1
Skupaj	28	100	93.679	100	61.115	11,2	100	45.684	17,3	100	25.297	10,4	100	7.482	3,1	100	139.577	12,6

Skupna poškodovanost mladja zaradi vpliva divjadi v PE Kozjansko se je po letu 2014 občutnejše zmanjšala, kar pripisujemo v veliki meri ugodnim prehranskim in bivalnim pogojem za rastlinojede parkljarje, manj pa na to vpliva stanje v populacijah. Objedenost glavnih graditeljic gozdnih sestojev (hrasta gradna in bukve) je zelo nizka, kar še dodatno utemeljuje domneve o usklajenem stanju med divjadjo in gozdom. Glavni povzročitelj objedanja v PE je nedvomno srnjad, mestoma gams, vpliv ostalih parkljarjev je zanemarljiv. Problem predstavlja premajhen delež smreke v mladju, ki se sicer od vznika vseskozi povečuje, vendar v najvišjem razredu zopet upade.

Pri presoji gozdov v GGE ugotavljamo, da trenutno stanje mladovja dosega zgolj 62 % modelnega, kar je vsekakor tudi posledica gospodarjenja v zadnjih desetletjih. Ob upoštevanju dejstva, da je divjad sestavni del gozdnega ekosistema, je treba upoštevati/dopustiti njen vpliv pri zagotavljanju gozdnogojitvenih ciljev. Ob upoštevanju dejstva, da je delež mladovij v gozdnih sestojih nizek ter močno odstopa od modelnega stanja, je stopnja objedanja sprejemljiva in na proizvodne sposobnosti gozdov nima motečega vpliva.

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 34/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (n/ha)			Ležeče drevje (n/ha)			Skupaj (n/ha)			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 – 29 cm	1,95	9,39	11,34	4,44	19,64	24,08	6,39	29,02	35,42	13,50
30 – 49 cm	0,05	1,32	1,36	0,09	2,40	2,49	0,14	3,72	3,85	5,93
50 in več cm	0,00	0,27	0,27	0,00	0,32	0,32	0,00	0,59	0,59	1,77
Skupaj	2,00	10,98	12,97	4,54	22,36	26,89	6,53	33,33	39,86	21,19

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP. Evidentirali smo stoječa in ležeča odmrta drevesa. Ležeča drevesa smo upoštevali samo, če so rasla na ploskvi.

Navedeno je število odmrlih dreves na hektar za iglavce, listavce ter stoječe in ležeče drevje, ločeno po razširjenih debelinskih razredih ter skupna prostornina odmrlega drevja.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da prevladuje tanjše odmrlo drevje listavcev. Glede na zahteve Pravilnika o varstvu gozdov, ki določa, da mora biti delež odmrle in odmirajoče biomase glede na lesno zalogo, ki znaša 300 m³/ha, vsaj 3 %, sklepamo, da je skupna količina odmrle biomase zadostna (7 %), vendar ni razporejena enakomerno po vseh debelinskih razredih. Najmanj je najdebelejšega odmrlega drevja, ki je zelo pomembno v habitatnem smislu (duplarji, hrošči, itd.).

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Obravnava območje so nekoč pokrivali obširni bukovi gozdovi. V preteklosti so najmočnejše poseganje v gozdove povzročale steklarne, ki so zraven lesa za pepeliko in kurjavo, potrebovale še obilo tehničnega lesa. Prve glažute so začele obratovati v gosposčini Žusem v 1. polovici 18. stoletja (1739) in so nepretrgoma delovale v Loki pri Žusmu vse do leta 1885. V začetku 20. stoletja so na območju Rudnice odkrili rjavi železovec, vendar zaradi revnejših nahajališč železove rude fužine niso dolgo obratovale. V tem obdobju so grofje Attems na območju Rudnice posekali bukove gozdove in s pomočjo fratarjenja osnovali takrat donosnejše smrekove monokulture.

Prvi ureditveni načrt za državne gozdove je bil izdelan leta 1945 (povzeto iz gozdarske kronike) in je nakazal bodočo smer nestihijskega dela v gozdovih. Osnovni ureditveni načrt je bil izdelan leta 1955 in je veljal za obdobje 1954-1973. V načrt so bili zajeti vsi državni gozdovi. Oblikovane so bile 4 kategorije gozdov (obratovalni razred A-enodobni smrekovi gozdovi, obratovalni razred B-enodobni sestoji listavcev, obratovalni razred C-prebiralni gozdovi, obratovalni razred D-varovalni gozdovi).

Gozdnogospodarska načrta za obdobji 1964-1973 in 1974-1983 sta uveljavila gospodarjenje z zastorno in robno sečnjo, v gozdovih z ustrezno gostoto gozdnih prometnic pa skupinsko postopno gospodarjenje. Prebiralno gospodarjenje se je opustilo. Pomembni mejnik je bila izdelava fitocenološke karte, »kot znanstvene podlage za sodobno gojenje gozdov za območje gospodarske enote Rogaška Slatina«, kot je bil poimenovana v naslovu izdelka, iz leta 1966.

V zasebnih gozdovih se je izvajalo selektivno ekstenzivno prebiranje. Prvi ureditveni načrt je veljal za obdobje 1969-1978. Njegova pglavitna vloga je bila izvesti prehod iz »kmečkega prebiranja« na zastorno gospodarjenje in skupinsko postopno gospodarjenje. Prvi obnovitveni načrt za zasebne gozdove je veljal za obdobje 1981-1990.

Prvi celoviti gozdnogospodarski načrt za obdobje veljavnosti 1991-2000 je pomenil novo prelomnico načrtovanja v gozdarstvu. Oblikovan je bil za vse gozdove proučevanega območja, ne glede na lastništvo. S tem je bilo omogočeno v načrt vnesti in izvajati osnovne postulate slovenske doktrine gospodarjenja z gozdovi: trajnost, mnogonamenskost in sonaravnost.

Leta 1994 je bil ustanovljen Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) in s tem organiziranost gozdarstva. Večji del gospodarjenja z gozdovi je bil prenesen na lastnike gozdov, kar je ugodno vplivalo na njihove neposredne materialne koristi ter na sprostitvev trga lesa. Velika pomanjkljivost sistema se je pokazala v tem, da lastniki niso bili pripravljene intenzivirati del v gozdovih. Ostajal je nerealiziran možni posek, predvsem pa zelo majhna pripravljenost lastnikov za izvedbo gozdnogojitvenih del.

Drugi celoviti gozdnogospodarski načrt je veljal za obdobje veljavnosti 2001-2010. V tem obdobju se je krepila vloga ZGS in prepoznavnost novega gozdarskega sistema, zmanjšale so se nedovoljene sečnje. Oblikovala se je dokončna lastniška struktura glede na učinke denacionalizacije.

Tretji celoviti gozdnogospodarski načrt je veljal za obdobje veljavnosti 2011-2020 in predstavlja peto obnovo gozdnogospodarskega načrta za gozdove zasebnega sektorja in osmo obnovo načrta za gozdove državnega sektorja.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Valorizacija funkcij v gozdnem prostoru in družbeno prepoznavanje pomena ekoloških in socialnih funkcij ter številni vremenski ekstremi so zaznamovali usmerjanje razvoja gozdov v preteklem desetletju. Mnogi lastniki gozdne posesti so opazili velik nemir na posesti kot posledico pritiska različnih uporabnikov tega prostora (kolesarji, motoristi, štirikolesniki, pohodniki, padalci, zmagarji, lovci, jezdec, gobarji, planinci...). Nedorečena zakonodaja in odnosi med tem, kaj lastniki gozda morajo in obiskovalci smejo, so vodili v številne spore med obiskovalci in lastniki gozdov.

Zaradi prevladujoče in razdrobljene zasebne gozdne posesti in nizke ekonomske navezanosti na gozd se je nadaljeval trend iz preteklosti. Ta trend se kaže v skromni izrabi razpoložljivih proizvodnih potencialov.

Značilnost razvoja gozdnega prostora v zadnjem desetletju je bilo zaraščanje kmetijskega zemljišča v predelih z večjim naklonom in izvajanje krčitev v predelih z možnostjo strojne obdelave.

Najpomembnejši dejavniki, ki so vplivali na gozd in gozdni prostor v GGE v preteklem desetletju:

- status zaščite po IUCN: kategorija V, Natura2000, Kozjanski park, Biosferno območje Kozjansko in Obsotelje;
- vetrolomi v letih: 2017, 2018, 2019, 2020;
- snegoloma v letih: 2012, 2013;
- gradacija podlubnikov, kot posledica ujm in toplega vremena v letu 2013;
- žledolom v letu 2014;
- majhna ekonomska navezanost večinskega dela lastnikov na njihove gozdove;
- pospešen razvoj upravljanja gozdov s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi funkcijami;
- nadaljevanje neugodnih razmer na trgu lesa za kvalitetnejše sortimente bukve kot prevladujoče drevesne vrste v enoti;
- povečano povpraševanje po lesu za ogrevanje, do katerega je prišlo zaradi gospodarske krize, ki je dosegla višek leta 2013;
- izgradnja Razglednega stolpa zdravja in veselja na Rudnici v letu 2019 in posledični obisk destinacije.

Načrtovani ukrepi gospodarjenja za preteklo ureditveno obdobje niso realizirani. Znatno prisotna je razlika pri izvedbi možnega poseka in gozdnogojitvenih del v zasebnih gozdovih.

4.2.1 Posek

V preteklem načrtovalnem obdobju je bilo posekano dobrih 200.000 m³ lesa, kar predstavlja skupno 61 % možnega poseka. Realizacija glede na možni posek je bila šibka v zasebnih gozdovih. Glavni dejavniki, ki so vplivali na zmanjšan obseg izvedenega poseka so bile razmere na trgu lesa, ekonomska nenavezanost zasebnih lastnikov na gozd, razdrobljenost zasebne gozdne posesti in pomanjkanje zanimanja lastnikov za delo v gozdu. V državnih gozdovih je bil možni posek v celoti izkoriščen.

Preglednica 35/REV2-RGR: Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim posekom

Rastiščnogojitveni razred	Skupina drev. vrst	Nač. posek	Real. posek	Realizacija
		m ³	m ³	(%)
RGR 1 Gradnova belogabrovja in dobrave	Iglavci	2.642	1.662	63
	Listavci	36.785	20.438	56
	Skupaj	39.428	22.101	56
RGR 2 Podgorski bukovi gozdovi	Iglavci	7.882	3.801	48
	Listavci	68.789	33.569	49
	Skupaj	76.680	37.371	49
RGR 4 Kisloljubni bukovi gozdovi	Iglavci	6.513	8.605	132
	Listavci	175.640	95.547	54
	Skupaj	182.153	104.152	57
RGR 5 Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi	Iglavci	9.722	15.748	162
	Listavci	13.994	17.302	124
	Skupaj	23.716	33.050	139
RGR 6 Toploljubni bukovi gozdovi	Iglavci	71	160	225
	Listavci	2.136	1.979	93
	Skupaj	2.207	2.139	97
RGR 14 Varovalni gozdovi	Iglavci	117	127	109
	Listavci	6.164	2.561	42
	Skupaj	6.281	2.689	43
Skupaj	Iglavci	26.948	30.104	112
	Listavci	303.517	171.397	56
	Skupaj	330.465	201.501	61

Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih nakazuje na velik interes lastnikov po sečnji iglavcev, katerih delež v lesni zalogi še vedno rahlo pada. Po drugi strani pa je bila polovica realiziranega poseka iglavcev posledica vetrolovov in napadov insektov. Predvsem sta bila problematična RGR Kisloljubni bukovi gozdovi in RGR Zasmrečena bukovja na kisli podlagi. To sta bila najmanj stabilna RGR v gospodarski enoti.

Preglednica 36 P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2011–2020	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po tekočih evidencah		Realizacija poseka – po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	26.948	30.103	112	33.660	125
Listavci	303.517	171.398	56	206.167	68
Skupaj	330.465	201.501	61	239.827(196.174-283.480)	73

Na SVP je evidentiran letni posek skupaj 4,56 m³/ha. Ob upoštevanju 5 % tveganja je interval, znotraj katerega se giblje evidentiran letni posek 3,73–5,39 m³/ha. V evidenčnih podatkih znaša obseg realiziranega poseka skupaj 3,78 m³/ha/leto. Evidenca realiziranega poseka na ravni GGE Podčetrtek je znotraj intervala v primerjavi z ugotovljenim posekom na SVP.

Pri primerjavi poseka po tekočih evidencah s posekom ugotovljenim na SVP, je potrebno primerjati med seboj gozdove, kjer so bile merjene SVP. Če tako izzamemo RGR 14 Varovalne gozdove, dobimo naslednje podatke: posek iz tekočih evidenc je znašal 198.812 m³ (3,78 m³/ha), posek na SVP pa 4,56 m³/ha. Posek iz evidenc je tako predstavljal 83 % srednje vrednosti intervala zaupanja poseka ugotovljenega na SVP.

Preglednica 37/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1991 do 2020

Ureditveno obdobje	Skupina drevesnih vrst	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %
1991-2000	Iglavci	26.130	32.177	123
	Listavci	142.387	95.086	67
	Skupaj	168.517	127.263	76
2001–2010	Iglavci	36.614	45.938	125
	Listavci	234.329	132.540	57
	Skupaj	270.943	178.479	66
2011–2020	Iglavci	26.948	30.104	112
	Listavci	303.517	171.397	56
	Skupaj	330.465	201.501	61

Možen posek se je v od leta 2001 znatno povečal in se je glede na takratni načrt povečal za petino. To je posledica poseka nestabilnih smrekovih monokultur in težnje po uravnavanju razvojnih faz, ker je bilo mladovij malo. Stalni vetroolomi nakazujejo, da bo potrebno v prihodnje gospodariti z nižjimi lesnimi zalogami in s tem stabilnejšimi sestoji.

Preglednica 38/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE Podčetrtek

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	13.211	232.381	245.592	13.682	69.241	82.923	55	1.895	1.950
Izveden - m ³	9.000	107.260	116.260	21.102	64.129	85.231	1	9	10
Realizacija - %	68	46	47	154	93	103	2	0	1
Povp. drevo -m ³	0,7	0,8	0,8	1,1	1,0	1,0	0,2	0,3	0,3

Razlika v količinah realiziranega poseka po lastniških kategorijah nakazuje na pomembnost dejavnika lastništva gozdov. Delež realizacije možnega poseka v državnih gozdovih je višji kot v zasebnih gozdovih.

Realizacija možnega poseka iglavcev v državnih gozdovih znaša kar 154 %, kar je posledica sanitarnih sečenj.

V zasebnih gozdovih je skupni realizirani posek dosegel 47 % načrtovanega možnega poseka. Višja realizacija pri iglavcih je predvsem posledica sanitarnih sečenj smreke zaradi podlubnikov in sanacij posledic snegoloma in vetroloma. Na večjo realizacijo pri iglavcih vpliva tudi višja cena in večje povpraševanje.

Zelo nizka realizacija poseka v gozdovih lokalne skupnosti je odraz majhnosti in razdrobljenosti gozdnih parcel, zato je sečnja v njih ekonomsko manj zanimiva.

Preglednica 39/VP: Posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Zasebni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	3.739	2.165	0	201	2.481	5	133	159	117	9.000	11	23
	%	42	24	0	2	28	<1	1	2	1	100		
Listavci	m ³	37.708	44.781	72	1.534	17.401	296	2.331	2.444	689	107.260	10	34
	%	35	43	0	1	16	<1	2	2	1	100		
Skupaj	m ³	41.447	46.947	72	1.735	19.882	301	2.464	2.602	806	116.260	10	33
	%	36	41	0	1	17	<1	2	2	1	100		

Preglednica 40/VP: Posek po vrstah poseka za državne gozdove (tekoča evidenca poseka)

Državni gozdovi		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	1.565	3.770	0	676	14.750	338	1	1	0	21.102	30	116
	%	7	18	0	3	70	2	<1	<1	<1	100		
Listavci	m ³	10.213	34.713	0	1.069	16.760	1.170	112	86	5	64.129	23	82
	%	16	54	0	2	26	2	<1	<1	<1	100		
Skupaj	m ³	11.778	38.483	0	1.745	31.510	1.509	114	87	5	85.231	24	88
	%	14	45	0	2	37	2	<1	<1	<1	100		

Preglednica 41/VP: Posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti (tekoča evidenca poseka)

Gozdovi lokalnih skupnosti		Vrste poseka									Skupaj	% od LZ	% od PR
		Negovalni posek			Posek oslab. drevja	Sanit. posek	Za gozd. infrastr.	Krčitve	Nedov. posek	Ostalo			
		Redč.	Poml.	Preb.									
Iglavci	m ³	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	%	0	100	0	0	0	0	0	0	0	<1		
Listavci	m ³	0	6	0	0	0	0	3	0	0	9	0	0
	%	0	62	0	0	0	0	38	0	0	<1		
Skupaj	m ³	0	7	0	0	0	0	3	0	0	10	0	0
	%	0	66	0	0	0	0	34	0	0	<1		

Negovalni posek je predstavljal 69 % celotnega poseka. Vzrok za večino tega poseka so bile pomladitvene sečnje, ki so bile izvajane v skladu z usmeritvami pospešenega uvajanja sestojev v obnovo in uravnoteženja razmerja razvojnih faz. Visok delež negovalnega poseka nakazuje na razmeroma veliko stabilnost sestojev, ki so dobro kljubovali številnim neugodnim vremenskim pojavom v preteklem desetletju.

Sanitarni posek je bil v največji meri pogojen z močnimi vrtinčastimi vetrovi in posledično fragmentarnimi vetrolomi. V manjši meri je lomil tudi žled in težek sneg, na poškodovani lesni masi pa so kasneje razvili še podlubniki. Zato je bilo največ sanitarnega poseka pri iglavcih (57 %). Največ sanitarnih posekov se je zgodilo v letih: 2012-snegolom; 2013-snegolom, podlubniki; 2014-žledolom; 2015-podlubniki; 2017-vetrolom; 2018-vetrolom; 2019-vetrolom; 2020-vetrolom. Do prenamnožitve

podlubnikov je prihajalo z enoletnim zamikom, kar je razumljivo, glede na naravne danosti in biološki potencial žuželk. Sanacija polomljenih in poškodovanih dreves je bila izvedena korektno in v zakonsko omejenih terminskih okvirjih.

Izredne sečnje (krčitve, nedovoljen posek in posek zaradi ostalih vzrokov) predstavljajo 3,5 %. Delež te sečnje je sprejemljiv. Pozornost pa moramo usmeriti na krčitve, katerih trend se je glede na prejšnje obdobje povečal.

4.2.1.1 Posek po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 42: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od poseka	% od LZ
Smreka	11,5	23,0
Jelka	1,6	13,9
Macesen	0,9	19,5
Bor	0,4	7,6
Ostali iglavci	0,5	14,7
Bukev	55,4	11,7
Hrast	10,8	12,6
Plemeniti listavci	5,8	10,5
Drugi trdi listavci	11,6	14,6
Mehki listavci	1,5	27,8
Iglavci	14,9	20,0
Listavci	85,1	12,1
Skupaj	100,0	12,9

Največji delež med posekanimi drevesnimi vrstami so imeli smreka, bukev, hrast in drugi trdi listavci. Njihov delež je v poseku znašal 89%.

Razmerje med iglavci in listavci pri realiziranem poseku odstopa od načrtovanega razmerja možnega poseka. Načrtovano razmerje poseka je bilo 8 % iglavcev in 92 % listavcev, realizacija poseka pa je 15 % iglavcev in 85 % listavcev.

Navkljub načrtovanemu razmerju so bili iglavci pod velikim pritiskom sanitarne sečnje in ekonomskih interesov lastnikov. Trend padanja deleža smreke v skupni lesni zalogi smo z določenimi usmeritvami ublažili, kljub temu pa niso bile izvedene v celoti. V prejšnjih ureditvenih obdobjih je bil delež smreke blizu 10 % v skupni lesni zalogi in je padel na današnjih 6,4 %.

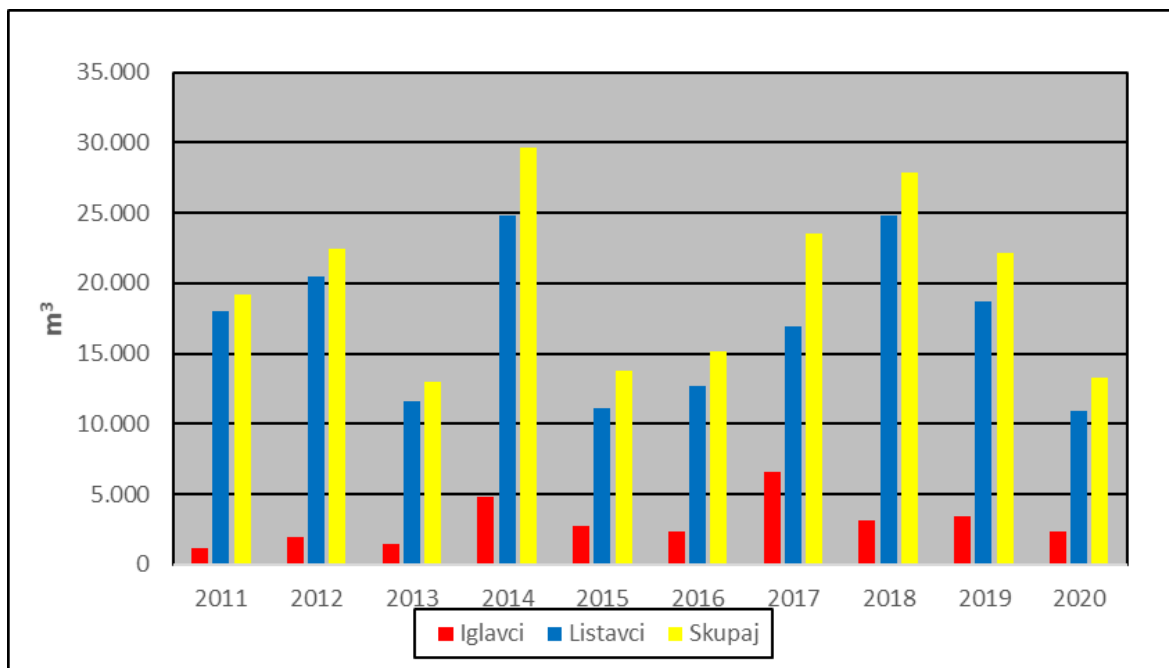
V primerjavi s prejšnjim desetletjem izstopa povečan delež poseka hrastov v zasebnih gozdovih. Pojav je bil značilen po letu 2015, ko se je močno povečalo povpraševanje in posledično tudi odkupne cene hrastovega lesa.

Preglednica 43/ PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5	11	25	26	57	15	5,5
Listavci	5	8	10	15	25	85	31,3
Skupaj	5	9	11	16	27	100	36,8

Analiza poseka po razširjenih debelinskih razredih v deležu od lesne zaloge kaže na odstopanja od načrtovanega poseka v prvih treh debelinskih razredih in petem debelinskem razredu. V gozdovih zasebnega sektorja redno izostajajo redčenja drogovnjakov. Vzrok za izostanek je slab interes lastnikov gozdov, zaradi najrazličnejših vzrokov, predvsem ekonomskih. Preseganje načrtovanega deleža je v petem razredu. Vzrok je ekonomske narave. Debelejši les prinaša višji dohodek. Delno

so na višji posek v petem razredu vplivali vetrolomi, ki so ruvali težka drevesa na nosilno slabših podlagah.

Grafikon 2: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Preglednica 44: Posek po letih in vrstah donosov (v m³)

Leto	Vrsta donosa				Skupaj
	Vmesni d	Glavni d	Slučajni	Izredni	
2011	5.754	10.837	1.386	1.199	19.175
2012	7.752	11.614	2.121	932	22.419
2013	1.016	6.333	5.579	108	13.037
2014	7.598	8.129	12.838	1.044	29.609
2015	4.181	4.435	4.872	324	13.812
2016	6.323	6.939	1.620	237	15.118
2017	5.512	9.316	8.969	214	24.012
2018	8.690	14.654	4.124	542	28.009
2019	4.495	9.064	8.277	919	22.755
2020	3.713	4.121	5.085	636	13.555
Skupaj	55.035	85.441	54.873	6.153	201.501

Preglednica 45: Letni evidentirani posek

Leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Iglavci	1.162	1.977	1.438	4.823	2.739	2.392	6.567	3.112	3.471	2.326
Listavci	18.014	20.441	11.599	24.786	11.073	12.726	16.921	24.792	18.674	10.952
Skupaj	19.175	22.419	13.037	29.609	13.812	15.118	23.488	27.903	22.145	13.278

Vrsta donosa in dinamika sečnje sta v močni korelaciji viškov poseka in nenormalnih dogodkov v posameznih letih. Najmočnejše izstopata leti 2014 z žledolomom in leto 2018 z vetrolomom.

Negovalne sečnje so bile ekonomsko nezanimive in so bile v večjem deležu realizirane v državnih gozdovih. Zaradi viškov lesa za kurjavo, kot posledica ponavljajočih vetrolomov, lastniki zasebne posesti niso imeli interesa za izvajanje redčenj v mlajših razvojnih fazah gozda. Sanacija vetrolomov se je zaključevala v povprečju v 2 letih pri listavcih in v postavljenem roku pri iglavcih. V gozdovih je ostalo 1.517 m³ neizkoriščene lesne mase. Ta masa je ostala v gozdu zaradi njegove neodprtosti, oziroma negativne rente spravila.

Vmesni donos predstavljajo redčenja in prebiralne sečnje. Najmanjši je bil leta 2013, največji pa leta 2018. Skupno predstavlja vmesni donos 27 % celotne posekane količine lesa in sicer v zasebnih (36 %) in v državnih gozdovih (14 %). Z redčenji večinoma pridobimo sortimente, ki ekonomsko niso posebej zanimivi in zaradi tega se lastniki premalokrat odločajo za izvedbo redčenj, le ta namreč predstavljajo načrtno in strokovno delo, ki se bo obrestovalo pri kvaliteti sortimentov pridobljenih v prihodnosti.

Glavni donos predstavljajo pomladitvene sečnje in končni poseki. Največjo vrednost je dosegel leta 2018, najmanjšo pa v leta 2020. Glavni donos zavzema med vrstami poseka v zasebnih gozdovih 41 % in v državnih gozdovih 45 %.

Slučajni donos predstavljajo sanitarne sečnje zaradi različnih vzrokov (podlubniki, bolezni in glive, veter, sneg, žled, delo v gozdu). Največji delež so sanitarne sečnje dosegle v letih 2014, 2017 in 2019.

Izredni donos (posek za gozdno infrastrukturo, krčitve, nedovoljen posek in posek zaradi ostalih vzrokov) skupno predstavlja samo 3 %. V zasebnih gozdovih in državnih gozdovih se večina sečnje izvajala za krčitve in sečnje zunaj gozda. Majhen del poseka je izveden zaradi gradnje infrastrukture in vlak.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 46/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela – zasebni in državni gozdovi v GGE Podčetrtek

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	66,61	8,45	13	44,17	37,17	84
Priprava tal	ha	6,13	3,98	65	4,36	3,00	69
Sadnja	ha	6,43	3,42	53	6,50	3,20	49
Obžetev	ha	17,67	14,61	83	31,75	12,40	39
Nega mladja	ha	112,99	11,63	10	172,05	91,98	53
Nega gošče	ha	125,78	47,98	38	171,42	126,69	74
Nega letvenjaka	ha	155,44	21,20	14	95,14	58,69	62
Nega ml. drogovnjaka	ha	169,29	25,36	15	82,55	20,80	25
Zaščita sadik s količki	kos	10.500,00	4.845,00	46	10.140,00	600,00	6
Varstvo pred žuželkami	dni	0	6,56	-	0	22,85	-
Vzdrževanje travinj	ha	0	0	-	0	2,14	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0	13,00	-	0	0	-

Preglednica 47/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela - gozdovi lokalnih skupnosti in skupaj v GGE Podčetrtek

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)	Načrt	Izvedeno	Realizacija (%)
Priprava sestoja	ha	0	0	-	110,78	45,62	41
Priprava tal	ha	0	0	-	10,49	6,98	67
Saditev	ha	0	0	-	12,93	6,62	51
Obžetev	ha	0	0	-	49,42	27,01	55
Nega mladja	ha	0	0	-	285,04	103,61	36
Nega gošče	ha	0	0	-	297,20	174,67	59
Nega letvenjaka	ha	0	0	-	250,58	79,89	32
Nega ml. drogovnjaka	ha	0	0	-	251,84	46,16	18
Zaščita sadik s količki	kos	0	0	-	20.640,00	5.445,00	26
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0	-	0	29,41	-
Vzdrževanje travinj	ha	0	0	-	0	2,14	-
Pušcanje stoječe biomase	m ³	0	0	-	0	13,00	-

Izvedba del v **zasebnih gozdovih** odraža spremembe na področju izvajanja gojitvenih del, do katerih je prišlo s spremembo zakonodaje v letu 1993. Takratni organizacijski model se ni bistveno spremenil in pomeni veliko težavo pri oblikovanju stabilnih in ekonomsko zanimivejših gozdov. Model je največji problem in izziv gozdarstvu, da uspe doseči zakonodajno spremembo in uravnovežiti pri spodbudah gozdarski in kmetijski sektor istega ministrstva.

Večina lastnikov gozdov tudi v preteklem desetletju ni imela velikega zanimanja, volje in znanja za opravljanje gojitvenih del. Kljub rednemu organiziranju izobraževalnih delavnic na terenu in izvajanju motivacijskih pogovorov je bil odziv lastnikov skromen. Gojitvena dela so izvajali predvsem tisti lastniki, ki v svojem gozdu sami opravljajo tudi sečnjo, ter so primerno opremljeni in imajo ustrezna znanja. Ostali lastniki gozdov so za sečnjo sicer najemali gozdarske izvajalce, zelo redko pa tudi za izvedbo gojitvenih in varstvenih del.

Značilno za zasebne gozdove je tudi dejstvo, da so bila na velikem delu načrtovanih gozdnogojitvenih del ta pogojena s končnimi poseki in zaključkom pomladitve starih sestojev. Vendar procesi pomlajevanja gozdnih sestojev zaradi nezainteresiranosti lastnikov gozdov v večini primerov niso bili zaključeni. Zato tudi izvedba gojitvenih del na teh površinah ni bila smiselna. Od ostalih varstvenih del so bila izvedena predvsem dela za zaščito sadik pred divjadjo in obžetje.

V **državnih gozdovih** so bila načrtovana gojitvena dela boljše realizirana. Kljub temu pa niso bila realizirana v celoti. Delno je to posledica ujm, saj je so gozdarska podjetja usmerila svojo energijo v sanacijo ujm. Ujme so si tudi sledile več let zaporedoma. V teh gozdovih je bilo večino izdanih gojitvenih odločb tudi realiziranih.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Razvoj gozdnih prometnic je bil povezan predvsem z gradnjo in obnovo gozdnih vlak, gradnja gozdnih cest namreč ni bili niti načrtovana niti izvedena. Gozdovi enote so odlično odprti že s cestami javne infrastrukture, katera je zelo razvejana zaradi razpršene poselitve. V gozdnih kompleksih so bile že v preteklosti zgrajene vse potrebne gozdne ceste. Izvedli smo nekaj večjih sanacij plazov in usadov na gozdnih cestah: Svinjski jarek, Vebrovo in Korita. Vso pozornost smo usmerjali k primernemu vzdrževanju obstoječe cestne infrastrukture. Sredstva, ki se po zakonu načrtno zbirajo za vzdrževanje gozdnih cest, so zadoščala za redna vzdrževalna dela. Obseg teh sredstev je bil konstanten, vendar relativno nizek. Pri financiranju sanacijskih del je v manjšem delu sodeloval tudi SiDG in to predvsem tam, kjer je izvajal večje izvoze lesa po sečnji.

V ureditvenem obdobju od 2011 do 2020 je bilo v GGE Podčetrtek v gozdovih zasebnega sektorja izvedeno 9 novogradenj gozdni vlak v dolžini 1.950 m. Prevoznost je bilo vzpostavljena na 7 vlakah v skupni dolžini 1.045 m. V gozdovih državnega sektorja je bilo novogradenj 24, v skupni dolžini

6.195 m, prevoznost pa vzpostavljena na 22 vlakah skupne dolžine 3.060 m. Primerljivi podatki obeh sektorjev lastništva nakazujejo navkljub majhnemu površinskemu deležu državnih gozdov mnogo intenzivnejše gospodarjenje, s katerim so povezana tudi vlaganja v gozdove. Zasebni lastniki gozdov se vse težje odločajo za gradnjo gozdnih prometnic predvsem zaradi ekonomske šibkosti, slabega interesa za gospodarjenje in vse težjega dogovarjanja med mejaši za gradnjo vlak in kompleksnega odpiranja gozdov.

4.2.4 Opravljena dela za krepitev funkcij gozdov

V območju GGE Podčetrtek so socialne in ekološke funkcije močno prisotne in se še krepijo. Območje je glede na slovenske razmere redko poseljeno, narava pa dobro ohranjena. Zaradi široke naravovarstvene zaščite GGE se poudarjenost funkcij med sabo prepleta in niso skoncentrirane na ozko območje.

Najprometnejše vstopne točke so kraji: Podčetrtek z apartmajskimi in hotelskimi namestitvami, v preteklosti proglašena najlepša evropska vas Olimje z Minoritskim samostanom, Jelenov greben, Kozje, Podsreda s sedežem Kozjanskega parka in cestne povezave Šmarje-Podčetrtek, Šentjur-Kozje in Krško-Bistrica ob Sotli.

Zaradi nacionalne strategije zelenega turizma v povezavi z zdraviliškim turizmom Zdravilišča Terme Olimia je občina Podčetrtek pristopila k izgradnji razglednega stolpa v osrčju rudeniških gozdov. Stolp stoji na 622 m visokem griču Silovec. Na tem delu se pojavljajo velike koncentracije obiskovalcev.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2011 – 2020

Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2011 – 2020 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,53	0,38	10,98	0	0	0	14,21

V območju GGE Podčetrtek v preteklem ureditvenem obdobju nismo beležili večjih krčitev gozdne površine. Pretežno so bile izvedene kmetijske krčitve ob obstoječih kmetijskih površinah. Beležimo tudi posamezne krčitve ob poselitvenih območjih in infrastrukturnih objektih. Večji je bil delež posegov na gozdnem robu, kjer smo skozi presoje prostorskih ureditev skušali zagotoviti pogoje za minimalni vpliv na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na gospodarjenje z gozdovi

S področja urbanizacije smo evidentirali 69 posegov, katerih večina je bila v vplivnem območju gozda oziroma je imela vpliv na gozd. Prevladovala so mnenja in soglasja k projektom. Večjih krčitev gozda zaradi izvedbe posegov ni bilo – vse krčitve so bile manjše kot 0,1 ha.

Na področju infrastrukture smo evidentirali 23 posegov, ki prav tako niso predstavljali večje površine trajne spremembe dejanske rabe gozdno zemljišče. Pogosto so bili to objekti, ki so sestavni del gozda (vodovod, rekonstrukcije lokalnih prometnic) in se ne beležijo kot krčitev, zaradi katere se zmanjša gozdna površina.

S področja rudarstva smo presojali 8 posegov, pri katerih gozd ni bil izkrčen. Za te posege smo pripravili smernice in mnenja.

V GGE Podčetrtek smo v preteklem ureditvenem obdobju evidentirali 6 posegov v skupini energetika. Posegi se navezujejo v glavnem na zamenjavo dotrajanih nizkonapetostnih daljnovodov z nizkonapetostnimi kablovodi.

S področja kmetijstva je bilo še največ posegov z namenom izvajanja krčitev v kmetijske namene. Presojali smo 109 zadev, od tega je bilo krčitev 48 na površini 10,06 ha. Ostalo so večinoma predstavljala mnenja k projektom in soglasja za gradnjo kmetijskih objektov ob gozdu.

V skupini posegov drugo smo v preteklem obdobju obravnavali 14 zadev, vendar v nobenem primeru ni šlo za krčitev gozda.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2011 - 2020

Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi na območju GGE Podčetrtek izkazuje podatke, ki so v najtesnejši povezavi z odločitvami lastnikov gozdov. Zasebni gozdovi so bili gospodarjeni ekstenzivno. S tem je bil zmanjšan možen prihodek od prodaje lesa. V državnih gozdovih je gospodarjenje potekalo kot rezultat preišljenega gozdarskega načrtovanja v skladu z usmeritvami in je na nekaterih področjih celo presegalo zastavljene cilje. Na razvoj gozdov v preteklem ureditvenem obdobju sta bistveno vplivala žledolom in zaporedni vetrolomi.

V preteklem ureditvenem obdobju so na manjšo motiviranost zasebnih lastnikov objektivno vplivali neugodni dejavniki na trgu lesa in majhna ekonomska navezanost na prihodke iz gozdov.

Na področju gozdnega gradbeništva so se izvajala dela na področju vzdrževanja gozdnih cest. Novogradnje niso bile načrtovane in jih ni bilo. Gozdne vlake so bile zgrajene le tam, kjer so bile nujno potrebne.

Ukrepi za krepitev socialnih in ekoloških funkcij gozdov so v preteklem desetletju sledili strategijam Nature 2000, Kozjanskega parka in Biosferskega območja Kozjansko-Obsotelje.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Neposredna primerjava razvoja gozdnih fondov pred uvedbo celovitega načrtovanja je otežena zaradi spreminjanja območja obravnave državnih gozdov in različnih obdobj obravnave.

Prvi gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek za zasebne gozdove je bil izdelan leta 1969 z dobo veljavnosti do 1978, ko je bila prvič oblikovana gozdnogospodarska enota Podčetrtek. Leta 1981 je bil izdelan I. obnovitveni gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek, za leti 1979 in 1980 pa se je gospodarilo po potrjenih letnih načrtih. Meje GGE Podčetrtek se za zasebne gozdove od leta 1969 niso spreminjale, zato pri spremljanju površin ni bilo težav. Leta 1991 je nastal 1. celoviti načrt za gospodarjenje z gozdovi te gospodarske enote. Od leta 1991 dalje se vse lastniške kategorije obravnavane v skupnih načrtih.

5.1.1 Površina

Preglednica 49: Gibanje površine po posameznih lastniških kategorijah v obdobju od 1991 – 2021

	Lastniška kategorija								Skupaj
	Zasebni		Državni		Lokalne skupnosti		Druge pravne osebe		
	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	(ha)	%	
I. celoviti načrt (1991–2000)	3.609,90	74	1.214,77	25			31,37*	< 1	4.856,04
II. celoviti načrt (2001–2010)	4.209,94	77	1.217,96	22	25,69	< 1	19,19	< 1	5.472,78
III. celoviti načrt (2011–2020)	4.190,04	77	1.248,43	23	33,50	< 1			5.471,97
IV. celoviti načrt (2021–2030)	4.253,81	77	1.277,95	23	16,17	< 1			5.547,93

*SLP 2

Spremembe površin pripisujemo krčitvam, zaraščanju in spremembam kriterijev za opredelitev gozda.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek, možni posek

Preglednica 50/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za zasebne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	3.609,90	8	185	193	0,18	4,49	4,67	0,10	1,80	1,90
2001	4.209,94	16	260	276	0,50	6,60	7,10	0,19	2,11	2,30
2011	4.190,04	19	268	287	0,94	7,49	8,43	0,21	2,56	2,77
2021	4.253,81	23	289	312	1,12	7,22	8,34	0,42	6,20	6,63

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem je v zasebnih gozdnih lesna zaloga večja, prirastek je na podobni ravni kot v preteklem ureditvenem obdobju.

Preglednica 51/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za državne gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	1.214,77	100	203	303	2,18	4,13	6,31	2,35	2,49	4,84
2001	1.217,96	118	237	355	2,90	5,70	8,60	3,13	3,56	6,69
2011	1.248,43	57	225	282	1,45	6,26	7,71	1,69	5,14	6,83
2021	1.277,95	52	209	261	1,32	5,31	6,63	1,05	5,01	6,06

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Površina državnih gozdov se je v zadnjem ureditvenem obdobju zvišala za 2,3 %. Lesna zaloga je nižja kot v preteklem ureditvenem obdobju. Zmanjšal se je tudi prirastek.

Preglednica 52/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2001 do 2021 za gozdove lokalnih skupnosti

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	25,69	7	234	241	0,20	5,80	6,00	0,02	0,74	0,76
2011	33,50	12	254	266	0,62	7,02	7,64	<0,01	0,03	0,03
2021	16,17	10	265	275	0,56	6,69	7,25	0,17	5,66	5,83

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

Za gozdove lokalnih skupnosti je razvoj gozdnih fondov predstavljen samo za zadnja tri ureditvena obdobja, ker so bili gozdovi te lastniške kategorije v prejšnjih načrtih obravnavani v sklopu ostalih lastništev. Razvoj gozdnih fondov poteka podobno kot v ostalih dveh lastniških kategorijah z razliko, da je realizacija poseka v teh gozdovih zelo nizka. Zaradi večje spremembe v površini gozdov lokalnih skupnosti neposredna primerjava ni mogoča.

Preglednica 53/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1991 do 2021 za vse gozdove

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	4.856,04	31	190	221	0,68	4,40	5,08	0,66	1,96	2,62
2001	5.472,78	39	255	294	1,07	6,43	7,50	0,84	2,43	3,27
2011	5.471,97	27	258	285	1,06	7,21	8,27	0,55	3,13	3,68
2021	5.547,93	29	271	300	1,16	6,78	7,94	0,57	5,92	6,49

*opomba: v zadnjem ureditvenem obdobju je prikazan možni posek (in ne realiziran posek).

V GGE Podčetrtek se je lesna zaloga v primerjavi z zadnjim ureditvenim obdobjem nekoliko povečala, prirastek pa se je zmanjšal.

Preglednica 54/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) 1991 – 2021

Lastniška kategorija	Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Zasebni gozdovi	1991	2,3	1,1	0,2			68,2	15,6	2,9	8,9	0,3
	2001	3,4	1,8	0,6	0,1	0,1	63,0	13,0	6,3	11,0	0,8
	2011	4,1	1,8	0,5	0,1	0,0	62,5	11,8	6,7	11,6	0,8
	2021	4,6	2,1	0,4	0,1	0,0	60,9	10,8	8,1	11,9	1,1
Državni gozdovi	1991	28,9	0,1	4,1			49,7	7,3	5,5	4,3	0,1
	2001	27,3	0,1	0,8	3,2	1,8	49,3	6,8	6,9	3,7	0,1
	2011	14,7	0,4	0,9	2,4	1,8	57,0	8,2	9,0	5,4	0,2
	2021	13,3	0,4	1,1	2,0	3,3	55,9	8,1	10,2	5,5	0,3
Gozdovi lok. skupnosti	2001	1,6	0,8	0,4	0,0	0,1	69,3	11,3	4,7	11,0	0,6
	2011	2,5	1,6	0,4	0,0	0,0	63,8	10,2	6,8	14,1	0,6
	2021	3,4	0,0	0,1	0,0	0,0	62,1	8,7	9,0	15,1	1,6
Skupaj	1991	9,0	0,8	1,3			63,5	13,5	3,6	7,7	0,3
	2001	9,8	1,4	0,6	0,9	0,5	59,3	11,3	6,4	9,1	0,6
	2011	6,5	1,5	0,6	0,6	0,4	61,2	11,0	7,2	10,2	0,7
	2021	6,4	1,7	0,6	0,5	0,7	59,9	10,3	8,5	10,6	0,9

V GGE Podčetrtek narašča delež jelke, drugih iglavcev, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev. Delež smreke, macesna, bukve in hrasta se je zmanjšal.

Preglednica 55/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - zasebni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	101	129	147	115	177	122	106	129	149	117	164	120	137
Listavci	93	102	109	115	137	110	89	94	100	106	131	98	114
Skupaj	94	104	111	115	137	111	92	98	103	107	132	100	115

Preglednica 56/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) - državni gozdovi

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	68	115	96	66	123	94	75	115	97	66	129	93	98
Listavci	88	103	95	72	114	95	86	95	86	64	104	87	92
Skupaj	85	106	96	71	115	95	84	100	88	64	107	88	93

Preglednica 57/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %) – gozdovi lokalnih skupnosti

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	53	48	12	8	0	39	59	41	12	5	0	44	51

Listavci	54	66	57	37	38	50	44	56	49	32	37	46	48
Skupaj	54	64	56	36	38	50	46	55	48	31	36	46	48

Preglednica 58/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka za celotno GGE

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skup.	I	II	III	IV	V	Skup.	
Iglavci	93	124	119	82	132	109	99	124	126	92	143	111	117
Listavci	91	102	106	105	130	106	88	94	97	96	123	95	108
Skupaj	92	104	107	103	130	107	90	98	100	95	124	97	109

Indekse razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka prikazujemo za zasebne, državne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti.

V zadnjem ureditvenem obdobju se je lesna zaloga iglavcev v petem debelinskem razredu povečala za 32 %, pri listavcih se je lesna zaloga tega debelinskega razreda povečala za 30 %. Za 11 % se je povečal prirastek pri iglavcih, pri listavcih pa zmanjšal za 5 %. Možni posek smo z novim ureditvenim načrtom povečali za 9 %.

Preglednica 59/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ured. obdobju	147.743	1.411.768	1.559.511
Vrast	11.163	64.022	75.185
Prirastek (desetletni)	63.474	371.000	434.474
Sečnje	30.104	171.397	201.501
Pričakovana zaloga	192.276	1.675.393	1.867.669
Ugotovljena zaloga	163.344	1.501.077	1.644.421
% dejanska LZ/pričakovana LZ	85,0	89,6	88,0

Preglednico Kontrolni izračun lesne zaloge prikazujemo skupno za celotno GGE Podčetrtek. Podatke o vrsti in prirastku smo pridobili z meritvami na SVP ter jih obračunali s pomočjo računalniškega programa xPI. Vrast predstavlja volumen dreves, ki so v prejšnjem desetletju prerasla meritveni prag 10 cm in je v preglednici predstavljena ločeno od prirastka. Povprečna desetletna vrast znaša 13,76 m³/ha (iglavci 2,05 m³/ha in listavci 11,71 m³/ha).

Iz preglednice je razvidno, da je pričakovana lesna zaloga višja, kot je ugotovljena ob obnovi GGN. Do razlik v višini pričakovane in ugotovljene lesne zaloge prihaja zaradi številnih vzrokov, med njimi pa so najpomembnejši: spremembe v površinah gozdov, izkrčene, opuščene in novo izmerjene SVP.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz oz. zgradb sestojev

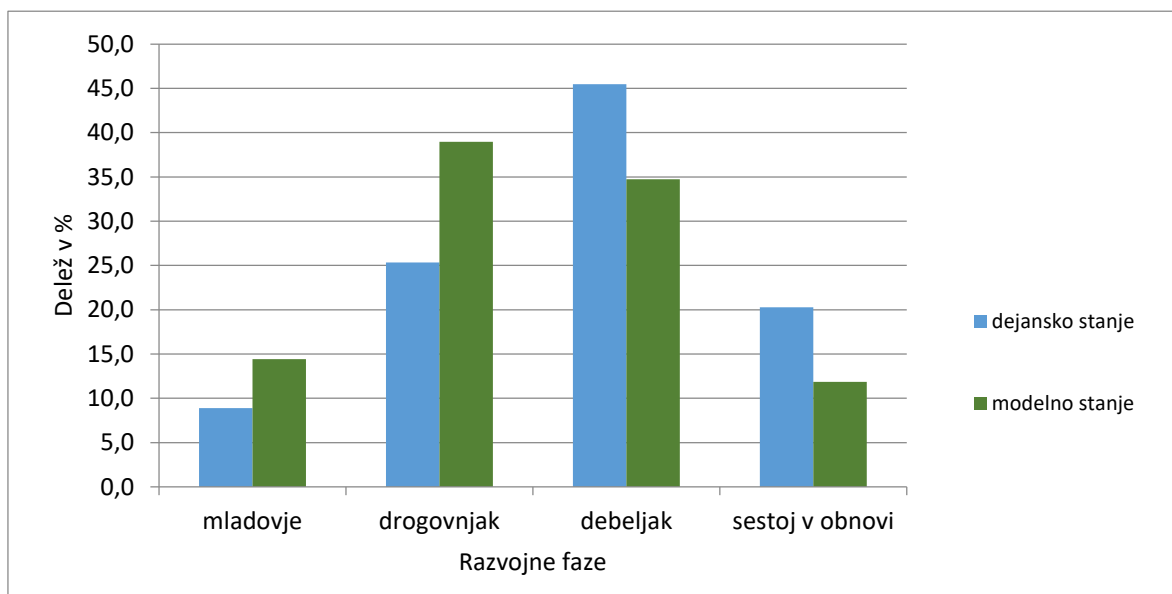
Ustrezno razmerje razvojnih faz oz. strukture sestojev je osnova za zagotavljanje trajnosti donosov v okviru lesnoproizvodne funkcije. Pri opisovanju sestojev smo evidentirali pretežno enodobno do skupinsko raznodobno zgradbo gozdov z razvojnimi fazami mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestova v obnovi.

Preglednica 60/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina ha	Delež %	Trajanje razvojne faze let	Modelna površina ha	Delež %	
Mladovje	494,22	8,9	17	799,28	14,41	-38,2
Drogovnjak	1.406,75	25,4	46	2.162,75	38,98	-35,0
Debeljak	2.522,39	45,5	41	1.927,67	34,75	30,9
Sestoj v obnovi	1.124,57	20,3	14	658,23	11,86	70,8
Skupaj	5.547,93	100				

*opomba: iz deleža razvojnih faz, za katere smo izvedli presojo trajnosti, smo izvzeli RGR Varovalni gozdovi

Za izračun modelnega razmerja razvojnih faz smo uporabili iste izhodiščne parametre, kot so bili uporabljeni ob pripravi GGN območja 2011-2020. Podlaga za izdelavo modelov so bile češke (smreka, jelka, rdeči bor, bukev, hrast dob) in Erteldove (nemške) tablice (macesen, plemeniti listavci in mehki listavci), ki so bile prilagojene našim razmeram (Veselič, 2000).

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Skupni model smo izračunali na podlagi tehtane aritmetične sredine po rastiščnogojitvenih razredih (v nadaljevanju RGR), kot utež pa je bila uporabljena površina rastiščnogojitvenega razreda.

Povprečna neto proizvodna doba v enoti znaša 104 leta (bruto 110 let), s pomladitveno dobo 14 let in učinkom zastrlosti 8 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, iz drogovnjaka v debeljak pa pri starosti 69 let. Debeljake se prične obnavljati povprečno pri starosti 110 let.

S primerjavo dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz ugotavljamo, da je razmerje razvojnih faz porušeno. Z vidika zagotavljanja trajnosti donosov je v GGE najbolj pereč presežek debeljakov (pribl. 595 ha) in sestojev v obnovi (466,34 ha) ter primanjkljaj drogovnjakov (pribl. 756 ha). Stanje je posledica manj intenzivnega gospodarjenja v zasebnih gozdovih, predvsem v smislu izvajanja načrtovanih pomladitvenih sečenj, ki so za vzdrževanje modelnega stanja nujno potrebne. V zasebnih gozdovih se sestoj obnavlja na premajhnih površinah. Povečan delež sestojev v obnovi glede na modelno stanje je v smislu čimprejšnje vzpostavitve normalnega stanja razvojnih faz dobrodošel.

Močno porušeno razmerje razvojnih faz bo zahtevalo v prihodnosti intenzivne ukrepe predvsem na področju obnove gozdov. Za izvedbo načrtovanih ukrepov je potrebno v prihodnje lastnike gozdov v večji meri motivirati za intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi. Povečan interes lastnikov, ki bodo pripravljene vlagati v gozdove in kvalitetna izvedba načrtovanih del, sta tako predpogoj za izboljšanje stanja gozdov v pogledu trajnosti donosov.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Primerjava dejanskega stanja gozdov z modelnim oz. normalnim stanjem nam daje odgovor tudi na vprašanje, v kakšni meri so gozdovi trajno sposobni zagotavljati posamezne funkcije. V splošnem velja, da večji odkloni od naravnega stanja povzročajo ogroženost trajnosti funkcij gozdov. Ohranjen gozd, z drevesno sestavo in zgradbo blizu naravne je cilj, ki je od naravnega stanja v sprejemljivem obsegu odklonjen zaradi zagotavljanja ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij.

Stanje populacije rastlinojedov s stanjem gozdne vegetacije je v pretežni meri usklajeno.

Z gozdnogojitvenega vidika je trajnost nekaterih funkcij gozdov ogrožena zaradi neuravnoveženega razmerja razvojnih faz, saj je v GGE preveč debeljakov in sestojev v obnovi, mladovij in drogovnjakov pa primanjkuje. Posameznim funkcijam, predvsem iz skupine socialnih (npr. turistična, rekreacijska, higiensko-zdravstvena) ter delno ekoloških funkcij (npr. funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), stanje z večjim deležem odraslih sestojev kratkoročno sicer ustreza, vendar je z vidika lesnoproizvodne funkcije (trajnost donosov lesa) izrazito neugodno.

Trajnost funkcij gozdov je odvisna tudi od realizacije načrtovanih ukrepov – gojitvenih in varstvenih del, možnega poseka in ukrepov za krepitev funkcij gozdov. Vsa ta dela niso bila opravljena pravočasno in v načrtovanem obsegu.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Večnamensko gospodarjenje z gozdovi, zasnovano na načelih varstva okolja in naravnih vrednot ob sočasnem trajnem in optimalnem delovanju gozdnih ekosistemov ter zagotavljanju vseh funkcij gozda je osnova za načrtno gospodarjenje z gozdovi v območju GGE Podčetrtek. Dolgoročni cilji prihodnjega dela, ki so poleg naravnih danosti GGE usklajeni tudi s cilji celotnega celjskega gozdnogospodarskega območja, so tako:

- ustvarjanje pogojev za zagotavljanje in krepitev vseh funkcij gozda s poudarkom na socialnih funkcijah, zlasti na rekreacijski funkciji;
- ustvarjanje in vzdrževanje takšnih sestojnih zgradb, da bo ob vrstni pestrosti zagotovljena tudi mehanska stabilnost gozdov;
- optimalna izraba rastišč ob sočasnem oblikovanju čimbolj naravne vrstne sestave sestojev;
- usmerjanje razvoja gozdov v smeri izravnave razvojnih faz;
- zagotavljanje vzdržnega razvoja dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru tako za prebivalstvo, kakor tudi za ohranjanje habitatov prostoživečih živali;
- pospeševanje uporabe okolju prijaznih tehnologij, strojne opreme in načinov izvajanja del v gozdu in gozdnem prostoru tako, da se poleg upoštevanja naravnih danosti vključuje tudi zagotavljanje socialnih funkcij gozda;
- ohranjanje sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000.

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji (ciljno razmerje drevesnih vrst, ciljno razmerje razvojnih faz, ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst, ciljna in končna lesna zaloga) so s številkami bolj konkretno opredeljeni po posameznih RGR.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Gospodarjenje z gozdovi mora v območjih, kjer so izražene potrebe po zagotavljanju posameznih funkcij gozdov, upoštevati tudi specifične usmeritve za posamezne funkcije.

Na delih enote, kjer ekološke in socialne funkcije niso zelo izražene je potrebno debelejše debeljake intenzivno uvajati v obnovo. Predčasno uvajamo v obnovo tudi poškodovane debeljake in debeljake slabe kakovosti. S primerno jakostjo svetlitvenih in pomladitvenih sečenj je potrebno omogočiti naravno pomlajevanje gradna in plemenitih listavcev. V sestojih v obnovi, kjer je podmladek ustrezne zasnove in sestave, zaključimo z obnovo in pričnemo z intenzivno nego mladovja. V letvenjakih in tanjših drogovnjakih na bogatih rastiščih z dobro do bogato zasnovo je potrebno dosledno izvajati prva in druga redčenja. Dosledno je potrebno izvajati tudi izbiralna redčenja v drogovnjakih in tanjših debeljakih dobre do bogate sestojne zasnove oz. kakovosti. Potrebno je krepiti lesno zalogo v tanjših debeljakih odlične in prav dobre kakovosti na bogatih rastiščih. Drogovnjake slabe kakovosti in na ekstremnih rastiščih prepustimo naravnemu razvoju.

Gozdovi GGE Podčetrtek so združeni v posamezne RGR. Pri pregledu stanja razvojnih faz po RGR, kot tudi v pogledu celotne GGE je razvidno neusklajeno razmerje razvojnih faz. Pri usmerjanju razvoja gozdov zaradi usklajevanja tega razmerja je potrebno v večji meri upoštevati tudi posamezne krajevno izražene povečane potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov.

Razporeditev dejavnosti v prostoru mora poleg prebivalstva dosledno upoštevati še živalsko komponento gozda. Tako je predvsem z razporejanjem dejavnosti v prostoru potrebno zagotoviti tudi mirne cone za divjad, pa ne le celoletnih, temveč tudi samo terminske cone (npr. v času poleganja mladičev, v času prezimovanja).

Nove tehnologije, s katerimi se predvideva izvajanje del v gozdu in v gozdnem prostoru, je potrebno pred samim konkretnim delom preveriti glede na vplive na naravne danosti in dejanske potrebe.

Sodelovanje z ostalimi souporabniki prostora, kamor lahko deloma prištevamo tudi izobraževalne dejavnosti, mora v prihodnje slediti cilju zajemanja čim širših javnosti, ki pa so po drugi strani glede obsega še sprejemljive za posamezno obliko sodelovanja. Pri tem velja, kjer je le mogoče, zlasti pa pri seznanjanju in informiranju, upoštevati načelo interdisciplinarnosti in v procese ne vključevati samo gozdarstva. Potrebno je izvajati aktivnosti za usposabljanje lastnikov gozdov za potrebe izvajanja del v gozdovih tako v lastnem, kot v tujem gozdu.

Pri ohranjanju sedanjega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000 ne gre za ukrepe samo znotraj meja območja, temveč tudi širše. Poleg dejanskim razmeram prilagojenega izvajanja ukrepov, določenih na podlagi usmeritev s področja naravovarstva (glej priloge) je smiselno izvajati tudi ukrepe, ki ne izhajajo neposredno iz smernic, imajo pa pozitiven vpliv na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe. Pri tem pa je vseskozi potrebno obravnavati okolje celostno – torej ne samo zgolj z vidika posamezne vrste ali habitatnega tipa, temveč tudi ostalih akterjev v prostoru. Smisel glavne usmeritve pri izvajanju teh ukrepov je, da nobena vrsta ali habitatni tip ne sme biti pospeševan na račun škode druge vrste.

Prevladujoče zasebno lastništvo z neugodno lastniško strukturo (majhna gozdna posest, neusposobljenost in nezainteresiranost za delo v gozdu) bo v prihodnje potrebno preseči z oblikovanjem združenj lastnikov gozdov. Z medparcelarnim gospodarjenjem v razdrobljeni zasebni gozdni posesti pospešujemo širitev in odpiranje pomladitvenih jeder v debeljakih in s tem omogočamo prehod debeljakov v sestoje v obnovi ali v mladovja.

Sonaravno usmerjeno gospodarjenje z gozdovi je razvidno iz načrtovanih ukrepov s področja gojenja gozdov. Glavna usmeritev gojenja gozdov mora biti oblikovanje sestojev naravne drevesne sestave, obnova sestojev pa mora v pretežni meri potekati na naraven način. Nego mladega gozda je v kar največji meri potrebno izvajati s pomočjo nadstojnega drevja, v kolikor to dopušča zmes drevesnih vrst mladega gozda.

V mladovjih je potrebno okrepiti izvajanje negovalnih del. Vnos minoritetnih, gospodarsko tudi manj zanimivih vrst mora zaradi poudarjenih funkcij gozdov postati stalnica v vseh predelih, kjer se pojavljajo večje koncentracije obiskovalcev gozdov (skladno s poudarjeno rekreacijsko funkcijo).

Ohranjanje obstoječih sestojnih zasnov in obstoječe mešanosti drevesnih vrst kljub morebitnem odklonu od naravnega stanja je sprejemljivo povsod tam, kjer ne poslabšuje rastišča, obenem pa ni nevarnosti po pojavu kalamitet, ki bi znatno poslabšale zdravstveno stanje gozda. V kar največji meri pa se je potrebno izogibati oblikovanju čistih smrekovih sestojev.

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške stuge;
- vlačenje lesa.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

➤ *Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev*

V odsekih, kjer funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev določa način gospodarjenja, so dovoljeni le gozdnogospodarski ukrepi, ki krepijo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (sečnja težkih dreves, sečnja za oblikovanje stabilnih sestojev) ter sanitarne sečnje v primeru ujm, rastlinskih bolezní ali množičnega pojava škodljivcev.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE Podčetrtek ni plazovitih območij.

V odsekih, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjanje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Smiselna je uporaba spravila z žičnico. Na splošno lahko rečemo, da moramo vse ukrepe, ki jih izvajamo v gozdu, kjer se pojavlja funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev druge stopnje, skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa.

➤ *Usmeritve za hidrološko funkcijo*

Na površinah, kjer se pojavlja hidrološka funkcija, je potrebno strogo spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Pri gospodarjenju (sečnja, spravilo, gojitvena dela) z gozdovi je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (bio olja, prepoved uporabe kemičnih snovi...) in naravi neoporečne stroje. Podaljševati je potrebno proizvodno in pomladitveno dobo. Gozd na teh območjih naj bo skupinsko raznodoben s čimbolj naravno drevesno sestavo. V neposredni okolici vodnih virov se je potrebno izogibati velikopovršinskemu posegom v gozd, ki bi lahko potencialno spremenili izdatnost vodnega vira.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom Zakona o vodah niso dovoljeni, razen izjem naštetih v istem členu tega zakona.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z Zakonom o vodah, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor.

Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrozili stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

Na poplavnih območjih je treba ohraniti obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni

uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04 in nasl.) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcije prve stopnje je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04 in nasl.) ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja ter prepovedi in omejitve v posameznih vodovarstvenih režimih (režim 1, 2 in 3) iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje.

V okviru usklajevanja posegov v vodovarstvena območja in varovane pasove vodotokov je potrebno redno sodelovanje s službo, pristojno za vode in z upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, poplavna območja, vodovarstvena območja).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

➤ **Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti**

V vseh gozdovih je potrebno pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Potrebno je načrtno puščanje mrtve biomase, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajajo naj se ukrepi za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali ter izvajanjem del v času, na način in s pripomočki, ki najmanj ogrožajo gozdni ekosistem.

Na prvi stopnji je funkcija opredeljena tudi na območju ekocelic, mirnih con in znotraj cone Kozjansko – gozdni otoki. V ekocelicah brez dovoljenega ukrepanja sestoj za nekaj desetletji prepustimo naravnemu razvoju. Znotraj mirnih con in cone Kozjansko – gozdni otoki pa so prepovedane krčitve gozdov.

Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- Ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da se ne izvaja poseganje oziroma opravljanje dejavnosti oziroma je le-to v čim manjši možni meri v obdobjih, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

➤ **Usmeritve za klimatsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno klimatsko funkcijo pospešujemo skupinsko raznodobno zgradbo in razmerje drevesnih vrst, ki je čim bolj podobno naravnemu. Pomemben je primerno oblikovan gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen – na njem naj se ohranja stabilno drevje.

➤ **Usmeritve za higiensko-zdravstveno funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno higiensko-zdravstveno funkcijo je potrebno ohranjati in pospeševati strukturno in vrstno pestrost ter pospeševati naravno drevesno sestavo. Z izbiralnimi redčenji je potrebno povečevati vitalnost ter stabilnost gozdov. Oblikovanje gozdnega roba v zaprti obliki je pomembno na vseh površinah s poudarjeno funkcijo.

➤ **Usmeritve za zaščitno funkcijo**

V gozdovih, kjer zaščitna funkcija določa način gospodarjenja, je potrebno izsekati težka, nagnjena ali kako drugače nevarna drevesa nad cesto in nad objekti. Pomladitvene sečnje in končni poseki naj potekajo na majhnih površinah s poudarkom na pospeševanju naravne drevesne sestave. V gozdovih, kjer sta na prvi stopnji poudarjenosti varovalna in zaščitna funkcija, izvajamo samo sanitarne sečnje in sečnje nevarnih dreves.

V gozdovih, kjer se zaščitna funkcija pojavlja na drugi stopnji poudarjenosti je potrebno intenzivnost gospodarjenja prilagoditi omenjeni funkciji. Ukrepi pri gospodarjenju naj bodo manj intenzivni, predvsem pri pomladitvenih sečnjah in končnih posekih. Na mestih, kjer so plitva in erodibilna tla, je potrebno pravočasno izsekati težka in nagnjena drevesa ali pa kako drugače nevarna drevesa za poslabšanje rodovitnosti tal. Pri sečnji je smiselno puščati visoke panje, ki preprečujejo valjenje kamenja. Pri spravilu je potrebno uporabljati naravi prijazno tehnologijo (ročno spravilo, spravilo z žičnico, kombinacija ročno in traktorsko). Smiselna je uporaba spravila z žičnico.

➤ **Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo**

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 1. stopnji poudarjenosti je potrebno podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let), obnova sestojev pa naj bo postopna in malopovršinska. V sestojih je potrebno pospeševati vrstno pestrost ter ohranjati posamezna debela ali vizualno zanimiva drevesa, vendar ne na račun stojnosti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Po potrebi naj se izvedejo sečnje z namenom zagotavljanja varnosti obiskovalcev. Čas izvajanja del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska. Takrat je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost.

V gozdovih, kjer sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjenosti, je potrebno izvajati enake ukrepe kot na 1. stopnji poudarjenosti, vendar je režim blažji s funkcijama prilagojenim gospodarjenjem. Tudi na drugi stopnji v gozdu ob poteh in objektih pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

➤ **Usmeritve za poučno funkcijo**

Ob geološki učni poti na Rudnico in Virštanj je potrebno pospeševati vitalnost, naravno sestavo in vrstno pestrost gozdnega ekosistema, ohranjati estetsko zanimiva drevesa in grmovnice. Gospodarjenje z gozdom naj bo malopovršinsko, z daljšo proizvodno dobo (vendar največ za 10 do 20 let). Po sečnji in spravilu je potrebno izvajati popoln gozdni red in vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti. Zaradi varnosti je potrebno posekati vsa suha, nevarna drevesa in odstraniti suhe veje. Ob poteh se lahko v vrzelih dosadijo manjšinske drevesne vrste, ki bodo učno pot popestrile.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot**

V gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot je potrebno upoštevati varstvene usmeritve ZRSVN (podrobnejše in konkretne usmeritve so navedene v poglavju 12.1.5 Priloge).

Z naravnimi vrednotami je potrebno ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali dejavnosti, pri čemer je potrebno upoštevati naslednje splošne usmeritve:

- pri gradnji vlak, cest ali kakršnihkoli drugih objektov v neposredni bližini ali na objektih naravnih vrednot, ki so navedeni v poglavju 2.2 Socialne funkcije, je potrebno pridobiti mnenje oz. soglasje pristojnih služb (ZRSVN, ARSO);
- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti se posegi izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti se posegi izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti s posegi ne poslabšujemo življenjskih razmer rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti ne spreminjamo kvalitete ekosistema ter naravnih procesov v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

➤ **Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine**

Ohranjena kulturna dediščina in njena integracija v prostoru sta eden od nosilcev trajnostnega razvoja na vseh področjih. Kulturna dediščina s svojo raznovrstnostjo in kakovostjo predstavlja pomemben socialni, ekonomski, vzgojni in identifikacijski potencial.

Splošne usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru:

- v območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine;
- pri enotah kulturne dediščine se ohranja njihova materialna substanca, avtentičnost lokacije in prepoznavna lega v prostoru oz. krajini. To še posebno velja za prostorsko izpostavljene objekte (cerkve, gradove, grajske ruševine ipd.), kjer je prepovedano urejanje novih gozdnih vlak ter izsekovanje drevnine. Pri naseljih se varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba ter vedute na dediščino;
- na območjih spomenikov in v njihovih vplivnih območjih je potrebno ohraniti primarno oblikovanost prostora ter prilagoditi način gospodarjenja krajinski kvaliteti ambientov: ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture itd.). Dovoljeno je izbiralno redčenje drevja, končni poseki so nesprejemljivi. Prepovedani so tudi drugi večji negativni posegi v gozdu: kamnolomi, peskokopi, gozdne vlake, gozdne ceste. Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah, kjer obstoječe vlake ne omogočajo izvoza lesa, je dovoljeno v času, ko so negativni vplivi na varovane enote KD minimalizirani;
- o načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito dediščine;
- v primeru sanitarnega poseka (primeri, ko so ogrožena življenja ljudi in premoženje) je možna strokovna odstranitev drevnine pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dotatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča,

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- **območje stavbne dediščine, varuje se:**
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- **območje naselbinske dediščine, varuje se:**
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- **območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:**
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
 - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- **območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:**
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- **območje memorialne dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- **območje druge dediščine, varuje se:**
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,

- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino:

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Konkretne varstvene usmeritve za posamezne objekte kulturne dediščine se nahajajo v poglavju 12.1.12 Konkretne usmeritve za varstvo kulturne dediščine.

➤ **Usmeritve za estetsko funkcijo**

V gozdovih s poudarjeno estetsko funkcijo je pri gospodarjenju potrebno težiti k naravni drevesni sestavi, k pestremu gozdnemu robu, naravnemu pomlajevanju in k ukrepom na manjših površinah (predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih). Estetska funkcija gozda zahteva pri gospodarjenju namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

➤ **Usmeritve za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin**

Za zagotavljanje pogojev za funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin postavljanje posebnih usmeritev ni potrebno, saj so le te že zajete deloma v preostalih funkcijah, deloma pa v splošnih usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi. V območju pojavljanja te funkcije je potrebno upoštevati določila in postopke, ki so opredeljeni v čebelarških redih. Ker gre za specifične usmeritve, ki niso posebej povezane z gospodarjenjem z gozdovi, jih na tem mestu posebej ne navajamo.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali

Usmeritve za ohranjanje ter izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih divjih živali temeljijo na dolgoročnem zagotavljanju usklajenega razmerja med divjadjo in njihovimi življenjskimi pogoji. To naj se trajno zagotavlja z ohranitvijo vseh avtohtonih vrst v čim bolj naravni, okolju prilagojeni številčnosti in strukturi populacij. Cilji upravljanja s posameznimi vrstami divjadi so podrobneje opredeljeni v lovsko upravljavskih načrtih. Zagotavljajo naj se predvsem z ohranjanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti in mnogonamenskosti.

Pri gospodarjenju z gozdovi nenehno težimo k vzpostavitvi naravne drevesne sestave glede na rastiščne dejavnike, hkrati pa je potrebno dolgoročno zagotavljati ustrezno vrstno in starostno strukturo gozdnih sestojev. Za divjad je še posebej pomembno vzdrževanje plodonske flore in zagotavljanje primerne deleža mladovij. Nadalje si želimo čimbolj vzdrževati primerno strukturiran gozdni rob, ustrezen delež travnikov oz. pašnikov v gozdnem prostoru – predvsem v območju večje gozdnatosti, gozdnih ostankov, remiznih površin, obvodnih biotopov, mokrišč in ostalih, posameznim vrstam pogojenih habitatov. Gospodarjenje z gozdovi naj se čim bolj prilagaja življenjskim procesom posameznih živalskih vrst (sečnja v zimskem času, prilagojeno gospodarjenje v zimovališčih in mirnih conah, ohranitev posameznih dreves za duplarje, itn.). Zagotavlja naj se ustrezna sestava naravne

hrane za divje živali, pri čemer naj se ukrepi upravljavcev lovišč osredotočijo predvsem na obdobja prehranske ožine – zimskih mesecev. S stališča usmerjanja razvoja gozdov je v bodoče potrebno težiti k izravnavi starostne strukture gozdov v GGE in s tem zagotoviti zadostno prehransko bazo ter vzpostaviti ugodne habitatne pogoje divjim živalim. Na območjih, kjer je vpliv rastlinojedih parkljarjev prekomeren, je potrebno mladovje in podmladek ustrezno zaščititi. Gradnja in obnova gozdne infrastrukture naj bo čimbolj prilagojena življenjskim ciklusom prostoživečih živali v enoti. Glede motenj v okolju je treba aktivno pristopiti k usmerjanju obiskovalcev gozda v primerna območja, kjer ni pričakovati konfliktov s prostoživečimi živalskimi vrstami. V bodoče bo potrebno več napora posvečati reguliranju neželenih dejavnikov človeka v gozdni krajini (nadzor nad vožnjami v naravnem okolju, prekomerno izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, motnje v nočnem času, itn.). Lastnike zemljišč naj se preko različnih služb opozarja in izobražuje o negativnih posledicah prekomernega ograjevanja površin in posledično omejevanja prehodov divjadi v okolju.

Zelo pomembno je nenehno osveščanje javnosti o pomenu usmerjanja naravnih procesov za dolgoročno ohranjanje vseh ekosistemov v enoti, ki skupaj prispevajo k ohranitvi in trajnem zagotavljanju biodiverzitete okolja.

Pomembno je usmerjanje ukrepov v okolju, ki jih izvajajo upravljavci lovišč. Vzdržuje naj se potencialne pašne površine, ki bi bile primerne za prehranjevanje divjadi in jih kmetje ne uporabljajo. Krmljenje divjadi naj se dolgoročno zmanjšuje in prilagaja medletnim vremenskim razmeram in potrebam divjadi. Za doseg ravnesja med gozdom in divjadjo v enoti je treba dolgoročno zagotavljati regulacijo številčnosti divjadi, ki naj se vzpostavlja z ustrezno višino in strukturo odstrela.

Posebno pozornost moramo v GGE posvečati tudi stanju obor za rejo divjadi in drugim posegom v gozdni prostor, ki bi lahko imeli negativne posledice na življenjske razmere divjih živali. Uresničitev zastavljenih usmeritev bo možna s tvornim sodelovanjem med lastniki zemljišč, lovci, lokalno skupnostjo in ZGS.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih

Varovalni gozdovi v GGE Podčetrtek obsegajo 172,14 ha. V njih je predvideno prilagojeno gospodarjenje z namenom krepitve funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih so v skladu z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS, št. 88/05 in nasl.) in so naslednje:

- pravočasna obnova oziroma posek nestabilnih dreves in dreves s poškodovanim ali plitkim koreninskim sistemom;
- posege v gozd in gozdni prostor, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda ministrstvo pristojno za gozdarstvo;
- malopovršinsko izvajanje pomladitvenih sečenj;
- puščanje primerno visokih panjev (približno v prsni višini) pri poseku drevja na plazovitih območjih in območjih, kjer je nevarnost valjenja kamenja;
- ročno ali animalno spravilo, kjer ni prisotnih gozdnih prometnic;
- sanacija poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije;
- pravočasna izvedba vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda.

V varovalnih gozdovih, ki so izločeni zaradi poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je potrebno poskrbeti predvsem za statično stabilnost sestojev. Izogibati se je potrebno hitremu odpiranju gozdih robov ter s tem oblikovanju strmih prehodov, obenem pa posegom v gozd in gozdni prostor, ki lahko privedejo do pojava erozije. Vse ukrepe moramo skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa. V sestojih, kjer je majhen delež grmovnic ali le-teh sploh ni, je potrebno gospodarjenje usmerjati tako, da se njihov delež po naravni poti poveča, če to dopušča rastišče. Drevje, ki dosega fiziološko starost in ne ogroža nobenega infrastrukturnega objekta ali rastišča, naj se pušča v gozdnih sestojih kot habitatno drevje.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za 1. in 2. stopnjo ogroženosti gozdov je nujna izdelava požarnega načrta, medtem ko za gozdove 3. in 4. stopnje ogroženosti zadostuje že obravnavanje ukrepov varstva pred požari v gozdnogojitvenem načrtu.

Splošne usmeritve za požarno varnost gozdnega prostora so:

- v gozdu je prepovedano kuriti, razen zaradi uničevanja podlubnikov na za to urejenih kuriščih, ki morajo biti obdana z negorljivim materialom, prostor okoli kurišč pa mora biti očiščen vseh gorljivih snovi;
- v primeru razglašene velike oz. zelo velike požarne ogroženosti v naravnem okolju je vsakršno kurjenje, sežiganje oz. uporaba odprtega ognja prepovedana;
- ob kurjenju v naravnem okolju izven gozda morajo biti kurišča od gozdnega roba oddaljena vsaj 50 metrov, potrebno je zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja, po končanem kurjenju ali sežiganju je potrebno pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom;
- ob povprečni hitrosti vetra večji od 6 m/s ali ob sunkih vetra močnejših od 10 m/s je potrebno prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj;
- zagotovljena mora biti prevoznost gozdnih prometnic, še posebej v sušnih mesecih;
- ob usmerjanju gospodarjenja z gozdovi je potrebno ohraniti dostopnost do virov vode za gašenje požara, posebej pa do obstoječega hidrantnega omrežja v celotni GGE Podčetrtek.

Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju se ne sme uporabljati gorljivih tekočin ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline oziroma so kako drugače škodljivi za okolje.

Pri gospodarjenju z gozdom in gozdnim prostorom je potrebno upoštevati vsa ostala določila Uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14), ki se nanašajo na gozd in gozdni prostor.

6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic

Klasična sečnja

Ob takšnih dinamikah sečnje, kot tudi jakostih lahko v prihodnje še vedno pričakujemo največji obseg poseka kot klasično sečnjo z motorno žago. Posamezne površine v GGE bi bile sicer primerne tudi za izvedbo strojne sečnje, a razmeroma drobna posest in neintenzivno gospodarjenje z gozdovi ne zagotavljajo ustrezne ekonomičnosti same izvedbe dela na takšen način.

Osnovne usmeritve za izvajanje sečnje so tako:

- uporaba biološko razgradljivih olj ne glede na morebitno poudarjenost ekoloških funkcij gozda, še zlasti pa v vodovarstveni območjih in na plazovitih predelih;
- izvajanje varnega dela in uporaba osebne varovalne opreme. Pri usmerjanju del v gozdovih je v okviru gozdarskega svetovanja potrebno lastnike opozarjati tudi na nevarnosti pri delu v gozdu. V kolikor pa lastniki niso večji dela z motorno žago, jih je potrebno pozvati, da naj za izvedbo sečnje in spravila raje najamejo usposobljenega izvajalca;
- čas sečnje je potrebno prilagoditi stanju gozdov. Zaradi možnosti večjih poškodb pri izvedbi sečnje in spravila se je v tej enoti potrebno izogibati izvajanju gozdarskih del v poletnem času;
- pri klasični sečnji je potrebno v upravnih odločbah dosledno predpisati tudi pogoje za izvedbo sečnje (čas izvedbe, način izvedbe, posebna potrebna varovanja preostalih površin). Že posek na manjši površini in v manjših koncentracijah v neprimernem času ima lahko negativen vpliv na sosednje gozdne površine.

Kontrola izvedbe sečišč je nujna zaradi spremljave tako izvajanja same sečnje in spravila, kot tudi ugotavljanje učinka predpisanih ukrepov. V zvezi s tem predpisujemo naslednje usmeritve:

- kontrola sečišč se izvaja večkrat v času izvajanja sečnje. Posebej to velja za večja sečišča (nad 100 m³ lesne mase). Že med samim izvajanjem dela je potrebno podati usmeritve in zahteve za korekcijo dela, v kolikor je to potrebno;
- kontrola izvedbe vseh sečišč varstveno sanacijskih sečenj je obvezna ne glede na velikost posameznega sečišča;
- v primeru neustreznega izvajanja sečnje je potrebno pristopiti k izvajanju korekcij, po potrebi tudi z izdajo ustrezne upravne odločbe;
- v primerih, kjer izvajalci tudi po izdanih opozorilih ali celo upravni odločbi, s katero jim je naložena določena obveznost, povezana s korektnim izvajanjem dela, je obvezno takojšnje obveščanje pristojne inšpekcije glede ugotovljenih nepravilnosti.

V gozdovih v okolici Podčetrka ter na vzhodnem delu Rudnice (območje razglednega stolpa ter dostopne poti do njega) je potrebno način sečnje in tudi spravila kar najbolje prilagoditi stanju sestojev ter zahtevam opredeljenih funkcij gozdov. Poudarjene socialne funkcije gozda zahtevajo dosledno izpolnjevanje naslednjih usmeritev za sečnjo in spravilo:

- pri izbiri smeri podiranja je poleg ohranjanja pomlajenih površin nujno tudi ohranjanje zanimivih dreves v gozd. Ob poseku je potrebno upoštevati tudi možnosti spravila;
- poleg okoliškega sestoja je potrebno pri sečnji in spravilu upoštevati še rekreacijsko in turistično infrastrukturo. Pri delu je potrebno težiti k temu, da se rekreacijska in turistična infrastruktura, posebej obstoječe gozdne poti kar najmanj poškodujejo. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti vsaj prvotno stanje poti;
- poleg doslednega izvajanja gozdnega reda je potrebno v vseh gozdovih, kjer je poudarjena rekreacijska in turistična funkcija skrbeti tudi za dosledno odstranjevanje vseh ob sečnji poškodovanih dreves, ki bi lahko posredno ogrozila obiskovalce gozda;
- v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami naj se praviloma izvaja predvsem sečnja posameznih dreves, v manjši meri skupin dreves;
- strojna sečnja naj se zaradi manjših koncentracij sečnje v teh gozdovih ne izvaja.

Spravilo s traktorjem bo v prihodnjem ureditvenem obdobju zagotovo še najbolj uporabljen način spravila lesa. Opremljenost lastnikov gozdov za izvedbo spravila na modernejši in varnejši način se povečuje, vendar gre v večini primerov še vedno za adaptiran kmetijski traktor z gozdarsko nadgradnjo. Glede na velikost strojev je pogosto potrebna prilagoditev prometnic (razširitve, spremembe tras), ki pa mora biti nadzorovana in usmerjena tako, da se kar najbolj ublažijo negativni pojavi v gozdu. Za samo spravilo predpisujemo naslednje usmeritve:

- osnovna metoda pri spravilu po tleh ostaja še vedno sortimentna. V manjši meri v sestojih starejših razvojnih faz je sprejemljiva tudi poldebena metoda. Drevesno metodo je možno uporabiti samo tam, kjer gre za krčitve gozdov (npr. v kmetijske namene), drugod pa je zaradi negativnega vpliva na sosednje gozdne površine, na preostalo drevje ter na pomladek drevesna metoda praviloma nesprejemljiva;
- pospeševati je potrebno izvoz lesa. Pri tem je ob redčenjih po površini po potrebi primernejše predhodno spravilo s traktorjem do gozdnih vlak (primarnih in sekundarnih), v kolikor je gostota slednjih premajhna ter nato izvoz lesa. Še zlasti je ta metoda priporočljiva v strmejših delih GGE, kjer bi z gibanjem traktorja s prikolico lahko znatno poškodovali gozdna tla;
- po spravilu lesa je potrebno dosledno urediti vse uporabljene gozdne prometnice. Posebno pozornost je potrebno posvetiti odvajanju meteornih in ostalih površinskih vod iz prometnic;
- sečne ostanke iz jarkov, ki so stalno ali samo občasno vodnati (hudourniški jarki) je potrebno dosledno odstranjevati;
- pri dokončnem urejanju sečišča in začasnih deponij lesa ob vseh kamionskih prometnicah (kategoriziranih in nekategoriziranih) je potrebno dosledno in v celoti urediti celoten sistem odvajanja meteornih vod s popolnim čiščenjem jarkov. V kolikor so vtočni ali iztočni deli cevni prepustov zaradi spravila lesa poškodovani, jih je potrebno pred končanjem del sanirati (zamenjava, dodatna ureditev, dosledno čiščenje).

Žičniško spravilo

Spravilo z žičnicami prihaja v poštev v tistih delih enote, kjer so strma pobočja neodprta z gozdnimi vlakami. Drug parameter, ki ga je potrebno upoštevati, pa je še koncentracija sečnje. Pri tem je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- za potrebe izvajanja spravila z žičnico je potrebno v prvi fazi poskrbeti za ustrezne dovodne poti z izdelanimi stojišči žičnega žerjava ter možnimi začasnimi deponijami lesa;
- po možnosti naj se v kar največji možni meri uporablja pahljačast način žičniškega spravila (iz enega stojišča več linij);
- pri ureditvi sečišča je potrebno dosledno poskrbeti tudi za ustrezno odstranjevanje oziroma ravnanje s sečnimi ostanki.

Strojna sečnja

Glede na konfiguracijo terena je v GGE precej površin, ki bi bile primerne za strojno sečnjo. Vendar pa ne pričakujemo bistvenega povečanja deleža tega načina sečnje zaradi drobne posesti in majhnih količin, ki jih zajema posek. Pri morebitni odločitvi za strojno sečnjo in pri sami izvedbi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- izbiro stroja je potrebno prilagoditi debelini drevja ter vrsti sečnje. Vsekakor mora veljati pravilo, da v redčenjih vstopamo z manjšimi stroji, za končne poseke ali celo varstveno sanacijske sečnje pa lahko tudi večje stroje. Pred izbiro stroja je potrebno obvezno pregledati tudi celotno sečišče in oceniti nosilnost tal;
- v splošnem naj velja pravilo, da se strojna sečnja izvaja v suhem ali v času zmrzali;
- po strojni sečnji (in izvozu lesa z zgibnimi polprikoličarji) je potrebno dosledno urediti tudi vse strojne in spravilne poti zlasti tam, kjer se pojavijo večje globine kolesnic ali so večji nagibi terena;
- pri strojni sečnji dobimo praviloma večje koncentracije lesa ob kamionskih cestah v kratkem času. Zato je nujno pri izvajanju sečnje na ta način zagotavljati tudi sproten odvoz lesa;
- pri organizaciji sečišča je potrebno upoštevati tudi morebitne vplive na druge deležnike v prostoru. Z izvajanjem sečnje je potrebno ostale dejavnosti organizirati tako, da je kar najmanjši možni vpliv na samo izvajanje sečnje, pa tudi na preostale deležnike v prostoru. Bistvenega pomena je zadostno obveščanje deležnikov in usmerjanje dejavnosti (začasno zapiranje posameznih poti in oblikovanje obvozov za obiskovalce gozda);
- po končanih delih je obvezna dosledna ureditev sečišča vključno s sečnimi potmi in vsemi začasnimi deponijami, tako v sečišču, kot ob kamionskih cestah.

Za strojno sečnjo se praviloma odločimo v:

- poškodovanih gozdovih po ujmah (povečane nevarnosti pri delu);
- končnih posekih;
- krčitvah gozdov zaradi spremembe namembnosti.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja

Za potrebe gospodarjenja z gozdovi je potrebno v prostor ustrezno razporediti gozdne prometnice. Pri umeščanju novih gozdnih prometnic je poleg upoštevanja že obstoječih, dosledno presoditi tudi morebitne vplive teh prometnic na vodotoke in na varovana območja s področja varstva voda. Tako je potrebno upoštevati naslednje:

- varstvo pred erozijo mora biti vgrajeno v celoten sistem gospodarjenja z gozdovi od načrtovanja in izvedbe odpiranja gozdnega prostora s prometnicami, preko oblike, jakosti in izvedbe sečenj do izvedbe posebnih protierozijskih ukrepov. Usmeritev velja za vse gozdove, poudarjena pa je v varovalnih gozdovih, v hudourniških območjih, v gozdovih s poudarjeno zaščitno funkcijo, v strmih grapah ter ob vodotokih. V ožjih območjih erozijskih žarišč izvajamo tehnične in biotehnične ukrepe za sanacijo žarišč, v širšem območju pa predvsem točkovne oz. malopovršinske poseke za vzdrževanje oz. ustvarjanje ustreznih strukture gozda;
- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje**. Pri pripravi dokumentacije za poseg in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati

Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09) glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, **gozdarsko delo**, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

V projektni dokumentaciji za pridobitev vodnega soglasja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi. Dokumentacija mora vsebovati tudi:

- značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust...) je treba prikazati na ustrezni skici. Morebitni premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zaradi varovanja vodnih in obvodnih habitatov naj bo število prečkanj vodotoka čim manjše. Na delih kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda;
- zacepljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV-1;
- odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna tla ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih posegov ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba

skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavnogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje;

- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16);
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju GGN.

Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:

- ni predvidene kakršnakoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže;
- ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda;
- se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače;
- bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje;
- je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže;
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravicah graditi** po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.).

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne prometnice so pomembne za lažje spravilo lesa, obenem pa pomembno odpirajo gozd in gozdni prostor za preostale dejavnosti v prostoru. Deloma so gozdne prometnice, predvsem sekundarne vlake nižinskega dela GGE pomembne tudi za zagotavljanje pogojev za preostale funkcije gozda (večnamenske poti). V splošnem pa je potrebno za vsako novo prometnico presoditi:

- vpliv prometnice na zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov;
- kumulativni vpliv obstoječega omrežja prometnic in novih načrtovanih prometnic na gozd, zagotavljanje pogojev za funkcije gozdov in na samo gospodarjenje z gozdovi.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih

poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora **za posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravicah graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Zaradi pojava novih tehnologij in tudi vse večjih strojev pa je potrebno upoštevati še naslednja določila:

- praviloma naj bodo nove gozdne prometnice namenjene izvozu lesa;
- širino in samo izvedbo gozdnih vlak je potrebno dodatno prilagoditi zagotavljanju pogojev za večnamensko rabo. Temu primerno morajo biti prometnice ustrezno široke in urejene ter v prostor umeščene tako, da se ob njih izgradnji kar najbolj ohrani sklenjen gozdni sestoj (ni novih presekov), obenem pa, da povezujejo zanimive točke v prostoru;
- v strmejših predelih, kjer se srečujemo z omrežjem gozdnih prometnic, ki potekajo bolj ali manj po plastnicah, je potrebno za vsako področje presoditi, če so načrtovane gradnje dejansko smiselne. Pred umestitvijo nove prometnice v prostor je potrebno presoditi tudi vpliv celotnega omrežja prometnic na potrebe za gospodarjenje z gozdovi. Praviloma je potrebno pospeševati uporabo modernejših tehnologij spravila lesa (v izjemnih primerih tudi žičnično spravilo) in uporabo ustreznega pravilnega sredstva;
- pri usmerjanju izvajanja ukrepov, povezanih z gospodarjenjem z gozdovi, je potrebno dosledno upoštevati stanje prometnic in možne negativne vplive nanje, nastale zaradi uporabe v neprimernem času (razmočenost terena, večji vpliv obiska gozda). Posebej pa je potrebno dosledno izvajati vse ukrepe za sanacijo prometnic po njihovi uporabi;
- velikost deponijskega prostora ob kamionski cesti mora biti prilagojena povprečni količini pričakovanega napadlega lesa po posamezni prometnici. Deponijski prostor naj bo praviloma oblikovan tako, da kamion med nakladanjem lesa izvozi iz kamionske ceste. V kolikor pa prostorske razmere takšne velikosti ne omogočajo, je potrebno z ukrepi ob vzdrževanju ali morebitni rekonstrukciji kamionske ceste zagotoviti zadostno utrditev planuma prometnice.

Za gradnjo gozdnih prometnic na varovanih območjih narave je potrebno upoštevati naslednja varstvena priporočila:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se izvaja v pozno poletnem ali jesenskem obdobju;
- trasiranje gozdnih cest in vlak naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se promet omeji;
- pri umeščanju prometnic kot tudi pri sami gradnji v varovanih območjih je potrebno dosledno upoštevati določila in usmeritve službe za varstvo narave.

Projekti za gradnjo gozdnih prometnic morajo imeti vključena tudi določila, ki so povezana z ravnanjem ob nepričakovanih dogodkih na takšni prometnici, posebej v času gradnje, pa tudi v času obratovanja. Zlasti so pomembna določila, povezana z ukrepi ob nepričakovanem razlitju za okolje nevarnih tekočin (olja, goriva). Predpisani ukrepi morajo biti preverljivi, praktično izvedljivi in zadostni za morebitno sanacijo škodnega primera.

Pridobivanje lesne biomase, pri katerem se sečni ostanki deponirajo na začasnih deponijah ob prometnicah, je potrebno usmerjati tako, da bodo vplivi te dejavnosti na sosednje gozdne površine kar najmanjši. Tako za to dejavnost veljajo naslednje usmeritve:

- v primeru deponiranja iglavcev je potrebno izvesti vse ukrepe, ki so povezani s preprečevanjem širjenja podlubnikov. Lastnik gozda, ki skladišči sečne ostanke za potrebe priprave sekancev, je dolžan poskrbeti za postavitve zadostnega števila kontrolno – lovnih naprav, v izjemnih primerih pa tudi za tretiranje takšnega kupa z insekticidi;
- deponije lesa za predelavo v sekance naj se umeščajo v prostor predvsem ob prometnicah, ki omogočajo izvoz lesne mase z večjimi kamioni. V kolikor zaradi same lokacije sečišča takšna umestitev ni možna in je za izvoz lesne mase predviden večji kamion, je lastnik gozda ali njegov pooblaščenec zadolžen za popolno sanacijo morebitnih poškodb na gozdni ali lokalni prometnici, ki odpira gozd;
- v času deponiranja je potrebno poskrbeti tudi za varnost drugih obiskovalcev gozda ter uporabnikov prometnice. Sečne ostanke je potrebno zložiti tako, da ni nevarnosti zdrsa ali porušena kupa. V kolikor to ni neposredno možno, je potrebno takšno površino zavarovati z začasno ograjo, ki preprečuje dostop;
- pri predelavi sečnih ostankov v sekance je na skladiščih potrebno poskrbeti tudi za popoln red in ureditev skladišča v ustrezno stanje (poravnava planuma, ureditev odvodnjavanja meteornih vod). Takšno skladišče mora biti urejeno takoj po izvedenih delih.

6.2.7 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri posegih v gozd in gozdni prostor je potrebno posvetiti posebno pozornost predelom gozda, kjer so funkcije gozdov poudarjene, pogosto tudi glede na potrebe prebivalstva in naravne danosti nasprotujoče in kjer se pojavljajo dejavnosti, ki se med seboj izključujejo. Osnovna usmeritev glede posegov v gozd in gozdni prostor je dosledno upoštevanje zakonodaje s področja prostora ter na njeni podlagi izdelanih planskih aktov občin. S področja gozdarstva pa veljajo posamezne usmeritve, ki so praviloma vgrajene v planske akte občin:

- krčenje gozdov v kmetijske namene je možno samo na podlagi odločbe ZGS. V odločbi so navedeni pogoji, pod katerimi je krčitev dovoljena. Pri izvedbi posega jih je potrebno v celoti upoštevati;
- posegi v gozd in gozdni prostor se izvajajo tako, da so poškodbe na gozdnem drevju, ki po posegu ostane na površini, minimalne ali jih sploh ni. Postavljene projektne pogoje, v kolikor so podani glede na zahtevnost objekta, je potrebno dosledno upoštevati;
- v primeru načrtovanih krčitev se drevje poseka po pridobitvi dovoljenja za poseg ter po evidentiranju drevja. Evidentiranje opravi krajevno pristojen delavec ZGS;
- na območju naselij in v njihovi neposredni bližini je potrebno obseg gozdnih površin v največji možni meri ohraniti ter jih vpeti v zelene sisteme naselij s primernimi oblikami rekreacijske rabe (75. člen Prostorskega reda Slovenije, Ur. list RS, št. 122/04);
- umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor se načrtuje tako, da se, kolikor je le mogoče, upošteva značilne naravne prvine, kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne

značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odllok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. list RS, št. 76/04, poglavje 2.3);

- na področju kmetijske in primestne krajine je nujno potrebno posege v gozd in gozdni prostor omejiti na minimum in usmerjati v smeri ohranjanja obstoječe gozdne površine. Na območju poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti na 1. stopnji znotraj cone Kozjansko – gozdni otoki, krčenje gozda ni dopustno.
- nove stavbe je potrebno v prostor umeščati praviloma v oddaljenosti vsaj ene sestojne višine odraslega gozdnega drevja. V kolikor umestitev na takšni razdalji ni možna, pa je potrebno pred posegom v prostor skleniti z lastnikom gozdne parcele pisni dogovor o ukrepanju v primeru ogrožanja objekta, odškodninski odgovornosti v primeru poškodovanja objekta oziroma o morebitni odškodnini zaradi nadstroškov prilagojenega gospodarjenja z gozdovi;
- odlaganje gradbenih materialov, panjev ter odvečne odkopne zemlje ali odpadkov v gozd ali na gozdni rob je strogo prepovedano (material je potrebno odpeljati na urejene deponije oz. ga je potrebno vkopati v zasip);
- sanacije razgaljenih površin z zasaditvijo neavtohtonih ali rastišču neprimernih grmovnih in drevesnih vrst v gozdu ali v gozdnem prostoru niso dovoljene. V primeru takšnih pojavov je potrebno sprejeti vse ukrepe za vzpostavitev naravnega stanja gozda (premena z zasaditvijo avtohtonih grmovnih in drevesnih vrst).

V prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta GGE Podčetrtek so prikazani gozdovi, kjer krčenje ni dovoljeno in gozdovi, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. V GGE Podčetrtek krčenje ni dovoljeno v varovalnih gozdovih in v gozdovih cone Kozjansko – gozdni otoki. V enoti praviloma ni dopustno krčenje v gozdovih s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na predelih kmetijske krajine, kjer se gozd pojavlja kot manjšinski ekosistem, na območju gozdnih učnih poti, v sklenjenih območjih gozdov in na potencialnih erozijskih območjih (na območjih strogih in zahtevnih ukrepov). Ti gozdovi skupno obsegajo 582 ha.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno javno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Ur. l. RS, št. 67/16).

Zaradi vse večjega pritiska na gozdove je treba iskati kompromise in aktivno sodelovati pri prostorskem planiranju. Krčitve zaradi kmetijstva na prvi pogled niso problematične (ob velikih zaraščajočih površinah), vendar se jih precejšen delež izvrši tudi v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozdov že tako premalo in imajo ti poudarjene funkcije. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tistim pojavom v prostoru, katerih posledice segajo širše na gozd in gozdni prostor (npr. kamnolomi).

Krčitve v kmetijske namene predstavljajo trajno izgubo gozdne površine. Samo krčitev je možno odobriti ob upoštevanju posameznih kriterijev.

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno:

- trajno varovana območja gozdov - varovalni gozdovi in
- gozdovi znotraj cone Kozjansko – gozdni otoki.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, pa so:

- gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij;
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m robni pas);
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Presoja ustreznosti krčitve se izdela na podlagi ugotovitev na posameznih primerih.

6.2.8 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Skozi GGE poteka eden visokonapetostni (400 kV daljnovod Cirkovce-Krško) in več srednjenapetostnih daljnovodov s potrebnimi transformatorskimi postajami, ki predstavljajo le ožje koridorje skozi gozdove. Skupna površina koridorjev v gozdnem prostoru znaša 28,1 ha. Pri čiščenju drevja pod daljnovodi je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- čas dela prilagoditi gnezdenju ptic in ekološkim potrebam ostalih prostoživečih živali;
- ostanke sečnje je potrebno odstraniti iz vodotokov, jarkov ter odstraniti z vlak, cest in poti;

- pred izvedbo posega je potrebno drevje za posek evidentirati. Urejanje lastniško-pravnih razmerij (soglasja lastnikov) je v domeni vzdrževalca elektrovođa. Pred evidentiranjem drevja morajo biti zbrana vsa soglasja lastnikov.

V GGE je 12 obor, ki skupaj zajemajo 10,43 ha drugih gozdnih površin. V oborah je potrebno spremljati fiziološko stanje gozdnega drevja. V primeru pojava bolezni ali razširitve podlubnikov je potrebno poškodovano drevje takoj posekati. Ob pojavu erozije, ki lahko negativno vpliva tudi na površine izven obor, pa je potrebno ogrožene dele ograditi in preprečiti dostop živalim, obenem pa sanirati erozijske pojave.

6.3 Ukrepi

Ukrepi za doseganje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi so določeni na nivoju celotne GGE ter za posamezne lastniške kategorije. Ukrepi so opredeljeni na podlagi stanja gozdov, dolgoročnega gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega cilja, preteklega gospodarjenja ter poudarjenosti funkcij gozdov.

6.3.1 Možni posek

Preglednica 61/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) – zasebni gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	10.903	7.151	0	18.054	18,8	38,0
	%	60	40	0	100		
Listavci	m ³	103.986	159.296	536	263.818	21,4	85,9
	%	38	62	<1	100		
Skupaj	m³	114.889	166.447	536	281.872	21,2	79,5
	%	41	59	< 1	100		

Preglednica 62/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - državni gozdovi

		Vrste poseka			Posek Skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	6.810	6.649	0	13.459	20,1	79,8
	%	51	49	0	100		
Listavci	m ³	20.243	43.729	0	63.972	24,0	94,2
	%	32	68	0	100		
Skupaj	m³	27.053	50.378	0	77.431	23,2	91,3
	%	35	65	0	100		

Preglednica 63/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	27	1	0	28	17,7	30,8
	%	96	4	0	100		
Listavci	m ³	526	389	0	915	21,3	84,6
	%	57	43	0	100		
Skupaj	m ³	553	390	0	943	21,2	80,5
	%	59	41	0	100		

Preglednica 64/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (v m³) - vsi gozdovi skupaj

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitev.	Drugo			
Iglavci	m ³	17.740	13.801	0	31.541	19,3	48,9
	%	56	44	0	100		
Listavci	m ³	124.755	203.414	536	328.705	21,9	87,4
	%	38	62	<1	100		
Skupaj	m ³	142.495	217.215	536	360.246	21,6	81,8
	%	40	60	<1	100		

Višino možnega poseka v največji meri določa današnje stanje gozdov. Določili smo jo z upoštevanjem poudarjenosti funkcij gozdov, izkušenj preteklega gospodarjenja in družbeno-gospodarskih ter posestnih razmer. Glede na preteklo ureditveno obdobje načrtujemo večji možni posek in sicer za skupno 29.781 m³ oziroma 8 %. Količina možnega poseka redčenj se je zmanjšala in sicer za 16,5 %, količina pomladitvenih sečenj pa se je povečala za 59.752 m³ oziroma za 27,5 %. Načrtujemo še druge vrste sečnje v skupnem obsegu 536 m³. Pri tem gre za premenilno redčenje v drogovnjakih.

Glede na porušeno razmerje razvojnih faz s primanjkljajem mladovij in presežkom debeljakov razporejamo znaten del (60 %) možnega poseka v pomladitveni posek, s ciljem izboljšanja stanja gozdov v pogledu trajnosti in večanja biotske raznovrstnosti ter stabilnosti gozdov. Pomladitveni posek načrtujemo prvenstveno v debeljakih in sestojih v obnovi, deloma tudi v izrazito slabo zasnovanih in močnejše presvetljenih drogovnjakih. V debeljakih z doseženo končno lesno zalogo in nekvalitetnih debeljakih načrtujemo uvajanje v obnovo s svetlitvenimi sečnjami na skupno 474 ha. V sestojih v obnovi načrtujemo pomladitvene poseke z usmeritvami nadaljevanja obnove (613 ha), pospešenega nadaljevanja obnove (424 ha) in končnega poseka (81 ha). Skupna površina gozdov, v katerih načrtujemo ukrepe vezane na pomladitev oz. obnavljanje sestojev, znaša 1.599 ha.

Možni posek za redčenja vključuje izbiralna redčenja drogovnjakov (1.271 ha) ter izbiralna redčenja debeljakov (1.914 ha).

Za sestoje v GGE Podčetrtek je značilen večji delež pomladitvenega poseka in manjši delež redčenj, predvsem zaradi večjega primanjkljaja mladovij ter presežka debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 65: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo	<1	0,31			
	Nega mladja in gošče	58	288,17	577	139	0,24
	Nega letvenjaka	40	196,63	1.191	291	0,24
	Ni ukrepanja	2	9,11			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	91	1.270,62	336.685	59.557	0,18
	Uvajanje sestoja v obnovo	<1	6,93	1.004	490	0,49
	Premenilno redčenje in druge oblike postopne premene	1	14,24	1.999	536	0,27
	Ni ukrepanja	8	112,34	21.160		
	Ekocelice	<1	2,62	600		
Debeljak	Nega debeljaka	76	1.914,39	759.846	82.508	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	19	474,08	190.476	57.436	0,30
	Ni ukrepanja	5	130,36	50.191		
	Ekocelice	<1	3,56	887		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	54	613,03	173.761	76.146	0,44
	Pospešeno nadaljevanje obnove	38	423,51	109.215	68.172	0,62
	Končni posek (pri naravni obnovi)	7	81,40	15.000	14.971	1,00
	Ni ukrepanja	1	6,63	1.829		

Nego drogovnjakov načrtujemo na 91 % površine z jakostjo 18 %, nego debeljakov na 76 % površine. V njih redčimo z intenziteto 11 %. V sestojih v obnovi načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo 44 %, pospešeno nadaljevanje obnove z jakostjo 62 % ter končne poseke na površini 81,40 ha.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 66/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

	Enota	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
		s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.	s pon.	brez pon.
Priprava sestoja	ha	60,67	60,67	39,21	39,21	99,88	99,88
Sadnja	ha	0,31	0,31	0	0	0,31	0,31
Obžetev	ha	17,31	5,72	11,40	3,80	28,71	9,52
Nega mladja	ha	33,77	27,95	33,67	30,76	67,44	58,71
Nega gošče	ha	102,35	85,34	123,67	122,75	226,02	208,09
Nega letvenjaka	ha	65,43	65,43	85,49	85,49	150,92	150,92
Nega drogovnjaka	ha	41,74	41,74	45,80	45,80	87,54	87,54
Zaščita sadik s količki	kos	1.200,00	1.200,00	0	0	1.200,00	1.200,00

Obseg načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je prilagojen stanju gozdov, poudarjenosti funkcij gozda in zastavljenim ciljem. V gozdovih lokalnih skupnosti ne načrtujemo gojitvenih del.

Pripravo sestoja pri naravni obnovi načrtujemo v debeljakih in delno v sestojih v obnovi, kjer gost zeliščni sloj (predvsem trav) onemogoča naravno nasemenitev ciljnih drevesnih vrst.

Umetno obnovo s sadnjo načrtujemo tam, kjer pomlajevanje ustreznih drevesnih vrst zaradi razraslih grmovnic ni mogoče. Povprečna načrtovana gostota sadnje pri umetni obnovi in sanacijski premeni znaša 2.000 sadik na hektar. Sadnjo načrtujemo na skupni površini 0,31 ha. Tako skupno načrtujemo sadnjo cca. 620 sadik gorskega javorja.

Negovalna dela se nanašajo na obžetev, nego mladja, nego gošče, nego letvenjaka in nego drogovnjaka. Obžetev je vezana na razvojno fazo mladovje (97,9 %) in sestoje v obnovi (2,1 %). Nego mladja načrtujemo v mladovjih (54,4 %), sestojih v obnovi (42,5 %) in v debeljakah (3,1 %). Nega gošče je vezana na obstoječa mladovja v razvojni fazi mladovja (74,3 %), debeljaka (0,1 %) ter na razvojno fazo sestoja v obnovi (25,6 %). Tukaj se gošča pojavlja na manjših površinah, ki jih nismo izločili kot samostojne sestoje.

Nega letvenjaka se večjem delu nanaša na sestoje v razvojni fazi mladovja (88,4 %), delno pa na drogovnjake (0,2 %) in sestoje v obnovi (11,4 %), kjer se nega letvenjaka pojavlja znotraj sestojev na manjših površinah. Nego drogovnjaka načrtujemo v tanjših drogovnjakih (91,3 %), delno pa na manjših površinah v mladovjih (7,3 %) in sestojih v obnovi (1,4 %).

Načrtovan ukrep iz skupine varstvenih del je zaščita sadik s količki. Vezan je na ukrepe sadnje, s ciljem zaščite sadik pred rastlinojedo divjadjo in konkurenco zeliščnega sloja.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Pri ukrepih v okolju prostoživečih živali ločimo dela, ki jih izvaja gozdarska stroka (načrtovanje in priprava ukrepov sadnje in zaščite sadik, usmerjanje razvoja gozdov z gojitvenimi in varstvenimi deli, načrtovanje v lovstvu...), ukrepe, ki so v domeni lastnikov zemljišč (sadnja, zaščita, nega gozdov, košnja in spravilo sena na travnikih v gozdu, varovanje posesti, varstvo pred podlubniki...) in ukrepe, ki jih izvajajo upravljavci lovišč (ukrepi v življenjskem okolju divjadi, obravnava škod od divjadi, lov...).

Večina ukrepov naj se izvaja predvsem preko lastnikov zemljišč in upravljavcev lovišč v enoti. Slednji so podrobno opredeljeni v lovsko upravljavskih načrtih in letnih načrtih lovišč. Z njimi želimo čimbolj usklajevati ravnovesje med divjadjo in gozdom oz. kmetijskimi površinami. Za usklajevanje odnosov v ekosistemu naj se ustrezno realizira načrtovan odvzem divjadi tako po številu kot strukturi. Poleg navedenega naj LD izvajajo načrtovane biotehnične in biomeliorativne ukrepe v habitatih prostoživečih živalskih vrst. Upravljavci lovišč naj skladno z določili načrtov primerno urejajo življenjsko okolje divjadi (pasišča, kaluže, grmišča, plodonosno drevje itn.), ohranjajo habitate - predvsem male poljske divjadi, izvajajo krmljenje, monitoring divjadi, itn. Pomembno opravilo je vzdrževanje vodnih virov v gozdu, krmljenje poljske divjadi, vzdrževanje remiznih površin, obvodnih pasov, gozdnih ostankov, obdelovanje krmnih njiv in zalaganje solnic, ki naj se izvaja skladno z načrti.

Za lastnike gozdov so v gozdnogojitvenih načrtih podrobneje opredeljeni številni ukrepi z namenom krepitve funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. To so sadnja in zaščita sadik plodonosnih drevesnih vrst, namensko puščanje plodonosnega drevja na gozdnih robovih in na površinah v zaraščanju, ohranitev in osnovanje primernih travnikov v zaraščanju, ohranjanje vodnih teles v okolju, puščanje odmrle biomase, ohranjanje grmišč, gozdnih robov itn. Sečnja naj se izvaja v skladu z usmeritvami ZGS in potrebami lastnikov. Pri tem je treba nenehno zasledovati usmeritve v smislu zagotavljanja zelene starostne strukture gozdov (povečevanje deleža mladovij v sestojih) in rastišču prilagojene drevesne sestave. V mirnih conah naj bo gospodarjenje z gozdom (sečnja, spravilo, gradnja gozdnih vlak) prilagojeno pomembnejšim življenjskim ciklusom divjadi (npr. času reprodukcije in vzgoje mladičev, prezimovanju). Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno zagotoviti primeren delež starega, trhlega in primerno debelega drevja, ki zagotavlja življenjski prostor nekaterim vrstam duplarjev, sov in ujed. Sečnja in puščanje vejnikov lahko koristno pripomore k ublažitvi ostrih pogojev za divjad v zimskem času in naj se izvaja v odnosu s prehranskimi možnostmi. Svetovanje in načrtovanje omenjenih ukrepov spada v permanentno delo revirnih gozdarjev. Turistično-rekreativne aktivnosti je treba ustrezno regulirati (vključno z naravovarstvenim nadzorom), ter sezonsko in prostorsko usmerjati z upoštevanjem zgoraj navedenih potreb divjadi. V tem segmentu naj se vključi tudi lokalno skupnost in ostale organizacije (društva) v enoti.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 67/D-FU: Načrtovani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Sajenje plodonosnih drevesnih vrst	kos	300
	Postavitev gnezdnic	kos	10
	Vzdrževanje gnezdnic	kos	40
	Puščanje stoječe biomase	m ³	1..000
	Puščanje podrte biomase	m ³	500
	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	5
	Vzdr. vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5
Lovnogospodarska funkcija	Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	5
	Vzdr. vodnih virov in kalov v gozdu	kos	5

Postavitev gnezdnic in njihovo vzdrževanje je predvideno v gozdovih blizu osnovnih šol in v gozdnih kompleksih. Z ukrepoma puščanja stoječe in podrte biomase želimo povečati količino odmrle biomase predvsem v najvišjem debelinskem razredu nad 50 cm, saj jo v tem debelinskem razredu najbolj primanjkuje.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Posamezna prednostna območja za gradnjo gozdnih prometnic so podana na predpisanih kartah.

Okvirnih dolžin načrtovanih prometnic ne podajamo, saj so odvisne od odločitve lastnikov za gradnjo oziroma pri oblikovanju večnamenskih poti tudi od investitorja takšne poti.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Področje GGE Podčetrtek pokrivata dva krajinska tipa:

- večji del enote (64 %) predstavlja kmetijsko – primestna krajina
- gozdnata krajina pokriva del osrednjega dela enote in manjši jugozahodni del enote in predstavlja 36 % celotne površine GGE.

V gozdnati krajini, ki se v GGE Podčetrtek pojavlja v obliki dveh ločenih kompleksov (Rudnica, Sušica), so posamično gozdno drevje ter manjše skupine gozdnega drevja redkejša. Dejansko se takšni primeri pojavljajo le na dnu posameznih dolin, kjer se srečamo s posamičnim gozdnim drevjem, pogosteje pa z manjšimi skupinami zlasti v okolici vodotokov kot obvodno drevnino. Gospodarjenje s tem drevjem je prepuščeno lastnikom posameznih parcel in upravljavcem vodotokov, usmerjamo pa ga s svetovanjem. V okviru gospodarjenja z gozdovi je potrebno zagotoviti ohranitev vsaj tistih gozdnih ostankov, ki so vezani na večje gozdne komplekse.

V kmetijski in primestni krajini je gozd manjšinski ekosistem. Zaradi tega so posamično gozdno drevje in manjše skupine gozdnega drevja (obmejki, obvodna drevnina ob potokih in jarkih, drevje na poljih ob mejnikih ipd.) zunaj gozdnega prostora zelo pomembna za funkcioniranje ekosistemov v krajini. Omenjeno gozdno drevje predstavlja pomemben biotop za posamezne živalske in rastlinske vrste (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti), pomembno vpliva na mikroklimo v krajini (klimatska funkcija) hkrati pa tudi neposredno vpliva na sam izgled krajine (estetska funkcija). Poudariti je potrebno, da se kot posamezno gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj gozdnega prostora pojavljajo plodonosne, redke in ogrožene drevesne vrste kot so skorš, brek, lesnika, hruška, divja češnja ipd., ki pomembno prispevajo k biotski pestrosti in estetskemu izgledu krajine. Zato je pomembno, da pri strokovnem delu upoštevamo naslednje usmeritve:

- potrebno je sodelovati pri osveščanju javnosti, še bolj pa posameznih lastnikov, glede pomena gozdnih ostankov, omejkov ter posamičnih dreves v kmetijski krajini;
- z rednim vzdrževanjem omejkov je potrebno zagotavljati njihovo funkcioniranje in obstoj tudi ob izpadu posamezne drevesne ali grmovne vrste zaradi starosti. Posamezna drevesa je potrebno puščati do njihove fizične starosti;
- sodelovati je potrebno pri gospodarjenju z obvodno drevnino. Gospodari se naj tako, da se zagotavlja sklenjen sklep krošenj.
- sečnjo obvodne drevnine je potrebno prilagoditi drstu ribjih vrst. Kjer se pojavljajo salomoidne vrste naj sečnja obvodne drevnine poteka od marca do aprila ali pa v septembru. Ob ostalih vodotokih, kjer so habitati za ribe (ščuka, bolen, klen, platnica ipd.) pa naj dela potekajo od septembra do konca januarja;
- pri obvodni vegetaciji se izogibamo puščanju starih in težkih dreves (nevarnost erozije ob izruvanju);
- skupinam gozdnega drevja na kmetijskih površinah je potrebno ohranjati strukturno pester gozdni rob.

Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij:

- za posamično gozdno drevje izven naselij moramo po potrebi izvajati preventivna varstvena dela enako kot v sklenjenih gozdovih;
- način gospodarjenja je posamično prebiranje;
- pridobivanje lesa je potrebno zaradi gnezdenja ptic v čim večji meri opraviti zunaj vegetacijske dobe;
- v ozkih pasovih gozda ob vodotokih težiti k čim večjemu deležu drevja, ki globoko korenini;
- posamezna drevesa v manjših gozdnih površinah in posamezno rastoča drevesa sredi kmetijskih površin (avtohtonih, rastišču primernih drevesnih vrst - npr. hrasti, vrbe, jelše...) puščati do njihove fiziološke zrelosti.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Cilj ekonomske presoje je finančno vrednotenje ukrepov načrtovanih z gozdnogospodarskim načrtom. Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je izdelana skupaj za celotno GGE in ločeno na zasebne gozdove, gozdove lokalnih skupnosti in državne gozdove. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na teoretično sortimentacijo.

Preglednica 68/EP1: Bruto/neto možni posek

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Bruto možni posek (m3)	31.541	328.705	360.246
Neto možni posek (m3)	27.756	279.399	307.155

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja, varstvenih del in del za krepitev funkcij v zasebnih gozdovih ter stroške za vzdrževanje gozdnih cest v vseh gozdovih.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje sekundarnih in primarnih gozdnih prometnic ter nepredvidljivih varstvenih del (podlubniki ipd.) in stroški javne gozdarske službe.

Preglednica 69/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozd lokalnih skupnosti		Skupaj	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa	12.654.465	44,89	3.520.813	45,47	40.296	42,73	16.215.573	45,01
Strošek sečnje in spravila	5.139.400	18,23	1.366.840	17,65	18.484	19,60	6.524.724	18,11
Razlika	7.515.065	26,66	2.153.973	27,82	21.812	23,13	9.690.850	26,90

Prihodek od lesa smo izračunali na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave ter glede na sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene sortimentov pridobljene iz podatkov gospodarskih družb. Pri vseh izračunih so upoštevani neto kubični metri možnega poseka.

Preglednica 70/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	16.216	45,78	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.525	18,42	40,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	344	0,97	2,1
krepitev funkcij gozdov	43	0,12	0,3
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	657	1,86	4,1
vzdrževanje vlak	144	0,41	0,9
Stroški skupaj	7.713	21,77	47,6
Dohodek	8.503	24,00	52,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	71	0,20	0,4
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	28	0,08	0,2
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	200	0,56	1,2
Skupaj predvidene spodbude	299	0,84	1,8
Stroški – spodbude	7.414	20,93	45,7
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	8.802	24,85	54,3

Pri izračunih stroškov gojenja in varstva gozdov smo na podlagi določil Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS št. 71/04 in nasl.) upoštevali normative za srednje težke delovne razmere z enotno dnino 134,03 €. Poleg stroškov dela za gojenje in varstvo gozdov smo upoštevali tudi stroške materiala, ki smo jih določili na podlagi povprečnih cen materiala (vir: Odsek za ukrepe v gozdovih). Pri izračunu subvencij smo upoštevali, da so funkcije gozdov poudarjene na drugi stopnji.

Stroški za krepitev funkcij gozdov predstavljajo sredstva za sajenje plodonosnega drevja in njegove zaščite s količki, stroške sadilnega materiala, stroške postavitve in vzdrževanja gnezdnic, stroške puščanja stoječe ter podrte biomase in stroške vzdrževanje vodnih virov in kalov.

Iz zgornje preglednice je razvidno, da celotni prihodki gospodarjenja z gozdovi presegajo odhodke, tako da dobiček znaša 54,3% prihodkov od vrednosti lesa.

a) Zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica 71/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	12.695	45,70	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.158	18,57	40,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	160	0,58	1,3
krepitev funkcij gozdov	32	0,11	0,3
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	168	0,60	1,3
vzdrževanje vlak	113	0,41	0,9
Stroški skupaj	5.630	20,27	44,4
Dohodek	7.064	25,43	55,6
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	67	0,24	0,5
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	24	0,09	0,2
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	53	0,19	0,4
Skupaj predvidene spodbude	144	0,52	1,1
Stroški – spodbude	5.486	19,75	43,2
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	7.208	25,95	56,8

V zgornji preglednici prikazujemo ekonomiko gospodarjenja za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti skupaj, saj je gozdovi v lasti lokalnih skupnosti le 0,3 % celotne površine gozdov v GGE, stroški dela in spodbude pa se obračunavajo v obeh lastniških kategorijah enako.

Celotni prihodki gospodarjenja presega odhodek, čisti dobiček znaša 56,8 % vrednosti lesa.

b) Državni gozdovi

Preglednica 72/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE Podčetrtek za državne gozdove

	Skupaj (000 €)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa)	3.521	46,64	100,0
Stroški sečnje in spravila	1.367	18,11	38,8
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenje in varstvo gozdov	172	2,27	4,9
krepitev funkcij gozdov	4	0,06	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	490	6,49	13,9
vzdrževanje vlak	31	0,41	0,9
Stroški skupaj	2.064	27,33	58,6
Dohodek	1.457	19,30	41,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za krepitev funkcij	0	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	147	1,95	4,2
Skupaj predvidene spodbude	147	1,95	4,2
Stroški – spodbude	1.917	25,39	54,4
Dohodek (prihodek - stroški + spodbude)	1.604	21,25	45,6

Predvidena gojitvena dela in dela za krepitev funkcij se v državnih gozdovih ne sofinancirajo. Čisti dobiček znaša 45,6 % vrednosti lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

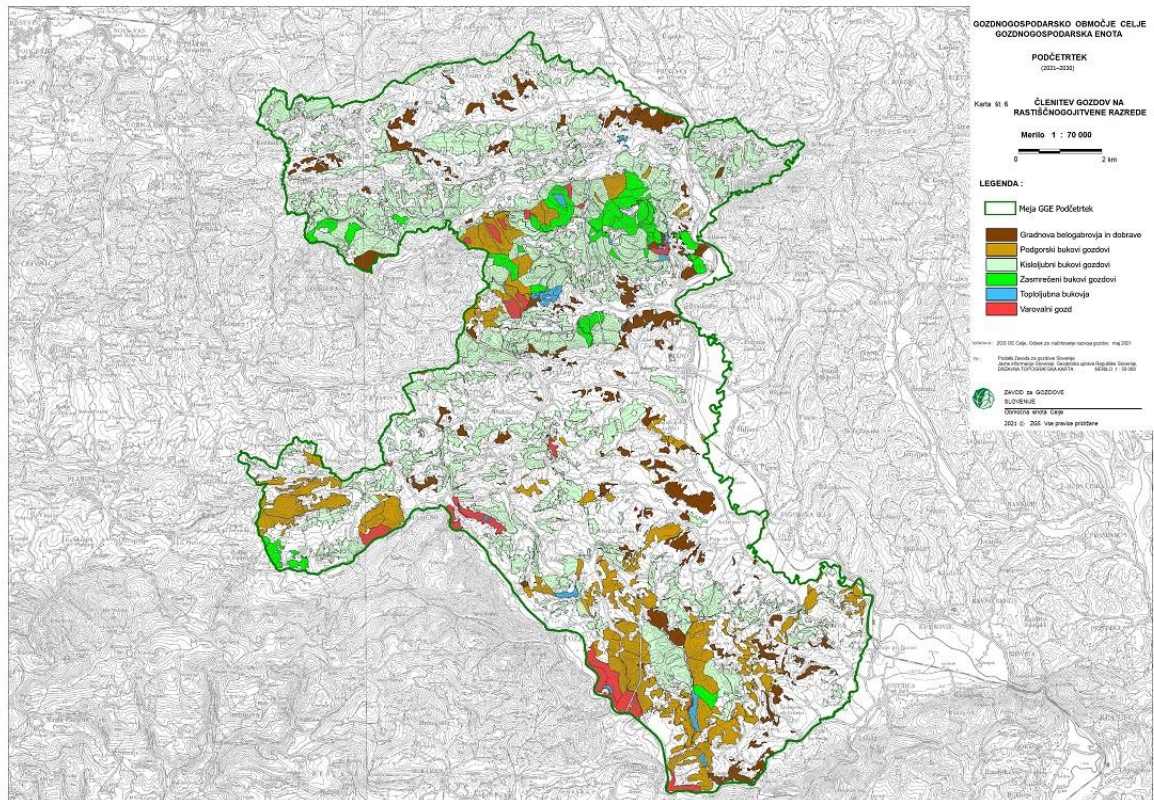
V posamezne rastiščnogojitvene razrede so združeni gozdovi, ki imajo podobne rastiščne razmere, pri čemer smo upoštevali tudi vrstno sestavo in zgradbo gozdnih sestojev ter cilje gospodarjenja. Tako so v posamezen RGR združeni odseki, ki imajo podobne potencialne GRT. Pomemben dodatni kriterij za oblikovanje je bila tudi spremenjenost oz. ohranjenost drevesne sestave.

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani tako, da je notranja variabilnost RGR majhna, variabilnost med RGR pa velika. Takšno oblikovanje RGR daje primerno osnovo za načrtovanje gospodarjenja z gozdovi, gospodarjenje samo in njegovo kontrolo.

Gozdovi GGE Podčetrtek so razdeljeni med šest rastiščnogojitvenih razredov. Največja sta RGR Podgorski bukovi gozdovi in RGR Kisloljubni bukovi gozdovi. Najmanjši je RGR Toploljubna bukovja.

Preglednica 73/LP: Lastniške kategorije znotraj posameznih rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razred	Površina (enota)	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupnosti	Skupaj
Gradnova belogabrovja in dobrave	ha	754,59	82,14	1,85	838,58
	%	90	10	< 1	100
Podgorski bukovi gozdovi	ha	919,93	423,07	0	1.343,00
	%	68	32	0	100
Kisloljubni bukovi gozdovi	ha	2.419,65	560,84	10,18	2.990,67
	%	81	19	< 1	100
Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah	ha	18,17	94,10	0	112,27
	%	16	84	0	100
Toploljubna bukovja	ha	36,61	54,66	0	91,27
	%	40	60	0	100
Varovalni gozdovi	ha	104,86	63,14	4,14	172,14
	%	61	37	2	100
Skupaj	ha	4.253,81	1.277,95	16,17	5.547,93
	%	77	23	< 1	100

Karta 6: Prikaz členitve gozdov na rastiščnogojitvene razrede

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Gozdovi RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave v enoti obsegajo 15,1 % površine oziroma 838,58 ha. Gozdovi tega gospodarskega razreda pokrivajo vzhodni del enote in posamezne manjše površine razpršeno po GGE. Vezani so na nižinski in spodnji del gričevnatega sveta, nadmorske višine do 450 metrov. Poraščajo blažje nagibe zmerno toplih in zmerno vlažnih rastišč ob jarkih, kjer so tla aktivna in visoko produktivna, kar se odraža v visoki produkcijski sposobnosti rastišča.

Gozdovi RGR Gradnova belogabrovja in dobrave se delijo na večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Površina RGR z večnamenskimi lesnoproizvodnimi gozdovi znaša 268 ha, površina, na kateri so gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa 571 ha.

Večina gozdov 757 ha (90 %) je v zasebni lasti, 82 ha (10 %) je državnih gozdov 1,85 ha pa pripada lokalnim skupnostim.

9.2.1.1 STANJE GOZDOV

Rastišče

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave sta kisloljubno gradnovno belogabrovje (75 %) in kisloljubno gradnovno bukovje (14 %). Poleg njiju se v tem RGR pojavljajo še predalpsko gradnovno belogabrovje (7 %), predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (1 %), gradnovno bukovje na izpranih tleh (1 %), predalpsko podgorsko bukovje na izpranih tleh (1 %). Manj kot 1% površine RGR pa zavzemajo naslednji GRT: kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico, bazoljubno gradnovje in pobočno velikojesenovje.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 01 je 10,9. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 77 %. Prirastek znaša v razredu 8,3 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz oz. v primanjkljaju drogovnjakov.

Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR 01 prevladujejo malopovršinsko skupinsko raznodobni gozdovi bukve z gnezdasto primesjo hrasta ter drugih trdih listavcev. Skupinsko do šopasto so primešani plemeniti listavci in smreka. Posamič so primešani jelka, rdeči bor, macesen in mehki listavci. Sestojna zgradba je pogosto razgrajena z veliko podstojnega drevja.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 74/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	24	47	16	7	5	26	7,88	1,00	12
Listavci	14	23	23	20	21	306	92,12	7,26	88
Skupaj	14	25	22	19	19	332	100	8,25	100

Razporeditev lesne zaloge je dokaj simetrična. Lesna zaloga in prirastek sta nad povprečjem celotne GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 13,3\%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 75/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	17	5	2	1	1	177	41	29	55	4
Stanje	%	5,5	1,4	0,5	0,2	0,2	53,5	12,3	8,7	16,4	1,1
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	4,0	0,1	3,7			8,9	40,6	4,5	37,3	1,0

Naravno stanje drevesne sestave smo povzeli po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina, A. in sod., 2021). Iz tako pridobljenega naravnega razmerja drevesnih vrst smo glede na stanje rastišč in lesne zaloge v oddelku oz. odseku izračunali naravno drevesno sestavo za celoten RGR.

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 01 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 67 %, močno spremenjenih gozdov je 31 %, ohranjenih gozdov je 2 %, izmenjanih je pa manj kot 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 76/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	36,76	2	94	3	0	0	59	41	0	82	13	4	0
Drogovnjak	224,18	11	46	36	8	3	47	48	2	45	33	21	1
Debeljak	422,70					7	65	27	0	18	71	11	0
Sestoj v obnovi	154,94					5	69	26	0				
Skupaj	838,58												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (43 %), gorski javor (15 %), beli gaber (13 %), smreka (6 %), veliki jesen (6 %), gorski brest (3 %), češnja (3 %), graden (2 %), ostrolistni javor (2 %), mali jesen (2 %), jelka (1 %), duglazija (1 %), robinija (1 %), cer (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (29 %), smreka (14 %), beli gaber (14 %), gorski javor (10 %), graden (9 %), robinija (4 %), cer (4 %), veliki jesen (3 %), češnja (2 %), maklen (2 %), črna jelša (2 %), jelka (1 %), rdeči bor (1 %), macesen (1 %), lipa in lipovec (1 %), črni gaber (1 %), trepetlika (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (57 %), graden (14 %), beli gaber (10 %), smreka (4 %), gorski javor (4 %), cer (4 %), jelka (2 %), veliki jesen (1 %), lipa in lipovec (1 %) in češnja (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 69 % površine, prevladujejo bogate do dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (66 %), gorski javor (8 %), beli gaber (7 %), jelka (6 %), graden (3 %), smreka (2 %), veliki jesen (2 %), mali jesen (2 %), češnja (1 %) in maklen (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 68 SVP in sicer na drevju, ki je debelejše od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 433 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 77/K: Kakovost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	9	64	27	0
Jelka	0	8	92	0	0
Bori	0	0	85	15	0
Ostali iglavci	0	67	33	0	0
Bukev	2	11	46	34	7
Hrasti	0	7	49	23	20
Plemeniti listavci	0	20	16	47	18
Drugi trdi listavci	0	8	30	33	29
Iglavci	0	10	78	13	0
Listavci	1	11	39	33	16
Skupaj	1	11	42	31	15

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 78/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,4
Veje	0,3
Osutost	0,2
Skupaj	2,8

9.2.1.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 79/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	2.643	1.662	63
Listavci	36.785	20.438	56
Skupaj	39.428	22.101	56

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 41 %. Redčenj je bilo 35 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 14 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 3 %. Poseka brez odobritve je bilo 2 %. Poseka z namenom krčitev gozdov je bilo 3 %. Ostalih vrst sečenj je bilo 1 % .

Preglednica 80/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,42	0,35	5
Priprava tal	ha	0	0,17	-
Sadnja	ha	0	0,47	-
Obžetev	ha	0,15	0,37	247
Nega mladja	ha	16,18	2,24	14
Nega gošče	ha	21,55	10,89	51
Nega letvenjaka	ha	18,05	2,80	16
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,08	3,60	18
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0,30	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	595,00	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izjema je obžetev, kjer je bil obseg dela presežen. Izvedena so bila tudi dela, ki niso bila načrtovana: priprava tal, sadnja, varstvo pred žuželkami in zaščita s količenjem. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka, nega mlajšega drogovnjaka.

9.2.1.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 81/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	549,38	10	213	223	0,19	4,00	4,19	0,16	3,26	3,42
2001	652,69	21	276	297	0,73	6,83	7,56	0,26	1,87	2,13
2011	645,90	26	264	290	1,08	7,74	8,82	0,26	3,16	2,64
2021	838,58	26	306	332	1,00	7,26	8,25	0,47	6,44	6,91

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju se zmanjšal prirastek, lesna zaloga se je povečala.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 82/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991–2021 v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki list.
1991	3,1	0,7	0,5	0,0	0,3	61,4	17,4	4,0	12,3	0,2
2001	4,8	1,0	0,9	0,2	0,1	56,2	15,1	6,9	14,0	0,7
2011	6,3	1,4	0,8	0,2	0,1	56,9	12,8	7,5	13,1	0,8
2021	5,5	1,4	0,5	0,2	0,2	53,6	12,3	8,7	16,4	1,2

V drevesni sestavi se je povečal delež drugih iglavcev, plemenitih listavcev, trdih listavcev in mehkih listavcev. Zmanjšal pa se je delež bukve, smreke, hrastov in borov. Ostali deleži drevesnih vrst so ostali nespremenjeni.

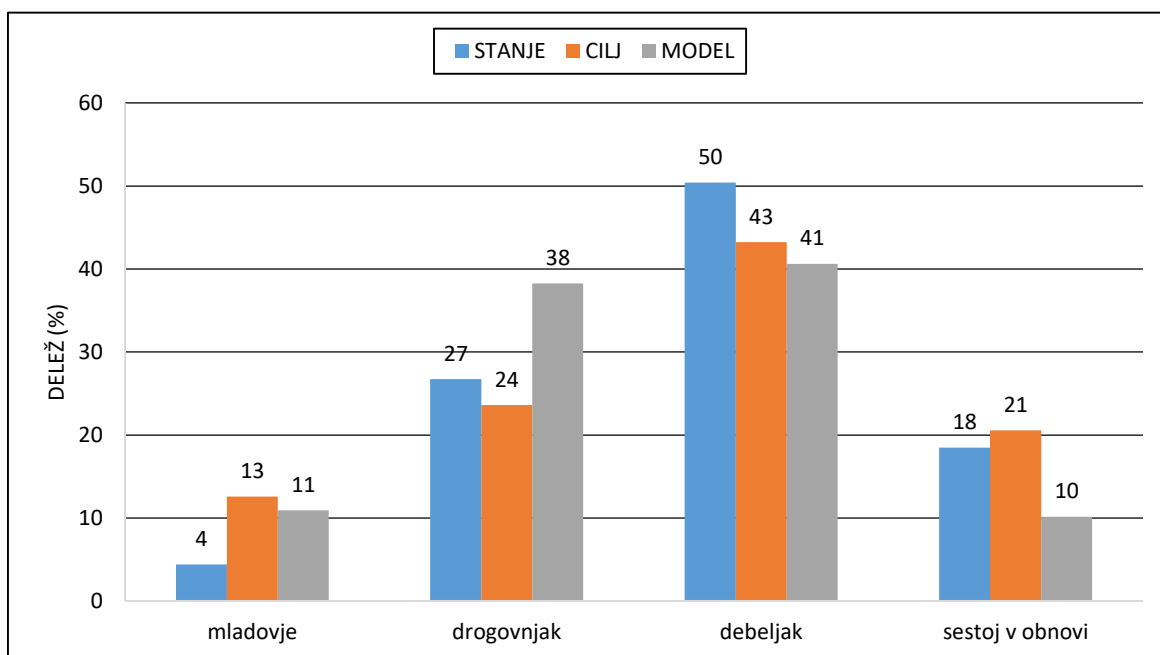
➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 83/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika %
	Površina	Delež	Trajanje Razvojne faze	Modelna površina	Delež	
	ha	%	let	ha	%	
Mladovje	36,76	4,4	14	91,72	10,9	-59,9
Drogovnjak	224,18	26,7	49	321,02	38,3	-30,2
Debeljak	422,7	50,4	52	340,67	40,6	24,1
Sestoj v obnovi	154,94	18,5	13	85,17	10,2	81,9
Skupaj	838,58	100,00	128*			

* Bruto proizvodno razdobje= neto proizvodno razdobje, povečano za čas, ko je mladje raslo pod zastorom v sestoji v obnovi in zmanjšano za učinek zastrtosti.

Pri izračunu modelnega stanja za RGR 01 smo upoštevali, da je povprečna neto proizvodna doba (razvojna starost sestoja) 115 let. Pomladitvena doba je 13 let z učinkom zastrtosti 8 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 19 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 68 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 120 let.

Grafikon 4: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 01 močno porušeno. Premalo je mladovij in drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 183,24 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 38,40 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 359,84 ha;
- **klimatska funkcija** na 1. stopnji na 14,23 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 20,74 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 34,57 ha in na 2. stopnji na 5,53 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 40,09 ha;
- **higiensko-zdravstvena funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 36,46 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 56,53 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 56,53 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,07 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 443,74 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,48 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 14,12 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,55 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 452,78 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 838,58 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 16,71 ha.

9.2.1.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 11 % (od tega smreka 10 %), listavci 89 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 11 % mladovij, 38 % drogovnjakov, 41 % debeljakov, 10 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 01 model določa na 320 m³/ha, končno pa na 500 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd bukve in hrasta s skupinsko do šopasto primesjo smreke, belega gabra in posamično primesjo rdečega bora ter ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 6 %, jelke 2 %, borov 1 %, bukve 60 %, hrastov 9 %, plemenitih listavcev 9 %, drugih trdih listavcev 12 % in mehkih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 13 % mladovij, 24 % drogovnjakov, 43 % debeljakov, 21 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga znaša **345 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 10 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 15 %; hrast 1 – 5 %, 2 – 10 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 20 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Povprečna neto proizvodna doba je 115 let, pomladitvena doba pa 13 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in graden. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebke gradna, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 89 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 16 % od lesne zaloge. Na 7 % površine sestojev, ki imajo termofilen značaj, ne ukrepamo. V drogovnjakih pomanjkljivih in slabih sestojnih zasnov, na 3 % površin vseh drogovnjakov načrtujemo premenilno redčenje oz. postopno posredno premeno.

Debeljaki: v tanjših debeljakih je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 10 % na 71 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (25 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15–20 let. Na 4 % površine debeljakov ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 48 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 42 % od lesne zaloge. Na 46 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 60 % od lesne zaloge. Na preostali površini načrtujemo končne poseke. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

S pomladitvenimi in svetlitvenimi sečnjami v debeljakih in sestojih v obnovi je potrebno zagotoviti pomlajevanje polsvetloljubnim in svetloljubnim drevesnim vrstam kot so gorski javor, graden in češnja. Za povečanje deleža hrasta je potrebno puščati hrastove semenjake in zagotoviti ustrezen razpored le-teh.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi****Preglednica 84: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	46	16,99			
	Nega letvenjaka	53	19,33	591	147	0,25
	Ni ukrepanja	1	0,44			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	89	199,50	57.132	9.338	0,16
	Uvajanje sestoja v obnovo	1	1,51	108	58	0,54
	Ni ukrepanja	7	15,76	2.415		
	Premenilno redčenje in druge oblike postopne premene	3	7,41	920	320	0,35
Debeljak	Nega debeljaka	71	300,00	126.048	13.043	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	25	106,83	43.358	12.426	0,29
	Ni ukrepanja	4	15,87	4.598		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	48	73,86	22.965	9.695	0,42
	Pospešeno nadaljevanje obnove	46	72,01	19.141	11.514	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	6	9,07	1.422	1.422	1,00

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrave

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	8	92	100
– ciljno (%)	9	91	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	26	306	332
– ciljna (m ³ /ha)	31	314	345
Prirastek (m ³ /ha)	1	7,26	8,26
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	4,7	64,4	69,1
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,47	6,44	6,91
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18	21	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	47	89	84
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 13 m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se bo v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe povečal za 1 %, saj je njihov delež največji prav v drogovnjakih.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrove

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	2.480	1.451	0	3.931	17,9	47,1
	%	63	37	0	100		
Listavci	m ³	20.048	33.664	320	54.032	21,0	88,8
	%	37	62	1	100		
Skupaj	m ³	22.528	35.115	320	57.963	20,8	83,8
	%	39	61	1	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (61 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljkih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljkih (39 %).

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 01 Gradnova belogabrovja in dobrove

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	4,46	4,46
Obžetev	ha	0,35	1,20
Nega mladja	ha	1,42	1,86
Nega gošče	ha	11,88	15,50
Nega letvenjaka	ha	11,42	11,42
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,87	11,87

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi v enoti pokrivajo 24,2 % površine. Gozdovi so prisotni južno od Loke pri Žusmu oz. doline Tinsko. Zaradi hitro spreminjajočih se rastiščnih razmer so gozdovi razreda fragmentirano razporejeni po površini 1.343 ha. Vezani so na nadmorsko višino od 350 do 700 metrov srednjih nagibov in karbonatno matično podlago dolomitov, dolomitiziranih apnencev, redkeje apnencev. Tu nastajajo visoko produktivna, rjava pokarbonatna in slabo izprana rjava pokarbonatna tla, ki se prepletajo z rjavimi rendzinami. Kjer se stikata karbonatna in silikatna matična podlaga, gorski bukovi gozdovi mejijo na kisloljubne bukove gozdove.

Gozdovi RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi se delijo na večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Površina večnamenskih gozdov RGR znaša 603 ha, gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa 740 ha.

Večina gozdov - 920 ha (68 %) je v zasebni lasti, 423 ha (32 %) je državnih gozdov.

9.2.2.1 STANJE GOZDOV

Rastišče

Najpomembnejša gozdna rastiščna tipa v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi sta predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (61 %) in gradnovo bukovje na izpranih tleh (18 %). Poleg njiju se v tem RGR pojavljajo še kisloljubno gradnovo bukovje (7 %), pobočno velikojesenovje (4 %), predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (3 %), kisloljubno gradnovo belogabrovje (3 %), predalpsko gorsko bukovje (2 %). 1 % zavzemajo naslednji GRT: bazoljubno gradnovje, predalpsko gradnovo belogabrovje in predalpsko jelovo bukovje. GRT preddinarsko – dinarsko hrastovo črnogabrovje in osojno bukovje s kresničevjem pokrivata manj kot 1 % RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 02 je 9,2. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 88 %. Prirastek znaša v razredu 8,1 m³/ha letno. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz oz. v primanjkljaju drogovnjakov.

Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V RGR Podgorski bukovi gozdovi prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko primesjo smreke in šopasto primesjo gradna, plemenitih in trdih listavcev ter posamično primesjo rdečega bora, kostanja, velikega jesena, češnje in mehkih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 88/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	16	38	18	17	11	39	13,40	1,57	12
Listavci	14	23	22	18	23	250	86,60	6,55	88
Skupaj	14	25	22	18	21	289	100	8,12	100

Lesna zaloga je pod povprečjem celotne GGE, prirastek pa nekoliko višji kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloga tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 11,2 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 89/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	24	10	2	2	1	169	19	37	24	1
Stanje	%	8,5	3,3	0,6	0,6	0,5	58,6	6,6	12,7	8,2	0,4
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	1,5	0,6		0,3		61,0	9,3	15,6	11,2	0,6

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 02 prevladujejo spremenjeni gozdovi, teh je 67 %, močno spremenjenih gozdov je 31 %, ohranjenih pa 2 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 90/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	208,96	32	53	14	1	33	40	24	4	68	24	7	0
Drogovnjak	329,65	20	49	27	4	10	47	41	2	54	34	11	0
Debeljak	492,17					11	79	10	0	10	60	25	5
Sestoj v obnovi	312,22					22	62	15	0				
Skupaj	1.343,00												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (45 %), gorski javor (20 %), mali jesen (11 %), smreka (4 %), jelka (3 %), ostrolistni javor (3 %), gorski brest (2 %), beli gaber (2 %), češnja (2 %), črni gaber (2 %), graden (1 %), kostanj (1 %), veliki jesen (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (37 %), smreka (15 %), gorski javor (14 %), graden (6 %), beli gaber (4 %), češnja (3 %), cer (3 %), jelka (2 %), robinija (2 %), črni gaber (2 %), rdeči bor (1 %), duglazija (1 %), kostanj (1 %), ostrolistni javor (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %) in mali jesen (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (62 %), graden (8 %), gorski javor (7 %), smreka (6 %), jelka (5 %), beli gaber (3 %), cer (2 %), macesen (1 %), duglazija (1 %), ostrolistni javor (1 %), veliki jesen (1 %), lipa in lipovec (1) in češnja (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 69 % površine, prevladujejo bogate do dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (58 %), gorski javor (15 %), mali jesen (12 %), jelka (4 %), ostrolistni javor (2 %), beli gaber (2 %), smreka (1 %), graden (1 %), gorski brest (1 %), češnja (1 %) in črni gaber (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 113 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 633 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 91/K: Kakovost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	19	67	15	0
Jelka	0	11	89	0	0
Bori	0	0	100	0	0
Ostali iglavci	1	13	39	34	13
Bukev	0	11	34	26	29
Hrasti	1	6	34	40	19
Plemeniti listavci	0	5	15	33	47
Drugi trdi listavci	0	0	40	40	20
Iglavci	0	15	74	10	0
Listavci	1	10	34	35	20
Skupaj	1	11	37	33	19

Kakovost iglavcev v RGR je dobra, kar pomeni, da prevladuje les povprečne kakovosti (B, C - šifrant je v poglavju 12 Priloge). Pri listavcih pa je kakovost slabša kot pri iglavcih.

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 92/PŠD: Poškodovanost drevja RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,5
Veje	0,9
Osutost	0,4
Skupaj	4,7

9.2.2.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 93/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	7.882	3.801	48
Listavci	68.798	33.569	49
Skupaj	76.680	37.371	49

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala pomladitvene sečnje, bilo jih je 52 %. Redčenj je bilo 29 %. Delež varstveno – sanacijskih sečenj je znašal 15 %. Posek oslabelega drevja je zavzemal 1 %. Poseka brez odobritve je bilo 1 %. Poseka z namenom krčitev gozdov je bilo 1 %.

Preglednica 94/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	37,36	11,94	32
Priprava tal	ha	2,46	2,77	113
Sadnja	ha	2,46	2,77	113
Obžetev	ha	3,70	12,21	330
Nega mladja	ha	94,63	27,20	29
Nega gošče	ha	93,53	67,00	72
Nega letvenjaka	ha	76,74	32,80	43
Nega ml. drogovnjaka	ha	52,78	11,33	21
Varstvo pred žuželkami	dni	0	5,35	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.200,00	2.600,00	118
Vzdrževanje travinj	ha	0	0,39	-
Puščanje stoječe biomase	m ³	0	13,00	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla naslednja gojitvena in varstvena dela: priprava sestoja, nega mladja, nega gošče, nega letvenjaka in nega mlajšega drogovnjaka. V večjem obsegu od načrtovanega so bila izvedena: priprava tal, sadnja, obžetev in zaščita s količenjem ali tulci. Izvedena so bila še naslednja dela: varstvo pred žuželkami, vzdrževanje travinj in puščanje stoječe biomase, ki pa niso bila načrtovana.

9.2.2.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 95/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	1.091,05	18	194	212	0,49	4,95	5,44	0,22	3,24	3,46
2001	1.213,74	33	265	298	1,0	6,5	7,5	0,76	3,61	4,36
2011	1.145,00	32	240	272	0,7	7,4	8,1	0,33	2,93	3,26
2021	1.343,00	39	250	289	1,6	6,5	8,1	0,79	5,98	6,76

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V tem ureditvenem obdobju se je zmanjšal prirastek, lesna zaloga pa povečala.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 96/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991–2021 v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki list.
1991	6,7	0,8	0,6	0,6	0,0	67,7	9,8	6,4	7,3	0,1
2001	8	2,4	0,4	0,3	0,1	60,5	9,8	9,8	8,4	0,4
2011	7,4	3,5	0,6	0,1	0,1	58,9	9,1	10,6	9,3	0,4
2021	8,5	3,3	0,6	0,6	0,5	58,6	6,6	12,7	8,2	0,4

V drevesni sestavi se je povečal delež jelke, bora, plemenitih listavcev in drugih trdih listavcev. Zmanjšal pa se je delež smreke, macesna, bukke in hrasta.

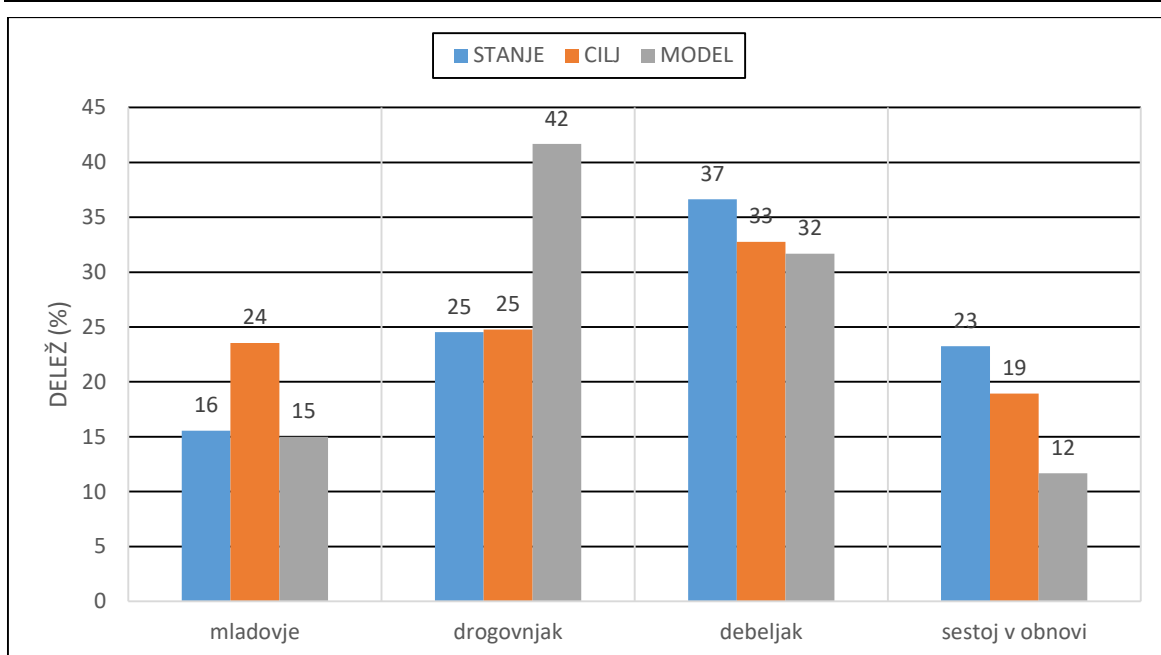
➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje Razvojne faze	Modelna površina	Delež	
	ha	%	let	ha	%	
Mladovje	208,96	15,6	18	201,45	15,0	3,7
Drogovnjak	329,65	24,5	50	559,58	41,7	-41,1
Debeljak	492,17	36,6	38	425,28	31,7	15,7
Sestoj v obnovi	312,22	23,2	14	156,68	11,7	99,3
Skupaj	1.343,00	100,00	120*			

* Bruto proizvodno razdobje= neto proizvodno razdobje, povečano za čas, ko je mladje raslo pod zastorom v sestoji v obnovi in zmanjšano za učinek zastrtosti.

Pri izračunu modelnega stanja za RGR 02 smo upoštevali, da je povprečna neto proizvodna doba (razvojna starost sestoja) 106 let. Pomladitvena doba je 14 let z učinkom zastrtosti 9 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 73 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 111 let.

Grafikon 5: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 02 močno porušeno. Premalo je drogovnjakov, preveč pa debeljakov in sestojev v obnovi. Delež mladovij je približno enak deležu mladovij v modelu.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi prisotne:

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 5,40 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 764,06 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 353,46 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 542,76 ha;
- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 66,18 ha in na 2. stopnji na 140,30 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,81 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 58,71 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 41,33 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 91,84 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 41,33 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 43,99 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 742,04 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,22 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 59,61 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,22 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 747,86 ha.

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1.343,00;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 22,04 ha.

9.2.2.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 11 % (od tega smreka 10 %), listavci 89 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 15 % mladovij, 42 % drogovnjakov, 32 % debeljakov, 12 % sestojev v obnovi.

Povprečno lesno zalogo za vse sestoje v RGR 02 model določa na 300 m³/ha, končno pa na 580 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben mešan gozd bukve, s skupinsko do šopasto primesjo smreke, plemenitih listavcev in hrasta s posamično primesjo rdečega bora in ostalih drevesnih vrst iz ciljne drevesne sestave.

Ciljna drevesna sestava gozdov je: smreke 11,5 %, jelke 3 %, borov 0,5 %, bukve 58 %, hrastov 6 %, plemenitih listavcev 12,5 %, drugih trdih listavcev 8 % in mehkih listavcev 0,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 24 % mladovij, 25 % drogovnjakov, 33 % debeljakov, 19 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je 303 m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst: smreka 1 – 5 %, 2 – 20 %; bukev 1 – 5 %, 2 – 15 %; jelka 1 – 5 %, 2 – 10 %; hrast 1 – 5 %, 2 – 10 %; plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 10 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge.

Ciljno razmerje razvojnih faz smo postavili v okviru realnih možnosti glede na razpoložljivi možni posek ter prirastek v RGR. Osnova nam je bilo dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR in ciljem v Območnem gozdnogospodarskem načrtu.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Povprečna neto proizvodna doba je 106 let, pomladitvena doba pa 14 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo plemenite listavce in graden. Jelko pospešujemo na rastiščih, kjer dobro uspeva. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego se vračamo enkrat (pri obžetvi večkrat) v posameznem razvojnem stadiju mladovja, najprej tja, kjer je slabša negovanost in so zasnove dobre. Pri izvedbi načrtovane sadnje smo pozorni na čas sadnje, kvaliteto sadik in opravljenega dela. Pri negi letvenjaka izvajamo ukrep pospeševanja izbrancev listavcev. Pospešujemo kakovostne osebe gradna, plemenitih listavcev in bukve.

Drogovnjaki: v sestojih z dobrimi zasnovami in pomanjkljivo negovanostjo načrtujemo izbiralna redčenja na 90 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 17 % od lesne zaloge. Na 10 % površine sestojev, ki imajo termofilni značaj in poraščajo strma prisojna pobočja ne ukrepamo.

Debeljaki: v tanjših debeljakah je potrebno izvajati izbiralna redčenja povprečne jakosti 10 % na 68 % površine. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi sestojnim razmeram. Presvetljene, nekakovostne debeljake in sestoje z doseženo končno lesno zalogo (24 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer ohranjamo semenjake ciljnih drevesnih vrst. Povprečna jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 29 %. Redčenja v debeljakah izvajamo na 15–20 let. Na 8 % površine debeljakov ne ukrepamo.

Sestoji v obnovi: na 54 % površine sestojev v obnovi načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 45 % od lesne zaloge. Na 40 % površine načrtujemo pospešeno obnovo s sestojnim sproščanjem pomladka s sečnjo povprečne jakosti 60 % od lesne

zaloge. Na preostali površini načrtujemo končne poseke. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder, kjer so le-ta formirana. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4–7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 98: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	67	139,67			
	Nega letvenjaka	33	68,97	405	95	0,23
	Ni ukrepanja	<1	0,32			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	90	297,18	83.095	14.018	0,17
	Ni ukrepanja	10	32,47	6.807		
Debeljak	Nega debeljaka	68	335,18	140.844	14.736	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	24	116,88	49.077	14.274	0,29
	Ni ukrepanja	8	40,11	17.814		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	54	168,32	51.481	22.980	0,45
	Pospešeno nadaljevanje obnove	40	125,03	35.029	21.125	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	6	18,87	3.618	3.606	1,00

Preglednica 99/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	13	87	100
– ciljno (%)	15	85	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	39	250	289
– ciljna (m ³ /ha)	47	256	303
Prirastek (m ³ /ha)	1,57	6,55	8,12
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	7,9	59,8	67,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,79	5,98	6,76
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20	24	23
Intenziteta m. p. prirastek (%)	50	91	83
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala 14 za m³/ha. Kljub dolgoročnemu cilju, da se delež iglavcev zmanjša, pričakujemo, da se bo v tem desetletju glede na načrtovane ukrepe povečal za 2 %, saj je njihov delež največji prav v drogovnjakih.

Preglednica 100/MPVP: Možni posek po vrstah poseka RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	5.097	5.486	0	10.583	20,3	50,3
	%	48	52	0	100		
Listavci	m ³	23.752	56.499	0	80.251	23,9	91,2
	%	30	70	0	100		
Skupaj	m ³	28.849	61.985	0	90.834	23,4	83,3
	%	32	68	0	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Večji del možnega poseka (68 %) je tako skoncentriran na pomladitvene poseke v debeljkih in sestojih v obnovi, preostanek pa predstavljajo redčenja v drogovnjakih in debeljkih (32 %).

Preglednica 101/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela RGR 02 Podgorski bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	50,38	50,38
Obžetev	ha	6,89	20,67
Nega mladja	ha	28,41	32,27
Nega gošče	ha	90,54	95,80
Nega letvenjaka	ha	47,79	47,79
Nega ml. drogovnjaka	ha	27,35	27,35

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi je največji razred v GGE Podčetrtek, pokriva 53,9 % gozdov, kar pomeni površino 2.990,67 ha. Gozdovi tega RGR se pojavljajo v celotni GGE razen v skrajnem JZ delu enote. Na Rudnici imamo hitro menjavanje silikatne in karbonatne matične podlage, kjer kisloljubni bukovi gozdovi preidejo v gorske bukove gozdove.

Gozdovi RGR Kisloljubni bukovi gozdovi se delijo na večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Površina večnamenskih gozdov RGR znaša 1.972 ha, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa pokrivajo 1.019 ha.

Pretežen del gozdov je v zasebni lasti (81 %), manjši del pa v državni lasti (19 %). Lokalnim skupnostim pripada manj kot 1 %.

9.2.3.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR je kisloljubno gradnovo bukovje. Pojavlja se na 79 % površine. GRT kisloljubno gradnovo belogabrovje pokriva 10 %. Manjše deleže zavzemajo naslednji GRT: predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (3 %), kisloljubno bukovje z rebrenjačo (2 %), predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (2 %), gradnovo bukovje na izpranih tleh (1 %), jelovje s praprotni (1 %), bazoljubno gradnovje (1 %), preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (1 %). Manj kot 1 % je naslednjih GRT: pobočno velikojesenovje, predalpsko gradnovo belogabrovje, predpanonsko podgorsko bukovje, osojno bukovje s kresničevjem.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 04 je visok in znaša 10,7. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 74 %. Prirastek znaša v razredu 7,9 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala lahko iščemo v porušenem razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Kisloljubni bukovi gozdovi prevladuje predvsem raznodobna raznomerna zgradba, v kateri se izvaja skupinsko postopno gospodarjenje.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 102/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	22	29	21	15	13	23	7,76	0,99	12,5
Listavci	14	22	26	19	19	279	92,24	6,95	87,5
Skupaj	14	23	25	19	19	302	100	7,94	100,0

Lesna zaloga je nad povprečjem za celotno GGE. Prirastek je enak prirastku za GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 6,8 \%$.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 103/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 04 Kislojljubni bukovi gozdovi

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
Dejansko	m ³ /ha	13	4	2	1	3	195	33	21	27	3
Stanje	%	4,7	1,2	0,5	0,5	0,9	64,5	10,9	6,8	8,9	1,1
Naravno	m ³ /ha										
Stanje	%	0,7	0,4		0,5		58,6	17,9	3,4	17,5	0,9

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 04 prevladujejo ohranjeni gozdovi (68 %), spremenjenih gozdov je 30 %, močno spremenjenih 2 % in izmenjanih 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 104/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 04 Kislojljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	212,49	24	63	11	2	13	46	40	1	68	24	3	5
Drogovnjak	692,05	19	48	26	7	7	41	51	0	46	43	9	2
Debeljak	1.480,92					12	74	14	0	9	74	15	1
Sestoj v obnovi	605,21					5	70	25	0				
Skupaj	2.990,67												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem: bukev (56 %), gorski javor (10 %), mali jesen (8 %), beli gaber (5 %), kostanj (4 %), smreka (3 %), graden (3 %), češnja (3 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), maklen (1 %), črni gaber (1 %), cer (1 %), trepetlika (1 %), breza (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov gradijo: bukev (38 %), smreka (13 %), graden (9 %), beli gaber (9 %), gorski javor (7 %), robinija (3 %), macesen (2 %), kostanj (2 %), češnja (2 %), cer (2 %), črna jelša (2 %), jelka (1 %), rdeči bor (1 %), duglazija (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), maklen (1 %), črni gaber (1 %), mali jesen (1 %), trepetlika (1 %) in breza (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (69 %), graden (12 %), gorski javor (4 %), beli gaber (4 %), smreka (3 %), jelka (2 %), duglazija (1 %), kostanj (1 %), češnja (1 %) in cer (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 66 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (69 %), gorski javor (10 %), beli gaber (5 %), mali jesen (5 %), jelka (3 %), smreka (2 %), graden (2 %), kostanj (1 %), veliki jesen (1 %) in češnja (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 236 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšje od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 1520 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 105/K: Kakovost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	0	8	68	24	0
Jelka	0	17	81	2	0
Bori	0	0	67	33	0
Bukev	1	9	42	39	9
Hrasti	2	13	49	29	7
Plemeniti listavci	0	7	32	38	23
Drugi trdi listavci	0	4	16	33	46
Mehki listavci	0	7	43	36	14
Iglavci	0	15	72	13	0
Listavci	1	9	39	37	15
Skupaj	1	9	41	35	1

Kakovost drevja je dobra, boljša je pri iglavcih kot listavcih. Pri večinski drevesni vrsti bukvi prevladuje dobra do zadostna kakovost, kar pomeni, da je les povprečne kakovosti (C, D).

➤ **Poškodovanost sestojev**

Preglednica 106/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	0,8
Osutost	0,5
Skupaj	4,6

V RGR 04 prevladujejo poškodbe debela in koreničnika (3,3 %).

9.2.3.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 107/OGD: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	6.513	8.605	132
Listavci	175.640	95.547	54
Skupaj	182.153	104.152	57

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovali pomladitvene sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi, katerih je bilo 42 %. Sanitarni posek je zavzemal 24 %, posek oslabelega drevja 2 %, 27 % je bilo redčenj v drogovnjakih in debeljakih. Evidentiranega poseka brez odobritve je bilo 2 %, poseka za krčitve pa 1 %.

Preglednica 108/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	37,26	10,13	27
Priprava tal	ha	3,67	2,34	64
Sadnja	ha	3,97	1,68	42
Obžetev	ha	13,82	5,03	36
Nega mladja	ha	111,67	33,12	30
Nega gošče	ha	120,48	59,77	50
Nega letvenjaka	ha	131,76	37,04	28
Nega ml. drogovnjaka	ha	151,22	25,43	17
Varstvo pred žuželkami	dni		8,59	
Zaščita sadik s količenjem ali tulci	kos	8.300,00	1.650,00	20
Vzdrževanje travinj	ha		0,75	

Vsa načrtovana gojitvena in varstvena dela so bila izvedena v manjšem obsegu od načrtovanega, razen obžetve. Izvedlo se je varstvo pred žuželkami, ki ni bilo načrtovano.

9.2.3.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 109/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	2.437,68	12	199	211	0,2	4,8	5,0	0,17	3,16	3,33
2001	2.742,31	19	270	289	0,6	6,9	7,5	0,25	2,33	2,58
2011	3.025,93	15	278	293	0,7	7,4	8,1	0,28	3,16	3,44
2021	2.990,67	23	279	302	1,0	6,9	7,9	0,44	6,03	6,47

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

V primerjavi s prejšnjim ureditvenim obdobjem se je lesna zaloga povečala, prirastek se je zmanjšal.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 110/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki. list
1991	4,2	0,6	0,3	0,4	0,1	71,5	12,7	3,2	6,7	0,3
2001	4,4	0,9	0,4	0,4	0,3	68,3	11,8	5,0	7,6	0,8
2011	3,6	0,7	0,3	0,3	0,3	67,1	11,4	5,8	9,6	0,9
2021	4,7	1,2	0,5	0,5	0,9	64,5	10,9	6,8	8,9	1,1

V drevesni sestavi se je povečal delež smreke, jelke, bora, macesna, drugih iglavcev, plemenitih listavcev in mehkih listavcev. Zmanjšal pa se je delež bukve in drugih trdih listavcev.

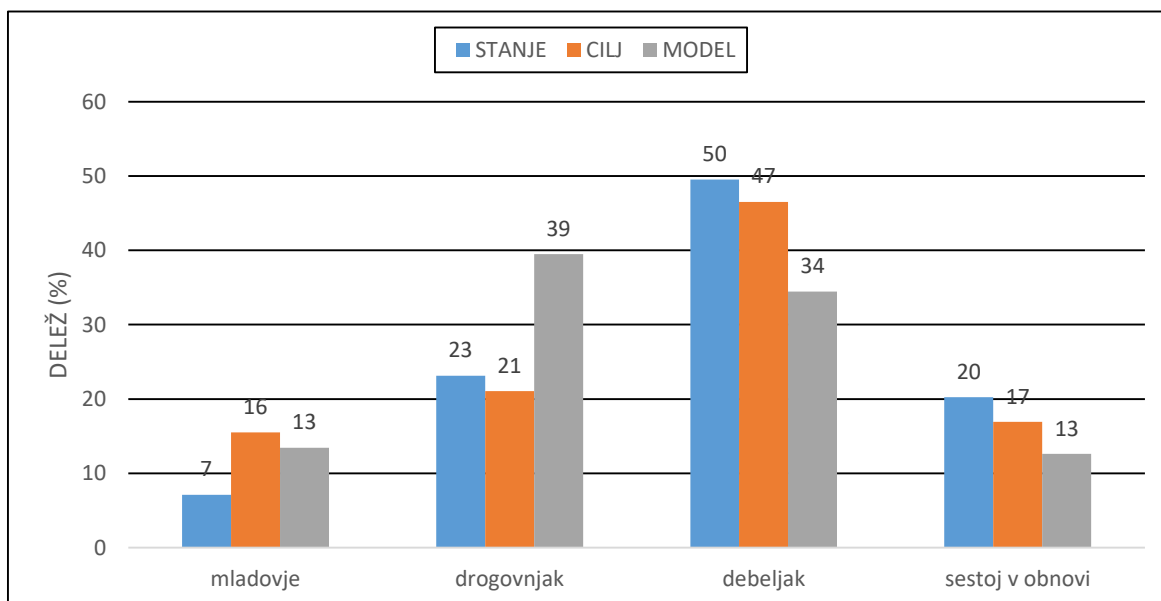
➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 111/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Modelna površina	Delež	
	ha	%	let	ha	%	
Mladovje	212,49	7,1	16	402,11	13,4	-47,2
Drogovnjak	692,05	23,1	47	1.181,19	39,5	-41,4
Debeljak	1.480,92	49,5	41	1.030,40	34,5	43,7
Sestoj v obnovi	605,21	20,2	15	376,98	12,6	60,5
Skupaj	2.990,67	100,00	119*			

* Bruto proizvodno razdobje= neto proizvodno razdobje, povečano za čas, ko je mladje raslo pod zastorom v sestoju v obnovi in zmanjšano za učinek zastrtosti.

Pri izračunu modelnega stanja za RGR 04 smo upoštevali, da je povprečna neto proizvodna doba (razvojna starost sestoja) 104 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 8 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 23 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 70 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 111 let.

Grafikon 6: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 04 močno porušeno. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo mladovij in drogovnjakov.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 40,57 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 39,75 ha;

- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,64 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 691,57 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 183,89 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 817,01 ha;

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **zaščitna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 62,40 ha;
- **higiensko - zdravstvena** na 2. stopnji poudarjenosti na 4,17 ha;
- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji na 136,53 ha, 2. stopnji poudarjenosti na 55,62 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,91 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 914,32 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,44 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 27,59 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,44 ha ter na 2. stopnji poudarjenosti na 898,39 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 136,53 ha ter na 2. stopnji poudarjenosti na 1,54 ha;

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 2.988,64 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 77,22 ha.

9.2.3.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 18 % (od tega smreka 15 %), listavci 82 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 13 % mladovij, 39 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 13 % sestojev v obnovi.

Po modelu je povprečna lesna zaloga 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 615 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben bukov gozd, s skupinsko in šopasto primesjo smreke in gradna ter posamično do šopasto primesjo jelke, rdečega bora, plemenitih listavcev in ostalih listavcev.

Ciljno razmerje drevesnih vrst je sledeče: smreka 6 %, jelka 2 %, bori 1 %, bukev 64 %, hrasti 11 %, plemeniti listavci 6,5 %, drugi trdi listavci 8 % in mehki listavci 1,5 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz je 16 % mladovij, 21 % drogovnjakov, 47 % debeljakov in 17 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu je **320 m³/ha**.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: smreka 1-5 %, 2-10 %; jelka 1-5 %, 2-20 %, bukev 1-5 %, 2-15 %; hrast 1-5 %, 2-15 %: plemeniti listavci 1 – 5 %, 2 – 10 %. Uvrstitev v kakovostne razrede (1 – 5) in okrajšave za kakovost (A1, A2, B, C, D, D1 in D2) so podane v poglavju 12. Priloge

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Povprečna neto proizvodna doba je 104 let, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo jelko, graden, bukev in plemenite listavce. Že v fazi gošče pospešujemo posamezne kakovostne osebke, s katerim nadaljujemo v letvenjaku. Obliko zmesi prilagodimo ekološkim zahtevam posamezne drevesne vrste. Odstranjujemo nekakovostne predrastke. Z nego (razen pri obžetvi) se vračamo enkrat, redko dvakrat, v posameznem razvojnem stadiju mladovja. Pri izvedbi načrtovane sadnje smo pozorni na čas sadnje, kvaliteto sadik in opravljenega dela.

Drogovnjaki: jakost redčenja prilagodimo sestojni zasnovi, negovanosti in sestojnemu sklepu. V boljše zasnovanih in slabše negovanih sestojih je jakost redčenj višja. V negovanih drogovnjakih slabših sestojnih zasnov pa naj bo jakost redčenj nižja. V tanjših drogovnjakih je potrebno deloma izvesti še druga redčenja. Povprečna jakost v drogovnjakih je 18 % od lesne zaloge, izvajati pa jo je potrebno na 92 % površine drogovnjakov. Redčenja izvajamo na vsake 4 metre višinske rasti. V delu drogovnjakov (6 %) ne načrtujemo ukrepanja. Za 1 % drogovnjakov s slabimi zasnovami načrtujemo premenilno redčenje oziroma postopno posredno premeno, prav tako za 1 % drogovnjakov z zelo slabimi zasnovami načrtujemo uvajanje v obnovo.

Debeljaki: v tanjših debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, jakost redčenj je potrebno prilagoditi negovanosti sestaja. Redčenja izvajamo na 81 % površine debeljakov. Povprečna jakost redčenj je 11 % lesne zaloge. V obnovo uvajamo 16 % površine debeljakov. Obliko in jakost svetlitvenih redčenj prilagodimo rastiščnim razmeram in ekološkim zahtevam ciljnih drevesnih vrst. Kot semenjake puščamo ključne drevesne vrste. Povprečna jakost svetlitvenih sečenj je 32 % lesne zaloge. Na 3 % površine debeljakov ne izvajamo nobenih ukrepov, saj so že prereditveni. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15–20 let.

Sestoji v obnovi: na 57 % površine sestojev v obnovi se načrtuje zadržano nadaljevanje obnove s povprečno jakostjo svetlitvenih sečenj 43 %. Pri tem je potrebno posvetiti pozornost posredni negi z matičnim sestojem. Pospešeno nadaljevanje obnove načrtujemo na 35 % površine s povprečno jakostjo 65 %. Končne poseke načrtujemo na 8 % površine. Dinamika obnove naj sledi širjenju obstoječih pomladitvenih jeder. Pozornost je potrebno posvetiti tudi prostorskemu redu sečnje – obnova naj poteka tako, da bo ob nadaljnjih sečnjah mladovje čim manj poškodovano. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. V območjih z uspešnim naravnim pomlajevanjem so vračanja pogostejša (4 do 7 let), kjer pa je uspešnost pomlajevanja manjša pa so vračanja redkejša (8–10 let).

Usmeritve za drevesno sestavo:

Posebej v mlajših razvojnih fazah pospešujemo rastiščem primerne listavce (graden, plemeniti listavci), skladno s ciljnim razmerjem drevesnih vrst. Delež smreke je potrebno zmanjšati (predvsem z nego v mladovjih in v drogovnjakih).

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k medparcelnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za usklajevanje in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 112: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Obnova s sadnjo	< 1	0,31			
	Nega mladja in gošče	56	119,11	577	139	0,24
	Nega letvenjaka	40	84,94			
	Ni ukrepanja	4	8,13			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	92	639,43	163.934	30.037	0,18
	Uvajanje sestoja v obnovo	1	5,42	896	432	0,48
	Ni ukrepanja	6	42,73	7.661		
	Premenilno redčenje in druge oblike postopne obnove	1	4,47	713	142	0,20
Debeljak	Nega debeljaka	81	1.198,76	464.492	51.380	0,11
	Uvajanje sestoja v obnovo	16	231,74	90.852	28.650	0,32
	Ni ukrepanja	3	50,42	21.483		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	57	345,85	93.066	40.432	0,43
	Pospešeno nadaljevanje obnove	35	211,54	51.455	33.303	0,65
	Končni posek (pri naravni obnovi)	8	47,82	9.116	9.099	1,00

Preglednica 113/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 04 Kisloljubni bukovi gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	8	92	100
- ciljno %	9	91	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	23	279	302
- ciljna (m ³ /ha)	28	288	317
Prirastek (m ³ /ha)	0,99	6,95	7,94
Možni posek (m ³ /ha)	4,4	60,3	64,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,44	6,03	6,47
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19	22	21
Intenziteta m. p. prirastek (%)	45	87	82
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 15 m³/ha. Pričakujemo, da se bo delež iglavcev v 10 letih povečal za 1 %, predvsem zaradi visokega deleža iglavcev v drogovnjakih.

Preglednica 114/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 04 Kislojubilni bukovi gozdov

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	8.039	5.151	0	13.190	19	44
	%	61	39	0	100		
Listavci	m ³	73.517	106.765	142	180.424	22	87
	%	41	59	< 1	100		
Skupaj	m ³	81.556	111.916	142	193.614	21	82
	%	42	58	< 1	100		

Zaradi porušenega razmerja razvojnih faz načrtujemo 58 % pomladitvenih sečenj. Le-te izvajamo v debeljakih z doseženo končno lesno zalogo, ki so zadostno pomlajeni in v sestojih v obnovi. V drogovnjakih in debeljakih izvajamo izbiralna in svetlitvena redčenja, ki v strukturi možnega poseka zavzemajo 42 % delež. Manj kot 1 % predstavljajo premenilna redčenja za posredno premeno sestojev.

Preglednica 115/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 04 Kislojubilni bukovi gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	40,73	40,73
Sadnja	ha	0,31	0,31
Obžetev	ha	2,28	6,84
Nega mladja	ha	26,22	29,42
Nega gošče	ha	91,05	100,10
Nega letvenjaka	ha	78,87	78,87
Nega drogovnjaka	ha	45,65	45,65
Zaščita s količenjem	kos	1.200,00	1.200,00

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi zavzema 112,27 ha oz. 2 % vse gozdne površine v GGE Podčetrtek. V ta gospodarski razred smo uvrstili gozdove, v katere so v preteklosti vnašali smreko, danes pa njen delež v lesni zalogi presega 30 %. Največji del teh gozdov leži v osrednjem delu enote na Rudnici, v Olimskem logu in Palčniku. Po en odsek je v k.o. Zagorje, k.o. Sopote in k.o. Vršna vas.

Gozdovi RGR zasmrečeni bukovi gozdovi se delijo na večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Površina večnamenskih gozdov RGR znaša 89,15 ha, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa pokrivajo 23,12 ha.

V zasebni lasti je 16 %, v lasti države pa 84 % gozdov.

9.2.4.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah je kisloljubno gradnovo bukovje. Pojavlja se na 37 % površine rastiščnega razreda. Na 35 % površine razreda se pojavlja GRT kisloljubno gradnovo belogabrovje. Sledita dva GRT in sicer gradnovo bukovje na izpranih tleh (16 %) in jelovje s praprotni (11 %).

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR 05 je 11,7. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 78 %. Prirastek znaša v razredu 9,1 m³/ha/leto. Neizkoriščenost rastiščnega potenciala pripisujemo porušenemu razmerju razvojnih faz.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

V gozdovih RGR Zasmrečeni bukovi gozdovi na kisli podlagi prevladujejo skupinsko raznodobni gozdovi smreke in bukve s skupinsko in šopasto primesjo gradna in nekaterih trdih listavcev. Na posameznih mestih se srečamo tudi z enodobno zgradbo. Plemeniti listavci se primešajo le posamično ob jarkih.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 116/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	12	23	20	17	27	150	51,94	4,30	12
Listavci	19	28	20	14	19	139	48,06	4,79	88
Skupaj	15	26	20	16	23	288	100	9,09	100

Lesna zaloga je manjša kot je povprečje v GGE, prirastek pa večji kot je povprečje v GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 53,1$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 117/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	124	9	1	4	12	77	29	23	9	1
	%	43,0	3,0	0,3	1,3	4,3	26,8	9,9	7,9	3,2	0,3
Naravno Stanje	m ³ /ha										
	%	3,0	4,6		1,4		42,8	23,2	2,4	21,6	1,0

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 05 prevladujejo spremenjeni gozdovi, ki jih je 48 %, sledijo močno spremenjeni (46 %). Ohranjenih gozdov je 1 %, izmenjanih 5 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 118/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	15,14	58	20	23	0	25	12	63	0	75	25	0	0
Drogovnjak	36,78	18	76	6	0	0	53	47	0	67	33	0	0
Debeljak	41,00					18	70	13	0	1	91	8	0
Sestoj v obnovi	19,35					22	48	31	0				
Skupaj	112,27												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (51 %), kostanj (14 %), gorski javor (9 %), mali jesen (9 %), beli gaber (4 %), smreka (3 %), graden (2 %), češnja (2 %), jelka (1 %), macesen (1 %), duglazija (1 %), veliki jesen (1 %) in gorski brest (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: smreka (45 %), bukev (35 %), graden (4 %), gorski javor (4 %), veliki jesen (2 %), beli gaber (2 %), češnja (2 %), macesen (1 %), ostrolistni javor (1 %), gorski brest (1 %) in črni gaber (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: smreka (48 %), bukev (19 %), graden (13 %), duglazija (8 %), gorski javor (4 %), jelka (3 %), macesen (2 %), kostanj (2 %), beli gaber (1 %) in češnja (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 76 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (57 %), jelka (20 %), smreka (8 %), gorski javor (5 %), graden (4 %), mali jesen (2 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %) in beli gaber (1 %).

➤ **Kakovost drevja**

Kakovost gozdnega drevja smo ocenili na 10 SVP in sicer na drevju, ki je debelejšo od 30 cm (v oceno je bilo zajeto 43 dreves). Ugotovili smo naslednje stanje po deležu kakovosti drevja v posameznih skupinah drevesnih vrst:

Preglednica 119/K: Kakovost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Drevesna vrsta	Kakovost (%)				
	1	2	3	4	5
Smreka	18	29	41	12	0
Bori	0	0	100	0	0
Bukev	0	6	56	31	6
Hrasti	0	0	0	33	67
Drugi trdi listavci	0	0	0	0	100
Iglavci	16	26	47	11	0
Listavci	0	4	38	25	33
Skupaj	7	14	42	19	1

Kakovost iglavcev je večinoma prav dobra do dobra, medtem ko je kakovost listavcev dobra do zadovoljiva. Pri večinski drevesni vrsti smreki prevladuje dobra kakovost kar pomeni, da prevladuje les dobre kakovosti (B,C).

➤ **Poškodovanost sestojev**

Glede na ocene na SVP smo ugotovili naslednjo poškodovanost:

Preglednica 120/PŠD: Poškodovanost drevja v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	9,5
Veje	2,0
Skupaj	11,5

V tem rastiščnogojitvenem razredu prevladujejo poškodbe debela in koreničnika (9,5 %).

9.2.4.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 121/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	9.722	15.748	162
Listavci	13.994	17.302	124
Skupaj	23.716	33.050	139

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala sanitarno – varstvene sečnje, katerih je bilo 47 %. Redčenj v drogovnjakih in debeljkih je bilo 16 %, pomladitvenih sečenj 33 %, poseka oslabelega drevja 3 % in poseka za gozdno infrastrukturo je bilo 1 %.

Preglednica 122/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukova na kisljih podlagah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	22,40	23,20	104
Priprava tal	ha	4,36	1,70	39
Sadnja	ha	6,50	1,70	26
Obžetev	ha	31,75	9,40	30
Nega mladja	ha	44,32	39,50	89
Nega gošče	ha	56,15	30,68	55
Nega letvenjaka	ha	19,68	7,25	37
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,28	5,80	29
Varstvo pred žuželkami	ha	0	14,82	-
Zaščita s količenjem	kos	10.140,00	600,00	6
Vzdrževanje travinj	ha	0	1,00	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Izjema je priprava sestoja, ki je bilo opravljeno v celoti. Izvedlo se je tudi varstvo pred žuželkami in vzdrževanje travinj, ki pa ni bilo načrtovano.

9.2.4.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 123/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 05 Zasmrečena bukova na kisljih podlagah

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	413,36	220	136	356	4,86	2,82	7,68	4,35	1,97	6,32
2001	424,45	235	172	407	5,79	3,98	9,77	6,46	2,22	8,67
2011	378,65	128	159	287	3,06	5,20	8,26	4,16	4,57	8,73
2021	112,27	150	139	289	4,30	4,79	9,09	3,03	3,31	6,35

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR 05 se je v zadnjem obdobju močno zmanjšala na račun zmanjšanja deleža smreke v lesni zalogi. Zaradi velikih sprememb primerjava ni mogoča.

➤ Drevesna sestava

Preglednica 124/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 05 Zasmrečena bukova na kisljih podlagah

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1991	54,3	0,3	1,2	4,7	1,5	25,4	5,0	4,7	2,5	0,4
2001	47,2	0,2	1,6	5,7	3,0	29,7	4,9	5,5	2,0	0,1
2011	29,9	3,2	2,8	5,4	3,5	36,3	7,1	7,5	4,0	0,3
2021	43,0	3,0	0,3	1,3	4,3	26,8	9,9	7,9	3,2	0,3

Primerjava med obdobji zaradi razlike v površini RGR med obdobji ni smiselna.

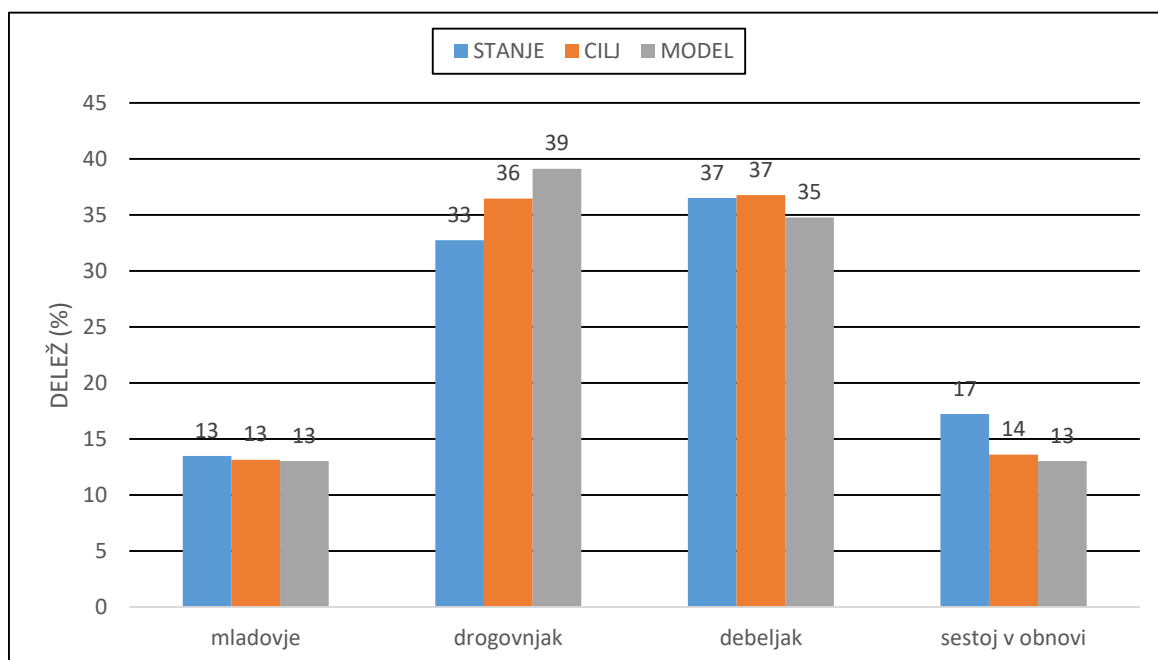
➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 125/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Modelna površina	Delež	
	ha	%	Let	ha	%	
Mladovje	15,14	13,5	15	14,64	13,0	3,4
Drogovnjak	36,78	32,8	45	43,93	39,1	-16,3
Debeljak	41	36,5	40	39,05	34,8	5,0
Sestoj v obnovi	19,35	17,2	15	14,64	13,0	32,1
Skupaj	112,27	100,0	115*			

* Bruto proizvodno razdobje= neto proizvodno razdobje, povečano za čas, ko je mladje raslo pod zastorom v sestoji v obnovi in zmanjšano za učinek zastrtosti.

Pri izračunu modelnega stanja za RGR 05 smo upoštevali, da je povprečna neto proizvodna doba (razvojna starost sestoja) 100 let. Pomladitvena doba je 15 let z učinkom zastrtosti 10 let. Modelno pride mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 20 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 65 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 105 let.

Grafikon 7: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 05 porušeno, vendar je razmerje razvojnih faz med vsemi RGR še najbližje modelnemu stanju.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda je v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kislih podlagah prisotna:

- **hidrološka funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 7,06 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 20,69 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 20,69 ha;
- **estetska funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 23,01 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 23,01 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotni:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 112,27 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti 5,97 ha.

9.2.4.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: iglavci 28 % (od tega smreka 20 %), listavci 72 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 13 % mladovij, 39 % drogovnjakov, 35 % debeljakov, 13 % sestojev v obnovi.

Modelna lesna zaloga vseh sestojev v RGR je 320 m³/ha, končna lesna zaloga pa 590 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben, mešan gozd smreke in bukve s posamično do skupinsko primesjo borov, gradna in jelke ter posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 43 %, jelke 1 %, borov 1 %, duglazije 6 %, bukve 28 %, hrastov 9,5 %, plemenitih listavcev 8 %, drugih trdih listavcev 3 % in mehkih listavcev 0,5 %.

V desetih letih pričakujemo naslednje ciljno razmerje razvojnih faz: 13 % mladovij, 36 % drogovnjakov, 37 % debeljakov, 14 % sestojev v obnovi.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst v desetih letih je: smreka 1 – 20 %, 2 – 30 %; ostali iglavci 1 – 0 %, 2 – 5 %; bukev 1 – 0 %, 2 – 10 %; hrasti 1 – 0 %, 2 – 5 %.

Ciljna lesna zaloga je **316** m³/ha.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Povprečna neto proizvodna doba je 100 let, pomladitvena doba pa 15 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi gošče pospešujemo rastišču bolj primerne listavce. Z rahljanjem in uravnavanjem zmesi pospešujemo graden, plemenite listavce in bukev. Pogostost in intenzivnost nege je večja tam, kjer imamo več drevesnih vrst s hitro dinamiko priraščanja. Že v gošči izvajamo ukrep pospeševanja posameznih izbrancev listavcev, ki jih pospešujemo tudi v fazi letvenjaka. Z nego se vračamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki: v sestojih z bogatimi in dobrimi zasnovami in slabo negovanostjo načrtujemo intenzivna izbiralna redčenja (1 × 10 let) na 100 % površin drogovnjakov s povprečno jakostjo ukrepanja 19 % od lesne zaloge. Zapozena redčenja v drogovnjakih je potrebno čim prej izvesti z

nekoliko nižjo jakostjo, še posebej na mestih slabše stojnosti dreves zaradi visokega dimenzijskega razmerja.

Debeljaki: vse zrele, nekakovostne in pomlajene debeljake je potrebno uvajati v obnovo (na 19 % površine) zaradi uskladitve razmerja razvojnih faz. Jakost svetlitvenih redčenj naj bo prilagojena sestojnim razmeram, v povprečju pa naj znaša 28 %. Pri načrtovanju svetlitvenih redčenj je potrebno ohranjati semenska drevesa bukve, plemenitih listavcev, jelke in gradna ter sečnjo izvesti v letu, ko te vrste obilno semenijo ali v vsaj v letu po obilnejšem semenenju. Tanjše debeljake redčimo na 66 % površine s povprečno jakostjo 13 %. Jakost redčenj je potrebno prilagoditi drevesni sestavi in sestojnemu sklepu. Redčenja v debeljakih izvajamo na 15–20 let.

Sestoji v obnovi: na 38 % površine načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 52 % lesne zaloge. Na 49 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 60 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 13 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Modelna drevesna sestava na rastiščih RGR 05 v zmesi vsebuje manjši delež iglavcev, zato je potrebno pospeševati listavce na račun smreke. Potrebno je namensko puščati kvalitetne semenjake listavcev. V mladju je z nego potrebno omogočiti preraščanje bukve, hrasta, jelke in plemenitih listavcev na račun smreke in borov.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR 05 je skupinsko postopno gospodarjenje v kombinaciji s sproščeno tehniko gojenja gozdov. Obnova sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem. V zasebnih gozdovih je potrebno zaradi razdrobljene gozdne posesti težiti k interparcelarnemu gospodarjenju pri pomladitvenih sečnjah in s tem zaokroževati in širiti pomladitvena jedra.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ Ukrepi

Preglednica 126: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 05 Zasmrečena bukvoja na kislih podlagah

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	19	2,94			
	Nega letvenjaka	81	12,20			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	100	36,78	10.214	1.987	0,19
Debeljak	Nega debeljaka	66	27,19	11.740	1.517	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	19	7,85	3.795	1.073	0,28
	Ni ukrepanja	15	5,96	2.486		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	38	7,29	1.697	889	0,52
	Pospešeno nadaljevanje obnove	49	9,45	1.951	1.163	0,60
	Končni posek (pri naravni obnovi)	13	2,61	498	498	1,0

Preglednica 127/D-U-MP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	52	48	100
– ciljno (%)	51	49	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	150	139	289
– ciljna(m ³ /ha)	163	154	316
Prirastek (m ³ /ha)	4,30	4,79	9,09
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	30,3	33,1	63,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,03	3,31	6,35
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20	24	22
Intenziteta m. p. prirastek (%)	71	69	70
Izravnalna doba (let)	10		

V tem ureditvenem obdobju se bo ob realiziranem možnem poseku ter glede na oceno današnjega prirastka lesna zaloga povečala za 27 m³/ha. Pričakujemo, da se bo delež iglavcev zmanjšal za 1 %, delež listavcev pa povečal za 1 %.

Preglednica 128/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitv.			
Iglavci	m ³	1.827	1.580	3.407	20	71
	%	54	46	100		
Listavci	m ³	1.677	2.043	3.720	24	69
	%	45	55	100		
Skupaj	m³	3.504	3.623	7.127	22	70
	%	49	51	100		

Intenzitete in vrste sečenj sledijo dolgoročnemu gozdnogojitvenemu cilju. Dobro polovico (51 %) možnega poseka tako predstavljajo pomladitvene sečnje, drugo polovico pa redčenja v drogovnjakih in debeljakih (49 %).

Preglednica 129/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 05 Zasmrečena bukovja na kisljih podlagah

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Nega gošče	ha	8,40	8,40
Nega letvenjaka	ha	7,24	7,24
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,49	1,49

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja

Rastiščnogojitveni razred 06 Toploljubna bukovja zavzema 91 ha oz. 1,6 % gozdne površine v GGE Podčetrtek. V ta gospodarski razred smo uvrstili mešane gozdove bukve, gradna in ostalih listavcev, ki poraščajo topla prisojna pobočja na pretežno bazični matični podlagi z vložki peščene gline in peščenega laporja. Razred je vezan na GRT Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje, ki je izrazito edafsko pogojen in vezan na strme naklone. Matično osnovo tvorijo permski apnenci, triadni dolomit in dolomitiziran apnenec, redkeje laporji. Tla so na splošno slabše rodovitna, brez pokrova rastlinstva so zelo nagnjena k eroziji. Ležijo predvsem v osrednjem delu enote (nad Podčetrtkom, južna pobočja Olimske gore), nekaj odsekov RGR termofilnih bukovih gozdov pa je tudi v južnem delu enote (Olimsko, Stara gora, Gluha peč).

Gozdovi RGR Toploljubna bukovja se delijo na večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi. Površina večnamenskih gozdov RGR znaša 28,20 ha, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi pa pokrivajo 63,07 ha.

Pretežen del gozdov je v državni lasti (60 %), manjši del pa v zasebni lasti (40 %).

9.2.5.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Najpomembnejši gozdni rastiščni tip v RGR 06 Toploljubna bukovja je predalpsko-alpsko toploljubno bukovje. Pojavlja se na 69 % površine rastiščnega razreda. Na 19 % površine razreda se pojavlja GRT bazoljubno gradnovje in na 6 % kisloljubno gradново bukovje. 2 % zavzemajo naslednji GRT: preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje, kisloljubno gradново belogabrovje in osojno bukovje s kresničevjem. Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih pokriva 1 % površine.

Povprečni rastiščni koeficient gozdov RGR Toploljubna bukovja je 5,1. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 100 %. Prirastek znaša v razredu 5,1 m³/ha letno.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo skupinsko raznodobni bukovi gozdovi s skupinsko in šopasto primesjo, gradna in belega gabra ter posamično primesjo smreke, bora, črnega gabra, malega jesena, plemenitih listavcev in ostalih trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 130/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	19	54	26	1	0	7	3	0,21	4
Listavci	20	34	23	11	12	206	97	4,85	96
Skupaj	20	35	23	11	12	213	100	5,05	100

Razporeditev lesne zaloge je asimetrična v desno. Lesna zaloga in prirastek sta nižja kot je povprečje za celotno GGE. Ocena lesne zaloge tega RGR je pri 5 % tveganju obremenjena z vzorčno napako $\pm E = 76,2$ %.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 131/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m3/ha	4	1	< 1	2	84	38	19	63	2
	%	2,1	0,3	0,1	0,09	39,3	17,8	9,0	29,3	1,1
Naravno Stanje	m3/ha									
	%	0,2			3,4	57,7	12,9	4,0	21,7	0,1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V tem rastiščnogojitvenem razredu je največ spremenjenih gozdov (63 %), sledijo gozdovi, ki so ohranjeni (22 %) in izmenjani (9 %). Najmanj je močno spremenjenih gozdov (6 %).

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 132/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	10,92	63	5	33	0	46	47	7	0	7	77	0	16
Drogovnjak	42,63	18	25	56	2		47	42	11	13	54	32	0
Debeljak	29,45					3	70	27	0	0	22	78	0
Sestoj v obnovi	8,27					13	61	26	0				
Skupaj	91,27												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (34 %), gorski javor (19 %), mali jesen (14 %), smreka (7 %), macesen (7 %), veliki jesen (7 %), črni gaber (7 %), češnja (2 %), graden (1 %) in ostrolistni javor (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (29 %), črni gaber (16 %), graden (14 %), beli gaber (9 %), gorski javor (7 %), cer (6 %), mali jesen (5 %), smreka (3 %), macesen (2 %), robinija (2 %), ostrolistni javor (1 %), veliki jesen (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %), češnja (1 %), mokovec (1 %), črna jelša (1 %) in vrbe (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (47 %), graden (25 %), črni gaber (6 %), cer (6 %), gorski javor (5 %), mali jesen (5 %), beli gaber (3 %), smreka (2 %), maklen (1 %) in brek (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 76 % površine, prevladujejo dobre zasnove pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (42 %), mali jesen (30 %), jelka (11 %), gorski javor (11 %), beli gaber (3 %), smreka (1 %), ostrolistni javor (1 %), gorski brest (1 %) in češnja (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovosti drevja in poškodovanosti sestojev, zaradi majhnega števila SVP v tem RGR ne prikazujemo.

9.2.5.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 133/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v rastiščnogojitvenem razredu v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	71	160	225
Listavci	2.136	1.979	93
Skupaj	2.207	2.139	97

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovale sanitarne sečnje, katerih je bilo 46 %. Sledile so pomladitvene sečnje, katerih je bilo 39 %. Redčenja v drogovnjakih in debeljakih so zavzemala 2 %. Posek oslabelega drevja je znašal 2 %.

Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toploljubna bukovja

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,93	0	0
Nega mladja	ha	2,39	0,25	10
Nega gošče	ha	1,96	1,15	59
Nega letvenjaka	ha	0,89	0	0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,12	0	0
Varstvo pred žuželkami	ha	0	0,35	-

Gojitvena in varstvena dela so bila opravljena v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Od načrtovanih del so se v majhnem obsegu izvedla nega mladja in nega gošče. Izvedeno je bilo tudi varstvo pred žuželkami, ki pa ni bilo načrtovano.

9.2.5.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	51,46	5	186	191	0,08	3,40	3,48	0,04	2,46	2,50
2001	72,19	11	247	258	0,34	6,40	6,74	0,21	1,79	2,00
2011	63,89	8	227	235	0,27	5,41	5,68	0,25	3,10	3,35
2021	91,27	7	206	206	0,21	4,85	5,05	0,11	3,83	3,95

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Zaradi povečanja površine za polovico, primerjava med različnimi obdobji ni smiselna.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 136/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 06 Toploljubna bukovja

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr. list.	Meh. list.
1991	2,0	0,0	0,0	0,5	55,8	14,2	6,2	20,3	0,9
2001	3,0	0,3	0,4	0,3	52,3	13,8	6,6	23,0	0,2
2011	2,2	0,4	0,3	0,5	41,2	20,4	7,8	26,9	0,3
2021	2,1	0,3	0,1	0,8	39,3	17,8	9,0	29,3	1,1

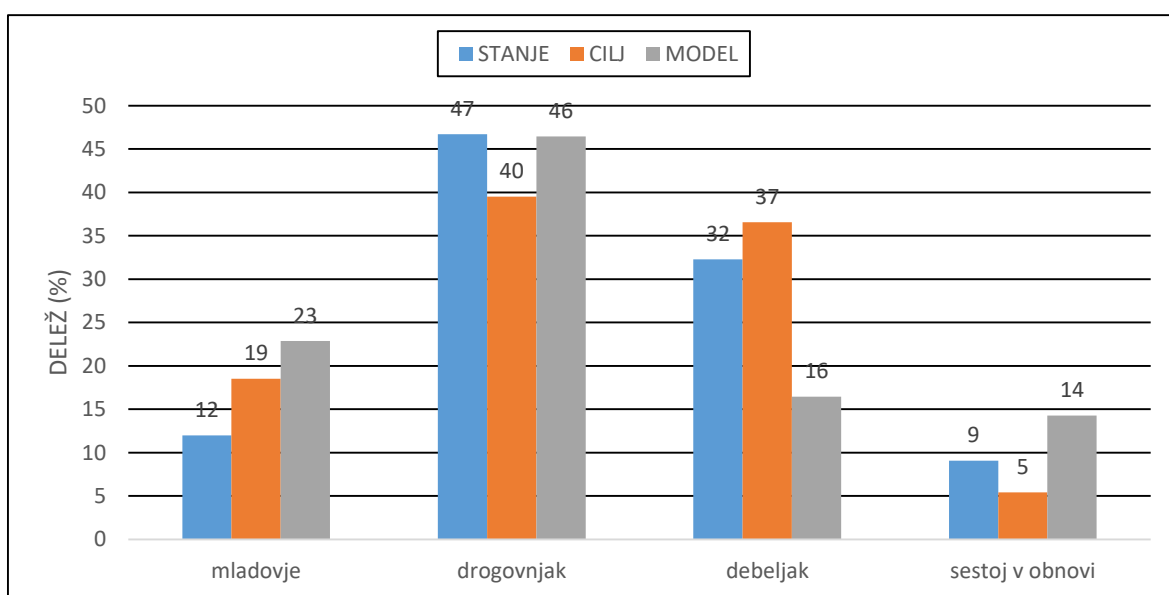
➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Modelna površina	Delež	
	ha	%	Let	ha	%	
Mladovje	10,92	12,0	32	20,86	22,9	-47,7
Drogovnjak	42,63	46,7	65	42,38	46,4	0,6
Debeljak	29,45	32,3	23	14,99	16,4	96,4
Sestoj v obnovi	8,27	9,1	20	13,04	14,3	-36,6
Skupaj	91,27	100,0	140*			

* Bruto proizvodno razdobje= neto proizvodno razdobje, povečano za čas, ko je mlajše raslo pod zastorom v sestoji v obnovi in zmanjšano za učinek zastrtosti.

Pri izračunu modelnega stanja za RGR 06 smo upoštevali, da je povprečna neto proizvodna doba (razvojna starost sestoja) 120 let. Pomladitvena doba je 20 let z učinkom zastrtosti 12 let. Modelno preide mladovje v drogovnjak pri razvojni starosti 40 let, drogovnjak v debeljak pa pri starosti 105 let. Razvojna starost sestoja, pri kateri pričnemo z obnovo je 128 let.

Grafikon 8: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev v RGR 06 Toploljubna bukovja

Iz zgornje preglednice in grafikona je razvidno, da je razmerje razvojnih faz v RGR 06 porušeno. Očiten je presežek debeljakov ter primanjkljaj sestojev v obnovi in mladovij. Takšno stanje je deloma tudi posledica majhnosti rastiščnogojitvenega razreda.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 06 Toploljubna bukovja prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 14,67 ha ter na 2. stopnji poudarjenosti na 6,91 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,45 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 50,35 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 23,66 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 22,02 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,12 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 4,13 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 7,41 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 3,70 ha;
- **zaščitna funkcija** na 2. stopnji poudarjenosti na 7,07 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 2. stopnji poudarjenosti na 52,57 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,87 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 6,27 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 0,87 ha ter na 2. stopnji poudarjenosti na 55,21 ha;

Od proizvodnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **lesnoproizvodna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 85,09 ha;
- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 5,98 ha.

9.2.5.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

Glede na model je dolgoročni cilj drevesne sestave gozdov naslednji: bor 7 %, listavci 93 %.

Model predvideva naslednji dolgoročni cilj razmerja razvojnih faz: 23 % mladovij, 46 % drogovnjakov, 16 % debeljakov, 14 % sestojev v obnovi.

Povprečna lesna zaloga za vse sestoje v RGR 06 je po modelu 230 m³/ha, končna lesna zaloga pa znaša 385 m³/ha.

➤ **Desetletni gozdnogojitveni cilj**

Skupinsko raznodoben gozd bukve s posamično do skupinsko primesjo hrastov in borov ter posamično do šopasto primesjo smreke, plemenitih listavcev, drugih trdih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreke 2 %, borov 2 %, bukve 40 %, plemenitih listavcev 9 %, hrastov 18 %, drugih trdih listavcev 28 %, mehkih listavcev 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: 19 % mladovij, 40 % drogovnjakov, 37 % debeljakov, 5 % sestojev v obnovi.

Ciljna lesna zaloga je 224 m³/ha.

Ciljna kakovost ključnih drevesnih vrst je: bukev 2 – 15 %; hrasti 2 – 20 %.

Desetletni gozdnogojitveni cilj je postavljen v skladu z dejanskim in modelnim stanjem. Ciljno razmerje razvojnih faz smo določili glede na dejansko razmerje razvojnih faz, ki ga poskušamo postopno približati modelnemu razmerju ob upoštevanju dejanskih razmer v RGR.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Povprečna neto proizvodna doba je 120 let, pomladitvena doba pa 20 let. Posamezne usmeritve po razvojnih fazah so naslednje:

Mladovja: pri negi vseh mladovij je potrebno uravnavanje zmesi drevesnih vrst v smeri ciljne drevesne sestave. Pri tem pospešujemo bukev, plemenite listavce in graden. Nego izvajamo enkrat v posameznem razvojnem stadiju mladovja.

Drogovnjaki izbiralna redčenja načrtujemo na 86 % površine. Pri tem naj bo povprečna jakost 17 %. Na 2 % površine ne načrtujemo nobenih ukrepov, saj so drogovnjaki že prereditveni. V drogovnjakih pomanjkljivih in slabih sestojnih zasnov, ki jih je 6 % površin vseh drogovnjakov načrtujemo premenilno redčenje oz. postopno posredno premeno. 1 % drogovnjakov uvajamo v obnovo. Ekocelice pokrivajo 6 % površine drogovnjakov.

Debeljaki: na 67 % površine načrtujemo izbiralna redčenja z jakostjo 13 %. Redčenja v debeljakih tega RGR izvajamo na 20–25 let. Na 9 % načrtujemo svetlitvena redčenja (uvajanje debeljakov v obnovo) s povprečno jakostjo 29 %. Preredčenih debeljakov, kjer ukrepanje ni potrebno je 11 % in ekocelic je 12 %.

Sestoji v obnovi: na površini (2,15 ha) načrtujemo zadržano obnovo s svetlitvenimi in pomladitvenimi sečnjami povprečne jakosti 44 % lesne zaloge. Na 37 % površine sestojev v obnovi načrtujemo pospešeno obnovo z intenzivnim sproščanjem pomladka, s sečnjo povprečne jakosti 59 % lesne zaloge. V največji možni meri je potrebno izkoristiti učinke posredne nege matičnega sestoja ter izvajati načrtovana gojitvena ter varstvena dela na že obstoječih jedrih mladja in gošče, kjer posredna nega ni mogoča. Dinamika ukrepanja je podvržena uspešnosti naravnega pomlajevanja sestojev. Na 37 % površine sestojev načrtujemo končni posek.

Usmeritve za drevesno sestavo

Pospeševati je potrebno bukev, hrast in plemenite listavce. Za povečanje deleža hrasta in plemenitih listavcev je potrebno puščati semenjake in zagotoviti njihov ustrezen razpored.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni gozdnogojitveni sistem v RGR je malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje. Obnova sestojev naj se izvaja izključno z naravnim pomlajevanjem. Na strmih, južno orientiranih pobočjih s krušljivo matično podlago je potrebno drevesno sestavo pospeševati v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukov, hrast, črni gaber, mali jesen) in stabilizirajo tla.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavane.

➤ **Ukrepi**

Preglednica 138: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m3)	Možni posek (m3)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	52	5,66			
	Nega letvenjaka	46	5,04			
	Ni ukrepanja	2	0,22			
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	86	36,78	8.670	1.511	0,17
	Ni ukrepanja	2	0,87	151		
	Premenilno redčenje in druge oblike postopne premene	6	2,36	366	74	0,20
	Ekocelice	6	2,62	600		
Debeljak	Nega debeljaka	67	19,86	5.760	738	0,13
	Uvajanje sestoja v obnovo	9	2,78	938	270	0,29
	Ni ukrepanja	11	3,25	486		
	Ekocelice	12	3,56	887		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	26	2,15	529	231	0,44
	Pospešeno nadaljevanje obnove	37	3,09	732	432	0,59
	Končni posek (pri naravni obnovi)	37	3,03	346	346	1,0

Preglednica 139/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 06 Toploljubna bukovja

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	3	97	100
– ciljno (%)	4	96	100
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	7	206	213
– ciljna (m ³ /ha)	8	216	224
Prirastek (m ³ /ha)	0,21	4,85	5,06
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	1,1	38,3	39,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,11	3,83	3,95
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	16	19	19
Intenziteta m. p. prirastek (%)	53	79	78
Izravnalna doba (let)	10		

V naslednjem desetletju pričakujemo, da se bo ob realiziranem možnem poseku, glede na trenutni prirastek lesna zaloga povečala za 11 m³/ha. Modelna lesna zaloga je že presežena. Pričakujemo, da bo razmerje med deležem iglavcev in listavcev v izravnalni dobi ostalo enako.

Preglednica 140/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 06 Toplojubna bukovja

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek					
		Redčenja	Pomladitv.	Drugo			
Iglavci	m ³	90	4	0	102	15	53
	%	88	4	0	100		
Listavci	m ³	2.004	1.275	74	3.500	19	79
	%	57	36	2	100		
Skupaj	m ³	2.094	1.279	74	3.602	18	78
	%	58	36	2	100		

Večji del možnega poseka (58 %) zavzemajo redčenja v drogovnjakih in debeljakih. Pomladitvene sečnje v debeljakih in sestojih v obnovi pa predstavljajo 36 %.

Preglednica 141/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 06 Toplojubna bukovja

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	0,44	0,44
Nega mladja	ha	5,28	5,28
Nega gošče	ha	4,37	4,37
Nega letvenjaka	ha	0,48	0,48
Nega drogovnjaka	ha	0,48	0,48

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred 14 Varovalni gozdovi

V GGE Podčetrtek so varovalni gozdovi izločeni predvsem zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Ti gozdovi so zavarovani z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Površina gozdov RGR varovalni gozdovi predstavlja 3,1 % gozdne površine celotne enote. Večina objektov leži v južnem in jugozahodnem delu GGE Podčetrtek (nad Podsredo, zahodno pobočje Graščinske hoste), večji kompleks je tudi na območju Pilštanja in Osredka. Manjše objekte najdemo še v k. o. Drensko Rebno, na Rudnici in okoli gradu Podčetrtek.

Pretežen del gozdov je v zasebni lasti (61 %), v državni lasti je 37 %, 2 % pa pripada lokalnim skupnostim.

Poleg zaščitne funkcije in funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, ki prevladujeta po poudarjenosti na prvi stopnji, prevladuje na drugi stopnji poudarjenosti estetska funkcija.

9.2.6.1 STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Najpogostejši gozdni rastiščni tip v RGR 14 Varovalni gozdovi je preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (40 %). Sledita GRT predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (23 %) in predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih (12 %). Manjše deleže zavzemajo naslednji GRT: kisloljubno gradnovno bukovje (7 %), kisloljubno gradnovno belogabrovje (4 %), gradnovno bukovje na izpranih tleh (4 %), podgorsko-gorsko lipovje (4 %), bazoljubno rdečeborovje (2 %), bazoljubno gradnovje (1 %), pobočno velikojesenovje (1 %) ter osojno bukovje s kresničevjem, ki zavzema 0,62 ha oziroma manj kot 1 %.

Povprečni rastiščni koeficient za celoten RGR znaša 4,7 m³/ha. Glede na sedanje stanje sestojev je rastiščni potencial izkoriščen 81 %.

b) Stanje sestojev

➤ Zgradba gozda

Prevladujejo toploljubni enodobni gozdovi bukve in gradna s skupinsko primesjo rdečega bora, smreke in trdih listavcev.

➤ Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 142/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	25	29	27	13	5	10	4	0,26	5
Listavci	20	29	29	18	5	231	96	5,55	95
Skupaj	20	29	29	18	5	241	100	5,81	100

Razporeditev lesne zaloge je asimetrična v desno. Tako lesna zaloga kot prirastek sta podpovprečna glede na celotno GGE. Lesna zaloga je ocenjena okularno pri opisih sestojev, saj v tem RGR nismo postavljali SVP sistematično po celotnem RGR.

➤ **Razmerje drevesnih vrst**

Preglednica 143/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Enota	Smreka	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr. tr. list.	Meh. list.
Dejansko Stanje	m ³ /ha	6	4	116	33	17	65	0
	%	2,3	1,8	47,9	13,7	7,0	27,1	0
Naravno Stanje	m ³ /ha							
	%	0,4	2,1	25,6	15,4	5,1	51,1	0,1

➤ **Ohranjenost gozdov**

V RGR 14 prevladujejo spremenjeni gozdovi, katerih je 57 %. Ohranjenih gozdov je 27 %, močno spremenjenih je 15 % in izmenjanih je 1 %.

➤ **Razvojne faze oz. zgradbe sestojev**

Preglednica 144/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	9,95	12	50	38	0	0	50	50	0	54	21	26	0
Drogovnjak	81,46		61	39	0	0	15	85	0	14	20	40	26
Debeljak	56,15					0	60	40	0	2	43	54	0
Sestoj v obnovi	24,58					10	24	66	0				
Skupaj	172,14												

V mladovju se pojavljajo naslednje drevesne vrste (z vpisanim površinskim deležem): bukev (34 %), črni gaber (16 %), mali jesen (16 %), gorski javor (10 %), beli gaber (8 %), cer (5 %), veliki jesen (3 %), graden (2 %), češnja (2 %), smreka (1 %), gorski brest (1 %), lipa in lipovec (1 %) in mokovec (1 %).

Drevesno sestavo drogovnjakov glede na lesno zalogo gradijo: bukev (26 %), graden (19 %), črni gaber (17 %), cer (11 %), beli gaber (9 %), smreka (5 %), mokovec (4 %), mali jesen (4 %), gorski javor (2 %), rdeči bor (1 %), ostrolistni javor (1 %), češnja (1 %) in brek (1 %).

Drevesno sestavo debeljakov tvorijo: bukev (63 %), graden (9 %), cer (8 %), gorski javor (4 %), beli gaber (4 %), črni bor (2 %), lipa in lipovec (2 %), črni gaber (2 %), smreka (1 %), ostrolistni javor (1 %), brek (1 %), mokovec (1 %) in mali jesen (1 %).

Sestoji v obnovi so pomlajeni na 58 % površine, prevladuje pomanjkljiva zasnova pomladka, ki ga sestavljajo: bukev (57 %), mali jesen (27 %), gorski javor (6 %), ostrolistni javor (3 %), črni gaber (3 %), jelka (1 %), graden (1 %), lipa in lipovec (1 %), beli gaber (1 %) in cer (1 %).

➤ **Kakovost drevja in poškodovanost sestojev**

Kakovosti drevja in poškodovanosti gozdov ne prikazujemo zaradi premajhnega števila ploskev.

9.2.6.2 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 145/REV: Stopnja realizacije možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Načrtovan možni posek (m ³)	Posekano (m ³)	Realizacija (%)
Iglavci	117	127	109
Listavci	6.164	2.561	42
Skupaj	6.281	2.689	43

V preteklem ureditvenem obdobju so prevladovala izbiralna redčenja, katerih je bilo 40 %, sanitarnega poseka je bilo 30 %, pomladitvenih sečenj je bilo 27 %, poseka brez odobritve pa 3 %.

Preglednica 146/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,41	0	0
Nega mladja	ha	15,85	1,30	8
Nega gošče	ha	3,53	5,18	147
Nega letvenjaka	ha	3,46	0	0
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,36	0	0

9.2.6.3 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

➤ **Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 147/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1991 – 2021 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1991	123,45	3	124	127	0,05	2,62	2,67	-	-	-
2001	139,28	7	165	172	0,24	4,44	4,68	0,27	0,30	0,56
2011	212,60	8	235	243	0,23	5,96	6,19	0,06	1,20	1,26
2021	172,14	10	231	241	0,26	5,55	5,81	0,19	3,94	4,13

* v zadnjem ureditvenem obdobju je naveden letni možni posek

Površina RGR 14 se je v zadnjem desetletju zmanjšala, saj je bil del varovalnih gozdov izvzet iz Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Zmanjšala sta se tudi lesna zaloga in prirastek.

➤ **Drevesna sestava**

Preglednica 148/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst v obdobju 1991 – 2021 v RGR 14 Varovalni gozdovi

Leto	Smreka	Bor	Mac.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list.	Mehki list.
1991	0,5	2,0	0,0	37,1	30,1	0,4	29,8	0,0
2001	2,8	1,5	0,1	38,6	16,4	3,3	37,2	0,1
2011	2,0	1,3	0,0	48,5	14,6	9,1	24,4	0,1
2021	2,3	1,8	0,0	47,9	13,7	7,0	27,1	0,1

V zadnjih desetih letih se je zmanjšal delež bukke, plemenitih listavcev, in hrasta. Povečal pa se je delež smreke, bora in drugih trdih listavcev.

➤ **Razvojne faze in zgradbe sestojev.**

Preglednica 149/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 14 Varovalni gozdovi

Razvojna faza	Stanje	
	Površina	Delež
	ha	%
Mladovje	9,95	5,8
Drogovnjak	81,46	46,7
Debeljak	56,15	32,6
Sestoj v obnovi	24,58	14,3
Skupaj	172,14	100

Modelnega stanja za varovalne gozdove ne prikazujemo, ker gospodarjenje s temi gozdovi ni podrejeno lesnoproizvodni funkciji.

➤ **Funkcije gozdov**

Od ekoloških funkcij gozda so v RGR 14 Varovalni gozdovi prisotne:

- **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev** na 1. stopnji poudarjenosti na 172,14 ha;
- **hidrološka funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,07 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 88,19 ha;
- **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti** na 1. stopnji poudarjenosti na 52,96 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 112,26 ha.

Od socialnih funkcij so v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **rekreacijska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 6,87 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 14,61 ha;
- **turistična funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 6,87 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 14,61 ha;
- **funkcija varovanja naravnih vrednot** na 1. stopnji poudarjenosti na 1,30 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 111,64 ha;
- **funkcija varovanja kulturne dediščine** na 1. stopnji poudarjenosti na 3,87 ha, na 2. stopnji poudarjenosti na 36,00 ha;
- **estetska funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 4,77 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 118,91 ha;
- **zaščitna funkcija** na 1. stopnji poudarjenosti na 12,30 ha in na 2. stopnji poudarjenosti na 74,05 ha.

Od proizvodnih funkcij sta v rastiščnogojitvenem razredu prisotne:

- **funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin** na 2. stopnji poudarjenosti na 0,59 ha.

9.2.6.4 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

➤ **Gozdnogojitveni cilj**

V RGR 14 je dolgoročni gozdnogojitveni cilj malopovršinsko skupinsko raznodoben stabilen gozd bukve, hrastov in drugih trdih listavcev s posamično do skupinsko primesjo smreke, borov, plemenitih listavcev in mehkih listavcev.

Ciljne drevesne sestave, razmerja razvojnih faz, ciljne ter končne lesne zaloge, pričakovane kakovost gozdnega drevja in pa izravnalne dobe ne podajamo, saj so ti gozdovi prvenstveno namenjeni zagotavljanju stabilnosti, krepitvi varovalne funkcije in zaščitni funkciji.

➤ **Gozdnogojitvene usmeritve**

Gospodarjenje z gozdovi mora zagotavljati izpolnjevanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitne funkcije. Temu so prilagojene posamezne usmeritve, ki so naslednje:

Mladovja: v delih, ki so izločeni zaradi funkcije varovanja gozdnih zemljišč, v mladovjih načrtujemo izvedbo posameznih negovalnih del, ki so primarno namenjena krepitvi varovalne vloge gozda. Pri negi letvenjaka je potrebno uravnavati drevesno sestavo v prid drevesnih vrst, ki globlje koreninijo (bukev, hrast, črni gaber, mali jesen).

Drogovnjaki: na 75 % površine drogovnjakov izvajamo redčenje z jakostjo 20 %. Pri tem pospešujemo drevesne vrste, ki globlje koreninijo in s tem povečujejo stojnost gozda. Pri izbiralnem redčenju dajemo prednost stabilnosti pred kakovostjo sortimentov. Na 25 % površine drogovnjakov ne načrtujemo posebnih ukrepov, temveč zaradi rahlega sklepa in vitalnosti gozda v tem obdobju te površine prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: šibko izbiralno redčenje izvajamo na 59 % površine debeljakov z jakostjo 10 %. Ukrepanja ne načrtujemo na 26 % površine, saj so tu gozdovi stabilni in ukrepanje ni potrebno, na 14 % površine pa debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 30 %. Pri redčenjih ohranjamo in povečujemo stojnost dreves ter vitalnost sestojev.

Sestoji v obnovi: v tem ureditvenem obdobju načrtujemo zadržano nadaljevanje obnove na 63 % površine sestojev v obnovi. Na 10 % pa načrtujemo pospešeno nadaljevanje obnove. Pri tem je potrebno upoštevati semenska leta drevesnih vrst z globljim koreninskim sistemom oziroma pospeševati vrstno pestrosti v ravninskih predelih. Ne ukrepamo na 6,63 ha, kjer je nizka lesna zaloga in vrzelast do pretrgan sklep.

Usmeritev za gozdnogojitveni sistem

Osnovni sistem nege v odraslih sestojih predstavlja izbiralno skupinsko postopno gospodarjenje. Mestoma je zaradi zagotavljanja varovalne funkcije potrebno izvajati posege samo na posameznem drevju. Obnovo sestojev naj se izvaja z naravnim pomlajevanjem.

Usmeritev za funkcije gozdov

Veljajo splošne usmeritve za uskladitev in krepitev funkcij gozdov, ki so v poglavju 6.2.2 podrobno obravnavne.

➤ **Ukrepi****Preglednica 150: Delež možnega poseka po razvojnih fazah glede na vrsto in vzrok poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi**

Razvojna faza	Smernica	%	Pov. (ha)	LZ (m ³)	Možni posek (m ³)	Možni posek/LZ
Mladovje	Nega mladja in gošče	38	3,80			
	Nega letvenjaka	62	6,15	195	49	0,25
Drogovnjak	Nega drogovnjaka	75	60,95	13.640	2.666	0,20
	Ni ukrepanja	25	20,51	4.126		
Debeljak	Nega debeljaka	60	33,40	10.962	1.094	0,10
	Uvajanje sestoja v obnovo	14	8,00	2.456	743	0,30
	Ni ukrepanja	26	14,75	3.324		
Sestoj v obnovi	Zadržano nadaljevanje obnove	63	15,56	4.023	1.919	0,48
	Pospešeno nadaljevanje obnove	10	2,39	907	635	0,70
	Ni ukrepanja	27	6,63	1.829		

Preglednica 151/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	4	96	100
- ciljno %	4	96	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	10	231	241
- ciljna(m ³ /ha)	11	247	259
Prirastek (m ³ /ha)	0,26	5,55	5,81
Možni posek (m ³ /ha/10 let)	1,9	39,4	41,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,19	3,94	4,13
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19	17	17
Intenziteta m. p. prirastek (%)	73	71	71

Lesna zaloga se bo glede na stanje, možni posek in prirastek povečala za 18 m³/ha.

Preglednica 152/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 14 Varovalni gozdovi

		Vrste poseka		Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek				
		Redčenja	Pomladitev			
Iglavci	m ³	199	129	328	19	72
	%	61	39	100		
Listavci	m ³	3.610	3.168	6.778	17	71
	%	53	47	100		
Skupaj	m ³	3.809	3.297	7.106	17	71
	%	54	46	100		

Preglednica 153/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 14 Varovalni gozdovi

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponovitvami
Priprava sestoja	ha	3,87	3,87
Nega mladja	ha	1,23	2,46
Nega gošče	ha	0,94	0,94
Nega letvenjaka	ha	1,23	1,23
Nega drogovnjaka	ha	0,70	0,70

10 LITERATURA

- I. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek z obdobjem veljavnosti 1991 - 2000.
- II. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek z obdobjem veljavnosti 2001 - 2010.
- III. celoviti gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek z obdobjem veljavnosti 2011 - 2020.
- Accetto M. 2002. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji; Skripte iz predmeta Fitocenologija; prirejeno za študente rednega in izrednega visokošolskega strokovnega in univerzitetnega študija gozdarstva ter univerzitetnega študija krajinske arhitekture, BF, Ljubljana.
- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2020. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A. in sod. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove. Ljubljana: 571 str.
- Čarni A. in sod. 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1:400.000. Ljubljana, Založba ZRC: 79 str.
- Čokl M. Gozdarski priročnik-tablice; Šesta izdaja, BF Ljubljana, Odd. za Gozdarstvo.
- Čokl M. 1977. Merjenje sestojev in njihovega potenciala: strokovna in znanstvena dela; Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo pri biotehniški fakulteti v Ljubljani, Ljubljana: 292 str.
- Diaci J., Perušek M. 2004. Možnosti ohranjanja starega in odmrlega drevja pri gospodarjenju z gozdovi. – V Staro in debelo drevje v gozdu: zbornik referatov, XXII. Gozdarski študijski dnevi. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 227-240.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- FAO. 2016. Guidelines on urban and peri-urban forestry. F. Salbitano, S. Borelli, M. Conigliaro, Y. Chen, FAO Forestry paper No. 178. Rome, Food and Agriculture Organisation of the United Nations.
- Gašperšič F. 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdom, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 403 str.
- Geodetske podlage ZGS. 2019. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Golob A., Skudnik M. 2007. Priročnik o vrstah Natura 2000, ki so povezane z gozdom. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Celje (2011 – 2020). 2011. Celje, Zavod za gozdove Slovenije: 664 str.
- Gradbeni zakon (Ur. l. RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.).
- Hočevnar M. 1993. Dendrometrija-gozdna inventura. Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 274 str.
- Kotar M. 2003. Gozdarski priročnik, Univerza v Ljubljani, BF Ljubljana, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Ljubljana: 414 str.
- Kotar M. 2005. Zgradba, rast in donos gozda na ekoloških in fizioloških osnovah, Zveza gozdarskih društev Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana: 500 str.
- Kotar M. 2006. Proizvodna doba in njen pomen pri načrtovanju v gozdarstvu. Gozdarski vestnik, 45, 6: 209-222.
- Kotar M. 2000. Vpliv starosti in debeline dreves na donos gozda. XX. Gozdarski študijski dnevi, Zbornik referatov, Ljubljana, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 169-190.

- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. *Gozdarski vestnik*, 70, 4: 195-215.
- Marinček L. 1987. Bukovi gozdovi na Slovenskem; Zbirka posebne izdaje; ČPG Delo, Ljubljana 153 str.
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Celje, št dokumenta: 1-III-98/2-O-21/MD, marec 2021.
- Odlok o gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtih območij (2011-2020) (Ur. l. RS, št. 87/12) .
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS) (Ur. l. RS, št. 76/04).
- Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov v občini Šmarje pri Jelšah ter ukrepih za zavarovanje kakovosti in količine vode (Ur. l. RS, št. 9/15).
- Odredba o določitvi normativov za dela v gozdovih (Ur. l. RS, št. 11/99) in Pravilnik o spremembah Odredbe o določitvi normativov za dela v gozdovih Ur. l. RS, št. 44/2009).
- Orožen M. in sod. 1996. Priročni krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana, DZS: 376 str.
- Osnovna geološka karta Slovenj Gradec (L 33 – 55); Beograd 1978.
- Perko D. 1999. Slovenija, Pokrajine in ljudje. 2. izdaja. Ljubljana, Mladinska knjiga: 735 str.
- Perušek M. 2006. Izhodišča primernosti habitatov nekaterih kvalifikacijskih vrst ptic v gozdovih. *Gozdarski vestnik*, 64, 3: 160-167.
- Podatki SI STAT za leto 2020 in Popis 2002: spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije.
http://pxweb.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp#05 (2.12.2020)
- Pravilnik o določitvi gozdne združbe in rastiščnega koeficienta za gozdno parcelo (Ur. l. RS, št. 11/17).
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19).
- Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove (Ur. l. RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15 in 86/16).
- Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09).
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdno lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
- Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 79/11 in 30/17).
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. (Ur. l. RS, št. 58/18).
- Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09 in 31/16).
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja. (Ur. l. RS, št. 25/09).
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/evrd/> (5.12. 2020).
- Pregled rastišč v računalniški bazi ZGS po skupinah in podskupinah rastišč (ZGS).

- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (interno gradivo ZGS). 2012. ZGS, Ljubljana.
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020. 2017. Ljubljana, Vlada republike Slovenije.
http://www.natura2000.gov.si/fileadmin/user_upload/LIFE_Upravljanje/PUN__ProgramNatura.pdf (6.1. 2021).
- Register nepremične kulturne dediščine. 2009. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.
<http://giskd6s.situla.org/giskd/> (12.12. 2020).
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. (Ur. I. RS, št. 111/07).
- Savnik R. 1976. Krajevni leksikon Slovenije. III. Knjiga. Ljubljana, DZS: 574 str.
- SAZU, Biološki inštitut Jovan Hadži. 1988. Fitocenološka karta Gozdnogospodarskega območja Celje v merilu 1 : 100.000 za celotno celjsko gozdnogospodarsko območje.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Celje, ZVKDS OE Celje.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS - elementi vodnega gospodarstva. 1999. Ljubljana, Podjetje za urejanje hudournikov (PUH).
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L. 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o določitvi divjadi in lovnihi dob (Ur. I. RS, št. 101/04 in 81/14).
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. (Ur. I. RS, št. 67/16).
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. (Ur. I. RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2).
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. I. RS, št. 89/08 in 49/20).
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. I. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. I. RS, št. 20/14).
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. (Ur. I. RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Usmeritve za varstvo kulturne dediščine v gozdnem prostoru za gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek (2021–2030), Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje, št. dokumenta: 350-0039/2020-2 - AMK, 1. 1. 2021.
- Veselič Ž. in sod. 2000. Izhodiščni optimalni modeli gozdov. Interno gradivo ZGS.
- Vodila dobrega ravnanja pri strojni sečnji in spravilu lesa z zgibnimi polprikoličarji (interno gradivo ZGS). 2014. ZGS, Ljubljana.
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. I. RS, št. 16/04, 120/06, 17/08, 46/14 in 31/18).
- Zakon o gozdovih - (Ur. I. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16).
- Zakon o urejanju prostora (Ur. I. RS, št. 61/17 – ZureP-2)

- Zakon o ohranjanju narave - ZON (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – Zdru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 in 31/18).
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg).
- Zakon o vodah - ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).
- ZGS. 2011. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih združb.

11 NAČRT SO IZDELALI

Gozdnogospodarski načrt GGE Podčetrtek je izdelal Odsek načrtovanje razvoja gozdov OE Celje, v sodelovanju s KE Rogaška Slatina. Terenska dela so potekala od decembra 2019 do novembra 2020. Odgovorni projektant je bil mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

11.1 Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev: Špela Ramšak (opisovalka R – 1.630,64 ha), mag. inž. gozd.,
 Urban Orož (opisovalec U – 1.339,58 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Aljoša Gobec (opisovalec A – 594,43 ha), dipl. inž. gozd (UN),
 Dušan Debenak (opisovalec D – 347,00 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Boris Skale (opisovalec B – 331,23 ha), dipl. inž. gozd.,
 Vladimir Hrovatič (opisovalec H – 324,46 ha), inž. gozd.,
 Jože Gobec (opisovalec J – 321,58 ha), univ. dipl. inž. gozd.,
 Marko Jazbec (opisovalec M – 288,65 ha), inž. gozd.,
 Vinko Škorjanc (opisovalec K – 267,32 ha), inž. gozd.,
 Matej Podkubovšek (opisovalec P – 103,04 ha), dipl. inž. gozd.

Meritve na SVP so opravili: Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd, Aljoša Gobec, dipl. inž. gozd (UN) in študentka Kaja Plevnik.

Potrebne programe je izdelal Mitja Podgornik.

Vnos podatkov opisov sestojev in odsekov ter digitalizacijo kartnega materiala so opravili popisovalci sami in Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Kartni in prostorski del načrta je izdelal Damjan Pečovnik, dipl. upr. org., geodet.

Poglavji Splošni opis GGE sta napisala Špela Ramšak, mag. inž. gozd. in Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd. Poglavje Analiza preteklega gospodarjenja je izdelal vodja KE Dušan Debenak, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 6.2.7, 6.3.5) vodja odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd., poglavja o živalskem svetu oz. lovstvu (1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3) Peter Terglav, univ. dipl. inž. gozd. Poglavji 4.2.5 in 6.2.8 je napisal mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd. Funkcijsko karto ter poglavja o funkcijah (2) in usmeritvah za funkcije (6.2.2) sta izdelala Marko Lekše, univ. dipl. inž. gozd. in Aljoša Gobec, dipl. inž. gozd (UN). Ostala poglavja in obdelave podatkov sta opravila Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd. in Urban Orož, univ. dipl. inž. gozd. v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov.

Tabelarni del načrta sta izdelala Dušan Tomašević, dipl. inž. gozd in Matej Podkubovšek, dipl. inž. gozd.

Oblikovno ureditev načrta je v sodelovanju s sodelavci iz odseka za načrtovanje razvoja gozdov izdelala Mateja Čečko, ekonomski tehnik.

Kronologija izdelave načrta:

zbiranje in obdelava podatkov za načrt: od decembra 2019 do novembra 2020;

določitev osnutka načrta (Strokovni svet OE Celje): 28. 5. 2021;

javna razgrnitev:

javna obravnava:

določitev predloga načrta (datum izdelave načrta) (Svet OE Celje):

Celje, 31.05.2021

Podpisniki:

Odgovorni nosilec obnove:
mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje
razvoja gozdov:
mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Celje:
Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.

v. d. direktor ZGS:
mag. Janez Logar, univ. dipl. inž. gozd.

12 PRILOGE

12.1 PRILOGE V NAČRTU

12.1.1 Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
42001A	50	50	50	50	51	50	47	47
42001B	50	50	50	50	49	50	47	47
42002A	48	48	48	48	48	48	45	45
42002D	53	53	53	53	53	53	48	48
42003	49	49	49	50	48	50	46	46
42004A	52	52	52	52	50	53	49	49
42004B	48	48	48	48	48	48	46	45
42005A	50	50	50	50	49	50	48	48
42005B	54	54	54	51	49	51	46	46
42005C	46	46	46	46	46	46	44	44
42006A	49	49	49	49	48	49	46	46
42006B	51	51	51	52	51	52	51	51
42006C	48	48	48	49	48	49	46	46
42007A	51	51	51	53	51	53	46	46
42007B	50	50	50	50	50	50	46	46
42008A	53	53	53	53	53	53	49	49
42008B	52	52	52	52	50	52	44	44
42008C	50	50	50	52	50	52	50	50
42009	54	54	54	54	53	54	52	52
42010	50	50	50	52	50	52	48	48
42011	52	52	52	52	52	52	47	47
42012A	53	53	53	53	52	53	52	52
42012B	52	52	52	53	53	53	49	49
42013A	51	51	51	51	51	51	48	48
42013B	51	51	51	51	51	51	49	49
42014A	52	52	52	52	50	52	48	48
42014B	52	52	52	53	53	53	52	52
42015	53	53	53	53	49	53	47	47
42016A	50	50	50	50	49	50	48	48
42016B	49	49	47	46	46	46	42	42
42017	51	51	50	50	49	49	48	48
42018A	50	50	50	50	47	47	47	47
42018B	46	46	46	46	45	43	43	43
42019	51	51	51	51	50	50	48	48
42020A	49	49	49	49	47	49	48	48
42020B	49	49	49	49	48	48	45	45
42021	49	49	49	49	49	49	42	42
42022	50	50	50	50	48	48	48	48
42023A	51	51	51	51	45	45	45	45

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
42023B	46	46	46	46	45	43	43	43
42024A	49	49	49	49	48	49	45	45
42024B	49	49	49	49	48	49	45	45
42024C	47	47	47	47	47	47	45	45
42025	49	49	49	49	45	49	45	45
42026A	50	50	50	46	52	46	44	44
42026B	45	45	45	45	44	45	43	43
42027A	47	47	47	42	42	42	41	41
42027B	48	48	48	46	50	45	45	45
42028A	47	47	47	45	45	42	42	42
42028B	51	51	51	47	47	51	42	42
42028C	47	47	47	45	45	42	42	42
42029A	47	47	47	46	46	43	43	43
42029B	53	49	49	47	47	42	42	42
42029C	48	48	48	43	50	46	46	46
42030A	49	49	49	44	43	49	43	43
42030B	52	52	52	52	50	45	45	45
42031A	50	50	50	50	46	50	49	49
42031D	50	50	50	50	49	49	48	48
42032	52	52	52	52	52	52	48	48
42033	55	55	55	55	55	54	48	48
42034	50	50	50	50	49	50	49	49
42035	51	51	51	51	49	49	49	49
42036A	54	54	54	54	51	53	49	49
42036B	48	48	48	50	48	50	44	44
42037A	51	51	51	51	49	52	48	48
42037B	50	50	50	50	50	50	50	50
42037C	44	44	44	44	44	44	44	44
42037D	46	46	46	48	46	48	44	44
42038	52	52	52	52	50	52	48	48
42039	55	55	55	53	50	54	50	50
42040	55	55	55	55	52	52	49	49
42041A	54	54	54	52	50	52	49	49
42041B	53	53	53	52	52	52	48	48
42041C	51	51	51	52	52	52	46	46
42041D	52	52	52	52	52	48	48	48
42042A	52	52	52	51	50	51	58	58
42042B	50	50	50	53	50	52	48	48
42042C	50	50	50	54	53	54	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
42042D	50	50	50	54	54	54	48	48
42043A	52	52	52	53	52	52	52	52
42043B	50	50	50	50	49	50	46	46
42044	56	54	54	55	51	55	49	49
42045A	54	54	54	54	52	54	51	51
42045B	50	50	50	52	52	53	49	49
42045C	50	50	50	52	50	52	45	45
42045D	50	50	50	50	49	49	49	49
42046	51	51	51	53	52	52	46	46
42047A	50	50	50	50	47	47	46	46
42047B	50	50	50	50	47	47	46	46
42047C	51	51	51	51	49	49	49	49
42047D	50	50	50	53	50	52	45	45
42047E	53	53	53	53	53	51	48	48
42048A	46	46	46	46	44	42	42	42
42048B	46	46	46	46	46	43	43	43
42048C	53	53	53	53	53	51	51	51
42049	52	52	52	52	50	48	47	47
42050A	52	52	52	51	49	50	49	49
42050B	51	51	51	51	51	47	47	47
42050C	53	53	53	52	52	52	48	48
42050D	50	50	50	51	51	50	46	46
42051A	48	48	43	48	48	47	46	45
42051B	51	51	51	50	50	48	46	46
42051C	52	52	45	51	50	50	48	48
42051D	49	49	49	49	48	48	46	46
42052	53	53	53	51	50	51	47	47
42053	51	51	51	49	49	48	46	46
42054A	52	52	52	51	50	50	46	46
42054B	49	49	46	50	50	50	47	47
42055	52	52	52	54	52	51	51	51
42056A	45	45	44	45	44	44	43	43
42056B	46	46	45	46	46	46	44	44
42056C	48	48	46	50	50	49	46	46
42057	45	45	45	46	44	46	44	44
42058A	47	47	47	47	47	46	45	45
42058B	49	49	48	49	48	48	46	46
42058C	51	51	51	51	47	47	47	47
42058D	48	48	46	48	47	47	46	46
42058E	47	47	47	51	50	49	46	46
42059	51	51	51	51	49	51	47	47
42060	53	52	52	52	48	52	47	47
42061A	51	51	51	51	51	51	48	48
42061B	48	48	46	48	50	47	46	46
42061C	49	49	49	49	51	48	45	45
42062A	41	41	41	43	43	43	41	41
42062B	45	45	45	51	51	51	45	45

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
42063A	52	52	52	49	48	48	45	45
42063B	52	52	52	48	47	47	45	45
42064A	52	52	52	48	48	48	47	47
42064B	46	46	46	46	46	46	42	42
42064C	55	53	55	51	51	51	50	50
42065	54	56	54	53	50	53	47	47
42066A	51	51	51	53	52	53	49	49
42066B	48	47	47	48	45	46	45	45
42067	52	52	52	53	52	52	47	47
42068	54	52	52	56	53	53	48	48
42069A	48	48	48	54	53	53	50	50
42069B	46	46	46	46	46	44	44	44
42070A	52	51	51	52	51	52	48	48
42070B	48	48	46	49	49	48	44	44
42070C	52	52	50	52	52	52	49	49
42071A	49	49	49	49	49	49	46	46
42071B	47	47	47	47	47	47	43	43
42072A	49	49	47	49	48	48	44	44
42072B	50	50	50	50	48	50	45	45
42073A	49	49	48	48	47	47	45	45
42073B	52	52	52	52	46	52	46	46
42073C	50	50	50	50	49	49	46	46
42074A	51	51	51	51	49	49	46	46
42074B	50	50	49	51	51	49	46	46
42074C	51	51	51	51	49	49	45	45
42075A	51	51	51	51	50	49	47	47
42075B	50	50	49	50	50	49	47	47
42075C	47	47	44	51	50	50	47	47
42075D	48	48	47	50	50	49	47	47
42075E	47	47	45	50	50	49	47	47
42076A	45	45	43	47	47	46	44	44
42076B	52	52	52	52	51	51	51	51
42076C	51	51	51	51	48	48	46	46
42076D	51	51	51	51	50	50	48	48
42077A	51	51	51	51	49	49	49	49
42077B	46	46	46	46	45	45	43	43
42078	51	51	51	51	52	52	52	52
42079A	53	53	53	53	51	51	48	48
42079B	51	51	51	51	50	50	50	50
42079C	49	49	49	50	50	48	45	45
42079D	51	51	51	51	50	50	45	45
42080A	52	52	52	50	49	50	45	45
42080B	52	52	52	52	50	50	45	45
42080C	51	51	51	51	51	51	45	45
42081A	50	50	50	51	48	48	44	44
42081B	49	49	46	49	48	48	44	44
42082A	51	51	51	51	51	46	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42082B	51	51	49	51	50	49	47	47
42083A	49	49	49	49	49	49	46	46
42083B	53	53	53	51	49	50	47	47
42083C	53	53	53	51	51	51	51	48
42083D	51	51	51	51	51	50	47	47
42084A	48	48	46	49	48	48	45	45
42084B	46	46	46	51	48	47	46	46
42084C	46	46	46	46	45	43	43	43
42085A	51	51	51	51	49	46	46	46
42085B	50	50	49	50	48	50	47	47
42085C	51	51	51	51	47	45	45	45
42085D	47	47	47	47	52	50	47	47
42085E	46	46	46	46	45	44	44	44
42086A	51	51	51	51	51	51	51	51
42086B	51	51	51	51	51	51	47	47
42087A	45	45	45	47	47	46	45	45
42087B	51	51	51	51	47	46	45	45
42088	52	52	52	53	51	52	51	51
42089	53	53	52	53	52	53	49	49
42090	50	50	50	50	50	50	50	50
42091	51	51	51	51	52	50	48	48
42092	52	52	52	52	49	52	48	48
42093A	50	50	50	50	49	50	48	48
42093B	45	45	45	45	45	45	45	45
42093C	52	52	52	49	52	49	49	49
42094	51	51	51	51	49	50	48	48
42095	50	50	48	52	50	50	47	47
42096	51	51	51	51	50	50	50	50
42097A	50	48	48	50	50	48	48	48
42097B	52	52	52	52	51	52	48	48
42097C	52	52	52	50	52	46	48	48
42097D	48	48	48	50	50	46	46	46
42097E	49	49	49	49	49	45	45	45
42098A	52	52	52	52	51	52	48	48
42098B	50	50	50	50	49	46	46	46
42098C	51	51	51	51	46	46	44	44
42098D	48	48	48	48	48	48	46	46
42098E	47	47	47	47	46	46	45	45
42099A	46	44	44	46	46	45	45	45
42099B	51	51	51	51	49	49	46	46
42100	48	46	46	52	52	52	48	48
42101A	48	48	44	50	48	50	47	47
42101B	49	49	49	52	52	52	48	48
42102A	52	52	52	52	48	52	46	46
42102B	51	51	51	51	49	51	51	51
42103A	49	49	49	49	49	45	45	45
42103B	51	51	51	51	51	51	51	51

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42104	56	52	52	52	50	49	49	49
42105A	51	51	51	51	50	50	48	48
42105B	51	51	51	51	51	48	46	46
42106A	52	52	52	52	51	52	47	47
42106B	51	51	51	51	51	51	51	51
42106C	51	51	51	51	51	50	48	48
42106D	52	52	52	52	53	50	50	50
42107A	51	51	51	51	50	49	45	45
42107B	49	49	49	49	49	48	45	45
42108A	51	51	49	51	50	46	46	46
42108B	52	52	52	49	49	48	45	45
42109A	54	54	54	49	49	48	48	48
42109B	48	48	48	48	48	46	46	46
42110A	49	49	49	48	48	46	46	46
42110B	52	52	52	49	46	44	44	44
42110C	48	48	48	45	46	45	44	44
42110D	47	47	47	47	45	47	45	45
42110E	54	54	54	52	50	52	52	52
42110F	51	51	51	51	49	47	47	47
42111A	51	51	51	52	50	51	47	47
42111B	49	49	49	50	50	48	48	48
42112A	52	52	52	52	49	49	47	47
42112B	48	48	48	48	48	46	46	46
42113A	52	52	52	52	49	52	46	46
42113B	48	48	48	50	48	50	48	48
42114	50	50	50	51	51	51	46	46
42115A	48	48	48	48	48	46	46	46
42115B	49	49	49	50	49	50	47	47
42116A	51	51	51	51	50	51	48	48
42116B	52	52	52	52	49	52	47	47
42116C	51	51	51	51	49	51	46	46
42117	52	52	52	52	52	52	49	49
42118	52	52	52	52	50	52	49	49
42119A	49	47	49	50	48	50	47	47
42119B	50	50	50	52	50	52	48	48
42119C	52	52	52	53	53	53	50	50
42120	52	52	52	51	51	51	48	48
42121A	51	51	51	51	50	51	46	46
42121B	48	48	48	46	46	46	44	44
42121C	50	50	50	50	48	50	47	47
42122	50	50	50	52	52	52	48	48
42123A	49	49	49	50	50	50	46	46
42123B	49	49	49	50	50	50	46	46
42123C	51	51	51	51	50	50	46	46
42123D	50	50	50	52	52	52	48	48
42123E	49	49	49	49	48	49	45	45
42123F	48	48	48	49	49	49	46	46

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42123G	52	52	52	52	50	50	50	50
42124	50	50	50	52	50	52	48	48
42125	51	51	51	51	50	51	46	46
42126	48	48	48	48	48	48	48	48
42127A	48	48	48	48	47	48	46	46
42127B	49	49	49	49	49	49	46	46
42127C	48	48	48	48	46	48	44	44
42128	50	50	48	52	49	52	48	48
42129A	49	49	49	52	52	50	47	47
42129B	53	53	53	53	53	50	47	47
42129C	52	52	52	52	52	51	49	49
42129D	52	52	52	53	52	50	50	50
42130A	48	48	48	49	49	49	46	46
42130B	47	47	47	47	45	47	44	44
42131A	46	46	46	46	45	46	44	44
42131B	46	46	46	47	45	46	44	44
42131C	51	51	51	51	51	50	47	47
42131D	45	45	45	45	49	46	44	44
42132A	51	51	51	54	54	54	48	48
42132B	48	48	48	50	48	50	46	46
42132C	52	52	52	50	50	50	46	46
42132D	50	50	50	51	51	51	46	46
42133	51	51	51	51	51	50	50	50
42134	50	50	50	52	52	52	48	48
42135A	49	49	49	52	48	52	46	46
42135B	50	50	50	51	49	51	46	46
42135C	49	49	49	50	49	50	46	46
42136A	55	55	55	53	53	53	46	46
42136B	51	51	51	51	48	51	46	46
42136C	52	52	52	51	48	50	46	46
42136D	50	50	50	50	50	50	46	46
42137A	50	50	50	50	51	50	46	46
42137B	50	50	50	50	45	50	43	43
42137C	50	50	50	52	54	52	48	48
42137D	51	51	51	51	54	51	50	50
42138A	52	52	52	52	52	52	48	48
42138B	50	50	50	50	50	50	48	48
42139	51	51	51	52	49	52	47	47
42140	51	51	51	51	50	51	48	48
42141	50	50	50	51	51	51	48	48
42142A	54	54	54	53	52	53	48	48
42142B	49	49	49	50	48	50	47	47
42142C	52	52	52	52	48	52	47	47
42142D	50	50	50	50	48	50	48	48
42142E	49	49	49	49	46	49	45	45
42143	48	48	48	48	48	48	46	46
42144A	54	54	54	54	52	54	49	49

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42144B	54	54	54	54	50	54	48	48
42145	52	52	52	50	50	50	48	48
42146A	52	52	52	52	50	52	50	50
42146B	50	50	50	50	49	49	49	49
42146C	51	51	51	51	50	51	48	48
42147A	54	54	54	52	51	52	48	48
42147B	50	50	50	50	49	50	46	46
42147C	51	51	51	51	50	51	48	48
42148A	54	54	54	54	52	54	50	50
42148B	51	51	51	51	50	51	48	48
42149A	45	45	45	45	49	47	45	45
42149B	51	51	51	51	51	49	47	47
42150A	46	46	43	49	49	49	46	46
42150B	50	50	50	50	48	48	46	46
42150C	44	44	44	50	49	49	49	49
42151	52	52	46	51	51	49	47	47
42152A	51	51	51	51	52	49	47	47
42152B	50	50	50	48	48	46	46	46
42153	55	55	55	53	54	50	50	50
42154	48	48	48	52	52	50	48	48
42155A	48	48	48	50	48	46	46	46
42155B	49	49	49	49	49	49	49	49
42155C	45	45	45	45	45	45	45	45
42155D	48	48	48	48	51	50	48	48
42156A	53	53	53	53	51	52	49	49
42156B	48	48	48	48	48	48	46	46
42156C	55	55	55	55	54	46	46	46
42156D	52	52	52	52	49	52	50	50
42156E	53	53	53	53	53	50	50	50
42156F	49	49	49	51	51	51	48	48
42157A	53	53	53	52	51	52	48	48
42157B	53	53	53	53	52	52	47	47
42158	53	53	53	52	50	50	48	48
42159A	50	50	50	53	48	53	48	48
42159B	48	48	48	48	46	46	46	46
42160A	48	48	48	50	48	50	45	45
42160B	52	50	50	50	50	50	46	46
42160C	48	48	48	48	47	48	45	45
42160D	50	50	50	54	51	54	50	50
42161	49	49	49	50	50	50	48	48
42162	50	50	50	51	48	51	48	48
42163	51	51	51	49	49	49	47	47
42313A	54	50	54	52	50	52	48	48
42313B	50	50	50	52	44	44	42	42
42314	52	52	50	54	54	52	50	50
42315A	53	52	50	50	50	50	48	48
42315B	50	50	50	50	50	50	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42316A	53	52	52	54	52	52	48	48
42316B	50	50	50	50	48	50	47	47
42316C	44	44	44	42	42	42	42	42
42317A	50	50	50	48	46	46	44	44
42317B	55	50	54	56	54	54	49	49
42318A	54	54	54	54	50	51	47	47
42318B	53	53	51	53	51	52	47	47
42318C	44	44	44	44	42	42	42	42
42319A	54	54	54	52	52	52	48	48
42319B	53	53	53	53	53	52	48	48
42320A	44	44	44	44	42	42	42	42
42320B	51	50	50	52	52	50	50	50
42320C	44	44	46	44	42	42	42	42
42321A	48	48	48	48	46	48	45	45
42321B	50	50	50	51	51	51	46	46
42322A	56	56	56	55	54	56	46	46
42322B	50	50	50	50	50	50	48	46
42322C	52	52	52	50	50	50	48	46
42322D	53	53	51	53	52	52	48	48
42323	51	52	52	53	48	53	46	46
42324A	53	53	52	56	55	54	46	46
42325	53	53	54	54	54	54	46	46
42326	52	52	52	51	51	51	50	50
42327A	54	54	52	54	52	52	48	48
42327B	52	52	52	52	52	52	48	48
42328	50	50	50	52	50	50	46	46
42329A	51	51	51	51	51	51	46	44
42329B	48	48	48	50	50	48	46	46
42329C	51	51	51	50	50	50	46	46
42329D	50	50	50	48	47	47	46	46
42330A	54	54	54	54	52	52	48	46
42330B	45	43	45	46	46	46	44	44
42331A	44	44	44	48	46	46	44	44
42331B	50	50	50	50	50	48	46	46
42331C	48	48	48	48	48	48	45	45
42332	50	50	50	50	50	50	46	46
42333	50	50	50	52	50	50	48	48
42334	50	50	50	50	50	48	46	46
42335	48	48	46	50	48	48	46	46
42336A	48	48	48	50	48	48	46	46
42336B	50	50	50	51	48	48	47	47
42337A	52	52	53	50	50	52	46	46
42337B	45	45	45	45	45	45	42	42
42337C	54	54	54	54	54	54	46	46
42337D	50	50	50	52	52	52	46	46
42338A	54	54	54	53	52	53	48	48
42338B	54	53	53	54	54	50	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42339A	55	55	53	53	52	51	46	46
42339B	53	53	49	53	53	53	48	48
42339C	50	50	50	50	50	50	45	45
42339D	51	51	46	50	50	50	45	45
42340	55	55	54	51	51	49	47	47
42341	53	50	54	54	54	54	48	48
42343A	48	48	44	46	46	46	44	44
42343B	54	54	55	52	52	52	48	48
42344A	54	54	53	54	52	54	47	47
42344B	50	50	50	50	50	50	47	47
42345	53	53	50	53	50	52	48	48
42346A	50	50	50	50	48	48	46	46
42346B	52	52	52	52	52	52	50	48
42346C	52	52	52	50	48	48	46	46
42347A	49	49	47	48	47	48	46	46
42347B	49	49	47	48	47	48	46	46
42347C	52	52	49	49	48	49	46	46
42347D	50	50	50	51	50	50	44	44
42347E	49	49	47	48	47	48	46	46
42348	54	54	54	54	52	51	48	48
42349	51	51	51	52	52	52	48	48
42350A	53	53	52	53	53	53	49	49
42350B	54	54	54	54	54	54	49	49
42350C	54	54	54	54	54	54	48	48
42352A	55	52	57	55	55	55	48	48
42352B	49	49	48	48	48	48	44	44
42353A	54	54	54	54	53	53	48	48
42353B	46	46	44	46	46	46	44	44
42353C	52	52	52	52	49	48	45	45
42354A	48	48	48	48	48	48	45	45
42354B	44	44	44	44	44	44	44	44
42354C	50	50	50	50	49	49	46	46
42354D	54	54	55	56	50	54	48	48
42354E	52	52	54	50	50	50	46	46
42354F	46	46	46	46	46	46	44	44
42355	54	54	54	51	51	52	47	47
42356A	50	50	50	47	47	47	44	44
42356B	50	50	51	51	49	46	46	46
42356C	52	52	52	50	50	50	47	47
42357D	52	52	52	53	52	53	48	48
42357E	52	52	52	52	52	52	48	48
42357F	50	50	50	50	50	50	46	46
42358A	53	53	53	51	51	51	48	48
42358B	48	48	48	48	47	48	44	44
42359	55	55	55	53	52	53	48	48
42360A	45	45	45	45	45	45	45	45
42360B	52	52	52	52	51	53	48	48

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42360D	50	50	50	50	49	49	47	47
42360G	45	45	45	45	45	45	45	45
42361A	50	50	50	50	48	49	47	47
42361C	46	46	46	46	46	46	44	44
42361D	46	46	46	45	44	44	43	43
42361E	50	50	50	50	49	49	46	46
42361F	46	46	46	46	46	46	46	46
42362B	50	50	50	50	50	50	48	48
42362C	50	50	50	50	49	49	47	47
42362E	51	51	51	50	49	49	46	46
42362F	45	45	45	46	45	44	44	44
42385A	51	51	51	51	49	50	47	47
42385B	52	50	50	53	51	50	49	49
42385C	50	50	50	50	48	48	48	48
42386	53	53	50	52	50	52	47	47
42388A	52	50	49	52	52	52	48	48
42389	54	54	54	53	50	52	47	47
42390	53	53	51	56	54	52	48	48
42391A	53	53	54	54	51	54	48	48
42391B	51	51	51	50	49	50	47	47
42392A	54	54	50	54	54	52	50	50
42392B	51	51	51	50	49	50	47	47
42393A	52	50	50	52	50	50	47	47

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
42393B	53	53	53	55	53	55	50	50
42394A	51	51	50	51	50	50	46	46
42394B	50	50	50	51	51	51	47	47
42399C	54	54	51	55	52	52	49	49
42416B	54	54	54	53	52	52	50	50
42416C	51	51	15	51	51	50	50	50
42416D	53	52	52	52	52	50	50	50
42416E	49	49	49	48	48	48	48	48
42417C	50	50	50	50	48	50	48	48
42417D	52	52	52	52	52	50	50	50
42418A	52	52	52	52	52	50	50	50
42418C	52	52	52	51	51	51	49	49
42418D	51	51	51	51	51	50	50	50
42419B	52	52	52	49	48	49	48	48
42419D	52	52	52	52	50	50	50	50
42419E	50	50	50	50	50	50	48	48
42420B	50	50	50	50	50	48	48	48
42420C	50	50	50	50	50	50	50	50
42420D	50	50	50	50	50	48	48	48
42421A	50	50	50	50	50	50	50	50
42421F	50	50	50	50	50	50	50	50
42421G	50	50	48	50	50	48	46	46
42421H	46	46	46	46	46	46	46	46

12.1.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Rastiščnogojitveni razred 01: Gradnova belogabrovja in dobrane

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	101	0,0771	0,0520	0,0419	0,0358	0,0315	0,0280	0,0251	0,0225	0,0201	0,0178	0,0150	0,0137	0,0117	0,0098
Je	421	0,0619	0,0475	0,0390	0,0335	0,0298	0,0260	0,0239	0,0222	0,0209	0,0198	0,0188	0,0181	0,0174	0,0168
Oi	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
Bu	141	0,0527	0,0404	0,0329	0,0278	0,0241	0,0213	0,0191	0,0174	0,0159	0,0147	0,0136	0,0127	0,0119	0,0113
Hr	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PI	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TI	170	0,0575	0,0412	0,0318	0,0258	0,0216	0,0185	0,0161	0,0143	0,0128	0,0116	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 02: Podgorski bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	422	0,0853	0,0565	0,0433	0,0349	0,0291	0,0248	0,0215	0,0189	0,0168	0,0161	0,0147	0,0134	0,0124	0,0114
Je	214	0,0911	0,0777	0,0685	0,0627	0,0586	0,0557	0,0534	0,0516	0,0502	0,0490	0,0480	0,0471	0,0464	0,0457
Oi	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
Bu	241	0,0621	0,0466	0,0372	0,0310	0,0266	0,0232	0,0207	0,0186	0,0169	0,0155	0,0143	0,0132	0,0124	0,0116
Hr	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PI	260	0,0714	0,0521	0,0408	0,0334	0,0282	0,0244	0,0215	0,0191	0,0172	0,0157	0,0143	0,0132	0,0123	0,0114
TI	702	0,0546	0,0386	0,0276	0,0205	0,0146	0,0111	0,0103	0,0082	0,0064	0,0050	0,0037	0,0027	0,0018	0,0010
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 04: Kisloljubni bukovi gozdovi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	114	0,0994	0,0695	0,0529	0,0423	0,0350	0,0296	0,0265	0,0233	0,0207	0,0185	0,0167	0,0151	0,0138	0,0126
Je	214	0,0911	0,0777	0,0685	0,0627	0,0586	0,0557	0,0534	0,0516	0,0502	0,0490	0,0480	0,0471	0,0464	0,0457
Oi	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
Bu	441	0,0551	0,0414	0,0331	0,0276	0,0237	0,0207	0,0184	0,0166	0,0151	0,0138	0,0128	0,0119	0,0111	0,0104
Hr	450	0,0701	0,0495	0,0378	0,0303	0,0252	0,0214	0,0186	0,0164	0,0146	0,0131	0,0119	0,0109	0,0100	0,0093
PI	604	0,0668	0,0526	0,0391	0,0305	0,0246	0,0193	0,0159	0,0133	0,0112	0,0094	0,0079	0,0067	0,0056	0,0047
TI	704	0,0532	0,0393	0,0314	0,0258	0,0219	0,0190	0,0168	0,0151	0,0137	0,0126	0,0116	0,0108	0,0090	0,0084
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 05: Zasmrečena bukovja na kisli podlagi

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	112	0,0862	0,0632	0,0437	0,0325	0,0261	0,0235	0,0199	0,0161	0,0128	0,0109	0,0093	0,0080	0,0068	0,0058
Je	214	0,0911	0,0777	0,0685	0,0627	0,0586	0,0557	0,0534	0,0516	0,0502	0,0490	0,0480	0,0471	0,0464	0,0457
Oi	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
Bu	415	0,0792	0,0609	0,0533	0,0472	0,0421	0,0377	0,0339	0,0305	0,0265	0,0237	0,0222	0,0198	0,0187	0,0176
Hr	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PI	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

Rastiščnogojitveni razred 06: Toploljubna bukovja

DV	Niz	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Sm	116	0,0624	0,0423	0,0353	0,0307	0,0275	0,0256	0,0237	0,0220	0,0201	0,0179	0,0160	0,0140	0,0120	0,0100
Je	216	0,0500	0,0451	0,0316	0,0243	0,0197	0,0155	0,0130	0,0108	0,0092	0,0080	0,0073	0,0064	0,0052	0,0040
Oi	302	0,0250	0,0230	0,0176	0,0142	0,0118	0,0099	0,0083	0,0068	0,0056	0,0042	0,0031	0,0020	0,0009	0,0005
Bu	416	0,0612	0,0420	0,0341	0,0292	0,0256	0,0227	0,0202	0,0179	0,0157	0,0137	0,0117	0,0099	0,0080	0,0063
Hr	502	0,0400	0,0348	0,0283	0,0239	0,0206	0,0176	0,0149	0,0122	0,0098	0,0074	0,0055	0,0037	0,0018	0,0010
PI	601	0,0600	0,0546	0,0413	0,0326	0,0257	0,0199	0,0147	0,0103	0,0068	0,0042	0,0024	0,0013	0,0009	0,0005
TI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017
MI	703	0,0250	0,0211	0,0174	0,0146	0,0128	0,0114	0,0102	0,0088	0,0066	0,0052	0,0041	0,0029	0,0023	0,0017

12.1.3 Splošne varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot (povzete po naravovarstvenih smernicah ZRSVN)

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja;
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo;
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem vplivi posegov in dejavnosti človeka lahko ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali;
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitev ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitve ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

12.1.4 Podrobnejše varstvene usmeritve za gospodarjenje na območjih naravnih vrednot

12.1.4.1 Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

12.1.4.2 Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Sigastih tvorb in drugega jamskega inventarja se ne poškoduje, uničuje, odstranjuje, odnaša.
- Sten, stropa in tal, zraka v jami ter vode, ki tečejo skozi jamo se ne onesnažuje.
- V jamah se praviloma ne gradi objektov ali namešča naprav, v primeru ureditve jame za ogledovanje in obiskovanje ter v primeru potreb za znanstveno – raziskovalno delo, pa se jih gradi oziroma namešča tako, da se ne poškoduje sigastih tvorb ter drugega jamskega inventarja.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote;
- vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča;
- vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode;
- odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti;
- nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči;
- ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope;
- posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

12.1.4.3 Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrni lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.

- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

12.1.4.4 Hidrološke naravne vrednote

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

12.1.4.5 Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

12.1.4.6 Zoološke naravne vrednote

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksploziji ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.

12.1.4.7 Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

12.1.4.8 Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

12.1.5 Konkretno varstvene usmeritve na območjih naravnih vrednot

V naravovarstvenih smernicah so obravnavane tiste naravne vrednote, ki ležijo znotraj gozdne maske, in vse tiste naravne vrednote znotraj gozdnogospodarske enote, za katere smo ocenili, da bi gospodarjenje z gozdovi lahko vplivalo na njih. V stolpcu STOPNJA POUДАР. je naveden **predlog** poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot skladno z zakonodajo s področja gozdarstva.

Preglednica: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	KRATKA OZNAKA	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР
80239	Podsreda - nahajališče navadne jarice	bot	Nahajališče navadne jarice pri križevem potu v Podsredi	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Na območju in v oddaljenosti 50 m od rastišča naj se ne gradi novih gozdnih prometnic in poti ali postavlja žičnih linij. • Z namenom varovanja rastišča naj se prilagodi gospodarjenje z gozdom (ustrezna prosvetljenost, spravilo lesa izven vegetacijske dobe – zamrznjena tla, zmanjšanje deleža iglavcev in pospeševanje plemenitih listavcev ...). 	1
4444	Zvonar - lipa	drev	Lipa pri domačiji Zvonar severovzhodno od Kozjega	NVDP	<p>Na drevesu naj se izvajajo samo strokovni arboristični posegi, ki ne bodo škodili vitalnosti drevesa. Ne posega se na neposredno rastišče drevesa.</p>	/
5928	Šentjanž - cer	drev	Cer pri cerkvi sv. Janeza v Šentjanžu	NVLP		/
660	Stare Svete Gore - lipa	drev	Lipa ob cerkvi na Starih Svetih Gorah	NVDP		/
5629	Vinski Vrh pri Slivnici - hrast dob	drev	Hrast dob ob cesti do cerkve sv. Štefana na Vinskem Vrh pri Slivnici	NVLP		/
5632	Bovhanova bodika	drev	Bodika v naselju Zdole	NVDP		/
5635	Jakopinova bodika	drev	Bodika na Vrenski Gorci	NVDP		/
5637*** (ZO št.5)	Jazbinškov hrast	drev	Hrast zahodno od cerkve sv. Primoža na Gubnem pri Lesičnem	NVDP		2

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	KRATKA OZNAKA	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUJAR
1274	Pilštanj - vaška lipa	drev	Vaška lipa v Pilštanju	NVDP		/
80271	Lebičev skorš	drev	Skorš v Lastniču na Kozjanskem	NVDP		/
80280	Pilštanj - cerkvena lipa	drev	Lipa pri cerkvi sv. Mihaela na Pilštanju	NVDP		/
80290	Žurajev hrast	drev	Hrast ob domačiji Žuraj na Križan vrhu	NVDP		/
5933	Podsreda - nahajališče fosilov 2	geol	Nahajališče ostankov terciarnih morskih ježkov vzhodno od Podsrede	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. • Na nahajališče naj se ne posega. Možen je odvoz materiala ob vznožju brežine in čiščenje vegetacije na nahajališču. • Pri rekonstrukcijah gozdnih prometnic, naj se ohranja stanje ... 	2
5962	Ješovec pri Kozjem - nahajališče rodolita 1	geol	Nahajališče badenijskega rodolita vzhodno od Ješovca pri Kozjem	NVDP		2
5987	Ješovec pri Kozjem - nahajališče rodolita 2	geol	Badenijske rodolitne plasti na Ješovcu pri Kozjem	NVDP		2
5988	Srebrnik - nahajališče rodolita	geol	Badenijske rodolitne plasti pri Srebrniku	NVDP		2
80246	Trebče - geološka meja	geol	Razgaljena meja med dvema različno starima kamninama južno od Trebč	NVDP		2
80247	Trebče - nahajališče fosilov	geol	Nahajališče fosilov v litotamnijskem apnencu nad cesto Podsreda - Trebče	NVDP		2
4415	Podčetrtek - nahajališče mineralov	geol	Nahajališče aragonitnih ježkov pri cerkvi Device Marije v Podčetrtku	NVDP		2
80235	Križan Vrh - litotamnijski apnenec	geol	Nahajališče litotamnijskega apnenca na Križan Vrh	NVDP		<ul style="list-style-type: none"> • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. • Na nahajališče naj se ne posega. Možen je odvoz materiala ob vznožju stene in čiščenje vegetacije na nahajališču. • Poseka se lahko samo suha in nestabilna drevesa, ki bi lahko poškodovala naravno vrednoto. • Pri rekonstrukcijah gozdnih prometnic, naj se ohranja stanje ...

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	KRATKA OZNAKA	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUČAR
80249	Trebče - zatrepna stena	geol	Zatrepna stena nad izvirov Trebčice med Zgornjimi in Spodnjimi Trebčami	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Na območje naj se ne posega razen za prezentacijo naravne vrednote iz označene pešpoti (vedutna sečnja). • Novih prometnic in poti naj se ne gradi. 	2
5638	Gluha peč	geomorf	Skalni previs ob cesti Kozje - Podsreda jugovzhodno od Kozjega	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodari naj se samo v skladu z varovalno vlogo območja. • Novih g. prometnic naj se ne gradi. 	2
5642	Lošč - skalni osamelec	geomorf	Skalni osamelec na jugozahodni strani Lošča nad Zagorjem	NVLP		2
1541*** (ZO št.2)	Ajdovska žena	geomorf	Kamniti samotar zahodno od Pilštajna	NVDP		2
40516	Pustišekova povšna	geomorf	Jama s stalnim tokom	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • NV je del območja NATURA 2000 SI3000138 • Usmeritve so v poglavju • 5.2.1 Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami 	1
80221	Davjek - kraški izvir	hidr	Kraški izvir pri naselju Dekmanca	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Krčitev naj se ne izvaja. • Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. • Ohranja naj se 5m-10m pas ob vodnem telesu brez večjih posegov. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi. • Posegov, ki bi spremenili lastnosti NV naj se ne izvaja. 	2
80228	Buča - potok	hidr	Naravno ohranjen vodotok, desni pritok Sotle na Polju ob Sotli	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Krčenja in sekanja obvodne vegetacije, mejic in posameznega drevja, razen nujnega selektivnega redčenja drevnine, ki ovira pretok, naj se ne izvaja. 	• 2
80229	Dekmanca - lehnjakotvorni izviri	hidr	Lehnjakotvorni izviri severovzhodno od Dekmance	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Ohranja in pospešuje naj se naravna sestava gozdnih združb. 	• 1
80238	Olimski potok - slapišča	hidr	Slapišča v dolini Olimskega potoka	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Rastišču neprimernih vrst (smreka) naj se ne vnaša. Pospešuje naj se listavce. 	• 2
4429V	Sotla 1	hidr, (geomorf), (zool)	Levi pritok Save z dobro ohranjenimi meandri, odsek do Velikega Obreža	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Pušča naj se starejše debelo habitatno drevje. • Ohranja naj se 5 m-10 m pas ob vodnem telesu brez večjih posegov. 	• 2
8V	Bistrica na Kozjanskem s pritoki	hidr, ekos	Reka Bistrica s pritoki in sotesko pri Zagaju, desni pritok Sotle	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Ohranja se zveznost vodnega toka, naraven pretok ter posamezne lastnosti kot so brzice, tolmeni, manjša prodišča, erozijske zajede. 	• 2

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST	KRATKA OZNAKA	STATUS	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	STOPNJA POUДАР
187V*** (ZO št.3)	Ločnica s pritoki	hidr, ekos	Pritok Slivniškega jezera s probojnimi dolinami in pritoki v porečju Voglajne	NVDP	<ul style="list-style-type: none"> • Odvzem materiala iz vodotokov (npr. za utrjevanje gozdnih prometnic) naj se ne izvaja. • Na vodotokih se ne skladišči lesa. Rampanje lesa naj se izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa tudi izven gozdnega prostora naj se ne izvaja. 	2
5832	Olimski potok - dolina	hidr, ekos	Dolina Olimskega potoka, pritoka Sotle	NVDP		2
5938	Zagorski potok s pritoki	hidr, ekos	Desni pritok Bistrice na Kozjanskem s pritoki	NVDP		2
6059	Tinski potok s pritoki	hidr, ekos	Tinski potok s pritoki, desni pritok Mestinjščice	NVLP		2
6060	Zibiški potok s pritoki	hidr, ekos	Ohranjen vodotok s številnimi pritoki v Zibiški dolini, desni pritok Mestinjščice	NVLP		2
1547**	Peterlinova bukev	drev	Bukev na Spodnjem Tinskem	NVLP	<ul style="list-style-type: none"> • Predlog izbrisa NV 	

** Drevo se je posušilo

***NV je zavarovana z občinskim odlokom

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so:

- z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen),
- z oznako **OP** označene naravne vrednote, pri katerih so Gauss-Kruegerjeve koordinate zaokrožene na 5 km (4. člen).

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot so z oznako **V** označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km (2. člen).

Preglednica: Pregled jam na območju GGE Podčetrtek

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
41374* (ZO št. 3)	Gruska jama	Vodoravna jama	3	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: <ul style="list-style-type: none"> • Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. • Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzročajo. • Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. • Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. • Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41375	Rov	Brezno/jama	3	
43581	Kodrinova jama	Vodoravna jama	3	
43582	Kodrinovo brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	3	
47614	Ulekova jama	Vodoravna jama	3	
44619* (ZO št.3)	Gruska (izvir)	Jama občasni izvir	3	
50854	Lurška jama	Spodmol, kevdrč	3	
50994	Mihovo brezno	Brezno	3	

Opombe:

Številka režima vstopa pomeni:

- 3 – odprta jama s prostim vstopom,
- 2 – jama z omejenim vstopom,
- 1 – zaprta jama

PRIPOROČILO: Po Pravilniku o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), v kolikor razpolagate s podatki o jamah, jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasi Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo.

12.1.6 Predlagane naravne vrednote

Preglednica: Predlagane naravne vrednote

ZAP. ŠT. (IDENT. ŠT.)	IME	ZVRST	STATUS	
1	Karbonati	geomorf	pNV	ново predlagana naravna vrednota

12.1.7 Konkretna varstvena usmeritve na ekološko pomembnih območjih

Preglednica: Konkretna varstvena usmeritve na ekološko pomembnih območjih

KODA	IME	OPIS	status	Konkretna VARSTVENE USMERITVE
12600	Bohor - Vettnik	Strma severna pobočja Bohorja poraščajo različni bukovi in jelovi gozdovi. Tu je življenjski prostor redkih rastlinskih vrst (navadna jarica - <i>Eranthis hyemalis</i> , Blagajev volčin - <i>Daphne blagayana</i>), več vrst ptic in sesalcev. Na južnih pobočjih so vrstno pestri ekstenzivno gojeni travniki. Pomembni so kot rastišče številnih vrst orhidej in življenjski prostor nekaterih redkih in ogroženih žuželk (hrošči, metulji) in plazilcev.	EPO	<i>Območje Natura 2000 SI3000274 Bohor</i> S preprečevanjem zaraščanja naj se ohranjajo suha ekstenzivno obdelana travišča.
16900	Dolgi potok na Rudnici	Dolgi potok se zahodno od Loke pri Žusmu izliva v Tinski potok. Vodotok z okoljskimi bukovimi gozdovi je življenjski prostor velikega studenčarja (<i>Cordulegaster heros</i>), v potoku pa živita potočni piškur (<i>Eudontomyzon spp.</i>) in kapelj (<i>Cottus gobio</i>).	EPO	Ohranja naj se obrežna vegetacija. Ohranja naj se najmanj 3 % lesne zaloge mrtvega stoječe in ležeče drevja. V gozdovih naj se ohranja naravna sestava gozdnih združb. Ne vnaša naj se rastišču neprimernih vrst.
17400	Vogljajna, Slivniško jezero in Ločnica	Jugovzhodno od Šentjurja je umetna akumulacija Slivniško jezero, ki ima v vtočnem delu več naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov (trstišča in podobne združbe, vegetacija stoječih sladkih voda, sestoji visokih šašev), življenjski prostor 19 vrst ptic. V jezeru je rastišče vodnega oreška (<i>Trapa natans</i>), jezero pa je pomembno mrestišče dvoživk, predvsem krastač. Iz jezera teče Vogljajna, ki ima do Čmolice ohranjeno bolj ali manj naravno strugo z obvodno vegetacijo. Cela Vogljajna je življenjski prostor ogroženih vrst rib in školjke navadni škržek (<i>Unio crassus</i>). Na območje GGE sega JV del EPO. Na tem delu so gozdne površine pomemben habitat dvoživk.	EPO	Ne izvaja naj se krčenja obvodne drevnine, mejic in posameznega drevja. Požiganje obvodne vegetacije naj se ne izvaja; Pušča naj se starejše debelo drevje (hrošči, duplarji); Ohranja naj se 5m - pas ob vodnem telesu brez večjih posegov. Gozdne prometnice naj se izogibajo prečenju vodotoka; Odvzem materiala (prod, mivka, pobočni grušč) naj se ne izvaja; Morebitni hidromelioracijski ukrepi naj se načrtujejo v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave; Ohranja naj se zveznost, strukturna in vrstna pestrost obvodne drevnine; Priporočamo, da se večina del v gozdu ob Slivniškem jezeru opravi v poletnem in jesenskem času; Z gozdom naj se gospodari malopovršinsko (manjša pomladitvena jedra, šibka redčenja); Novih gozdnih prometnic naj se praviloma ne gradi.

KODA	IME	OPIS	status	Konkretna VARSTVENE USMERITVE
16500	Sotla	Ob reki Sotli so med Rogatcem in Imenim ohranjeni raznoliki vodo- in vlagoljubni habitatni tipi. Naravna obvodna vegetacija je sestavljena predvsem iz habitatnih tipov nižinska, vrbovja in jelševja. Na posameznih širših delih kjer je ohranjena še širša poplavna ravnica vodotoka z občasnimi z vodo zalitimi območji so prisotni tudi habitatni tipi navadna trstičja in nižinska visoka steblikovja. Vse skupaj predstavlja življenjski prostor dvoživk in več kot 110 vrst ptic. Ob Sotli so tudi mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki ali pašniki.	EPO	<p><i>Območje Natura 2000 SI3000303 Sotla s pritoki</i></p> <p>Ne izvaja naj se krčenja obvodne drevnine, mejic in posameznega drevja. Požiganje obvodne vegetacije naj se ne izvaja; pušča naj se starejše debelo drevje (hrošči, duplarji); ohranja naj se 15 m pas ob vodnem telesu brez večjih posegov; odvzem materiala (prod, mivka, pobočni grušč) naj se ne izvaja; morebitni hidromelioracijski ukrepi naj se načrtujejo v sodelovanju z Zavodom za varstvo narave; ohranja naj se zveznost, strukturna in vrstna pestrost obvodne drevnine; ob morebitnih posegih naj se prepreči naselitev invazivnih vrst (takojšnja zasaditev avtohtone drevnine);</p>
93200	Grad Podčetrtek	Poslopje veličastnega gradu Podčetrtek na vzpetini nad dolino Sotle pri Podčetrtku, kjer je zatočišče treh vrst netopirjev, je obkroženo z gozdom. Grad, ki je eden najstarejših v Sloveniji, je v slabem stanju in propada. Njegova okolica netopirjem predstavlja ugoden prehranjevalni habitat. V porečju manjšega potoka Župnijski jarek, katerega večji del prispevnega območja je gozdnat, je habitat navadnih koščakov. Župnijski jarek je del porečja reke Sotle.		<p><i>Območje Natura 2000 SI3000369 Grad Podčetrtek</i></p> <p>Ohranja naj se površina gozdov. Ohranja naj se strukturno pestrost gozdov z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem. Ohranja naj se dosedanji delež starejših razvojnih faz gozda. Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb. Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst. Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi. V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže in kaluže).</p>
12200	Kozjansko - Sotla	Pretežno ekstenzivno obdelana kulturna krajina med Sotlo in Bistrico. Habitatni tipi so vezani na človeka (ekstenzivno gojeni senožetni sadovnjaki, ekstenzivno gojeni travniki) ter gozdovi so življenjski prostor 120 vrst ptic, več ogroženih in redkih vrst žuželk in rastlin. Jame v ekstenzivni kulturni krajini so pomemben življenjski prostor netopirjev.	EPO	<p><i>Območja Natura 2000 SI5000033 Kozjansko in SI3000303 Sotla s pritoki</i></p> <p>V gozdovih naj se ohranja naravna sestava gozdnih združb. Ne vnaša se rastišču neprimernih vrst. Ohranja naj se ustrezno strukturiran gozdni rob. Krčitev gozda večjih od 0,5 ha naj se izven večjih kompleksov gozdov (kulturna krajina) ne izvaja. Ohranja naj se mozaičnost kmetijskih površin, živih mej, gozdnih otokov, obvodne vegetacije. Ob vodotokih naj se ohranja oz. vzpostavi vrstno in strukturno pester pas obvodne vegetacije. Ob Sotli naj se pušča starejše debelo drevje.</p>

12.1.8 Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE

Preglednica: Habitatni tipi vezani na gozdne površine znotraj GGE

HABITATNI TIP	OBMOČJE HABITATNEGA TIPA	EKOLOŠKE ZAHTEVE HABITATNEGA TIPA V GGE PODČETRTEK
Jame, ki niso odprte za javnost	Območje Natura 2000 (SI3000138) Pustišekova Povšna	Jame, vključno z njihovimi vodnimi telesi in potoki, ki so habitat specializiranih ali endemičnih vrst, ali so pomembnega varovanih vrst. Jame so votline, razpoke, brezna in podzemni rovi in so lahko suhe ali stalno ali občasno, deloma ali v celoti zalite z vodo.
Bukovi gozdovi Luzulo-Fagetum.	Celotno območje Natura 2000 (SI3000138) Pustišekova Povšna	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kisljo podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprota. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.
Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Del območja Natura 2000 (SI3000274) Bohor, ki na vzhodu sega na območje GGE Podčetrtek	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb. Zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, steljarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.
Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	Območje Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki ob reki Sotli, Tinskem potoku in ob potokih Gruska in Buča	Združbe neposredno pod vplivom vodotoka, pogosto oz. občasno poplavljeni, pomembni habitatni kvalifikacijskih vrst, vpliv talne vode, drevesna sestava: bela vrba (<i>Salix alba</i>), rdeča vrba (<i>Salix purpurea</i>), siva jelša (<i>Alnus incana</i>), črna jelša (<i>Alnus glutinosa</i>), veliki jesen (<i>Fraxinus excelsior</i>).

12.1.9 Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

Preglednica: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

VRSTA	OBMOČJE POMEMBNO ZA VRSTO	EKOLOŠKE ZAHTEVE VRSTE	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Območje Natura 2000 (SI3000138) Pustišekova Povšna in (SI3000369) Grad Podčetrtek.	Tople zavetrne doline z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Zimska zatočišča: globlji deli jam s temperaturo 5 – 11°C. Poletna zatočišča: prevladujoče so podstrešja stavb, redkeje jame. Območje dejavnosti: do cca 250 ha. Prehranjevalni habitat: gozd, voda, pašniki. Hrana: žužkojed, prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	43,92	43,92	Ugodno
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>)	Območje Natura 2000 (SI3000138) Pustišekova Povšna	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kotišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	40,15	40,15	Ugodno
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatum</i>)	Območje Natura 2000 (SI3000369) Grad Podčetrtek	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešnjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovci in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo.	16,29	16,29	Ugodno
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)	Vrsta se pojavlja na območju Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki ob reki Sotli, Tinskem potoku in ob potokih Gruska in Buča, potokih znotraj območja (SI3000369) Grad Podčetrtek in (SI3000274) Bohor.	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	198,62	65,47	Ugodno

VRSTA	OBMOČJE POMEMBNO ZA VRSTO	EKOLOŠKE ZAHTEVE VRSTE	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Del območja Natura 2000 (SI3000274) Bohor, ki na vzhodu sega na območje GGE Podčetrtek.	Habitat: je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje; tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda; je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev; zelo mobilni so predvsem mladi osebkki (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Razmnoževanje: parjenje poteka od sredine aprila do začetka avgusta, letno so mogoča do tri paritvena obdobja. Sezonska aktivnost: prezimujejo na kopnem med septembrom (oktobrom) in koncem marca. Razširjenost: v Sloveniji je vrsta splošno razširjena in je relativno pogosta, živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	6.831,95	96,65	Ugodno
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Del območja Natura 2000 (SI3000274) Bohor, ki na vzhodu sega na območje GGE Podčetrtek.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanimi zeliščnim in grmovnim slojem in vrstno bogatimi travniki v bližini gozdov. Za prehrano gosenic so potrebne v gozdu in gozdnem robu v jeseni zlasti rastline iz rodov <i>Lamium</i> , <i>Urtica</i> , <i>Epilobium</i> in spomladi zlasti <i>Corylus</i> , <i>Rubus</i> , <i>Lonicera</i> , <i>Salix</i> in <i>Quercus</i> . Za prehrano odraslih osebkov so julija in avgusta potrebne v gozdovih, gozdnih robovih, jasad in travnikih ob gozdovih cvetoče medonosne rastline, zlasti <i>Eupatorium</i> (konjska griva), <i>Solidago</i> (zlata rozga) in <i>Cirsium</i> (osat). Odrasli metulji potrebujejo v nočnem času temo za zavetje pred plenilci in za nemoteno razmnoževanje.	1.385,56	13,54	Ugodno
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Del območja Natura 2000 (SI3000274) Bohor, ki na vzhodu sega na območje GGE Podčetrtek.	Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrlati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebkki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	5.281,77	91,55	Ugodno

VRSTA	OBMOČJE POMEMBNO ZA VRSTO	EKOLOŠKE ZAHTEVE VRSTE	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)	Del območja Natura 2000 (SI3000274) Bohor, ki na vzhodu sega na območje GGE Podčetrtek.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jo najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in šture. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost za vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebkne te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zasad pa seveda ob predelavi propade.	4.380,14	93,20	Ugodno
strigoš (<i>Cerambyx cerdo</i>)	Vrsta se pojavlja na območju Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki ob reki Sotli, Tinskem potoku Dolgem potoku, in ob potokih Gruska in Buča.	Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa stara drevesa različnih vrst hrasta, ki so izpostavljena soncu, v nižinah in gričevju, največ v obrežnih gozdovih. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z značilno štrlečimi debelimi suhimi vejami, v katerih se razvijajo ličinke. Značilen izgled napadenega drevesa ima tudi etološki pomen, saj privablja druge samice, ki nato zalegajo vanj. Letajo pretežno v mraku in ponoči v obdobju od sredine junija do sredine avgusta. Jajčeca polegajo za lubjem primernih dreves nad 35 cm premera. Ličinke se razvijajo do 5 let in pri tem prodrejo do stržena debla. Odrasel osebek živi nekaj tednov, bube preživijo 4-6 tednov. Imagi se ne oddaljujejo zelo od matičnega drevesa ali sestaja.	394,13	20,76	Dobro
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Vrsta se pojavlja na območju Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki ob reki Sotli, Tinskem potoku Dolgem potoku, in ob potokih Gruska in Buča.	V starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijajo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, odrasli hrošči pa z različnimi drevesnimi sokovi.	394,13	20,76	Dobro
vidra (<i>Lutra lutra</i>)	Vrsta se pojavlja na območju Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki ob reki Sotli, Tinskem potoku Dolgem potoku, in ob potokih Gruska in Buča.	Večino časa preživijo v vodi, vendar se prav tako znajdejo na kopnem; vodotok mora imeti razčlenjene brežine – številni mrtvi rokavi, zalivi, polotoki, tolmuni, sipine; hrana: žabe, raki, ribe, dvoživke, polži, žuželke, obvodni ptiči in majhni sesalci; del obrežja mora imeti sklenjeno vegetacijo (grmovje, drevje), ki služi kot prostor za počitek in razmnoževanje; kmetijska raba zemlje ob reki ne sme biti intenzivna.	297,13	95,99	Povprečno

VRSTA	OBMOČJE POMEMBNO ZA VRSTO	EKOLOŠKE ZAHTEVE VRSTE	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
veliki studenčar (<i>Cordulegaster heros</i>)	Vrsta se pojavlja na območju Natura 2000 (SI3000303) Sotla s pritoki na poplavnih ravninah Dolgega potoka.	Veliki studenčar je ena redkih vrst kačjih pastirjev v slovenski favni, ki živi zgolj v primarnih habitatih, gozdnih potokih z ustreznim peščenim, rahlo muljastim substratom. Večina strug potokov ne presega enega metra širine. Pogosto so struge sredi poletja suhe, pa vendar jeseni znova najdemo ličinke, ki so sušo preživele zakopane globlje v substratu. Razvoj ličink, ki sicer živijo zakopane v substrat potoka, je več leten, predvidoma 3-5 leten, pri čemer je prehajanje med generacijami zelo verjetno. Izlivatev poteka na obrežni vegetaciji, navpični brežini ali koreninah. Posebnih zahtev do substrata pri izlavitvi nima. Kot pri večini kačjih pastirjev je obdobje spolnega dozorevanja zelo slabo poznano. Glede na velikost in hitrost leta, so mogoče tudi obsežne individualne migracije. Odrasli večinoma letajo od junija do druge polovice avgusta. Samci patroljirajo po strugi potoka. Preliminarna označevanja so pokazala tudi do nekaj kilometrov oddaljene najdbe označenih osebkov. Samica odlaga jajca v vlažen pesek na robu struge.	163,75	138,57	Dobro
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Območje mozaične kulturne krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Gozdovi in odprta kmetijska krajina selivka, gnezdi od IV do IX, mladiči gnezdomci za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4-10 km od gnezda pa odprto krajino hrani se pretežno z osami, čebelami in drugimi nevretenčarji, pa tudi majhnimi vretenčarji.	5.763,58	5.084,64	Povprečno
veliki skovik (<i>Otus scops</i>)	Območje mozaične kulturne krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	ekstenzivni sadovnjaki zmernega podnebja, mozaična kulturna krajina selivka, gnezdi od IV do VIII, mladiči gnezdomci za uspešno gnezditvev potrebuje duplo v ekstenzivnem sadovnjaku ali drevesnem nasadu, v polmeru ca. 350 m od gnezda pa površine s prevladujočimi ekstenzivnimi travniki, njivami in sadovnjaki, kjer je uporaba pesticidov majhna hrani se pretežno z velikimi žuželkami	5.333,26	4.328,35	Povprečno

VRSTA	OBMOČJE POMEMBNO ZA VRSTO	EKOLOŠKE ZAHTEVE VRSTE	Velikost cone vrste znotraj SAC/SPA	Velikost cone vrste znotraj GGE	Ocena stanja na območju
vijeglavka (<i>Jynx torquilla</i>)	Območje mozaične kulturne krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Najljubši habitat so prisojni, stari, visokodebelni sadovnjaki. Ravno tako ji ustrezajo površine v zaraščanju s prepletom odprtih površin, posameznim starim drevjem in grmovjem. Rada ima pestre gozdne robove na prisojnih legah, gozdne čistine, tudi obrečne gozdove. Iglastih gozdov ne naseljuje, raje ima listavce. Za uspešno gnezditvev potrebuje duplo v ekstenzivnem sadovnjaku ali drevesnem nasadu, v polmeru do 0,2 – 0,5 km od gnezda pa površine s prevladujočimi ekstenzivnimi travniki, njivami in sadovnjaki, kjer je uporaba pesticidov majhna. Hrani se z žuželkami, predvsem z mravljami, zato so pomembni predeli s suhimi tlemi, ki so brez vegetacije ali pa je ta redka. Je selivka, gnezdi od V do VIII, mladiči so gnezdomci.	5.682,67	4.820,70	Dobro
pivka (<i>Picus canus</i>)	Območje mozaične kulturne krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Najraje ima svetle listnate in mešane gozdove, gozdni rob, loge, parke in stare sadovnjake. Ustreza ji strukturiran gozd in manj enomenen gozdni sestoj. Gnezdilno duplo izdolbe višje od dveh metrov od tal, najpogosteje v mehko lesnate drevesne vrste. Glavna hrana so mravlje, druge žuželke, semena ter jagodičje in sadje. Pozimi se prehranjuje predvsem z žuželkami, ki so skrite v drevesni skorji. Je stalnica, gnezdi od IV do VII.	3.916,54	3.462,12	Dobro
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Območje gozdnate krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Črna žolna prebiva v starih strmjenih gozdovih z zadostnim številom debelih in trhljih debel. Najpogosteje gnezdi v drevesih bukve, bora, smreke, topola, breze, vrbe in jelše. Gnezdo si izkleše v primerno debelem, največkrat delno razpadajočem, vendar še živem bukovem deblu. Gnezda lesnih mravelj, s katerimi se hrani, najde zvečine v deblih iglavcev. Obilo hrane najde tudi v trohnečih štorih.	4.392,48	4.007,96	Dobro
pogorelček (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	Kulturna krajina na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Vrsta potrebuje kulturno krajino z ekstenzivnimi travniki, gozdnim robom, sadovnjaki z bogato favno velikih insektov - za gnezdenje so ključna drevesna dupla, niše v stavbah ali gnezdilnice v bližini prehranjevalnega habitata.	5.682,67	4.820,70	Dobro
rjavi srakoper (<i>Lanius collurio</i>)	Območje mozaične kulturne krajine na območju Natura 2000 (SI5000033) Kozjansko.	Vrsta potrebuje pol odprto kulturno krajino z ekstenzivnim gospodarjenjem: vlažni in suhi travniki z mejicami, grmi, omejki, osamelimi drevesi, ekstenzivnimi pašniki in mozaično kulturno krajino, kjer gnezdi (grmovje) in se hrani z velikimi travniškimi insekti.	5.681,50	4.820,67	Dobro

12.1.10 Konkretna in podrobnejša usmeritve s pripadajočimi upravljaljskimi conami

Usmeritve vezane na celoten gozdni prostor znotraj območij Natura 2000:

- ohranja naj se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave;
- upošteva naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradba gozdov, ki bo upoštevala trajnost funkcije varstva naravnih vrednot in ohranjanja biotske pestrosti;
- omogoča naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb;
- obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst;
- v podrasti naj se ohranjata grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov;
- pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodnosne grmovne in drevesne vrste;
- ohranjajo naj se vodni ekosistemi (gozdne mlake, kali, izviri, studenci) in ostali negozdni ekosistemi v gozdnem prostoru (jase, melišča, skalovja ...);
- v času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljakah (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo), s katerimi bi vznemirjali živali.

Usmeritve za gozdne prometnice:

- gradnja gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja v obdobju razmočenosti tal;
- trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst;
- na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših habitatov vrst, občutljivih na motnje, naj se vzpostavi posebni prometni režim.

Usmeritve vezane na posamezna območja:

OBMOČJE Natura 2000: SI3000274 Bohor	POVRŠINA v GGE: 96,65 ha
HT: (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)),	
VRSTE: <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>), • črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>), • bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), • alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>), • hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) 	
OPIS:	
KLJUČNE STRUKTURE V CONI: ohranjeni gozdovi, ustrezno razmerje razvojnih faz, odmrla lesna masa	
USMERITVE: <ul style="list-style-type: none"> • Zagotavlja se vsaj 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic ter habitatnega drevja, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera. • Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C). • Pušča naj se oslabela debela drevesa. • Izvaja naj se skupinsko postopno gospodarjenje s pomlajevanjem v manjših pomladitvenih jedrih. • Mestoma naj se pušča oz. vzpostavi prebiralna zgradba sestojev (jelka). • Pri HT 91K0 je potrebno pri obnovi gozdov dajati prednost bukovemu mladju, skrbeti za ohranitev bukovih semenjakov. • Ohranja se čimbolj strnjen kompleks gozdov brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije. • Večjih krčitev gozdov se ne izvaja. • Ohranja se rastišču primerna sestava gozdov, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave. • V gozdu se ohranja mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev. • V sestojih na strmini se pomlajevanje in sečnja izvajata na majhnih površinah, da se prepreči nastanek erozijskih procesov. • Pri gospodarjenju z gozdom se pospešuje minoritetne, ogrožene in plodnosne drevesne in grmovne vrste. • Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob. • V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vodne in močvirne biotope, kot so mlake, luže in kaluže. • Les listavcev, posekanih v času povečane aktivnosti (rojenja) alpskega in bukovega kozlička v času od 15. julija do 15. avgusta, naj se čim prej odpelje iz gozda. • Les listavcev, posekanih po 15. avgustu, naj se odpelje iz gozda do 15. julija naslednje leto. (določa PUN) 	
UKREPI: /	

OBMOČJE Natura 2000: SI3000303 Sotla s pritoki	POVRŠINA v GGE: 265,24 ha
HABITATNI TIP: Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i> , (9110) Bukovi gozdovi Luzulo-Fagetum	
VRSTE: <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>), 	
OPIS: Območje reke Sotle s priobalnim pasom drevnine	
KLJUČNE STRUKTURE V CONI: ohranjena geomorfologija struge, sklenjena obvodna vegetacija, odmirajoče in odmrlo stoječe in ležeče drevje, odmrta lesna masa	
USMERITVE: <ul style="list-style-type: none"> • Krčitev gozda in obvodne drevnine naj se ne izvaja. • Ohranja naj se zadostna količina mrtve lesne biomase predvsem debelejših stoječih in ležečih dreves. • Pušča naj se oslabela debela drevesa. • Ohranja naj se rastišču primerna drevesna sestava. • Prepreči se sadnja tujerodnih in rastišču neprimernih vrst. • Ohranja se sklenjenost krošenj in ohrani oz. vzpostavi najmanj 80 % zasenčenost (vsaj struge). • V sestojih na strmini se pomlajevanje in sečnja izvajata na majhnih površinah, da se prepreči nastanek erozijskih procesov. • Ohranja naj se sedanji obseg naravne ohranjenosti vodotokov. • Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. • Iz vodotokov naj se ne odvzema sedimentov. • Zagotovi naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine. • Novih gozdnih prometnic naj se na območju ne gradi oz. pripravlja po in ob vodotokih. Izjemoma lahko g. prometnica preči vodotok, tako da bistveno ne spremeni morfologije struge in toka vodotoka. 	
UKREPI: V sodelovanju z lastniki naj se v ohranjenih sestojih ali v obliki habitatnih dreves vzpostavi omrežje ekocelic.	

OBMOČJE Natura 2000: SI3000369 Grad Podčetrtek	POVRŠINA v GGE: 16,13 ha
VRSTE: <ul style="list-style-type: none"> • navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>), • mali podkovernjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), • veliki podkovernjak (<i>Rhinolophus frumequinum</i>) 	
OPIS: Območje gozdov okoli gradu Podčetrtek	
KLJUČNE STRUKTURE V CONI: sestoji z naravno drevesno sestavo, pestra struktura gozda, ohranjena geomorfologija potokov.	
USMERITVE: Na območju in vplivnem območju naj se: <ul style="list-style-type: none"> • zagotavlja pestra struktura in mozaičnost razvojnih faz, • ohranja vsaj 30 % sestojev z odraslim drevjem, • ohranja obstoječi delež sukcesijskih stadijev in jas, • vzpostavlja postopne gozdne robove z dolgimi prehodi in s pestro grmovno in drevesno sestavo. Ob vodotokih (rak koščak): <ul style="list-style-type: none"> • Ohranja naj se sedanji obseg naravne ohranjenosti vodotokov. • Ohranja in pospešuje naj se naravna sestava gozdnih združb. • Krčitev obvodne drevnine naj se ne izvaja. • Rastišču neprimernih vrst (smreka) naj se ne vnaša. Pospešuje naj se listavce. • Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. • Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. • Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja. • Iz vodotokov naj se ne odvzema sedimentov. • Zagotovi naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine. • Ohranja naj se obstoječa zastrtost struge s krošnjami. • Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin. • Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja po in ob vodotokih. Izjemoma lahko g. prometnica preči vodotok, tako da bistveno ne spremeni morfologije struge in toka vodotoka 	
UKREPI: /	

12.1.11 Konkretno usmeritve za varstvo kulturne dediščine

Preglednica: Pregled objektov kulturne dediščine in usmeritve za njih v GGE Podčetrtek (vir: Usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
4606	Rudnica - Gradišče Rudna	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
4613	Zagorje pri Lesičnem - Gradišče na hribu Gradišče	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
4598	Buče - Rimska naselbina Groblje	spomenik	arheološka dediščina	Upoštevanje splošnega arheološkega varstvenega režima. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
4626	Pilštanj - Grad	spomenik	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali grajsko razvalino ali spremenili vsebinski in prostorski kontekst varovanega območja grajske razvaline. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
4627	Pilštanj - Grad Hartenštajn	spomenik	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnega varstvenega režima in varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali grajske razvaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
512	Pilštanj - Trško jedro	spomenik	naselbinska dediščina	Upoštevanje varstvenega režima in varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali varovane sestavine trškega jedra ali spremenili vsebinski in prostorski kontekst varovanega območja. Gozd v varovanem območju Pilštanja se ohranja in ustrezno vzdržuje. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
4628	Podčetrtek - Grad	spomenik in njegovo vplivno območje	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Na območju nekdanjega grajskega parka naj se posegi v gozdni prostor omejijo in podredijo avtentičnosti lokacije. Varstvo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali grajske ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
15589	Babna Gora - Razvaline gradu Žusem	spomenik in njegovo vplivno območje	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS ter v primeru, da je načrtovan poseg sprejemljiv, tudi KVS za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline MK RS.
4595	Podčetrtek - Trško jedro	spomenik	naselbinska dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
4597	Olimje - Zaselek	spomenik	naselbinska dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
3260	Gradišče nad Podsredo - Cerkev Marije sedem žalosti	spomenik in njegovo vplivno območje	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
4633	Gradišče nad Podsredo - Kapelice križevega pota	spomenik in njegovo vplivno območje	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
10285	Gradišče nad Podsredo - Romarsko središče	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
18965	Podsreda - Kulturna krajina	dediščina	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima. Ohranjajo se markantna drevesa, ki so del kulturne krajine. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
22024	Virštanj - Domačija Virštanj 51	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Gozdna zaplata je varovani del domačije, ohranjajo se posamezna drevesa. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
22444	Vrenska Gorca - Ivančeva kapelica	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje splošnega varstvenega režima. Kapelica se nahaja v gozdu ob cesti. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
26423	Zagorje pri Lesičnem - Lurška jama	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Varuje se kvaliteten gozdni ambient v neposredni okolici Lurške jame. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
1315	Grobelce - Domačija Grobelce 17	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Varuje se gozdni rob in drevesa v varovanem območju domačije. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.

EŠD	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
27661	Gradišče nad Podsredo - Domačija Gradišče 19	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Varuje se gozdni rob in drevesa v varovanem območju domačije. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
25797	Podlog pod Bohorjem - Domačija Podlog pod Bohorjem 33	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Varuje se gozdni rob in drevesa v varovanem območju domačije. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
21760	Tinska gora - Območje vinogradniškega slemena	dediščina	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
21758	Babna Gora - Območje vinogradniškega slemena	dediščina	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
21482	Spodnje Tinsko - Domačija Spodnje Tinsko 39	dediščina	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
18965	Podsreda - Kulturna krajina	dediščina	kulturna krajina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
2965	Vidovica - Cerkev sv. Vida	vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
2962	Sveta Ema - Cerkev sv. Eme	vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.
652	Slake - Cerkev Device Marije	vplivno območje spomenika	stavbna dediščina	Upoštevanje varstvenega režima. Za vse posege je potrebno pridobiti KVP in KVS.

12.1.12 Pregled gozdnih cest

Preglednica: Pregled gozdnih cest (stanje na datum 1. 1. 2021) v gozdnogospodarski enoti Podčetrtek

Zap. št.	Cesta	Dolžina (m)	Potek
1.	94201	1976	SVINJSKI JAREK
2.	94202	427	KAPELSKI JAREK
3.	94203	584	GRAD
4.	94204	1047	TROBERNIK 1
5.	94205	1458	VEBROVO
6.	94206	781	ARDAN
7.	94207	625	VIROVCE
8.	94208	2203	VRENSKI ZOB - SLANA MLAKA
9.	94209	529	KOMERIČKI
10.	94210	301	LOŽNO
11.	94211	1340	POD MARINŠKOM
12.	94212	1433	POD DRAVINCEM
13.	94213	2011	POD ŽOLGERJEM
14.	94214	792	ŠKOFJA GORA
15.	94215	1432	TROBERNIK
16.	94216	1266	DOVCE
17.	94217	756	JUTERNIK
18.	94219	869	HARINSKO
19.	94222	2325	ZABOROVEC - TEČJI DOL
20.	94223	462	PLEŠIVEC
21.	94224	1295	TEČJI DOL
22.	94225	166	ŽLENDROVA FRATA
23.	94226	697	BUKOV GAJ
24.	94227	224	LOVSKI BIVAK
25.	94228	1114	KOKOTINJEK
26.	94229	726	ČEŠNOVA DOLINA
27.	94230	1389	JARHOVO POGORIŠČE
28.	94233	1492	SLIVJE
29.	94235	723	PALČNIK
30.	94243	1461	TROMEJA - POLUTNIK
31.	94251	1644	SUŠICA 1
32.	94252	1625	SUŠICA 2
33.	94254	2142	DUPL GRABEN
34.	94255	700	GLUHA PEČ
35.	94256	1653	GRAŠČINSKA HOSTA
36.	94257	891	GRUSKA
37.	94271	2182	OLIMSKO
38.	94273	625	BOJNI VRH
39.	94278	348	KORITA - PLAZ

Zap. št.	Cesta	Dolžina (m)	Potek
40.	94279	1106	TINSKA GORA
41.	94280	3013	ŠTURBEJ
42.	94281	1777	KORITA
43.	94282	1798	ZA PLEŠIVCEM
44.	94283	2334	ORLOVA PEČ
45.	94284	950	LESNIKA
46.	94285	1276	SPODNJA KOŠNICA
47.	94286	1867	ZGORNJA KOŠNICA
48.	94287	2754	KORENOVO 1
49.	94288	755	KORENOVO 2
50.	94289	1127	ZGORNJI TUMF
51.	94290	659	SPODNJI TUMF
	SKUPAJ	63.129	

12.1.13 Ostale priloge

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev se določajo na podlagi naslednjih kriterijev:

Mladovje: mlade razvojne stopnje sestoj vključno z letvenjakom, ki niso pod zastorom starejšega drevja. Zgornja meja za letvenjak je pod 10 cm srednjega premera dreves v vladajočem in sovladajočem položaju;

Drogovnjak: sestoj s srednjim premerom drevja v vladajočem in sovladajočem položaju od 10 do pod 30 cm, pomladek pa ne sme preseči 35 % pokrovnosti;

Debeljak: srednji premer dreves v vladajočem in sovladajočem položaju je 30 cm in več ob pogoju, da pomladek ne presega 35 % pokrovnosti;

Sestoj v obnavljanju: presvetljen sestoj v razvojni stopnji debeljaka, izjemoma tudi drogovnjaka, pri katerem pomladek pokriva več kot 35 % tal oziroma pri katerem naravna obnova ni vprašljiva in

Kakovost drevja se v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot ugotavlja na drevju, debelejšem od 30 cm, po naslednjih kriterijih:

- *odlična*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti A1, A2 ali B v drugem delu pa je les kakovosti vsaj C;
- *prav dobra*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti C (oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del);
- *dobra*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti C, v drugem delu pa je les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2);
- *zadovoljiva*, če je v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D1 ali D2) oziroma je ob boljši kakovosti prvega dela lahko slabši drugi del;
- *slaba*, če je v prvem delu drevesa les kakovosti D (pri iglavcih D2 ali slabši, v drugem delu pa D3).

Klasifikacija temelji na Prilogi 2 (Kakovostni razredi za razvrščanje hlodovine) Pravilnika o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS št. 79/2011).

Listavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za proizvodnjo rezanega furnirja,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo luščenega furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti.

Iglavci:

- Razred A1 vsebuje hlode za resonančni les,
- razred A2 vsebuje hlode za proizvodnjo furnirja,
- razred B vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa prve kakovosti,
- razred C vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa druge kakovosti,
- razred D1 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa tretje kakovosti,
- razred D2 vsebuje hlode za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo,
- razred D3 vsebuje hlode z izrazito zverženostjo lesnih vlaken za proizvodnjo žaganega lesa za embalažo.

Korekcijski faktorji za izravnavo debelinske strukture lesne zaloge po debelinskih razredih:

Stratum	Iglavci					Listavci				
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	0,739	1,344	0,773	0,933	1,125	0,857	0,875	0,733	0,833	3,125
2	0,478	0,645	0,792	1,188	5,167	0,800	0,840	0,806	0,870	3,667

V stratumu 1 smo pri iglavcih deleže lesne zaloge podcenjevali v drugem in petem debelinskem razredu, pri listavcih pa samo v petem debelinskem razredu. Precenjevali pa smo deleže lesne zaloge pri iglavcih v prvem, tretjem in četrtem debelinskem razredu, pri listavcih pa v prvih štirih debelinskih razredih. V stratumu 2 smo pri iglavcih podcenjevali deleže lesne zaloge v četrtem in petem debelinskem razredu, pri listavcih pa samo v petem debelinskem razredu. Deleže lesne zaloge pa smo pri iglavcih precenjevali v prvih treh debelinskih razredih, pri listavcih pa v prvih štirih debelinskih razredih.

Kriteriji za določitev območij, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna:

- panjevci,
- grmišča in pionirski gozd,
- letvenjaki in drogovnjaki, ki izpolnjujejo naslednje tri pogoje:
 - rastišče $R_k \leq 5$,
 - zasnova 4,
 - lesna zaloga $< 250 \text{ m}^3/\text{ha}$.

Na območjih, kjer se na površini (praviloma) vsaj 100 ha pojavljajo navedeni sestoji v prevladujočem deležu, pri zaokrožitvi območij upoštevamo tudi neugodne posestne razmere, ki jih na delovni karti prikažemo v obliki dveh razredov parcel:

- parcele manjše od 0,20 ha,
- parcele od 0,20 do 0,30 ha.

Brez posamične izbire drevja za posek se seveda določa drevje za posek tudi na območjih gozdov, poškodovanih zaradi ujm in ob premenah.

Zaokroženo območje naj bo praviloma veliko vsaj 100 ha in pri tem ni nujno, da sledi oddelčnim oziroma odsečnim mejam, mora pa slediti mejam parcel.

12.2 LOČENE PRILOGE

12.2.1 Tabelarni del

Obrazec E1: Zbirni pregled za celotno GGE Podčetrtek,

Obrazec E2: Zbirni pregled po rastiščnogojitvenih razredih za GGE Podčetrtek,

Obrazec E3: Zbirni pregled po lastniških kategorijah gozdov za GGE Podčetrtek,

Popis funkcij (F1) v GGE Podčetrtek.

12.2.2 Opisi odsekov

Obrazec E4

12.2.3 Kartni del

Karta št. 1: Pregledna karta,

Karta št. 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov,

Karta št. 3: Karta rastišč,

Karta št. 4: Karta kategorij gozdov,

Karta št. 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov,

Karta št. 7: Karta funkcij gozdov,

Karta št. 8: Karta ukrepov,

Karta št. 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del,

Karta št. 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila in

Karta št. 12: Karta požarne ogroženosti gozdov.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

- Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin,
- Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje,
- Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda,
- Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi,
- Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov,
- Karta 6a: Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali
- Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti,
- Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah,
- Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda,
- Karta 9a: Odprtost gozdov s prometnicami,
- Karta 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami,
- Karta 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

Preglednice in komentarji k prostorskemu delu načrta GGE Podčetrtek

Preglednica h karti 1: Razvoj gozdnih površin zadnjih deset let

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli GGE	5.471,97	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	202,81	3,7
1c) Novo izločene gozdne površine*	112,88	2,1
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	14,21	0,3
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	5.547,93	101,4
Površine v zaraščanju (niso gozd)	278,83	
Druga gozdna zemljišča	38,74	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali zaradi drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz preglednice je mogoče razbrati, da se je gozdna površina v zadnjih desetih letih povečala za 75,96 ha oz. za 1,4 %. Del novo določenih in izločenih površin lahko pripišemo procesu zaraščanja kmetijskih zemljišč. Z upoštevanjem rabe tal in terenskimi snemanji ob izdelavi opisov sestojev smo ugotovili, da se s pionirsko gozdno vegetacijo trenutno zarašča 278,83 ha kmetijskih zemljišč. Površine v zaraščanju se pojavljajo razpršeno po vsej enoti.

Komentar h karti 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem namenu ne izključuje

Skupna površina teh območji v GGE Podčetrtek znaša 2.475,78 ha. Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna funkcija, funkcija varovanja naravne dediščine, funkcija varovanja kulturne dediščine, higiensko zdravstvena

funkcija, estetska in raziskovalna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Največja koncentracija teh gozdov je v južnem delu enote.

Preglednica h karti 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda

Območje	Površina ha	Delež %
1. območje	6,87	0,1
2. območje	29,12	0,5
3. območje	120,24	2,2
4. območje	123,18	2,2
Skupaj	279,41	5,0

Gre za območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna) (1. in 2. stopnja).

V **1. območju** sta s 1. stopnjo poudarjenosti navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija. Ti gozdovi se nahajajo v okolici gradu Podčetrtek.

V **2. območju** so gozdovi z vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti. Nahajajo se v okolici Olimja, Pilštanja in Gradišča.

V **3. območju** so gozdovi z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti. Pojavljajo se v širši okolici Podčetrka in Olimja.

V **4. območju** so gozdovi z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na 2. stopnji poudarjenosti. Pojavljajo se v okolici Stare svete gore pri Podsredi, severno od gradu Podčetrtek in na južnih pobočjih Olimske gore.

Preglednica h karti 3: Intenzivnost gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina ha	Delež %
1. zelo velika intenzivnost	709,57	12,79
2. velika intenzivnost	1.405,54	25,33
3. srednja intenzivnost	2.757,43	49,70
4. majhna intenzivnost	644,98	11,63
5. brez načrtovanih ukrepov	30,41	0,55
Skupaj	5.547,93	100

Intenzivnost gospodarjenja je določena po odsekih, pri čemer je kot merilo upoštevana vsota števil, ki izražajo povprečje letnega možnega in v preteklem desetletju realiziranega poseka (bruto m³/ha) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih in realiziranih gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar in sicer:

- zelo velika intenzivnost - vsota obeh števil presega 9;
- velika intenzivnost - vsota števil je od 6 do vključno 9;
- srednja intenzivnost - vsota števil je od 3 do vključno 6;
- majhna intenzivnost - vsota števil je od 0 do vključno 3;
- brez načrtovanih ukrepov.

V GGE Podčetrtek površinsko prevladujejo odseki s srednjo (49,70 %) in veliko intenzivnostjo gospodarjenja (25,33 %). Odsekov, kjer ne načrtujemo ukrepov je 0,55 % gozdne površine.

Preglednica h karti 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

	Površina	
	ha	%
Varovalni gozdovi	172,14	3,10
GPN z načrtovanim posekom	2.414,95	43,53
Gozd	5.547,93	100

Varovalni gozdovi so v GGE Podčetrtek izločeni zaradi poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Pojavljajo se v jugozahodnem delu enote v okolici Pilštanja, Kozja in Podsrede ter v osrednjem delu enote v okolici Ortnic in na Rudnici.

Skladno s 44. členom Zakona o gozdovih so gozdovi s posebnim namenom tudi gozdovi na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave. Zato smo na zavarovanem območju Kozjanskega regijskega parka in Soteske Ločnice gozdove uvrstili v kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov.

Preglednica h karti 6a: Mirne cone, zimovališča in grmišča

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5.547,93	100
Mirne cone in zimovališča	556,04	10,02
Grmišča	0	0

V enoti ni grmišč pomembnih za ohranitev prosto živečih živali. V enoti imamo 556,04 ha mirnih con, ki ob enem predstavljajo tudi zimovališča za srnjad (Rudnica, Log, Križan vrh, Sušica, Dupla, Olimsko, Graščinska hosta in Mirje) in gamsa na Rudnici (predel Slivje) in občasno na predelu Lošč v Zagorju. Od tega se kar 333,19 ha mirnih con znotraj posebnega varstvenega območja (območje Natura 2000) in se hkrati prekriva z ekološko pomembnim območjem (EPO).

Preglednica h karti 6b: Gozdovi v območju NATURE 2000 in v EPO

	Površina	
	ha	%
Vsi gozdovi	5.547,93	100
NATURA 2000	2.414,91	43,53
EPO	2.488,93	44,85

Na karti 6b je prikazan gozdni prostor območij EPO in posebnega varstvenega območja (območje Natura 2000). Območji se prekrivata tako, da poteka območje Nature 2000 preko območja EPO.

Komentar h karti št. 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah:

1. vodovarstvena območja
2. poplavna območja
3. plazljiva območja,
4. potencialna erozijska območja (opredeljena so na podlagi Opozorilne karte erozijskih območij v merilu 1:250.000).

Preglednica h karti 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

OBMOČJE	Površina (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja - državni		
Vodovarstvena območja - občinski	241,19	1,67
Referenčni odseki - linije		
Referenčni odseki na jezerih		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	9,93	0,07
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	45,52	0,31
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	5,29	0,04
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	6,15	0,04
Območje veljavnosti rezultatov	99,29	0,69
Območja pogostih poplav	6,27	0,04
Območja redkih poplav	478,09	3,30
Območja zelo redkih poplav	177,78	1,23
Poplavni dogodki - Območje poplave		
Plazovita območja		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov		
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov		
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.982,82	20,61
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	2.914,91	20,14
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	8.562,59	59,15
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov		
Potencialna erozijska območja - Običajni ukrepi	5.907,39	40,81
Potencialna erozijska območja - Zahtevni ukrep	2.080,39	14,37
Potencialna erozijska območja - Strogi ukrepi		
Celotna površina GGE	14.475,45	100,00

Komentar h karti št. 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Krčenje gozda ni dovoljeno na površini 295,61 ha, v varovalnih gozdovih in v manjših gozdnih zaplatah gozda v coni Kozjansko – gozdni otoki, kjer je funkcija biotske raznovrstnosti poudarjena na 1. stopnji.

Krčenje gozda praviloma ni dopustno na skupno 581,87 ha gozda. Gre za območja s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij z izstopajočo funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološko funkcijo. V preostalem delu GGE s površino 4.670,81 ha je krčenje gozda dovoljeno.

Komentar h karti št. 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Z valorizacijo kriterijev za določitev prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest v GGE Podčetrtek ugotavljamo, da je edino nezadostno odprto območje v predelu Šentjanskega loga v skupni površini 38,80 ha.

Komentar h karti št. 9c: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

Z valorizacijo kriterijev za določitev prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak v enoti ugotavljamo, da kriterijem ustreza skupno 1.821,84 ha gozdov, v katerih ima izgradnja vlak prioriteto. Ta območja so prisotna v slabše odprtih predelih z bolj intenzivnim gospodarjenjem severnega pobočja Rudnice, Korenovega in Volčjih Jam. Večji del teh gozdov leži med Babno goro in Sp. Tinskem. Ostalo so mozaično razporejeni posamezni gozdni odseki pod Tinskim Vrhom, v okolici Trebč in Dekmance.